

สารบัญ

สรุปผลการสืบค้นงานวิจัย	2
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	7
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น	20
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติ และค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น	49
ผลของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	53
ยุทธศาสตร์ที่ 1	71
การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา	77
สภาพการตั้งครรภ์ของนักเรียนระดับอายุต่ำกว่า 20 ปี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: การประเมินความจำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตร	81
โปรแกรมการสอนเรื่องเพศศึกษา	85
ยุทธศาสตร์ที่ 2	100
การศึกษาดูงานด้านการเลี้ยงดู สร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศแก่วัยรุ่น	101
การพัฒนาศักยภาพด้านการเลี้ยงดู สร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศแก่วัยรุ่น	127
ยุทธศาสตร์ที่ 3	141
การสำรวจการให้บริการสุขภาพทางเพศแก่วัยรุ่น	143
การศึกษาและพัฒนาด้านบริการสุขภาพทางเพศของมารดาวัยรุ่น	156
การศึกษาและพัฒนาด้านบริการสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น	161
โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพแก่มารดาวัยรุ่น	165
ยุทธศาสตร์ที่ 4	183
การศึกษาเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือ และการจัดสวัสดิการสังคมในกลุ่มวัยรุ่น	187
การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น	191
ยุทธศาสตร์ที่ 5	193
การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและความเป็นพ่อแม่	193
ข้อมูลเกี่ยวกับวิจัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ 5 ยุทธศาสตร์	195

สรุปผลการสืบค้นงานวิจัย

1. ฐานข้อมูลที่ใช้ ที่ใช้ในการสืบค้น

1.1. Google Scholar: www.scholar.google.co.th

1.2. PubMed: www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed

1.3. TCI: http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html

1.4. ฐานข้อมูล สกอ.: <http://lib.swu.ac.th/th>

1.5. ฐานข้อมูลปริญาณิพนธ์ TDC: <http://tdc.thailis.or.th/tdc/basic.php>

2. ขอบเขตในการสืบค้นงานวิจัย: ตีพิมพ์ตั้งแต่ 2543-ปัจจุบัน, สอดคล้องกับ 5 ยุทธศาสตร์, ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น, ผลของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และการจัดการฐานข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน 5 ยุทธศาสตร์

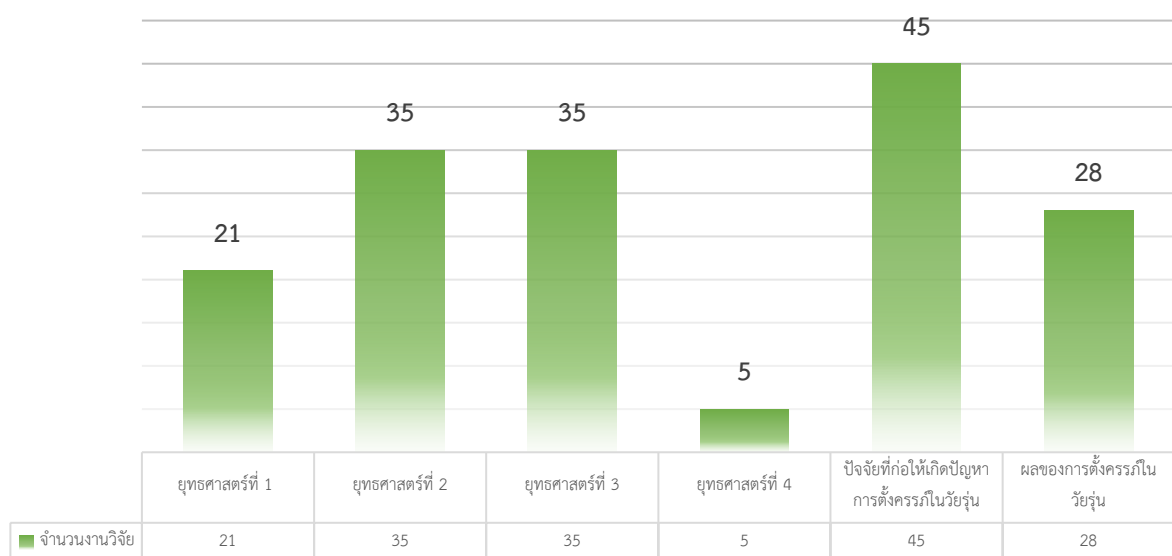
3. คำสำคัญ (keywords) ที่ใช้ในการสืบค้น

วัยรุ่น, มารดาวัยรุ่น, แม่วัยรุ่น, เพศศึกษา, เพศวิถี, ตั้งครรภ์, ตั้งครรภ์ไม่พร้อม, ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร, ท้องไม่พร้อม, ท้องก่อนวัยอันควร, บริการสุขภาพ, คลินิกวัยรุ่น, สวัสดิการ, สิทธิ, อนามัยเจริญพันธุ์, สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์, ปัจจัย, ทารก, teenage*, teenage pregnancy, youth, adolescen*, adolescent pregnancy, thai*

4. สรุปผลการสืบค้น

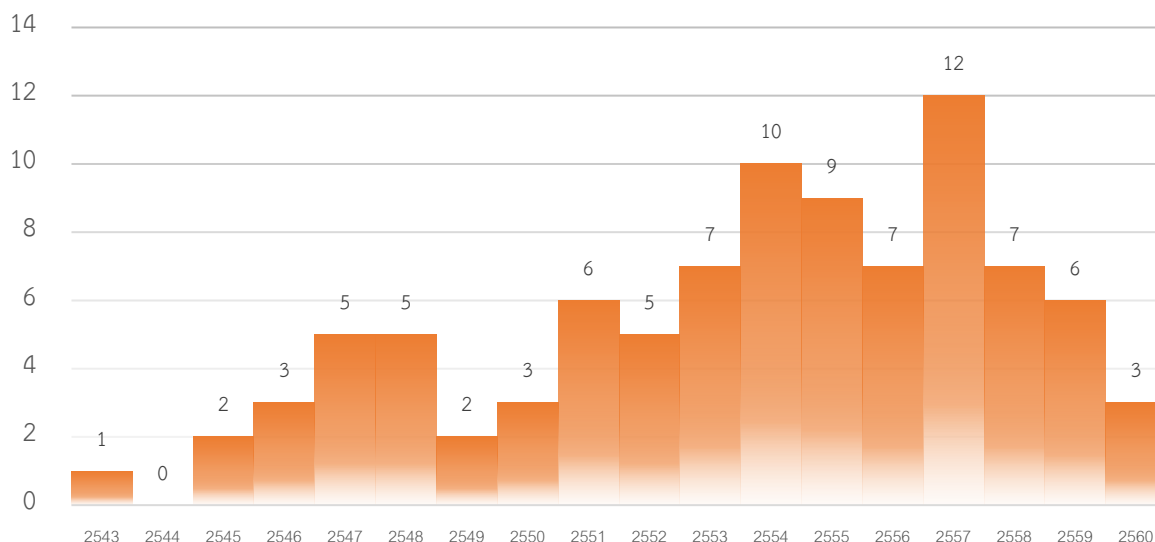
จากการสืบค้นและคัดกรองงานวิจัยสามารถสรุปผลการสืบค้นแบ่งตามขอบเขตการศึกษาได้ดังแผนภูมิแท่งต่อไปนี้

จำนวนงานวิจัยที่ได้จากการสืบค้น

และเมื่อพิจารณาจำนวนงานวิจัยที่ศึกษาอยู่ในขอบเขตของยุทธศาสตร์ที่ 1, 2, 3 และ 4 ในแต่ละปี สามารถสรุปได้ดังแผนภูมิแท่งต่อไปนี้

จำนวนงานวิจัยที่ได้จากการสืบค้น

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 พบทั้งหมด 21 การศึกษา และสามารถจัดหมวดหมู่ได้ดังนี้

- การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา พบทั้งหมด 4 การศึกษา
งานวิจัยที่มีการสำรวจการเรียนการสอนเพศศึกษาในประเทศไทยได้อย่างครบถ้วนคือ รายงานผลการวิจัยเพื่อทบทวนการสอนเพศวิถีศึกษาในสถานศึกษาไทย (หน้า 72) แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยส่วนใหญ่เน้นศึกษากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในการศึกษาในระบบ ขาดการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระบบการศึกษาตามอัธยาศัย รวมไปถึงกลุ่มตัวอย่างที่ไม่อยู่ในระบบการศึกษา
- โปรแกรมการสอนเรื่องเพศศึกษา พบทั้งหมด 15 การศึกษา
ส่วนใหญ่จะเป็นการทดลองนำรูปแบบการเรียนการสอนไปปรับใช้ มีบางการศึกษาที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่ครูผู้สอน, การสอนใช้ถุงยางอนามัยในวัยรุ่นเพศชาย และการทดลองที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสำหรับคุณแม่วัยรุ่นของสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่พบน้อยมาก โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรสำหรับคุณแม่วัยรุ่นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นอกจากนี้พบว่าข้อจำกัดของงานวิจัยส่วนใหญ่คือ รูปแบบการทดลองที่มักติดตามผลเพียง 1 ครั้งหลังการทดลอง มีเพียงการศึกษาบางส่วนที่ติดตามผลในระยะยาว
- สภาพการตั้งครุภัณฑ์ของนักเรียนระดับอายุต่ำกว่า 20 ปี ในภาคตะวันออก: การประเมินความจำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตร พบทั้งหมด 2 การศึกษา

4.2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 พบทั้งหมด 35 การศึกษา และสามารถจัดหมวดหมู่ได้ดังนี้

- การศึกษาบทบาทด้านการเลี้ยงดู สร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศแก่วัยรุ่น พบทั้งหมด 23 การศึกษา

งานวิจัยที่กล่าวถึงบทบาทของครอบครัวต่อการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศของวัยรุ่นคือ งานวิจัยเรื่อง บทบาทของครอบครัวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นไทย ของสำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (หน้า 100) และรายงานการศึกษาวิจัย เรื่องการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวไทย ของสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (หน้า 118) แต่อย่างไรก็ตามพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่บทบาทของครอบครัว โดยมีบางงานวิจัยเท่านั้นที่ศึกษาบทบาทของชุมชน หรือการมีส่วนร่วมของชุมชน และนอกจากนี้ยังไม่พบงานวิจัยใดที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสถานประกอบการต่อการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศของวัยรุ่น

- การพัฒนาศักยภาพด้านการเลี้ยงดู สร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศแก่วัยรุ่น พบทั้งหมด 12 การศึกษา

มีทั้งงานวิจัยที่เป็นการศึกษาผลในการพัฒนาศักยภาพครอบครัว และชุมชน ในเรื่องการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น รวมไปถึงมารดาวัยรุ่น แต่ขาดการพัฒนาบทบาทของสถานประกอบการ และยังมีข้อจำกัดในเรื่องของรูปแบบการทดลอง โดยเฉพาะการติดตามผลในระยะยาว

4.3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 พบทั้งหมด 35 การศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการสำรวจการให้บริการทางเพศแก่วัยรุ่นแบบเฉพาะพื้นที่ ยังไม่มีการศึกษาในส่วนของภาพรวมของทั้งประเทศ โดยสามารถจัดหมวดหมู่ได้ดังนี้

- การสำรวจการให้บริการสุขภาพทางเพศแก่วัยรุ่น พบทั้งหมด 9 การศึกษา
- การศึกษาและพัฒนาด้านบริการสุขภาพทางเพศของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น พบทั้งหมด 4 การศึกษา
- การศึกษาและพัฒนาด้านบริการสุขภาพทางเพศของหญิงวัยรุ่น พบทั้งหมด 4 การศึกษา
- โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพแก่มารดาวัยรุ่น พบทั้งหมด 18 การศึกษา

4.4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 พบทั้งหมด 5 การศึกษา และสามารถจัดหมวดหมู่ได้ดังนี้

- การศึกษาเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือ และการจัดสวัสดิการสังคมในกลุ่มวัยรุ่น พบทั้งหมด 4 การศึกษา ซึ่งพบว่าการศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถสะท้อนถึงการได้รับการดูแลช่วยเหลือ และการจัดสวัสดิการสังคมได้อย่างชัดเจนเท่าที่ควร
- การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น พบทั้งหมด 1 การศึกษา ซึ่งเป็นวิจัยที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ได้ค่อนข้างชัดเจน อีกทั้งยังมีการกล่าวถึงประเด็นด้านกฎหมายอีกด้วย

4.5. ยุทธศาสตร์ที่ 5

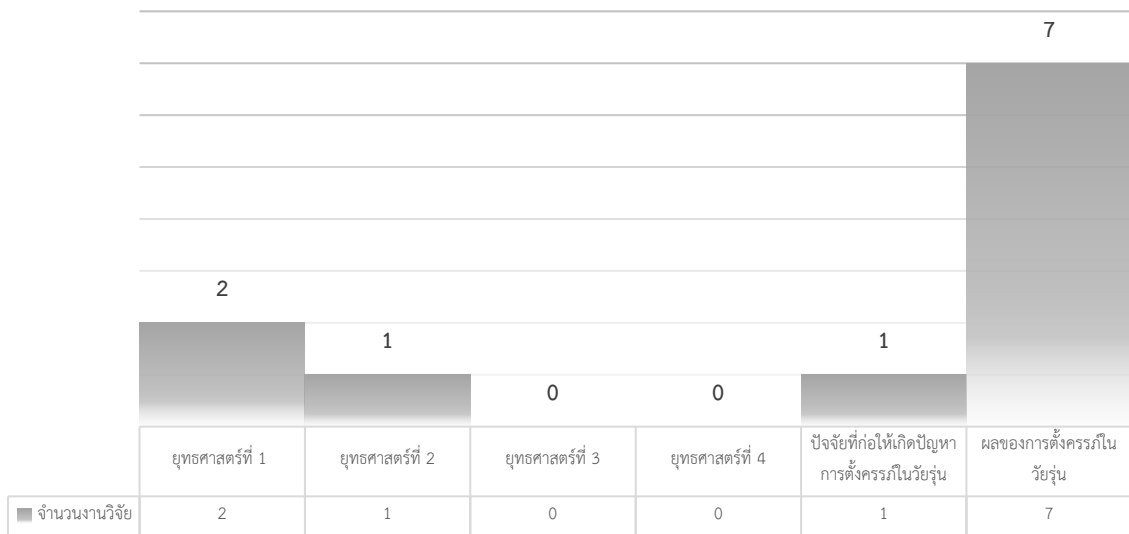
พบว่าหน่วยงานที่มีวารสารวิชาการ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย, กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย ในขณะที่กรมกิจการเด็กและเยาวชน และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีการทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโดยตลอด ซึ่งมีการเผยแพร่งานวิจัยฉบับย่อในเว็บไซต์ขององค์กร หรือตีพิมพ์ตามในวารสารวิชาการอื่นๆ แต่ในส่วนของกรมแรงงานพบว่าไม่มีผลงานทางวิชาการ รวมไปถึงฐานข้อมูล มีเพียงวารสารแรงงานที่สามารถโหลดได้จากเว็บไซต์องค์กรกระทรวงแรงงาน อย่างไรก็ตามมีเพียงวารสารวิชาการของ กระทรวงสาธารณสุข และกรมอนามัยเท่านั้น ที่พบว่าการตีพิมพ์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น นอกจากนี้ยังไม่พบงานวิจัยในแต่ละยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องบทบาทขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย

4.6. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พบทั้งหมด 45 การศึกษา และสามารถจัดหมวดหมู่ได้ดังนี้

- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พบทั้งหมด 13 การศึกษา
- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พบทั้งหมด 28 การศึกษา
- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติ และค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น พบทั้งหมด 4 การศึกษา

4.7. ผลกระทบต่อทารกหรือเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น พบทั้งหมด 18 การศึกษา ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าเป็นงานวิจัยที่ได้จากการสืบค้นฐานข้อมูลของ Pubmed ถึง 7 การศึกษา โดยมี 2 การศึกษาที่ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ โดยงานวิจัยส่วนใหญ่จะศึกษาผลกระทบต่อมารดา และทารกแรกคลอด มีเพียงงานวิจัยบางส่วนที่ศึกษาผลกระทบในระยะยาวต่อเด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น

4.8. การตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ

จากการสืบค้นฐานข้อมูลของ Pubmed พบว่ามีการตีพิมพ์ในวารสาร Pacific Rim International Journal of Nursing Research (วารสารจากประเทศไทย), Lancet, Nursing and Health Sciences, Southeast Asian Journal of Tropical Medicine and Public Health (วารสารจากประเทศไทย), Journal of the Medical Association of Thailand (วารสารจากประเทศไทย), International Journal of Nursing Studies และ Open Journal of Obstetrics and Gynecology

จะเห็นได้ว่างานวิจัยที่ได้ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับผลของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เนื่องจากว่าการศึกษาดังกล่าวสามารถนำไป generalized หรือขยายผล ไปใช้ใน กลุ่มประชากรได้กว้างกว่า เนื่องจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น, งานวิจัยในยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 2 อาจมีข้อจำกัดในเรื่องของ ความเชื่อ, จารีต ประเพณี, บรรทัดฐานทางสังคม หรือระบบการศึกษา เป็นต้น ที่ค่อนข้างแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นเขตเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	พัชรลักษณ์ สุวรรณ, 2549
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นที่ใช้ชีวิตหรือเรียนในสถาบันศึกษา เพศหญิง จำนวน 12 คน โดยเคยผ่านการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ อาจยุติการตั้งครรภ์นั้นแล้วหรือไม่ก็ได้
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กิ่งโครงสร้างแบบตัวต่อตัว ภายใต้การมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และลักษณะการสนทนาเป็นไปอย่างยืดหยุ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดและปัจจัยอันส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	ปัจจัยที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย ปัจจัยภายนอก ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อวิทยุอารมณ์ทางเพศ (2) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไป เช่น การถูกเนื้อต้องตัวกลายเป็นเรื่องธรรมดา (3) การเลี้ยงดูของครอบครัว (4) การอยู่หอพัก ปัจจัยภายใน ได้แก่ (1) ได้รับความรู้ที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการคุมกำเนิด (2) มีความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิด โดยเฉพาะการทานยาคุมกำเนิด (3) เกรงใจคู่รักจึงไม่คุมกำเนิด (4) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนการมีเพศสัมพันธ์ (5) การตั้งใจให้เกิดการตั้งครรภ์แม้ยังไม่พร้อม โดยมีเหตุผลบางประการ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาความรู้สึก บทบาท การแสดงออก และความรู้สึกรับผิดชอบ ของวัยรุ่นชายที่ไม่พร้อมต่อการเป็นพ่อก่อนวัยอันควร 2. ควรศึกษาทัศนคติและแนวทางการแก้ไขปัญหาของบิดามารดา และญาติเมื่อพบว่าเด็กวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ 3. ควรศึกษาบทบาท พฤติกรรม และการเลี้ยงดูบุตรที่เกิดจากการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของพ่อแม่วัยรุ่น 4. ควรศึกษาความรู้สึกนึกคิด เหตุผลในการตัดสินใจของวัยรุ่นชาย เมื่อยินยอมให้คู่รักยุติการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ 5. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยภายนอกและภายใน

ชื่อเรื่อง	มาตรการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชน เทศบาลตำบลทับกฤช อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ประจิม ศรีสุวรรณ, 2553
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาสาเหตุการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชน และเสนอมาตรการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	เทศบาลตำบลทับกฤช อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	เยาวชนหญิงตั้งครรภ์และสามี จำนวน 6 คู่ รวม 12 คน, เยาวชนกลุ่มเสี่ยงหญิงและชาย กลุ่มละ 6 คน รวม 12 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 ปัจจัยภายในและภายนอก และส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่มีความสัมพันธ์กับการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร, แนวทางการรณรงค์ของเยาวชนกลุ่มเสี่ยง และของผู้ทรงคุณวุฒิ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	สาเหตุที่ก่อให้เกิดการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร - การพัฒนาการด้านร่างกายและจิตใจ เยาวชนมีอารมณ์รุนแรงเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความคิดที่เป็นตัวของตัวเองไม่ชอบการบังคับ - ขาดความรู้เรื่องเพศศึกษาการตั้งครรภ์และการคุมกำเนิด - ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวน้อย หรือบางครอบครัวพ่อแม่มีปัญหาหย่าร้างทำให้เด็กต้องไปหาความอบอุ่นจากเพื่อน ทำให้เด็กกลุ่มนี้อาจมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม - การพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร อินเทอร์เน็ต ซึ่งส่งเสริมให้รู้จักกัน ค้นหาและพบกันง่ายขึ้น กลุ่มเพื่อนเองก็มีส่วนสนับสนุนการเข้าถึงสื่อการมีเพศสัมพันธ์ - มาตรการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร 1. ส่งเสริมการห้ามตัวห้ามใจระดับบุคคล 2. ส่งเสริมบทบาทครอบครัว 3. ส่งเสริมโรงเรียน ครู เครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อน 4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในต่างพื้นที่ 2. ควรมีการศึกษาการดำเนินงานและมาตรการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนทุกจังหวัด

ชื่อเรื่อง	การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นอย่างมีส่วนร่วม
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	รวมงานวิจัย พ.ม. ระหว่างปี พ.ศ. 2553 - 2556
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ปัจจัยแวดล้อม และลักษณะทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อปัญหา การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับภูมิภาค 2. เพื่อศึกษากลยุทธ์ ยุทธวิธี กระบวนการ มาตรการ ป้องกันและการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับพื้นที่ 3. เพื่อสร้างความตระหนักรู้ของประเด็นการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับภูมิภาค 4. เพื่อเผยแพร่กระบวนการวิจัยต่อสาธารณะเกี่ยวกับการส่งเสริมการแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	-
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	-
วิธีวิจัย	-
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	สาเหตุปัญหาของการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น เกิดจากปัจจัยแวดล้อม 3 ประเด็นหลัก คือ 1. ด้านพฤติกรรมของเด็กเอง ได้แก่ ขาดความรู้เรื่องการคุมกำเนิด ความอยากรู้อยากลอง ขาดความรู้สิทธิของการมีคุณค่าในตนเอง ประมาท แพ้ยาคุมกำเนิด และค่านิยมทางเพศที่ผิด 2. ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สภาพครอบครัวแตกแยก ปัญหาเศรษฐกิจครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม การถูกล่วงละเมิดจากบุคคลในครอบครัว 3. ปัจจัยแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ความเสื่อมโทรมทางสภาพแวดล้อมในชุมชน อิทธิพลจากเพื่อนที่มีค่านิยมผิดและอิทธิพลสื่อที่มีค่านิยมไม่เหมาะสม
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส และการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในจังหวัดกำแพงเพชร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 8 กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	รวมงานวิจัย พ.ม. ระหว่างปี พ.ศ. 2553 - 2556
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส และการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ในจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อการเปรียบเทียบการมองโลกในแง่ดี ความชอบเสี่ยง สติ-สัมปชัญญะ การจัดการกับความเครียด เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ระหว่างวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์และวัยรุ่นที่ไม่ได้ตั้งครรภ์ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสและการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดกำแพงเพชร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	-
วิธีวิจัย	-
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. วัยรุ่นในจังหวัดกำแพงเพชรที่ไม่ได้ตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส มีบางส่วนที่เคยมีเพศสัมพันธ์ สาเหตุที่สำคัญของการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ แสดงความจริงใจต่อคนรัก สถานการณ์/บรรยากาศพาไป มีสิ่งยั่วยวนทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศ อยากรู้ อยากลอง และไม่รู้จะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์อย่างไร โดยวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์และไม่ตั้งครรภ์มี ความชอบเสี่ยง การจัดการความเครียด เจตคติต่อเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส และพฤติกรรมเสี่ยงที่แตกต่างกัน 2. สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมเสี่ยง ได้แก่ เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส และความชอบเสี่ยง 3. สาเหตุของการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ 4. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสและการตั้งครรภ์ ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน
ข้อเสนอแนะ	5. ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อใช้กระบวนการวิจัยในการป้องกันและแก้ไขปัญหา 6. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสในกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปี และผลกระทบที่เกิดขึ้นในกลุ่มตัวอย่าง เพศชายที่เป็นสามีของสตรีวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ที่อายุต่ำกว่า 20 ปี 7. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กที่เกิดจากแม่ที่ตั้งครรภ์ ในช่วงวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ภาวะตั้งครรภ์ไม่พร้อมของมารดาวัยรุ่นในพื้นที่เฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นพวรรณ มาดารัตน์, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะตั้งครรภ์ไม่พร้อมของมารดาวัยรุ่นในพื้นที่เฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดกาญจนบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาวัยรุ่นที่เคยหรือกำลังตั้งครรภ์อายุ 15-24 ปี จำนวน 992 คน และมารดาวัยรุ่นที่เคยหรือกำลังตั้งครรภ์ในพื้นที่เฝ้าระวังดังกล่าวโดยอายุขณะตั้งครรภ์หรือคลอดไม่เกิน 24 ปี จำนวน 4 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study: secondary data เครื่องมือ: ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากโครงการเฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี รอบ 5 พ.ศ.2547 โดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติมกับมารดาวัยรุ่นในพื้นที่ดังกล่าว
ระยะเวลาทำการวิจัย	1 กรกฎาคม-28 สิงหาคม พ.ศ.2547
สรุปผลการศึกษา	1. เชิงปริมาณพบว่า มารดาวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์กว่า 1 ใน 4 มีภาวะตั้งครรภ์ไม่พร้อมจากการไม่ได้ตั้งใจหรือไม่ได้วางแผน และเมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะตั้งครรภ์ไม่พร้อมของมารดาวัยรุ่น พบว่าประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้ (1) อายุ (2) การศึกษา (3) จำนวนบุตรมีชีวิต 2. เชิงคุณภาพพบว่า ปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลกับภาวะตั้งครรภ์ไม่พร้อมของมารดาวัยรุ่น ได้แก่ (1) การคุมกำเนิด (2) การย้ายถิ่น (3) การพักอาศัยในเขตเมือง (4) พฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์จากการเที่ยวกลางคืน นอกจากนี้การศึกษาเชิงคุณภาพ สามารถอธิบายความหมายและทัศนคติเกี่ยวกับภาวะตั้งครรภ์ไม่พร้อมของมารดาวัยรุ่น
ข้อเสนอแนะ	1. ควรเก็บข้อมูลบุคคลแวดล้อม เช่น สามี/คนรัก หรือพ่อแม่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ บุคคลใกล้ชิด บุคลากรด้านการวางแผนนโยบายที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาต่อไป 2. ควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมของวิถีชีวิตในชนบทบางพื้นที่ เนื่องจากพบว่าสามารถต้านกระแสพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่ไม่เหมาะสม

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีหญิงที่ฝากครรภ์ในศูนย์บริการสาธารณสุข 34 โพธิ์ศรี สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	กมลพรรณ ชีวพันธุ์ศรี, 2556
วารสารที่ตีพิมพ์	วชิรเวชสาร
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มาฝากครรภ์ที่ศูนย์บริการสาธารณสุข 34 โพธิ์ศรี
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	สตรีมีครรภ์ที่มารับบริการศูนย์บริการสาธารณสุข 34 โพธิ์ศรี จำนวน 75 ราย
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไป, แบบสอบถามความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อมทั่วไป และหัวข้อคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	สตรีมีครรภ์ที่มารับบริการศูนย์บริการสาธารณสุข 34 โพธิ์ศรี จำนวน 75 ราย พบปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น มีดังนี้ 1. ความรู้ความเข้าใจเรื่องผลกระทบและอันตรายจากการตั้งครรภ์ วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย และมีความประมาทประกอบกับการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ 2. สภาพแวดล้อมภายในครอบครัว การได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่ถูกต้อง โดยผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ บิดามารดาแยกทางกัน ขาดความรู้ในการดูแลบุตร เป็นต้น 3. สภาพแวดล้อมภายนอก สภาพของชุมชนที่อยู่อาศัย และกลุ่มเพื่อนซึ่งเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีชักชวนไปในทางซึ่งไม่ถูกต้อง ความเหงา และความอยากรู้อยากลอง 4. พฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นและผู้ใกล้ชิด เช่น การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน การเที่ยวเตร่ และการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นต้น สรุป: ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ได้แก่ ความรู้ ความประมาท สภาพแวดล้อมภายในครอบครัว สภาพแวดล้อมภายนอก และเพื่อน รวมทั้งพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	มาลีวัล เลิศสาครศิริ, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลทหารบก
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ จำนวน 137 คน แบ่งเป็นคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 78 คน คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 36 คน และคณะกายภาพบำบัด จำนวน 23 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) ทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ ความรู้การคุมกำเนิด สังคม สิ่งแวดล้อม สื่อ และวัฒนธรรม ค่านิยม 3) ลักษณะครอบครัว และ 4) การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	10-14 กันยายน พ.ศ.2555
สรุปผลการศึกษา	- ปัจจัยภายใน ได้แก่ ทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ และลักษณะครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - ความรู้การคุมกำเนิด และปัจจัยภายนอก คือ สังคม สิ่งแวดล้อม สื่อ และวัฒนธรรม ค่านิยม มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น ตามการรับรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงมีข้อเสนอแนะว่าครอบครัว และสถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง ส่งเสริมทัศนคติที่ดีในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ และความรู้ในการคุมกำเนิด
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยและผลกระทบจากการตั้งครรภ์ซ้ำของสตรีวัยรุ่นในไทย: กรณีศึกษาในกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ฤดี ปุ๊งบางกะดี และ เอมพร รตินธร, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลกระทบของการตั้งครรภ์ซ้ำของสตรีวัยรุ่นในเขตเมือง
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลขนาดใหญ่ 3 แห่ง กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	สตรีวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ซ้ำและมีบุตรคนก่อนอายุน้อยกว่า 24 เดือน จำนวน 30 ราย
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป, แนวคำถามในการสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 11 ข้อ แนวคำถามเกี่ยวกับปัจจัยเช่น “คุณรู้สึกอย่างไรเมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์อีกครั้ง ในขณะที่ยังเป็นวัยรุ่น” “คุณคิดว่าการตั้งครรภ์ซ้ำครั้งนี้มีสาเหตุจากอะไร” และแนวคำถามเรื่องผลกระทบของการตั้งครรภ์ซ้ำ เช่น “คุณคิดว่าการตั้งครรภ์ซ้ำครั้งนี้จะมีผลกระทบต่อชีวิตคุณอย่างไรบ้าง”, แนวทางการสังเกต (Observation guide) ได้แก่ การสังเกตสภาพที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อมในครอบครัว และชุมชนรอบบ้าน และสังเกตปฏิสัมพันธ์ของมารดาวัยรุ่นกับสามี มารดาวัยรุ่นกับสมาชิกในครอบครัวเพื่อประเมินสัมพันธภาพในครอบครัว
ระยะเวลาทำการวิจัย	ผู้วิจัยสัมภาษณ์มารดาวัยรุ่นแต่ละรายประมาณ 2-3 ครั้ง ขึ้นกับความสมบูรณ์ของข้อมูลและความสนใจของมารดาวัยรุ่น
สรุปผลการศึกษา	- ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ซ้ำ สามารถจำแนกได้ 2 ประเด็นหลักคือ (1) ไม่ได้ตระหนักถึงโอกาสในการตั้งครรภ์ซ้ำ (2) ไม่ได้รับการบริการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพ - ผลกระทบของการตั้งครรภ์ซ้ำสามารถสรุปได้ 3 ประเด็นคือ 1. ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น 2. ไม่สามารถทำหน้าที่บทบาทของมารดาได้อย่างเต็มที่ 3. ไม่มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ดังนั้นการให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมการคุมกำเนิดควรเริ่มตั้งแต่ในระยะตั้งครรภ์ โดยเน้นการสร้างความตระหนักถึงโอกาสและผลกระทบของการตั้งครรภ์ซ้ำ เพื่อให้เห็นความสำคัญของการคุมกำเนิดที่ต่อเนื่อง หรือระยะยาว นอกจากนี้ควรให้คำปรึกษาแก่สามีและครอบครัวเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคุมกำเนิด
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของมารดาวัยรุ่น 2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสามีในการตัดสินใจคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น: การศึกษาเชิงคุณภาพ
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	พจนา หันจางสิทธิ์ และ ชีรณรงค์ สกุลศรี, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	หนังสือประชากรและสังคม 2557: การเกิดกับความมั่นคงในประชากรและสังคม
วัตถุประสงค์	1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองถึงปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 2. เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลไม่ให้มีหรือลดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ครู จำนวน 2 คน จากโรงเรียนในพื้นที่อำเภอยุทธมณฑล และผู้ปกครองที่มีลูกวัยรุ่นหญิงอายุ 13-14 ปี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ครอบครัวละ 1 คน จำนวน 4 ครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยเลือกพื้นที่ทำการศึกษาอำเภอยุทธมณฑล เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมหิดล “มหิดลโมเดล: การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น”
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยมีแนวคำถาม 3 ประเด็นหลัก ดังนี้ คือ 1. สถานการณ์ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการสื่อสารภายในครอบครัว 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเสี่ยงในการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 3. ข้อเสนอในการดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นให้มีความยั่งยืน
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม พ.ศ.2557
สรุปผลการศึกษา	ทั้งครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันว่าทั้งปัจจัยภายใน และภายนอกครอบครัว ต่างก็มีอิทธิพลต่อความเสี่ยงในการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ปัจจัยภายในครอบครัว ได้แก่ (1) ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่กับวัยรุ่น (2) การควบคุม และมีกฎระเบียบในครอบครัว (3) การสื่อสารระหว่างพ่อ-แม่กับวัยรุ่น ปัจจัยภายนอกครอบครัว ได้แก่ (1) สภาพแวดล้อมละแวกบ้าน (2) เพื่อน (3) สื่อ เช่น ทีวี และอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม การดำเนินการแก้ปัญหาเพื่อลดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นให้เกิดความยั่งยืน ควรจะได้รับความร่วมมือจากทุกๆฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นสังคม ชุมชน โรงเรียน หรือครอบครัวก็ตาม
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	อังสนา วิศรุตเกษมพงศ์ และ สมจิตร เมืองพิล, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	ศรีนครินทร์เวชสาร
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดนครราชสีมา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์ที่ 2 ขึ้นไปจำนวน 70 ราย ที่มาฝากครรภ์ในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ระหว่างเดือนมกราคม ถึง เมษายน พ.ศ.2556
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล, ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติต่อการตั้งครรภ์ซ้ำ, ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง, ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการป้องกันการตั้งครรภ์ และส่วนที่ 5 แบบสอบถามความตั้งใจตั้งครรภ์ซ้ำ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- กลุ่มตัวอย่าง 52 รายตั้งใจตั้งครรภ์ซ้ำ มีอายุเฉลี่ย 18.09 ปี อายุขณะตั้งครรภ์แรกเฉลี่ย 16.16 ปี โดยร้อยละ 87 มีการตั้งครรภ์ที่ 2 - ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจตั้งครรภ์ซ้ำ ได้แก่ อายุ, อายุสามี, ประวัติการคุมกำเนิด, เจตคติต่อการตั้งครรภ์ซ้ำ, การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการป้องกันการตั้งครรภ์ตามลำดับ ดังนั้นหญิงวัยรุ่นที่ตั้งใจตั้งครรภ์ซ้ำมักเป็นวัยรุ่นตอนปลายมีสามีอายุมากกว่า ไม่คุมกำเนิดหรือคุมกำเนิดไม่สม่ำเสมอมีเจตคติทางบวกต่อการตั้งครรภ์ซ้ำ มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงหรือเชื่อว่าบุคคลใกล้ชิดคาดหวังให้ตนเองตั้งครรภ์ซ้ำและรับรู้ว่าคุณสมบัติความสามารถในการป้องกันการตั้งครรภ์ในระดับดี ข้อเสนอแนะในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นควรประเมินความตั้งใจและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่นหลังคลอด
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การวิเคราะห์ปัจจัยจำแนกการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์และวัยรุ่นที่ไม่ตั้งครรภ์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นุชรีร์ย แสงสว่าง และ ณัฐธยาน์ วิสารพันธ์, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาลักษณะครอบครัวของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์และวัยรุ่นที่ไม่ตั้งครรภ์ 2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยจำแนกกลุ่มและอำนาจพยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่มที่จำแนกกลุ่มวัยรุ่นที่มีการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและไม่ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	-
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงวัยรุ่นอายุ 13-19 ปี โดยแบ่งเป็นกลุ่มศึกษา คือ หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ในโรงพยาบาลตติยภูมิ และกลุ่มควบคุม คือ วัยรุ่นหญิงที่ไม่ตั้งครรภ์ที่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวนกลุ่มละ 85 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศกับผู้ปกครอง และแบบสอบถามการรับรู้ผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนมิถุนายน-ธันวาคม พ.ศ.2555
สรุปผลการศึกษา	1. วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์มีอายุเฉลี่ยของมารดาที่มีบุตรคนแรก และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ผลกระทบของการตั้งครรภ์น้อยกว่าวัยรุ่นหญิงที่ไม่ตั้งครรภ์ 2. ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มวัยรุ่นที่มีการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและไม่ตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้มี 4 ปัจจัยคือ อายุของกลุ่มตัวอย่าง การรับรู้ผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น อายุที่มารดามีบุตรคนแรก การสื่อสารเรื่องเพศกับผู้ปกครอง 3. สมการจำแนกกลุ่ม พยากรณ์การเป็นสมาชิกของกลุ่มวัยรุ่นที่มีการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ได้ร้อยละ 76.5 และกลุ่มที่ไม่ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ได้ร้อยละ 89.4 และ พยากรณ์การเป็นสมาชิกของกลุ่มโดยเฉลี่ยได้ร้อยละ 82.9 จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง การรับรู้ผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น อายุที่มารดามีบุตรคนแรก และการสื่อสารเรื่องเพศกับผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์และไม่ตั้งครรภ์ได้ จึงควรนำปัจจัยดังกล่าวมาวางแผนเพื่อลดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต่อไป
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น ในโรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่งของภาคใต้
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เกตุยลศิริ ศรีวิไล, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาสาเหตุของการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น และความต้องการการช่วยเหลือในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	คลินิกนมแม่ โรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่งในภาคใต้
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาวัยรุ่นที่คลอดมากกว่า 1 ครั้ง จำนวน 10 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล, ส่วนที่ 2 แนวคำถามเกี่ยวกับการคุมกำเนิดและการวางแผนการตั้งครรภ์ ประกอบด้วยประวัติการใช้ถุงยางอนามัย ประวัติการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด ประวัติการใช้ยาฉีดคุมกำเนิด ประวัติการใช้ยาฝังคุมกำเนิด คุมกำเนิดโดยให้สามีหลังข้างนอก คุมกำเนิดด้วยวิธีอื่น ๆ ไม่คุมกำเนิดเลย และการวางแผนการตั้งครรภ์ครั้งนี้ และส่วนที่ 3 แนวคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสาเหตุ และความต้องการการช่วยเหลือในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนตุลาคม พ.ศ.2558 - มกราคม พ.ศ.2559
สรุปผลการศึกษา	- สาเหตุการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น เกิดจาก 2 ปัจจัย คือ - ปัจจัยภายในตัวมารดาวัยรุ่นเอง ได้แก่ (1) ขาดความรู้ที่ถูกต้องในการคุมกำเนิด (2) ขาดความตระหนักในการป้องกันคุมกำเนิด (3) ต้องพึ่งพิงสามีทางด้านเศรษฐกิจจึงผูกมัดสามีด้วยการมีลูก - ปัจจัยภายนอก ได้แก่ (1) การได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว (2) การยอมรับการตั้งครรภ์จากกลุ่มเพื่อน และญาติ (3) การไม่ได้รับการคุมกำเนิดในช่วงเวลาที่เหมาะสม ส่วนความต้องการ - การช่วยเหลือในการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำของมารดาวัยรุ่น มี 2 เรื่องคือ (1) การฝังยาคุมกำเนิดฟรีหลังคลอดครั้งแรกเมื่อมารับบริการตรวจแผลฝีเย็บ 10 วันหลังคลอด (2) ต้องการให้บุคลากรสาธารณสุขให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการตั้งครรภ์ซ้ำ และประสิทธิภาพของยาฝังคุมกำเนิดแก่มารดาวัยรุ่น สามี และพ่อแม่หลังคลอดลูกคนแรก
ข้อเสนอแนะ	ควรนำผลวิจัยไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมในการดูแลมารดาวัยรุ่นหลังคลอด ตั้งแต่มีบุตรคนแรกให้สามารถเว้นช่วงการมีบุตรคนที่ 2 เมื่ออายุมากกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี เพื่อลดปัญหาการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	Struggling With Motherhood And coping with Fatherhood – A grounded theory study among Thai teenagers
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	Atcharawadee Sriyasak, Anna-Lena Almqvist, Chaweewan Sridawruang, Wanwadee Neamsakul and Elisabet Häggström-Nordin, 2016
วารสารที่ตีพิมพ์	Midwifery
วัตถุประสงค์	To gain a deeper understanding of Thai teenage parents' perspectives, experiences and reasoning about becoming and being a teenage parent from a gender perspective.
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	A province in the western part of Thailand
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	Fifty participants from heterosexual couples, under 20 years of age, cohabiting, and expecting their first child.
วิธีวิจัย	Cross-sectional study Measurement tools: Semi-structured interviews were used to collect data. An interview guide was developed.
ระยะเวลาทำการวิจัย	Interviews were performed on two different occasions: during the second trimester and again when the infant was 5-6 months old.
สรุปผลการศึกษา	The core category 'struggling with motherhood and coping with fatherhood' comprises descriptions of the process from when the teenagers first learned about the pregnancy until the child was six months old. 1. The teenagers had failed to use contraceptives which led to an unintended parenthood. 2. Their parenthood became a turning point as the teenagers started to change their behaviors and lifestyle during pregnancy, and adapted their relationships to partner and family. 3. Family commitments was a facilitator, through support given by their families. Finally, becoming a parent describes ways of dealing with the parental role, by engaging in parental activities and reestablishing goals in life. Most of the teenage parents reproduced traditional gender roles by being a caring mother or a breadwinning father respectively. Thus, 'struggling with motherhood and coping with fatherhood' referred to the parents' stories about how they struggled and coped with life changes and their parental role when they became unintentionally pregnant, accepted their parenting, and finally became parents. After becoming parents, the main concerns of most of the teenage parents were being a caring mother and a breadwinning father.
ข้อเสนอแนะ	-

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ดวงหทัย นุ่มนวน, 2546
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาทัศนคติและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	สยามสแควร์และเซ็นเตอร์พอยท์, กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นอายุระหว่าง 13-21 ปี จำนวน 400 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องเพศ การคบเพื่อนต่างเพศ และการแสดงออกซึ่งความรัก, คำถามเรื่องการเปิดรับสื่อต่างๆ ที่มีเนื้อหาเรื่องเพศ, คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เคยปฏิบัติของวัยรุ่น ได้แก่ การมีเพื่อนต่างเพศ และพฤติกรรมทางเพศที่เคยปฏิบัติ และคำถามที่ให้อวัยรุ่นแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบัน
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. ปัจจัยเบื้องต้นพบว่า เพศ, อายุ และลักษณะที่อยู่อาศัย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น 2. ปัจจัยด้านครอบครัวพบว่า ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา และการใช้เวลาว่าง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น 3. ปัจจัยด้านทัศนคติพบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ เช่น การตระหนักถึงความเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์เพียงครั้งเดียวต่อการตั้งครรภ์ หรือการปฏิบัติตนเรื่องเพศ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น 4. ปัจจัยทางด้านสื่อพบว่า การเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการตระหนักในการร่วมมือกันของทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ตลอดจนสื่อมวลชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา อำเภอมือง จังหวัดยโสธร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ณัฐพร สายพันธ์, 2546
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศและสัดส่วนการมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	สถานศึกษา อำเภอมือง ของจังหวัดยโสธร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่น จำนวน 760 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามที่ประกอบด้วย ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป, สัมพันธภาพในครอบครัวและการอบรมสั่งสอนเรื่องเพศจากบิดามารดา, ทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์และการรับรู้ผลของการมีเพศสัมพันธ์, ลักษณะของกลุ่มเพื่อน, การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนในเรื่องเพศ, การดื่มสุราและของมีเมา, การนัดหรืออยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม, การไปเที่ยวสถานเริงรมย์ และพฤติกรรมทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 28.7 และมีพฤติกรรมทางเพศ ดังนี้ 1. อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ส่วนใหญ่คือ 16-19 ปี กับคนรักหรือแฟน (ร้อยละ 79.4) เพราะความรักและความเสน่หา (ร้อยละ 39) ภายในที่พักของตนเอง (ร้อยละ 40.8) โดยมีการป้องกันการติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือคุมกำเนิดในครั้งแรก ร้อยละ 45.3 ส่วนใหญ่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 54) ในขณะที่อีกร้อยละ 54.1 ไม่มีการป้องกันการติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือคุมกำเนิดในครั้งแรก สาเหตุส่วนใหญ่เพราะไม่คิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 62.7) 2. การป้องกันการติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือการคุมกำเนิดในครั้งต่อมา พบว่า ร้อยละ 10.1 ไม่มีการป้องกัน, ร้อยละ 58.4 มีการป้องกันเป็นบางครั้ง และร้อยละ 31.5 มีการป้องกันทุกครั้ง โดยส่วนใหญ่สวมถุงยางอนามัย (ร้อยละ 46.9) 3. ประวัติการเป็นกามโรค พบว่า ร้อยละ 99.1 ไม่เคยเป็น ในขณะที่กลุ่มคนที่เคยเป็นรักษาโดยซื้อยาทานเองและปล่อยให้หายเอง (2 คน: ร้อยละ 0.9) 4. ในเพศหญิงที่มีเพศสัมพันธ์ พบว่า ร้อยละ 83.1 ไม่เคยตั้งครรรภ์ ในขณะที่กลุ่มคนที่เคยตั้งครรรภ์ ปล่อยให้ตั้งครรรภ์ต่อร้อยละ 30 และทำแท้งร้อยละ 70 5. เมื่อมีปัญหาทางเพศ พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่มักปรึกษาบุคคลอื่น (ร้อยละ 82.6) โดยบุคคลแรกที่ปรึกษา คือ เพื่อน และรองลงมาเป็นคนรักหรือแฟน 6. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น คือ (1) การนัดหรืออยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้าม (2) ทศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ (3) ลักษณะที่พักอาศัย (4) ระดับชั้นการศึกษา (5) การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อในเรื่องเพศ (6) ความเพียงพอของเงินที่ได้รับในแต่ละเดือน (6) ลักษณะของกลุ่มเพื่อน
ข้อเสนอแนะ	ควรเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และศึกษาพฤติกรรมทางเพศในรูปแบบอื่นๆ เช่น รักร่วมเพศ เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นได้ครอบคลุม

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการรับรู้ภาวะเสี่ยง: การศึกษาเชิงบรรยายในวัยรุ่น ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุภาภรณ์ ปัญหาราช, 2547
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการรับรู้ภาวะเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น รวมถึงหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นกับการรับรู้ภาวะเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดขอนแก่น
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 และระดับมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตเทศบาลขอนแก่น จำนวน 415 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และแบบประเมินการรับรู้ภาวะเสี่ยงทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนมิถุนายน-สิงหาคม พ.ศ.2546
สรุปผลการศึกษา	1. กลุ่มที่มีคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นตอนปลาย รองลงมาคือวัยรุ่นตอนกลาง และตอนต้นตามลำดับ โดยในแต่ละช่วงวัยมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2. กลุ่มที่มีการรับรู้ภาวะเสี่ยงทางเพศสูงที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นตอนกลาง รองลงมาคือวัยรุ่นตอนปลาย และตอนต้นตามลำดับ โดยในแต่ละช่วงวัยมีการรับรู้ภาวะเสี่ยงทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ผลการหาความสัมพันธ์พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาวะเสี่ยงทางเพศอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณารายด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ, ด้านการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ, ด้านการบริโภคสิ่งกระตุ้นทางเพศและการเที่ยวสถานเริงรมย์ และด้านการมีเพศสัมพันธ์ ในขณะที่ภาพรวมพบว่าพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาวะเสี่ยงทางเพศ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมและการรับรู้ภาวะเสี่ยงทางเพศในแต่ละช่วงวัยแตกต่างกัน และปฏิเสธสมมติฐานที่ว่าพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาวะเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ดังนั้นในการวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่น ควรเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับวัยรุ่นในแต่ละช่วงวัย รวมไปถึงแก้ไขปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นด้วย
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาที่เน้นเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในกลุ่มเพื่อนของวัยรุ่น F โดยสัมภาษณ์แบบเชิงลึก หรือศึกษาระยะยาว 2. ควรมีการศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น เช่น การอบรมเลี้ยงดูและความผูกพันของครอบครัว อิทธิพลสื่อ เป็นต้น 3. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่นอกระบบการศึกษา เช่น วัยรุ่นในโรงงานอุตสาหกรรม วัยรุ่นเร่ร่อน หรือวัยรุ่นในชุมชนแออัด เป็นต้น

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	จิตติพร อิงคถาวรวงศ์, สุรีย์พร กฤษเจริญ, กัญจน์ พลอินทร์ และ ญาวณี จรูญศักดิ์, 2550
วารสารที่ตีพิมพ์	สงขลานครินทร์เวชสาร
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงแต่ละชั้นปี ในโรงเรียนอาชีวศึกษา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดสงขลา และพัทลุง
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพปีที่ 1, 2, 3 สังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 497 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในด้านการป้องกัน และความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	พบพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ดังนี้ 1. กลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันในด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยชั้นปีที่ 1 มีพฤติกรรม เสี่ยงทางเพศสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ที่ ส่วนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน 2. ด้านการมีเพศสัมพันธ์พบร้อยละ 9.3 ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตั้งแต่อายุ 12-19 ปี และมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคนรักมากที่สุดร้อยละ 89.1 3. ด้านลักษณะการมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 30.4 มีเพศสัมพันธ์โดยใช้ปาก ร้อยละ 26.1 แบบรักร่วมเพศ มีการคุมกำเนิดเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกและครั้งต่อมา ร้อยละ 19.6 และร้อยละ 28.3 ตามลำดับ และเมื่อมีปัญหาทางเพศส่วนใหญ่จะปรึกษาเพื่อน 4. ด้านการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่ไม่มีการป้องกัน มีเพียงร้อยละ 37.8 ที่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งและใช้ได้ถูกวิธี เพื่อนมีอิทธิพลในการชักนำให้มีเพศสัมพันธ์หลังการดื่มแอลกอฮอล์ เว็บไซต์และวีซีดีเป็นสื่อที่มีส่วนในการกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกลัวทางเพศ 5. ด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่มีความรู้ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการใช้ถุงยางอนามัย วิธีการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด การยุติการตั้งครรภ์โดยใช้ยา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา ควรคำนึงถึงความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การคุมกำเนิดที่ถูกวิธี และวิธีป้องกันการตั้งครรภ์ที่ถูกต้อง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการรับรู้ค่านิยมทางเพศที่ถูกต้อง ปลูกฝังความรู้ ทักษะชีวิตที่เหมาะสม
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อำเภอมือง ของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ต้ม บุญรอด, 2550
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	สถานศึกษา อำเภอมือง ของจังหวัดแห่งหนึ่งในภาคใต้
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นอายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 840 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุการตั้งครรภ์, แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับอาชีพและความต้องการความช่วยเหลือ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ 1. ผู้ใช้สิ่งเสพติดอยู่ในระดับสูง จะมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์ สูงเป็น 5.5 เท่า ของผู้ที่ใช้สิ่งเสพติดอยู่ในระดับต่ำ 2. ผู้ที่มีทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ จะมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์ สูงเป็น 4.6 เท่า ของผู้ที่มีทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง 3. ผู้ที่รับสิ่งกระตุ้นทางเพศจากสื่ออยู่ในระดับสูง จะมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์ สูงเป็น 3.6 เท่า ของผู้ที่รับสิ่งกระตุ้นทางเพศจากสื่ออยู่ในระดับต่ำ 4. ผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง จะมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์สูง สูงเป็น 2.2 เท่าของผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ในระดับต่ำ 5. ผู้ที่มีมารดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์ สูงเป็น 2.0 เท่า ของผู้ที่มีมารดาจบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี 6. ผู้ที่มีกลุ่มเพื่อนสนิทมีพฤติกรรมเสี่ยงสูง จะมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์ สูงเป็น 1.9 เท่าของผู้ที่มีกลุ่มเพื่อนสนิทมีพฤติกรรมเสี่ยงต่ำ 7. ผู้ที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา จะมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์ สูงเป็น 1.6 เท่า ของผู้ที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น 2. ควรศึกษาเชิงลึกในกลุ่มที่ไม่ใช้อย่างอนามัย 3. ควรมีการศึกษาวิจัยแบบกึ่งทดลอง 4. ควรศึกษาวิจัยพฤติกรรมทางเพศในรูปแบบอื่น เช่น การค้าประเวณีในกลุ่มนักเรียน เป็นต้น

ชื่อเรื่อง	การมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรของวัยรุ่นไทย
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สัจจา ทาโต, 2550
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
วัตถุประสงค์	เพื่อทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรของวัยรุ่นไทย
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	-
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	-
วิธีวิจัย	Narrative review study ทบทวนสถานการณ์พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในสถานศึกษาระหว่างปี 2532-2542
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	ในปัจจุบันพบว่าวัยรุ่นไทยมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรมากขึ้น - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควร ได้แก่ 1. อิทธิพลของวัฒนธรรมชาติตะวันตก 2. อิทธิพลจากสื่อต่างๆ 3. อิทธิพลจากเพื่อน 4. การใช้สารเสพติด 5. ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรและบิดามารดา การดูแลเอาใจใส่ของบิดามารดา 6. การมีแฟน 7. คุณลักษณะทางจิตสังคม - การมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรอาจนำมาซึ่งการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การติดเชื้อเอชไอวี การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และการขาดโอกาสทางการศึกษาและการมีอนาคตที่ดีกว่า - การป้องกันพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรสามารถกระทำได้โดยการส่งเสริมให้เด็ก/วัยรุ่นมีความนับถือตนเอง มีทักษะชีวิตและทักษะการปฏิเสธ และได้เรียนรู้เพศศึกษาที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยตั้งแต่วัยเด็ก
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เบญจรัตน์ สุทินเผือก, กนิษฐา จำรูญสวัสดิ์, จรยพร สุภาพ และ พิมพ์สุรางค์ เตชะบุญเสริมศักดิ์, 2553
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสาธารณสุขศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาพฤติกรรมละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลและสามารถคาดการณ์พฤติกรรมละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดสมุทรปราการ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่น อายุระหว่าง 13-19 ปี จำนวน 420 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมละเว้นการมีเพศสัมพันธ์, ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อพฤติกรรมละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ตามแนวคิดของ Rosenberg, ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติตามหลักศาสนา, ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการรับรู้การทำหน้าที่ครอบครัวตามแนวคิดของ McMaster Model family functioning (MMFF), ส่วนที่ 6 แบบสอบถามการได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาตามแนวคิดของนิกร ดุสิตสิน และคณะ, ส่วนที่ 7 แบบสอบถามการรับรู้ บรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อน ตามแนวคิดของ Ajzen I และ Fishbein M, ส่วนที่ 8 แบบสอบถามการทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว และส่วนที่ 9 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชน
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 46 มีพฤติกรรมละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ในระดับสูง, ร้อยละ 34 อยู่ในระดับต่ำ และร้อยละ 20 อยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย - ปัจจัยนำ ได้แก่ อายุ เพศชาย เจตคติต่อพฤติกรรมละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส และการปฏิบัติตามหลักศาสนา - ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษา - ปัจจัยเสริม ได้แก่ การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อน 3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลและสามารถคาดการณ์พฤติกรรมละเว้นการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้แก่ การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อน การได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษา เพศชาย และอายุ โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 19.4 ดังนั้นหน่วยงานสาธารณสุขควรให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาเชิงรุกแบบมีส่วนร่วมกับครอบครัว โรงเรียนและชุมชน เพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนและส่งเสริมพฤติกรรมละเว้นและยืดระยะเวลาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสในวัยรุ่น
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ลัษณา ฉายศรี, จรวยพร สุภาพ, ปิยะธิดา ขจรชัยกุล และ ประรณนา สติยวิภาวิ, 2553
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสาธารณสุขศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 567 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 ปัจจัยระดับบุคคล ได้แก่ ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น การรับรู้บทบาททางเพศ และพฤติกรรมไม่พึงประสงค์, ส่วนที่ 3 ปัจจัยระหว่างบุคคล ได้แก่ การรับรู้การดูแลของพ่อแม่ สัมพันธภาพของวัยรุ่นกับครอบครัว และการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว, ส่วนที่ 4 ปัจจัยระดับชุมชน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของชุมชน และแหล่งการเรียนรู้เรื่องเพศ และส่วนที่ 5 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึง กันยายน พ.ศ.2552
สรุปผลการศึกษา	- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นการศึกษา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วย ค่านิยมทางเพศ การรับรู้บทบาททางเพศ พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียน การรับรู้ การดูแลของพ่อแม่ สัมพันธภาพของวัยรุ่นกับครอบครัว การสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของกลุ่มเพื่อน แหล่งบริการทางเพศ แหล่งมั่วสุมยาเสพติด สถานบันเทิงเรีงรมย์ - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียน ได้แก่ พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียน อายุเพิ่มขึ้น พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของกลุ่มเพื่อน ค่านิยมทางเพศ ดังนั้นการส่งเสริมค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมโดยการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว และการส่งเสริมสัมพันธภาพในครอบครัวรวมทั้งการเฝ้าระวังพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียนและเพื่อนเป็นแนวทางที่สำคัญในการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียน
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดปทุมธานี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ประไพศรี แสงชลินทร์, รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และ พรนภา หอมสินธุ์, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาถึงปัจจัยป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และความสัมพันธ์ของปัจจัยป้องกันที่เน้นปัจจัยด้านต้นทุนชีวิตกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนหญิง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 310 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล, ส่วนที่ 2 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พฤติกรรมชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย และส่วนที่ 3 ต้นทุนชีวิต ได้แก่ พลังตัวตน, พลังเพื่อนและกิจกรรม พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา และพลังชุมชน
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- กลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ย 14 ปี - ต้นทุนชีวิตด้านพลังตัวตน พลังเพื่อนและกิจกรรม พลังครอบครัวและพลังปัญญา ภาพรวมผ่านเกณฑ์ (62-75%) ในขณะที่ด้านพลังชุมชนต่ำกว่าเกณฑ์ (<60%) - ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ 1. ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น 2. การไม่อยู่ร่วมกับครอบครัว 3. ต้นทุนชีวิตด้านต่างๆ ดังนั้นในการสร้างเสริมต้นทุนชีวิต อาจเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นหญิงได้
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการทำวิจัยเชิงทดลอง เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยสามารถอิงจากผลการศึกษาครั้งนี้ 2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของต้นทุนชีวิต และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ 3. ควรมีการสำรวจความคิดเห็นเรื่องต้นทุนชีวิตในผู้ปกครองที่มีต่อวัยรุ่นที่ตนดูแล เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของผู้ปกครองและพัฒนาแนวทางการส่งเสริมต้นทุนชีวิตของวัยรุ่นร่วมกัน

ชื่อเรื่อง	การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น กรณีศึกษาในกลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ภาณุมาศ เสนีย์ศรีสกุล, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนระดับอาชีวศึกษา ชั้นปีที่ 1 อายุ 18 ปีขึ้นไป เขตกรุงเทพมหานคร 5 โรงเรียน จำนวน 400 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 ประเมินพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และส่วนที่ 3 ประเมินการรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- พฤติกรรมเสี่ยง 5 ด้าน ได้แก่ (1) การมีคูรัก/แฟน (2) การใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ (3) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (4) การใช้สารเสพติด (5) การไปเที่ยวสถานเริงรมย์ โดยพบว่านักเรียนร้อยละ 73.5 เคยดื่มแอลกอฮอล์ และร้อยละ 43.2 เคยใช้สารเสพติดส่วนใหญ่คือบุหรี่ นอกจากนี้พบว่านักเรียนร้อยละ 82.8 เคยมีคูรัก/แฟน และเคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 61.8 ในขณะเดียวกันมีนักเรียนมากกว่าครึ่งที่เคยใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ และไปเที่ยวสถานเริงรมย์ - การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ตามความเห็นของนักเรียนพบว่า การดื่มแอลกอฮอล์, การใช้สารเสพติด, การใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ, การไปเที่ยวสถานเริงรมย์ และการมีคูรัก เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรทำการศึกษาในลักษณะการสัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่มย่อย เนื่องจากยังมีอีกหลายปัจจัยและพฤติกรรมเสี่ยง ที่เป็นสาเหตุนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 2. ควรทำการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ นอกเหนือจากกรุงเทพมหานคร และอาจศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่ได้ศึกษาอยู่ในโรงเรียนหรือสถานศึกษาด้วย

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตเทศบาลเมืองนครพนม
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	บรรจง พลไชย, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาลเมืองนครพนม
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตเทศบาลเมืองนครพนม จำนวน 269 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	พฤติกรรมทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตเทศบาลเมืองนครพนม อยู่ในระดับน้อย เนื่องจาก 1. นักเรียนได้รับความดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา ได้รับความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา เมื่อมีปัญหาในเรื่องต่างๆ ไป และปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ บิดามารดาก็ให้คำแนะนำคำปรึกษาที่ดี 2. นักเรียนได้รับคำแนะนำคำปรึกษาที่ดีและถูกต้องจากครูประจำชั้น ครูแนะแนว และครูอนามัยโรงเรียน จากผลการวิจัยนี้เสนอแนะให้สถานบริการสาธารณสุขและโรงเรียน ควรจัดตั้งคลินิกวัยรุ่นเพื่อให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่นที่มีปัญหาด้านสุขภาพกาย จิต และสังคม ควรมีการอบรมบิดามารดาผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ในการให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับเรื่องเพศ และควรมีการสอดแทรกหรือบูรณาการวิชาเพศศึกษาในรายวิชาอื่นๆ เพิ่มขึ้น
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น จังหวัดพะเยา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ชลดา ไชยกุลวัฒนา, ชนิตา ประดิษฐ์สถาพร และ แหวดาว คำเขียว, 2556
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารการพยาบาลและการศึกษา
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดพะเยา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดพะเยา จำนวน 233 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเองประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ทศนคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ 3) สัมพันธภาพในครอบครัว 4) การรับสื่อกระตุ้นทางเพศ 5) พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเพื่อน และ 6) พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และเที่ยวสถานเริงรมย์ คิดเป็นร้อยละ 63.9 และ 51.6 9 ตามลำดับ 2. กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.9 เคยมีเพศสัมพันธ์กับคู่อุปถัมภ์และในจำนวนนี้ระบุว่า อายุน้อยที่สุดเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 13 ปี และเคยมีประวัติการตั้งครรภ์และยุติการตั้งครรภ์ด้วยการทำแท้ง ร้อยละ 2.5 3. กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลที่ยอมมีเพศสัมพันธ์กับคู่อุปถัมภ์มากที่สุดคือ รักแฟน(ร้อยละ 73.4) รองลงมาคือ ความอยากรู้อยากลอง(ร้อยละ 41.8) และต้องการให้แฟนรัก(ร้อยละ 27.8) 4. ปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น ได้แก่ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเพื่อน ทศนคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการรับสื่อกระตุ้นทางเพศ ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ร้อยละ 23.7 การศึกษาครั้งนี้ช่วยให้เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นและใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการส่งเสริมทักษะชีวิตที่ใช้ป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น ทศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการจัดการกับอารมณ์ทางเพศ เป็นต้น และควรสนับสนุนการสร้างแกนนำสุขภาพ นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐควรมีนโยบายควบคุมและพัฒนาสื่อสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศให้เป็นสื่อที่เหมาะสม
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นอื่น ๆ เช่น กลุ่มแรงงานวัยรุ่น หรือกลุ่มวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษา เพื่อจะช่วยให้เข้าใจบริบทที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นได้ครอบคลุมมากขึ้น

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยคาดทำนายความตั้งใจมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัย
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เนตรนภา พรหมมา, จรวยพร สุภาพ, กนิษฐา จำรูญสวัสดิ์, พิมพ์สุรางค์ เตชะบุญเสริมศักดิ์ และ สุปรียา ต้นสกุล, 2556
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารนเรศวรพะเยา
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาสัดส่วนความตั้งใจและปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถทำนายความตั้งใจมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	มหาวิทยาลัยในจังหวัดพะเยา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 จำนวน 261 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถาม ประกอบด้วย 9 ส่วน
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนกันยายน พ.ศ. 2553
สรุปผลการศึกษา	1. นักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 มีความตั้งใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ร้อยละ 25.3 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับความตั้งใจมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ได้แก่ - ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ/เดือน - สถานที่พักอาศัย - เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส - บรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส - พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการรับรู้ภาวะเสี่ยงจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส - การรับรู้การดูแลของพ่อแม่และพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ 3. ปัจจัยที่สามารถทำนายความตั้งใจมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสประกอบด้วย เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส การรับรู้การดูแลของพ่อแม่และพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 42.8 ดังนั้นพ่อแม่ควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่นและมีความรู้เรื่องเพศศึกษาอย่างถูกต้อง ส่วนสถานศึกษาควรพัฒนารูปแบบการสอนเพศศึกษา จัดโปรแกรมส่งเสริมเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสทางบวก ให้ความรู้เกี่ยวกับผลจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสและเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นอย่างเหมาะสม
ข้อเสนอแนะ	ควรพัฒนารูปแบบการสอนเพศศึกษา แบบมีส่วนร่วมและให้ตระหนักถึงผลกระทบที่จากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์

ชื่อเรื่อง	ATTITUDES AND BEHAVIOR AMONG RURAL THAI ADOLESCENTS REGARDING SEXUAL INTERCOURSE
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	Arunrat Tangmunkongvorakul, Kriengkrai Srithanaviboonchai, Marisa Guptarak, Monjun Wichajarn, Sawang Yungyuankul, Ratchaneekorn Khampan, Deanna E Grimes and Richard M Grimes, 2014
วารสารที่ตีพิมพ์	Southeast Asian Journal of Tropical Medicine and Public Health
วัตถุประสงค์	To examined the attitudes and behavior of rural Thai adolescent from northern Thailand regarding sexual intercourse.
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	Chiang Mai Province
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	Three hundred fifty-nine students in their final year of high school at two rural high schools located 1½ hour drive from Chiang Mai City.
วิธีวิจัย	Cross-sectional study Measurement tools: The questionnaire asked about demographics and attitudes and practices regarding sexual intercourse. Students who had not previously had sexual intercourse were asked about their reasons for not having sex, their future plans about having sex, their dating experiences and their plans regarding delaying sexual intercourse. Sexual intercourse was defined as penetrative penile vaginal and/or anal intercourse.
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- Differences between participants who previously had sexual intercourse and those who had not were explored. More than 70% of participants stated they had not previously had sexual intercourse but one third of this group reported engaging in other sexual behavior. - There were significant differences by gender, religion, ethnicity, and household income between those who had previously had sex and those who had not. Among those who had not previously had sexual intercourse, concern for their parents' feelings was the most common reason for delaying intercourse. About two-thirds of this group had plans not to have sexual intercourse until after marriage; nearly half of them reported currently having a boyfriend/girlfriend.
ข้อเสนอแนะ	Interventions aimed at delaying sexual intercourse should involve adolescents in their design and include their attitudes for delaying intercourse. Because of many gender differences seen in our study, interventions should be designed differently for males and females in rural northern Thailand.

ชื่อเรื่อง	ความชุกของการมีประสบการณ์ทางเพศและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนหญิงอาชีวศึกษา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นฤพาประไพ สาระ, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาความชุกของการมีประสบการณ์ทางเพศและการมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรก ของนักเรียนหญิงอาชีวศึกษาในจังหวัดนนทบุรี
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนอาชีวศึกษา 3 แห่งโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนหญิงในระดับชั้น ปวช.1-3 และระดับชั้น ปวส. 1-2 จำนวน 375 ราย จาก 3 โรงเรียน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบประเมินความรู้เรื่องเพศ, แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ, แบบประเมินความสัมพันธ์ภายในครอบครัว, แบบประเมินการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน, แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์และ และแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง Rosenberg ฉบับภาษาไทย
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ทางเพศแล้ว ร้อยละ 66.1 โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 21 ปัจจัยได้แก่ อายุ สถาบัน บุคคลที่พักอาศัยด้วย ประวัติการดื่มแอลกอฮอล์ ผู้เลี้ยงดูหลักในช่วงวัยประถม ทักษะการเรื่องเพศ บุคคลที่ได้พูดคุยปรึกษาเรื่องเพศ การสืบค้นข้อมูลเรื่องเพศ การคล้อยตามเพื่อน และ การเคยมีประวัติหนีออกจากบ้านในช่วงวัยรุ่น และเมื่อทำการวิเคราะห์แบบ Logistic Regression Analysis พบว่า เหลือเพียง 8 ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการมีประสบการณ์ทางเพศ ได้แก่ 1. สถานศึกษา 2. บุคคลที่นักเรียนพักอาศัยด้วยในปัจจุบัน 3. ทักษะการเรื่องเพศ 4. การพูดคุยเรื่องเพศกับครูผู้หญิง 5. การพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนผู้ชาย 6. คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง 7. เคยมีประวัติหนีออกจากบ้าน 8. ค่าคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงด้านสถานที่ในระดับสูง
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น จังหวัดหรือภาคอื่นๆ

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในพื้นที่เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 15 และ 16
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	วรธรา โชติธนานันท์, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม
วัตถุประสงค์	เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	พื้นที่เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 15 และ 16
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และอาชีวศึกษาระดับ ปวช.2 จำนวน 3,424 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามที่ทีมวิจัยศูนย์อนามัยที่ 1-12 สร้างขึ้น ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล, พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ, ความรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิด รวมทั้งการเข้าถึงบริการ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. วัยรุ่นที่เข้าร่วมวิจัยเคยมีเพศสัมพันธ์คิดเป็นร้อยละ 12.2 โดยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่อายุเฉลี่ย 15.2 ปี โดยปัจจัยเสี่ยงที่เป็นเหตุให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ คือ - การดูสื่อลามก (ร้อยละ 45.2) ประเภทสื่อที่ดูส่วนใหญ่เป็นคลิปมือถือ ซึ่งเป็นเหตุจูงใจในการมีเพศสัมพันธ์มากกว่าผู้ที่ไม่ได้ดูถึง 2.6 เท่า - การใช้สิ่งเสพติด (ร้อยละ 8.4) ส่วนใหญ่เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งวัยรุ่นที่เคยมีเพศสัมพันธ์ใช้สิ่งเสพติดมากถึง 4.9 เท่าของวัยรุ่นที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ - การมีแฟน/คูรัก พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น โดยส่วนใหญ่เพศหญิงจะมีแฟน/คูรักมากกว่าเพศชาย 2. สถานที่ที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ส่วนใหญ่เป็นบ้านตนเอง/แฟน (ร้อยละ 64.6) โดยมีเหตุจูงใจสำคัญคือ การอยู่สองต่อสอง และเพศชายอยากรู้ อยากลองมากถึง 5.3 เท่าของเพศหญิง 3. การมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดมีการป้องกันการตั้งครรภ์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ร้อยละ 79.9 โดยส่วนใหญ่ใช้ถุงยางอนามัยที่ซื้อจากร้านขายยา แต่เป็นวิธีคุมกำเนิดที่ไม่มีประสิทธิภาพถึงร้อยละ 19.5 4. วัยรุ่นมีความรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดอยู่ในระดับต่ำ 5. วัยรุ่นเคยใช้บริการ/รับคำปรึกษาเพียงร้อยละ 17.2 และส่วนใหญ่ได้จากโรงเรียน รองลงมาคือครอบครัว
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การศึกษาปัจจัยป้องกันด้านบุคคลและพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุกัญญา สุรังสี, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยป้องกันด้านบุคคล และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิดจากทฤษฎีความสำเร็จในการปรับตัวของบุคคลที่อยู่ในภาวะเสี่ยง
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2 โรงเรียน จำนวน 344 คน แบ่งเป็นเพศชาย 172 คน และเพศหญิง 172 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบประเมินปัจจัยป้องกันด้านบุคคล และแบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนปัจจัยป้องกันด้านบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ทั้งนี้ บุคคลที่มีปัจจัยป้องกันด้านบุคคลปานกลาง แต่อาจมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ ดังนั้นปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี เป็นปัญหาสำคัญเรื่องหนึ่งที่ต้องได้รับ การแก้ไข และเพื่อลดและป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆในอนาคต รัฐจึงควรเพิ่มหลักสูตรการจัดการเรียน การสอนในโรงเรียนขึ้นจากการเรียนการสอนตามปกติ ในการจัดกิจกรรมเพื่อลด และป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของวัยรุ่นตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษานี้เสนอแนะว่าปัจจัยป้องกันด้านบุคคลในระดับปานกลางไม่เพียงพอต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ และควรมีการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเพิ่มปัจจัยป้องกันตน บุคคลในการป้องกันและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนต่อไป
ข้อเสนอแนะ	ควรศึกษาขยายผลในกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากขึ้น หรือศึกษาในกลุ่มประชากรในภูมิภาคอื่นต่อไป

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในจังหวัดสระบุรี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ศิริวรรณ ทุมเชื้อ, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสาธารณสุขศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดสระบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 215 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 293 คน และระดับอาชีวศึกษา (ปวช.) จำนวน 270 คน รวมทั้งหมด 779 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามพฤติกรรมทางเพศและความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นพัฒนาขึ้น โดย ดร.ศิริธร ยิ่งแรงเริง และทีมคณะนักวิจัยของสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้วร้อยละ 19.5 (152 คน) โดยเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.8 - ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 34.2) ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ โดยไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 12.5 และใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์บางครั้งร้อยละ 53.3 - กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์โดยรวมในระดับดี ซึ่งความตั้งใจสูงสุดคือ วัยรุ่นหญิงควรปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์เมื่อไม่มีการป้องกันการตั้งครรภ์ โดยที่ความรู้เรื่องการใช้ถุงยางอนามัยจะทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์มากขึ้น เป็นความตั้งใจระดับต่ำสุด - ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน การอยู่ร่วมกันของบิดามารดาและปัญหาที่ทำให้ไม่สบายใจของวัยรุ่น ผลจากการศึกษานี้ทำให้เข้าใจถึงสภาพการณ์พฤติกรรมทางเพศและความตั้งใจในการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในจังหวัดสระบุรีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการให้บริการส่งเสริมสุขภาพทางเพศและเพศวิถีศึกษาของวัยรุ่นต่อไป
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับเพศวิถีศึกษาในโรงเรียน 2. ควรมีการวิจัยหาอำนาจการทำนายของตัวแปร 3 ปัจจัยคือ เจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม รวมถึงปัจจัยส่วนบุคคลกับความตั้งใจในการป้องกันตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและความรุนแรงในครอบครัวของสตรีอาชญา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุสันทา ยิ้มแย้ม และ รังสิยา นารินทร์, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	พยาบาลสาร
วัตถุประสงค์	เพื่ออธิบายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและความรุนแรงในครอบครัวของสตรีอาชญา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดเชียงใหม่
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	สตรีชาวอาชญา 118 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างซึ่งพัฒนาโดยคณะผู้วิจัย ประกอบด้วย 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศซึ่งได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อย การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การขาดการสื่อสารและการต่อรองทางเพศ การไม่ใช้วิธีป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์หรือใช้วิธีป้องกันไม่ถูกต้อง และ 3) ความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่การถูกการทำร้ายร่างกาย การล่วงละเมิดทางเพศ และการทำร้ายจิตใจโดยสมาชิกที่มีความสัมพันธ์ฉันท์ครอบครัว
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	สตรีอาชญาจำนวนมากมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ 1. การมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อยโดยต่ำกว่า 20 ปี (63.9%) 2. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน (19.1%) 3. การขาดการสื่อสารและการต่อรองทางเพศโดยไม่เคยคุยกับสามี/คู่รักถึงการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์(45.7%) 4. ไม่เคยบอกถึงความต้องการทางเพศ (45.7%) 5. ไม่สามารถปฏิเสธได้เมื่อไม่ต้องการ (9.6%) เกือบครึ่งหนึ่งเคยมีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจ (42.5%) นอกจากนี้สตรีอาชญาประมาณหนึ่งในหก (15.3%) ที่เปิดเผยว่าถูกล่วงละเมิดทางเพศอย่างน้อยด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง 6. การไม่ใช้วิธีป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ (81.1%) เพราะไว้วางใจสามี (83.5%) และเห็นว่าการใช้ถุงยางอนามัยไม่เหมาะสมสำหรับสามีภรรยา (41.5%) ผลการศึกษานี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดโปรแกรมในการเสริมพลังอำนาจสตรีอาชญาในการต่อรองเพื่อความเสมอภาคทางเพศ ทั้งนี้ควรนำบุรุษอาชญาเข้าร่วมในการผลักดันในประเด็นนี้ด้วยเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและความรุนแรงในครอบครัวต่อไป
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นหญิง: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	วิไลลักษณ์ วงศ์อาษา, ปิยะพร กองเงิน และ สารารัตน์ วุฒิอาภา, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสาธารณสุขศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นหญิง
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักศึกษาหญิงระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 479 คน
วิธีวิจัย	แบบสอบถามมีข้อมูล 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล, ส่วนที่ 2 แบบวัดการเห็นคุณค่าในตัวเอง แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การยอมรับนับถือตนเอง การได้รับการยอมรับจากเพื่อน การได้รับการยอมรับจากครอบครัว และการได้รับการยอมรับจากสถานศึกษา และส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีคูรััก การคบเพื่อน การดื่มแอลกอฮอล์หรือใช้สารเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนมกราคม-พฤษภาคม พ.ศ.2558
สรุปผลการศึกษา	นักศึกษาหญิงส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเป็นบางครั้งและมีความเป็นอิสระบ้างพอสมควร โดยพบว่า - แหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษาจากโรงเรียนร้อยละ 90.2 รองลงมา คืออินเทอร์เน็ต และโทรทัศน์ - ผู้ให้คำปรึกษาเรื่องเพศศึกษาที่ดีที่สุดคือบิดา-มารดา (ร้อยละ 50.3) รองลงมาคือเพื่อน (ร้อยละ 18.6) - มีการเห็นคุณค่าในตนเองระดับมาก เมื่อจำแนกคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีคะแนนอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) การยอมรับจากครอบครัว (2) การยอมรับนับถือตนเอง (3) การยอมรับจากเพื่อน (4) การยอมรับจากสถานศึกษา - มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศระดับปานกลาง เมื่อจำแนกคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศออกเป็นรายด้าน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ (1) การดื่มแอลกอฮอล์หรือใช้สารเสพติด (2) การมีคูรััก (3) การคบเพื่อน (4) การกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ - ปัจจัยที่มีอิทธิพลและสามารถทำนายกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ (1) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเป็นบางครั้งและมีความเป็นอิสระบ้างพอสมควร (2) การมีเพื่อนและอินเทอร์เน็ตเป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเพศศึกษาที่ดีที่สุด (3) การมีคูรัักเป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเพศศึกษาที่ดีที่สุด (4) การมีคูรััก (5) การศึกษาของบิดา (6) การศึกษาของมารดา โดยการมีคูรััก, การศึกษาของบิดา และการศึกษาของมารดา สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นหญิงได้ร้อยละ 12
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนิสิตปริญญาตรี สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สมบุญ ศิลปรุ่งธรรม, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนิสิตปริญญาตรี โดยจำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และลักษณะการพักอาศัย และปัจจัยด้านลักษณะสถานการณ์, ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม และปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนิสิตปริญญาตรี ก่อน-หลังร่วมกิจกรรมกลุ่มที่นำมาใช้ในการเปลี่ยนเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ระยะที่ 1: นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-5 สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา ปีการศึกษา 2557 คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ จำนวน 245 คน ระยะที่ 2: นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา ปีการศึกษา 2558 คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ จำนวน 16 คน ที่มีคะแนนทดสอบก่อนการทดลองต่ำสุด โดยการเลือกแบบเจาะจง
วิธีวิจัย	ระยะที่ 1: Cross-sectional study ระยะที่ 2: One-group pretest-posttest design เครื่องมือ: แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบอิสระ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ
ระยะเวลาทำการวิจัย	ระยะที่ 1: ทำการสำรวจ 1 ครั้ง ระยะที่ 2: ทำการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	แบ่งกิจกรรมกลุ่มที่นำมาใช้ในการเปลี่ยนเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ออกเป็น 9 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1: ปฐมนิเทศ และ pretest ครั้งที่ 2-4: เจตคติต่อการวางตัวกับเพศตรงข้าม ครั้งที่ 5: เจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสิ่งเสพติดทุกชนิดในขณะที่ไปเที่ยวสังสรรค์ ครั้งที่ 6: เจตคติต่อการไปเที่ยวสถานเริงรมย์ การเที่ยวสังสรรค์กับเพศตรงข้าม ครั้งที่ 7-8: เจตคติต่อการรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศจากสื่อต่างๆ ครั้งที่ 9: ปัจฉิมนิเทศ และ posttest

สรุปผลการศึกษา	1. ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนิสิตปริญญาตรี สาขาพลศึกษาและสุขศึกษา มีค่าเท่ากับ 2.79 อยู่ในระดับปานกลาง 2. นิสิตปริญญาตรีที่มีเพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และลักษณะการพักอาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 3. ปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนิสิตปริญญาตรี เรียงลำดับตามสัมประสิทธิ์การทำนาย ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน การเห็นคุณค่าในตนเอง และการรับรู้ข่าวสารด้านเพศจากสื่อมวลชน โดยตัวแปรทั้ง 5 ตัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ร้อยละ 74.90 4. ค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนิสิตปริญญาตรีหลังเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึก 2. ควรมีการพัฒนาโปรแกรมให้มีการทดลองในช่วงระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	วนิดา ภูพานหงส์, กฤษณา วุฒิสินธ์ และ ธวัชวงศ์ชัย ไตรทิพย์, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ตามปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม รวมไปถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ชั้น ม.1 – ม.3 จำนวน 368 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบทดสอบด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านนิยามต่อการมีเพศสัมพันธ์ และด้านการใช้สารเคมีกระตุ้นอารมณ์ทางเพศและดื่มของมึนเมาการเที่ยวสถานเริงรมย์ การตะแถมเนื้อต้องตัวสัมผัสระหว่างชายหญิงเชิงคู่สาว การอยู่กับเพศตรงข้ามตามลำพัง การแต่งกายล่อแหลม, การคบเพื่อน เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มเพื่อนสนิทเป็นแรงสนับสนุนหรือผลักดันให้เกิดการคล้อยตามหรือปฏิบัติตามพฤติกรรมทางเพศไปในทิศทางเดียวกัน
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. ปัจจัยนำพบว่า เพศชายมีประสบการณ์การเคยมีเพศสัมพันธ์มากกว่าเพศหญิง 2. ปัจจัยเอื้อที่มีระดับมากที่สุด ได้แก่ การเที่ยวสถานบันเทิงและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ, การใช้สารเคมีกระตุ้นอารมณ์ทางเพศและดื่มของมึนเมาอยู่ในระดับน้อย ปัจจัยเสริมที่มีระดับมากที่สุด ได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา และสัมพันธภาพในครอบครัว 3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น โดยการทดสอบไคสแควร์พบว่า เพศ อายุ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในแต่ละเดือน สถานภาพสมรสของบิดา มารดา ลักษณะการพักอาศัยในปัจจุบัน การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนทุกด้าน มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ วัยรุ่นบางส่วนเคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว ดังนั้น การป้องกันและแก้ไขปัญหาคควรสอดคล้องกับปัจจุบัน เช่น ชะลอการมีเพศสัมพันธ์ในผู้ที่ยังไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ขณะเดียวกันก็ไม่ประณามผู้ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ แต่แนะนำการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย แนะนำสถานบริการสุขภาพเมื่อเกิดปัญหาทางเพศ ซึ่งครอบครัวควรให้ความสำคัญและเห็นความจำเป็นในการอบรมสั่งสอนเรื่องเพศ โดยเฉพาะการปลูกฝังค่านิยมที่เหมาะสมต่อการมีเพศสัมพันธ์ ผู้ปกครองเป็นผู้ใช้ใกล้ชิดกับวัยรุ่นมากที่สุด จึงควรช่วยคัดกรองการบริโภคสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อที่เน้นกระตุ้นพฤติกรรมทางเพศให้ไปในทางที่เหมาะสม รวมไปถึงการดื่มเครื่องดื่มของมึนเมา การเที่ยวสถานบันเทิง การคบเพื่อนต่างเพศ การตะแถมเนื้อต้องตัวเพศตรงข้าม และการแต่งกายล่อแหลม รวมทั้งสถาบันการศึกษา ควรมีการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษารูปแบบการสอนเพศศึกษา อาจจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกหลักสูตร
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นมัธยมตอนต้นในต่างพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในเยาวชนที่ใช้แอมเฟตามีน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เสาวคนธ์ กลัทธิทองกรณ์, อติทยา พรชัยเกตุ โอว ยอง และ ประภา ยุทธไตร, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในเยาวชนที่ใช้แอมเฟตามีน
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนจำนวน 98 คน อายุระหว่าง 18-24 ปี ที่ใช้แอมเฟตามีน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการตั้งครรรภ์ของตนเองและคู่นอน, แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะตนเองต่อการป้องกันปัญหาทางเพศ เกี่ยวกับความมั่นใจในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย การมีคู่นอนเพียงคนเดียว และความสามารถในการชักถามคู่นอนเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์, แบบสอบถามอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับการรับรู้แบบแผนพฤติกรรมทางเพศที่ยึดถือเอาบรรทัดฐานของเพื่อนเป็นแบบอย่าง จากการสังเกตเห็นหรือรับรู้การแสดงออกของเพื่อนต่อความพร้อมในการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ การเที่ยวสถานบันเทิง การคบเพื่อนต่างเพศ/คูรั้ง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือการใช้สารเสพติด และการใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ, แบบสอบถามพฤติกรรมทางเพศ 6 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมการจูบ การสัมผัส การมีออรัลเซ็กซ์ จนถึงการมีเพศสัมพันธ์ทางช่องคลอดและทางทวารหนัก
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้สารเสพติดตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป (ร้อยละ 76.5) โดยร้อยละ 100 มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ อายุเฉลี่ยที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอยู่ที่ 14.9 ปี 2. ปัจจัยที่พบว่ามีความสัมพันธ์และสามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในเยาวชนที่ใช้แอมเฟตามีนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ ร้อยละ 5.4 จึงควรหากลยุทธ์ที่ช่วยเพิ่มทักษะการปฏิเสธต่อการกดดันของเพื่อน รวมถึงการไม่คล้อยตามบรรทัดฐานของกลุ่มต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจผลของการใช้สารเสพติดที่มีต่อการขาดการยับยั้งชั่งใจทางเพศ 3. ปัจจัยการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการตั้งครรรภ์ และการรับรู้สมรรถนะตนเองต่อการป้องกันปัญหาทางเพศ พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับต่ำอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษาพฤติกรรมทางเพศในเยาวชนที่อายุน้อยลง อีกทั้งขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ค่อนข้างเล็ก อาจจำกัดการ generalize ผลการศึกษาไปสู่เยาวชนผู้ใช้สารเสพติด จึงควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้น รวมถึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของเยาวชนชายและหญิงด้วย

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นจังหวัดเลย
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	รณรงค์ ศรีพล, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดเลย
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นอายุระหว่าง 14-19 ปี จำนวนรวมทั้งสิ้น 749 คน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษา และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามสภาวะการณ์ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ซึ่งประยุกต์มาจากแบบสอบถามการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ของสำนักงานระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. ลักษณะสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การใช้สารเสพติดประเภทเหล้า เบียร์ ไวน์ ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด (สารมึนเมา และแอลกอฮอล์) เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าวัยรุ่นที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีประสบการณ์ในการมีเพศสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั้งที่เข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการ แต่มีประสบการณ์ในการดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ไม่ได้เข้าโครงการ 2. นักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาลักษณะต่างกัน มีระดับความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่านักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่านักเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ
ข้อเสนอแนะ	การขยายผลโครงการจัดกระบวนการสอนเพศศึกษารอบด้านไปยังสถานศึกษาอื่นๆ อย่างครอบคลุม อาจเป็นแนวทางที่ดีและเหมาะสมในการดำเนินงานต่อไป และกิจกรรมหรือการส่งเสริมความรู้ต่างๆ ควรจะต้องมีข้อมูลที่เน้นทั้งการไม่มีเพศสัมพันธ์และการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ทั้งนี้กลุ่มวัยรุ่นที่ยังไม่มีเพศสัมพันธ์ ควรเน้นการชะลอหรือไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์ต้องเน้นทางเลือกต่างๆ ในการป้องกัน และการเข้าถึงการใช้วิธีการป้องกันต่างๆ ได้

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ชฎารัตน์ แก้วเวียงเดช และ พัดชา ทิรัญวัฒนกุล, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลทหารบก
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำนวน 330 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล, ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ, ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ด้านต่างๆ ดังนี้ 1. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ-ระดับมาก 2. ด้านทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ-ระดับต่ำมาก นอกจากนี้พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อย่างไรก็ตามพบว่า อายุ, ความรู้ และทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่มีอายุมากขึ้น จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากขึ้น แต่หากนักเรียนมีความรู้มากขึ้น หรือทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ดีขึ้น อาจส่งผลให้มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศลดลง ดังนั้นโรงเรียนและครอบครัวควรให้ความรู้ และปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องและเหมาะสมในเรื่องเพศให้แกเด็ก เพื่อป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และเป็นเตรียมความพร้อมให้เด็กก้าวย่างเข้าสู่วัยรุ่นได้อย่างมั่นใจ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรส่งเสริมให้โรงเรียนจัดตั้งคลินิกเพื่อนใจวัยรุ่นให้ครอบคลุม เพราะการที่เด็กมีที่ปรึกษาจะทำให้ทัศนคติต่อการดูแลตนเองและการสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างเพศของเด็กดีขึ้น 2. ควรมีการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อเปรียบเทียบลักษณะของพื้นที่ว่าส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ โดยเฉพาะในเขตเมืองซึ่งมีความเจริญทางวัตถุมากกว่า รวมถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะทำให้เด็กเข้าถึงสื่อต่างๆ ได้ง่ายกว่า ความเสี่ยงอาจจะมากกว่าและอาจมีแตกต่างกันตามลักษณะพื้นที่

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อการปกป้องสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นหญิงอาชีวศึกษา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุพรรณิกา เหล็กกล้า, โสเพ็ญ ชูนวน และ ศศิกันต์ กาละ, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาระดับการปกป้องสุขภาพทางเพศ และปัจจัยทำนายการปกป้องสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นหญิงอาชีวศึกษา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	-
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนหญิงที่ศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 100 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว, แบบสอบถามค่านิยมทางเพศ, แบบสอบถามอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน, แบบสอบถามการมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง และแบบสอบถามการปกป้องสุขภาพทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. การปกป้องสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นหญิงอาชีวศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับสูง 5 ด้าน คือ - การปกป้องเพื่อต่อต้านการมีเพศสัมพันธ์ - การรับรู้สิ่งคุกคามที่มาจากโรคเอดส์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา - การตื่นตัวในการค้นหาข้อมูลสุขภาพทางเพศ - การสื่อสารกับพ่อแม่และกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย - การแสดงออกอย่างเปิดเผยในการค้นหาข้อมูล 2. ส่วนค่าเฉลี่ยการปกป้องสุขภาพทางเพศที่อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ การไม่มีกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์, การป้องกันตนเอง และการรับรู้ความอ่อนแอในการปฏิบัติการณ์มีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย 3. ปัจจัยที่มีผลต่อการปกป้องสุขภาพทางเพศ มีเพียงปัจจัยเดียว คือ การมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง ซึ่งสามารถทำนายการปกป้องสุขภาพทางเพศได้
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น สถาบันการศึกษา, เขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น 2. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อการปกป้องสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น เช่น ความรู้เรื่องเพศ กิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศ การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นต้น 3. ควรพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง เพื่อให้วัยรุ่นได้มีการป้องกันสุขภาพทางเพศ และคุณภาพชีวิตที่ดีปลอดภัยจากปัญหาสุขภาพทางเพศได้

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิง: กรณีศึกษาในนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดกาญจนบุรี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	มณีนันท์ อธิระวิวัฒน์, นิรัตน์ อิมามิ และ อนุชิต วรกา, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสาธารณสุขศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิง
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดกาญจนบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 345 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามประกอบด้วย 7 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล, ส่วนที่ 2 ความภาคภูมิใจในตนเอง, ส่วนที่ 3 การสื่อสารเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ, ส่วนที่ 4 การเข้าถึงสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ, ส่วนที่ 5 การดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครอง, ส่วนที่ 6 อิทธิพลของเพื่อนที่มีต่อกลุ่มตัวอย่าง และส่วนที่ 7 พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ลักษณะคำถามเป็นการถามความถี่ในการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศกับแฟนชายที่สนิทหรือคู่รัก
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 98.0) และปัจจัยในแบบจำลองการวิเคราะห์ ได้แก่ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา, เกรดเฉลี่ยสะสม, บุคคลที่นักเรียนพักอาศัยระหว่างเรียน, สถานภาพสมรสของพ่อ-แม่, การดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครอง, กิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง, ความภาคภูมิใจในตนเอง, การเข้าถึงสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ นอกจากนี้การสื่อสารเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและอิทธิพลของเพื่อนที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ ร้อยละ 20.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - ปัจจัยที่มีความสำคัญ 5 อันดับแรกได้แก่ อิทธิพลของเพื่อน รองลงมาคือ ปัจจัยการเข้าถึงสื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ การสื่อสารเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สถานภาพสมรสของพ่อ แม่ และระดับชั้นที่กำลังศึกษา ดังนั้นในกรณีนี้จึงควรนำเพื่อนมาใช้ในการสนับสนุน ส่งเสริมการป้องกันการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ รวมทั้งการเข้าถึงสื่อกระตุ้นอารมณ์และการสื่อสาร เพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับต้นๆ จึงควรมีโครงการพัฒนาทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา การคิดวิเคราะห์ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การตระหนักรู้ในตนเองการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ตั้งแต่นักเรียนเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ข้อเสนอแนะ	- ควรเพิ่มตัวอย่างกลุ่มนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเพิ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย - ควรพิจารณานำปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนหญิงที่ได้จากการศึกษานี้ไปใช้วิจัยในห้องเรียนหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนหญิง

ชื่อเรื่อง	ความแตกต่างของความรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์ และการคุมกำเนิดระหว่างวัยรุ่นตั้งครรภ์และวัยรุ่นไม่ตั้งครรภ์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นุชรีร์ย แสงสว่าง และ บุศรา แสงสว่าง, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อเปรียบเทียบความรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์และการคุมกำเนิดระหว่างวัยรุ่นตั้งครรภ์และวัยรุ่นไม่ตั้งครรภ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นตั้งครรภ์ในโรงพยาบาลตติยภูมิ และวัยรุ่นไม่ตั้งครรภ์ซึ่งเป็นนักเรียนหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษา อายุระหว่าง 13-19 ปีกลุ่มละ 85 คน รวมทั้งสิ้น 170 คน
วิธีวิจัย	Comparative study เครื่องมือ: แบบสอบถามความรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์และการคุมกำเนิด
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	วัยรุ่นตั้งครรภ์มีคะแนนความรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์และการคุมกำเนิดต่ำกว่าวัยรุ่นไม่ตั้งครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษานี้พบว่าวัยรุ่นตั้งครรภ์ยังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ช่วงอายุที่เหมาะสมต่อการตั้งครรภ์ที่มีคุณภาพ และวิธีคุมกำเนิดที่ถูกต้อง ดังนั้นการให้ความรู้วิธีป้องกันการตั้งครรภ์และ การคุมกำเนิดที่ถูกต้องกับวัยรุ่นจะช่วยลดอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
ข้อเสนอแนะ	-

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติ และค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุพัตรา บุญญานภาพพงศ์, 2548
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอาชีวศึกษา จำนวน 400 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนที่หนึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่สองเป็นแบบวัด ได้แก่ แบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง แบบวัดความรู้เรื่องเพศ แบบวัดการยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน และแบบวัดค่านิยมทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะคู่รัก ได้แก่ การยอมรับ ค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ร้อยละ 20.87 2. ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการแสดงความรักระหว่างเพศ ได้แก่ การยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน ระดับการศึกษา วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และอาชีพของมารดา ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ร้อยละ 23.0 3. ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ได้แก่ การยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน และอาชีพของบิดา ซึ่งทำนายค่านิยมได้ร้อยละ 36.1 4. ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการให้คุณค่าของพรหมจรรย์ ได้แก่ การยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน และวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ร้อยละ 27.3 5. ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการทำแท้ง ได้แก่ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง อาชีพของบิดาและมารดา แหล่งความรู้เรื่องเพศ และการยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ร้อยละ 14.2 6. ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ได้แก่ ความรู้เรื่องเพศ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง อาชีพของบิดา และเพศ ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวไว้ร้อยละ 25.4
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นตอนต้นด้วย 2. ควรนำปัจจัยที่ได้จากการศึกษานี้ไปต่อยอดการศึกษาในลักษณะอื่นๆ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้รายละเอียดเพิ่มขึ้น

ชื่อเรื่อง	การสื่อสารที่มีผลต่อทัศนคติต่อต้นทุนชีวิต และต่อภาวะไม่พร้อมตั้งครรภ์ของวัยรุ่นสตรี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ศิริวรรณ สุรภาพ, 2552
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับทัศนคติต่อต้นทุนชีวิต และทัศนคติต่อภาวะไม่พร้อมตั้งครรภ์ของวัยรุ่นสตรี
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานครฯ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	กลุ่มวัยรุ่นสตรี อายุ 13-21 ปี พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 การรับสื่อของวัยรุ่นสตรี, ส่วนที่ 3 ทัศนคติต่อต้นทุนชีวิต และส่วนที่ 4 ทัศนคติต่อภาวะไม่พร้อมตั้งครรภ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. การสื่อสาร เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารทั่วไป มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อต้นทุนชีวิตของวัยรุ่นสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร และเมื่อหาความสัมพันธ์เป็นรายสื่อ พบว่าสื่อบุคคลที่เป็นพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครู และเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์ กับทัศนคติต่อต้นทุนชีวิต ยกเว้นสื่อบุคคลที่เป็นเพื่อน สำหรับสื่อมวลชน พบว่า โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อต้นทุนชีวิต 2. การสื่อสาร เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารเรื่องภาวะไม่พร้อมตั้งครรภ์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อภาวะไม่พร้อมตั้งครรภ์ของวัยรุ่นสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร และเมื่อหาความสัมพันธ์เป็นรายสื่อ พบว่าสื่อบุคคลที่เป็นพ่อแม่ และเพื่อน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อภาวะไม่พร้อมตั้งครรภ์ ยกเว้นสื่อบุคคลที่เป็นญาติพี่น้อง ครู และเพื่อนบ้าน สำหรับสื่อมวลชนพบว่า โทรทัศน์ นิตยสาร และอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อภาวะไม่พร้อมตั้งครรภ์ ยกเว้น วิทยุและหนังสือพิมพ์ 3. ทัศนคติต่อต้นทุนชีวิต มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อภาวะไม่พร้อมตั้งครรภ์ ของวัยรุ่นสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษากลุ่มสตรีวัยเจริญพันธุ์ที่มีรูปแบบการดำเนินชีวิตต่างกันไปตามลักษณะอาชีพ รวมถึงขยายขอบเขตพื้นที่การศึกษา 2. ควรศึกษาโดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาต้นทุนชีวิตให้กับกลุ่มสตรีวัยรุ่น 3. ควรเพิ่มการศึกษาในประเด็นภาษาที่เผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ในเชิงวาทกรรม วิเคราะห์เชิงวิพากษ์

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยทางจิตสังคมกับการตั้งครรภ์ของหญิงวัยรุ่นที่มาฝากครรภ์ในโรงพยาบาลศิริราช
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ศิริวรรณ กำแพงพันธ์, ฐิติวิ แก้วพรสวรรค์ และ สุพร อภินันทเวช, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตสังคม ได้แก่ ด้านครอบครัว ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านจิตใจ และการใช้สารเสพติดที่มีความเกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ของหญิงวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงวัยรุ่นอายุ 12-18 ปี โดยแบ่งเป็นกลุ่มศึกษา-หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ ที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลศิริราชจำนวน 134 ราย และกลุ่มควบคุม-หญิงวัยรุ่นไม่ตั้งครรภ์ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในเขตใกล้เคียงกับโรงพยาบาลศิริราช จำนวน 134 ราย
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตสังคม
ระยะเวลาทำการวิจัย	4 พฤษภาคม-3 กรกฎาคม พ.ศ.2552
สรุปผลการศึกษา	ทั้งสองกลุ่มมีอายุเฉลี่ย 17 ปี กลุ่มศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาชั้นสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มควบคุมศึกษาชั้นสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มศึกษามีบิดามารดาเป็นผู้ปกครองหลักและได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อยกว่า ผู้ปกครองมีอาชีพไม่มั่นคง มีการศึกษาและรายได้น้อยกว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดาคือหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ มีมารดาและญาติที่เคยตั้งครรภ์ขณะเป็นวัยรุ่น กลุ่มเพื่อนมีพฤติกรรมเสี่ยงมาก และใช้สารเสพติดมากกว่ากลุ่มควบคุม ปัจจัยทางจิตสังคมที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ผู้เป็นผู้ปกครอง อาชีพและระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้รวมของครอบครัว สถานภาพสมรสของบิดามารดา ความสัมพันธ์กับพี่น้อง รูปแบบการเลี้ยงดู ประวัติการตั้งครรภ์ช่วงวัยรุ่นของมารดาหรือญาติ พฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อน การใช้ บุหรื แอลกอฮอล์ และยาเสพติด จะเห็นได้ว่า ปัจจัยทางจิตสังคมด้านอาชีพ การศึกษา รายได้ และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง การมีประวัติมารดาหรือญาติตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การมีเพื่อนที่มี พฤติกรรมเสี่ยง การใช้สารเสพติด มีความเกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
ข้อเสนอแนะ	ควรนำปัจจัยจากการศึกษาข้างต้น มาศึกษาอย่างเป็นระบบและนำมาใช้วางแผน เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ของหญิงวัยรุ่นต่อไปในอนาคต

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยจิตสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ในมารดาวัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ญานันท์ ใจอาจหาญ และ สุรสิทธิ์ วชิรขจร, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
วัตถุประสงค์	เพื่อแสวงหาตัวทำนายที่สำคัญทางด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ ลำดับความสำคัญของตัวทำนายพฤติกรรมที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ คือ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดลพบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 384 คน จากทุกอำเภอ
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามภูมิหลัง และแบบวัดจำนวน 10 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดกลุ่มพฤติกรรมการตั้งครรภ์ (แบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์), แบบวัดกลุ่มสถานการณ์ (แบบวัดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม, แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรัก และแบบวัดสัมพันธภาพในครอบครัว), แบบวัดกลุ่มจิตลักษณะเดิม (แบบวัดสุขภาพจิต, แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน, แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน และแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) และแบบวัดกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ (แบบวัดทัศนคติที่ไม่เหมาะสมต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ และแบบวัดความพร้อมในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์)
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	ในกลุ่มรวม ตัวทำนายทางด้านจิตลักษณะ และ สถานการณ์ สามารถทำนายพฤติกรรมนี้ได้ ร้อยละ 14.7 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ - ความพร้อมในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ - พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากกลุ่มเพื่อน - การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และความเชื่ออำนาจในตน นอกจากนี้ ยังปรากฏอีกว่า มารดาวัยรุ่นที่พักอาศัยบ้านคนอื่น จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ แสดงถึง ตัวแปรด้านจิตลักษณะ และตัวแปรด้านสถานการณ์ของมารดาวัยรุ่นที่สามารถทำนายพฤติกรรมที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทาง หรือนโยบายในการป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ในมารดาวัยรุ่นได้
ข้อเสนอแนะ	-

ผลของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ผลลัพธ์ของการตั้งครรภ์ในหญิงวัยรุ่นอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 ปี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เก่ง สืบบุญการณ และ วรพงศ์ ภู่งศ์, 2548
วารสารที่ตีพิมพ์	Journal of the Medical Association of Thailand
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาถึงภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอายุน้อยในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานครฯ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงวัยรุ่นอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 ปีที่มาคลอดที่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2547 และแบ่งกลุ่มศึกษาตามจำนวนครั้งที่ฝากครรภ์ กลุ่มที่ 1 ฝากครรภ์น้อยกว่า 4 ครั้งตลอดการตั้งครรภ์ ส่วนกลุ่มที่ 2 ฝากครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้งตลอดการตั้งครรภ์
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	- ในช่วงระยะเวลา 11 ปีที่รวบรวมข้อมูล พบว่ามีจำนวนหญิงวัยรุ่นอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 ปี มาคลอดทั้งหมด 340 คน โดยมีอายุเฉลี่ย 14.5 ปี และอายุครรภ์เฉลี่ยที่คลอดบุตร 37.5 สัปดาห์ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95.6) ของหญิงวัยรุ่นอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 ปีไม่เคยมีบุตรมาก่อน ร้อยละ 12.3 ไม่ได้ฝากครรภ์ - น้ำหนักเฉลี่ยของทารกแรกคลอดเท่ากับ 2,819.2 กรัม อัตราการผ่าตัดคลอดบุตรทางหน้าท้องเท่ากับร้อยละ 12.1 - ภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ที่พบบ่อยได้แก่ 1. ภาวะโลหิตจาง (ร้อยละ 22.6) 2. ภาวะการเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด (ร้อยละ 16.5) 3. ภาวะครรภ์เป็นพิษ (ร้อยละ 7.4) 4. ภาวะทารกมีน้ำหนักตัวน้อย (ร้อยละ 4.4) 5. ภาวะการเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด เป็นภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์เดียวที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่าง 2 กลุ่มศึกษา (ร้อยละ 22.1 ในกลุ่มที่ 1 เปรียบเทียบกับร้อยละ 12.0 ในกลุ่มที่ 2) สรุป: การตั้งครรภ์ในหญิงวัยรุ่นอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 ปีมักมีภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ตามมา ภาวะแทรกซ้อนดังกล่าวลดลงถ้ามีการดูแลฝากครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้งในช่วงที่ตั้งครรภ์ ข้อมูลที่ได้นี้สามารถนำไปให้คำปรึกษาหญิงวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์เพื่อที่จะรับการดูแลฝากครรภ์
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	อายุมารดา กับ ผลของการคลอด
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	บรรพจน์ สุวรรณชาติ และ ประภัสสร เอื้อลลิตชวงศ์, 2550
วารสารที่ตีพิมพ์	ศรีนครินทร์เวชสาร
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของอายุมารดาต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนของการคลอดในมารดาที่คลอดที่โรงพยาบาลกาฬสินธุ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาวัยรุ่นและมารดาอายุมาก กลุ่มเปรียบเทียบประกอบด้วยมารดาอายุปกติที่คลอดระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2549-31 พฤษภาคม พ.ศ.2550
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	มารดาที่คลอดทั้งหมด 3,727 ราย แบ่งเป็นกลุ่มมารดาวัยรุ่นจำนวน 594 ราย มารดาอายุปกติ 2,801 ราย และมารดาอายุมาก 332 ราย เมื่อเทียบกับมารดาอายุปกติพบว่ามารดาวัยรุ่นมีโอกาสเสี่ยงสูงกว่าต่อการเกิดภาวะโลหิตจาง และการคลอดก่อนกำหนด แต่มารดาวัยรุ่นมีโอกาสน้อยกว่าต่อการผ่าตัดคลอด ส่วนมารดาอายุมากมีโอกาสน้อยกว่าต่อโรคเบาหวานขณะตั้งครรภ์, ภาวะเลือดออกก่อนคลอด, ภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์และการคลอด, การผ่าตัดคลอดบุตร, ภาวะทำผิดปกติของทารก, ภาวะทารกต้องการความช่วยเหลือแรกคลอด, ภาวะน้ำหนักทารกแรกเกิดน้อยกว่า 2500 กรัม, การคลอดก่อนกำหนด และภาวะผิวด้านของทารกกับอุ้งเชิงกราน สรุป: มารดาทั้งในวัยรุ่นและมารดาอายุมากมีโอกาสน้อยต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนของการตั้งครรภ์สูงขึ้น
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	Obstetrics and perinatal outcomes of Thai pregnant adolescents: A retrospective study
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	Sathja Thato, Suchada Rachukul and Chompunut Sopajaree, 2007
วารสารที่ตีพิมพ์	International Journal of Nursing Studies
วัตถุประสงค์	To compare pregnancy outcomes in adolescent females with those of adult women.
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	Bangkok
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	401 randomly selected adolescent females aged 19 and younger who gave birth at a regional hospital from 2001 to 2003 815 adult mothers aged 20–34 years who gave birth at a regional hospital from 2001 to 2003
วิธีวิจัย	Retrospective study Two domains of pregnancy outcomes; maternal and infant outcomes were collected from participants' medical and prenatal records by trained observers.
สรุปผลการศึกษา	The study revealed that, compared to the adult mothers; - Teenage mothers were less likely to make the first prenatal visit in their first trimester, to have adequate prenatal care and cesarean sections (odds ratio (OR) 2.05, confidence interval (CI) 1.44, 2.92). - They had higher rates of anemia (OR 0.44, CI 0.26, 0.75), preterm deliveries (OR 1.21, CI 1.01, 1.75), and lower mean birth weight babies. Conclusion: This study demonstrates that, while teenage pregnancy outcomes have improved in recent years due to medical accessibility, pregnant adolescents continue to be complicated requiring clinical interventions from the health care providers.
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ผลของการตั้งครรภ์ในหญิงวัยรุ่นในโรงพยาบาลราชวิถี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เอกชัย โควาริสารัช, สุภานัน ชัยราช, เกษร โตแสง, สุวรรณ อัครพิริยานนท์ และ อุไรวรรณ โชติเกียรติ, 2552
วารสารที่ตีพิมพ์	กุมารเวชสาร
วัตถุประสงค์	เพื่อเปรียบเทียบผลของการตั้งครรภ์ด้านมารดาและ ทารกระหว่างหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น (อายุ < 20 ปี) กับหญิงตั้งครรภ์ วัยผู้ใหญ่ (อายุ 20-34 ปี)
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลราชวิถี กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นจำนวน 750 คนที่รับไว้และคลอดที่ โรงพยาบาลราชวิถีศึกษาในระยะเวลา 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2549-22 ธันวาคม พ.ศ.2550 ได้รับการคัดเลือก เข้ามาในการศึกษา โดยมีกลุ่มควบคุมเป็นหญิงตั้งครรภ์วัยผู้ใหญ่จำนวน 750 คน ที่คลอดในลำดับจากหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นนั้นในระยะเวลาเดียวกัน
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. ภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดเป็นภาวะแทรกซ้อน ระหว่างตั้งครรภ์ก่อนคลอดที่พบในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น มากกว่าอย่างมีนัยสำคัญ 2. โรคเบาหวานเป็นภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ก่อนคลอดที่พบในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยผู้ใหญ่มากกว่าอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเทียบกับอีกกลุ่มหนึ่ง 3. หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นคลอดโดยการผ่าตัดคลอดทาง หน้าท้องมากกว่ากลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญ 4. ทารกแรกคลอดของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีภาวะแทรกซ้อน มากกว่ากลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยผู้ใหญ่ สรุป: หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นคลอดมีภาวะแทรกซ้อนทั้งทาง มารดาและทารกมากกว่าหญิงตั้งครรภ์วัยผู้ใหญ่
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ผลการรักษาทารกที่ป่วยจากมารดาไวรัสน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	อุไรวรรณ โชติเกียรติ, จินตกานต์ เกษมศรี ณ อยุธยา และ ศิราภรณ์ สวัสดิ์วร, 2552
วารสารที่ตีพิมพ์	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อทราบระยะเวลาการเจ็บป่วยของทารกกลุ่มนี้ในหอผู้ป่วยเด็กหนักในโรงพยาบาล 2. เพื่อทราบผลการรักษาและความพิการระหว่างทารกจากมารดาไวรัสนเปรียบเทียบกับมารดาในกลุ่มอื่น (มารดาอายุ ≥ 20 ปี) 3. เพื่อทราบการพัฒนาการที่เกิดกับทารกจากมารดาในกลุ่มนี้เปรียบเทียบกับมารดาในกลุ่มอื่น (มารดาอายุ ≥ 20 ปี)
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	หน่วยทารกแรกเกิด และผู้ป่วยนอกที่มาติดตามที่คลินิกทารกกลุ่มเสี่ยง สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ทารกที่เกิดป่วยที่เกิดจากมารดาอายุน้อยกว่า 20 ปี และทารกจากมารดาในกลุ่มผู้ใหญ่ที่เกิดที่โรงพยาบาลราชวิถี และมีปัญหาเจ็บป่วยเฉียบพลันต้องรับเข้ารักษาที่สถาบันเด็กฯ
วิธีวิจัย	Prospective study เครื่องมือ: ข้อมูลพื้นฐานของมารดาและทารกและการเจ็บป่วย ความพิการ พัฒนาการโดยเปรียบเทียบทารกจากมารดาไวรัสนกับทารกป่วยจากมารดาในกลุ่มผู้ใหญ่ และติดตามพัฒนาการจนถึงอายุ 2 ปีและได้รับการตรวจรักษาโดยทีมแพทย์หลายสาขาที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ
ระยะเวลาทำการวิจัย	1 ตุลาคม พ.ศ.2549–30 กันยายน พ.ศ.2552
สรุปผลการศึกษา	การตั้งครภ์ในมารดาไวรัสนพบว่า มีการฝากครรภ์จำนวนครั้งน้อยกว่ามาตรฐานแต่อัตราการคลอดต่ำโดยการผ่าคลอดและทารกเป็นทารกคลอดก่อนกำหนดมากกว่า 50% และมีความพิการที่ผนังหน้าท้องมากและการดูแลหลังให้กลับบ้านต้องมีการย้ายไปต่างจังหวัดสูงเพราะต้องอาศัยตายายหรือ ปู่และย่าช่วยดูแลทารกและมีการหย่าร้างสูงถึงร้อยละ 17.54 (ในบุตรจากมารดาไวรัสนที่ติดตามได้ 57 ราย)
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ผลของการตั้งครรภ์ในหญิงวัยรุ่นในโรงพยาบาลราชวิถี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เอกชัย โคววิสารัช, สุภานัน ชัยราช, เกษร โตแสง, สุวรรณ อัครพิริยานนท์ และ อุไรวรรณ โชติเกียรติ, 2553
วารสารที่ตีพิมพ์	Journal of the Medical Association of Thailand
วัตถุประสงค์	เพื่อเปรียบเทียบผลของการตั้งครรภ์ด้านมารดาและทารกระหว่างหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น กับหญิงตั้งครรภ์ผู้ใหญ่
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น (อายุ < 20 ปี) จำนวน 750 คน ที่รับไว้และคลอดที่โรงพยาบาลราชวิถีศึกษาในระหว่างที่ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ถึง วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยมีกลุ่มควบคุมเป็นหญิงตั้งครรภ์ผู้ใหญ่ (อายุ 20-34 ปี) จำนวน 750 คน ที่คลอดในลำดับจากหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นนั้นในระยะเวลาเดียวกัน
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	- ภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดเป็นภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ก่อนคลอดที่พบในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญ - โรคเบาหวานเป็นภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ก่อนคลอดที่พบในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ผู้ใหญ่มากกว่าอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเทียบกับอีกกลุ่มหนึ่ง - หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นคลอดโดยการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องมากกว่ากลุ่มหญิงตั้งครรภ์ผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญ - ทารกแรกคลอดของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีภาวะแทรกซ้อนมากกว่ากลุ่มหญิงตั้งครรภ์ผู้ใหญ่ สรุป: หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นคลอดมีภาวะแทรกซ้อนทั้งทางมารดาและทารกมากกว่าหญิงตั้งครรภ์ผู้ใหญ่
ข้อเสนอแนะ	-

ข้อเสนอแนะ	การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่โรงพยาบาลตราด
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สมพงษ์ กิตติพิบูลย์, 2553
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า
วัตถุประสงค์	เพื่อนำผลการศึกษานี้ไปเป็นแนวทางในการดูแลรักษาและเฝ้าระวังการตั้งครรภ์ การคลอดในมารดาในกลุ่มนี้ต่อไป
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กลุ่มงานสูติ-นรีเวช โรงพยาบาลตราด จังหวัดตราด
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาในกลุ่มวัยรุ่นครรภ์แรก อายุ 13-20 ปี เป็นกลุ่มศึกษา จำนวน 1,328 คน และมารดาครรภ์แรก อายุ 21-35 ปี เป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 1,760 คน ที่มาคลอดที่โรงพยาบาลตราดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2549-31 ธันวาคม พ.ศ. 2552
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	1. ลักษณะข้อมูลทั่วไปของมารดาพบว่า ระดับการศึกษาของมารดาที่ไม่ได้เรียน ในกลุ่มควบคุมจะมากกว่ากลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนระดับประถมศึกษาและมีมัธยมศึกษา กลุ่มศึกษาจะมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนระดับ ปวช.และปวส. กลุ่มควบคุมจะมากกว่ากลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ 2. ในกลุ่มมารดาวัยรุ่นพบว่าการฝากครรภ์ไม่ได้คุณภาพ (<4 ครั้ง) สูงกว่าในกลุ่มควบคุม ส่วนการฝากครรภ์ที่ได้คุณภาพ (>4 ครั้ง) กลุ่มมารดาวัยรุ่นมีสัดส่วนน้อยกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนกลุ่มที่ไม่ฝากครรภ์เลยไม่มีความแตกต่างกันในทั้ง 2 กลุ่ม 3. วิธีการคลอดพบว่าในกลุ่มมารดาวัยรุ่น มีการคลอดเองทางช่องคลอด สูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนการคลอดโดยการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องพบว่ากลุ่มควบคุมสูงกว่ากลุ่มมารดาวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ หัตถการช่วยคลอดไม่มีความแตกต่างกัน 4. ภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ ของมารดาและผลที่เกิดกับทารกที่คลอด 3 และ 4 ซึ่งก็พบ (1) มีอัตราการคลอดก่อนกำหนดในมารดาวัยรุ่นสูงกว่าในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ (2) ภาวะโลหิตจางก็มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุม (3) ภาวะศีรษะทารกไม่ได้สัดส่วนกับเชิงกรานแม่ในกลุ่มควบคุมพบมากกว่ากลุ่มศึกษา (4) ภาวะถุงน้ำคร่ำแตกก่อนกำหนดและภาวะเครียดของทารกในครรภ์พบว่ากลุ่มควบคุมจะสูงกว่ากลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ (5) น้ำหนักตัวเฉลี่ยของทารกที่คลอดทั้งกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุม 2951.20 และ 3078.94 ตามลำดับ ซึ่งก็มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทารกที่คลอดน้ำหนักน้อย (1,000 กรัม - 2,500 กรัม) พบได้สูงกว่าในกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ (6) ภาวะการขาดออกซิเจนในทารกแรกเกิดไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มศึกษา สรุป: การศึกษามารดาวัยรุ่น (13 - 20 ปี) ท้องแรกที่มาคลอดที่โรงพยาบาลตราดมีโอกาสเกิดภาวะซีด เจ็บครรภ์ คลอดก่อนกำหนด และทารกน้ำหนักตัวน้อยได้
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ผลการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่โรงพยาบาลบางละมุง
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	กฤษณา บัวแสง, 2553
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า
วัตถุประสงค์	1. เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาใช้พัฒนางานด้านบริการ 2. เพื่อเป็นแนวทางในการเฝ้าระวัง การดูแลรักษา และการป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน ที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนการให้คำปรึกษาแนะนำแก่มารดาวัยรุ่นและครอบครัวในการดูแลปฏิบัติตัวในขณะที่ตั้งครรภ์ เพื่อลดภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้นต่อไป
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลบางละมุง จังหวัดชลบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาที่มาคลอดที่โรงพยาบาลบางละมุงตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2552-30 กันยายน พ.ศ.2553 โดยเป็นการตั้งครรภ์แรกแบ่งเป็นกลุ่มศึกษามารดาอายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 589 คน และกลุ่มควบคุมอายุ 20-34 ปี จำนวน 793 คน
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	1. ในกลุ่มศึกษาพบว่ามีอายุครรภ์เฉลี่ยเมื่อคลอด 37.79 ± 2.16 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มควบคุมมีอายุครรภ์เฉลี่ยเมื่อมาคลอด 38.22 ± 1.77 สัปดาห์ 2. ค่าความเข้มข้นของเม็ดเลือดแดงเมื่อมาคลอดของกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุม เท่ากับ 34.55 ± 3.65 และ 36.07 ± 3.26 % ตามลำดับ 3. กลุ่มมารดาวัยรุ่นมีการฝากครรภ์ที่ไม่ได้คุณภาพ (<4 ครั้ง) สูงกว่าในกลุ่มควบคุม (28.01% VS 20.05) ส่วนการฝากครรภ์ที่ได้คุณภาพ (≥ 4 ครั้ง) กลุ่มศึกษาต่ำกว่ากลุ่มควบคุม (65.53%VS 74.02%) ส่วนการไม่ได้ฝากครรภ์เลยไม่มีความแตกต่างกันในทั้งสองกลุ่ม จากการศึกษาย้อนหลังพบว่ามารดาวัยรุ่น (อายุน้อยกว่า 20 ปี) ครรภ์แรกที่มาคลอดที่โรงพยาบาลบางละมุง ในช่วง 1 ตุลาคม พ.ศ.2552 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2553 มีอายุเฉลี่ย 17.36 ปี มีการฝากครรภ์ที่ไม่ได้คุณภาพ โอกาสเกิดภาวะโลหิตจาง คลอดก่อนกำหนด และทารก น้ำหนักตัวน้อยได้มากกว่ามารดากลุ่มอายุ 20-34 ปี
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ผลการตั้งครรภ์และภาวะแทรกซ้อนของมารดาวัยรุ่นครั้งแรกในโรงพยาบาลสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ชัยวัฒน์ พัฒนาพิศาลศักดิ์, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	Journal of the Medical Association of Thailand
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุของมารดากับการตั้งครรภ์และภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ และการคลอดในกลุ่มมารดาครั้งแรก
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดนราธิวาส
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ข้อมูลจากสมุดบันทึกการคลอดของสตรีตั้งครรภ์ที่มีอายุน้อยกว่า 35 ปี ที่มาคลอดบุตรในโรงพยาบาลสุโขทัย-ลก ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2552 โดยศึกษาเฉพาะมารดาครั้งแรกและคลอดบุตรเมื่ออายุครรภ์ตั้งแต่ 28 สัปดาห์ หรือน้ำหนักตั้งแต่ 1,000 กรัมขึ้นไป โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เป็นมารดาวัยรุ่น (< 20 ปี) จำนวน 796 ราย เป็นกลุ่มศึกษา และกลุ่มมารดาอายุเจริญพันธุ์ (20-34 ปี) จำนวน 2,126 ราย เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	- พบมารดาวัยรุ่นตั้งครรภ์ครั้งแรกจำนวน 796 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.2 มีระดับการศึกษาน้อยกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ, มีการฝากครรภ์ (น้อยกว่า 4 ครั้ง) น้อยกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - ภาวะแทรกซ้อนที่พบมากที่สุด คือ ภาวะซีด ทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อย การคลอดก่อนกำหนด คือ ร้อยละ 23.6, 16.3 และ 10.3 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - การฝากครรภ์น้อยกว่า 4 ครั้ง เพิ่มโอกาสเกิดภาวะซีดและทารกแรกคลอดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม 1.5 และ 1.9 เท่าตามลำดับ - อายุครรภ์ น้อยกว่า 37 สัปดาห์ เพิ่มโอกาสทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อยกว่า 2,500 กรัม 8.7 เท่า แต่ลดโอกาสเกิดภาวะซีด 0.7 เท่า สรุป: มารดาวัยรุ่นมีการฝากครรภ์น้อยกว่ากลุ่มมารดาอายุเจริญพันธุ์ และมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนของการตั้งครรภ์สูงขึ้น โดยเฉพาะภาวะซีด ทารกแรกคลอดก่อนมีน้ำหนักน้อยและการคลอดก่อนกำหนด
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	อุบัติการณ์การตั้งครรภ์และภาวะแทรกซ้อนของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ในโรงพยาบาลหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	แหวดาว พิมลเรศ, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตรคลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาอุบัติการณ์ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มาคลอดโรงพยาบาลหนองใหญ่และเปรียบเทียบภาวะแทรกซ้อนของมารดา และทารก ตลอดจนวิธีการคลอดของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น (อายุ 10-19 ปี) และหญิงตั้งครรภ์กลุ่มปกติ (อายุ 20-35 ปี)
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	สตรีตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีที่มาคลอดที่ โรงพยาบาลหนองใหญ่ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2553 - วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2555
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	1. มารดามาคลอดที่โรงพยาบาลหนองใหญ่ทั้งหมด 906 ราย เป็นคนไทย 521 ราย และเป็น มารดาวัยรุ่นอายุน้อยกว่า 20 ปี จำ นวน 170 ราย อัตราการคลอดของมารดาวัยรุ่นคิดเป็นร้อยละ 30.4 อายุเฉลี่ย 17.15 ± 1.45 ปี ส่วนใหญ่เป็นครรภ์แรก 2. กลุ่มศึกษามีการฝากครรภ์ไม่ครบ 4 ครั้ง มากกว่า กลุ่มควบคุม (ร้อยละ 19.4 กับ ร้อยละ 16.9) 3. กลุ่มศึกษามีการฝากครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์ น้อยกว่ากลุ่มควบคุม (ร้อยละ 47.6 กับ ร้อยละ 50.1) 4. กลุ่มศึกษาส่วนใหญ่คลอดเองทางช่องคลอดมากกว่ากลุ่มควบคุม (ร้อยละ 98.2 กับร้อยละ 97.1) 5. กลุ่มศึกษามีภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ทั้งขณะคลอดและหลังคลอดสูงกว่า (ร้อยละ 17.6 กับร้อยละ 10.8) สรุป: การคลอดของสตรีตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่โรงพยาบาลหนองใหญ่ พบร้อยละ 30.4 สตรีตั้งครรภ์ ในวัยรุ่นมีการฝากครรภ์ไม่ครบ 4 ครั้งมากกว่าสตรีตั้งครรภ์อายุ 20-35 ปีและมีการฝากครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์น้อยกว่าสตรีตั้งครรภ์อายุ 20-35 ปี มีการส่งต่อในสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นมากกว่า ส่วนภาวะแทรกซ้อน ทางสูติศาสตร์ ที่พบในสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นมากกว่ากลุ่มมารดาอายุ 20-35 ปีคือ ภาวะเลือดจางขณะฝากครรภ์ครั้งแรก แต่การคลอดก่อนกำหนด ภาวะตกเลือดหลังคลอดและทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อยกว่า 2,500 กรัม พบในสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นมากกว่าสตรีตั้งครรภ์อายุ 20-35 ปีแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ผลที่ได้รับของการตั้งครรภ์วัยรุ่นในช่วงเวลาต่างกัน ณ โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สมนึก จิรายุส และ วีระพล จันทร์ดียิ่ง, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	Journal of the Medical Association of Thailand
วัตถุประสงค์	เพื่อกำหนดผลที่ได้รับของการตั้งครรภ์วัยรุ่นในช่วงเวลาต่างกัน
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดภูเก็ต
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	สตรีตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีที่มาคลอดที่โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต ระหว่างช่วงสามเดือนที่หนึ่งและช่วงสามเดือนที่สองของปีงบประมาณ พ.ศ. 2555
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	- ช่วงสามเดือนที่หนึ่ง/สองของปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 มีการคลอดเท่ากับ 1,430/1,391 ครั้ง - สัดส่วนของการตั้งครรภ์วัยรุ่นช่วงสามเดือนที่หนึ่ง/สอง ในผู้ป่วยอายุน้อยกว่า 20 ปี เท่ากับ 182/155 ราย (ร้อยละ 12.7/11.1) ตามลำดับ - การฝากครรภ์อันพึงใจอย่างน้อย 4 ครั้ง บรรลุในสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 71.9/78.0 อย่างไรก็ตามการฝากครรภ์ครั้งแรกในไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์ค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ 17.5/20.0 - ภาวะเลือดจางพบประมาณหนึ่งในสาม เท่ากับร้อยละ 30.7/28.3 - เด็กแรกคลอดน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม พบร้อยละ 13.7/13.5 - เด็กแรกเกิดขาดออกซิเจนโดยคะแนนเด็กแรกเกิดน้อยกว่า 4 นานกว่า 5 นาที ร้อยละ 2.1/1.2 ตามลำดับ สรุป: ปัจจัยอันทำให้เกิดแบบอิสระของการตั้งครรภ์วัยรุ่นเกี่ยวข้องกับภาวะซีดในมารดาและเด็กแรกเกิดน้ำหนักน้อย ผู้ให้บริการสาธารณสุขขณะตั้งครรภ์ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อกลุ่มประชากรอันไวต่อสิ่งกระตุ้นนี้
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การศึกษาเปรียบเทียบผลการตั้งครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและวัยรุ่นผู้ใหญ่ที่มากคลอด ในโรงพยาบาลละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สลักจิต วรรณโกษิตย์, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตรคลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการตั้งครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น (อายุ 10-19 ปี) และหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นผู้ใหญ่ (อายุ 20-29 ปี)
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	กลุ่มที่ 1 หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 158 คน และกลุ่มที่ 2 หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นผู้ใหญ่ 175 คน ที่มากคลอดระหว่างวันที่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม พ.ศ. 2553
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	1. หญิงตั้งครรภ์แรกอายุ 10-19 ปี จำ นวน 158 คน หญิงตั้งครรภ์แรกอายุ 20-29 ปี จำ นวน 175 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพแม่บ้าน จบการศึกษาระดับมัธยมปลาย ส่วนสูง BMI อายุ ครรภ์เฉลี่ยที่คลอด และจำนวนการฝากครรภ์ไม่แตกต่างกัน 2. แต่ในกลุ่มที่ 1 พบร้อยละการขึ้นของน้ำหนักน้อยกว่า 8 กิโลกรัม และความเข้มข้นของเลือดน้อยกว่าร้อยละ 33 มากกว่ากลุ่มที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ และพบการติดเชื้อเอดส์ มากกว่า คือ ร้อยละ 1.9 และ ร้อยละ 0 ตามลำดับ 3. ภาวะแทรกซ้อนที่พบมากที่สุดในกลุ่มวัยรุ่นคือ น้ำเดินก่อนการเจ็บครรภ์ รองลงมาคือภาวะผิวด้านส่วนของทารกและเชิงกราน และคลอดก่อนกำหนด แต่พบภาวะผิวด้านส่วนของทารกและเชิงกราน และการติดเชื้อเอดส์หลังคลอดในกลุ่มวัยรุ่นผู้ใหญ่ มากกว่าหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ 4. ภาวะแทรกซ้อนในทารกน้ำหนักแรกคลอดเฉลี่ย 2958 ± 335 กรัม และ 3002 ± 377 กรัม ในหญิงตั้งครรภ์กลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ พบว่าทารกที่เกิดจากหญิงตั้งครรภ์กลุ่มที่ 2 มีจำนวนวันนอนมากกว่า 4 วัน มากกว่ากลุ่มที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่พบความแตกต่างของจำนวนทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม และภาวะทารกขาดออกซิเจนรวมทั้ง การส่งต่อไปยังสถานพยาบาลอื่น ภาวะแทรกซ้อนที่พบมากที่สุดคือ ภาวะตัวเหลือง และติดเชื้อในกระแสเลือด พบว่าทารกมีไข้หลังคลอดในกลุ่มที่ 1 มากกว่า กลุ่ม 2 อย่างมีนัยสำคัญ จะเห็นได้ว่าหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีโอกาสเสี่ยงต่อภาวะโลหิตจาง น้ำหนักขึ้นน้อย มากกว่าหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นผู้ใหญ่
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงการคลอดสำหรับสุขภาพมารดาและเด็กแรกเกิดในกลุ่มอายุแตกต่างกันสามกลุ่ม : มุมมองของโรงพยาบาลเบตง
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ไพบูลย์ศักดิ์ ศิวารุท และ วีระพล จันทรดียิ่ง, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	Journal of the Medical Association of Thailand
วัตถุประสงค์	เพื่อตรวจสอบตัวบ่งชี้ความเสี่ยงการคลอดของมารดาและเด็กแรกเกิดในกลุ่มอายุแตกต่างกันสามกลุ่ม และความสัมพันธ์กับผลที่ได้รับของการตั้งครรภ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลเบตง จังหวัดยะลา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาและเด็กแรกเกิดจากเวชระเบียนของกลุ่มวัยรุ่น/ผู้ใหญ่/สูงอายุ ที่มาคลอดระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2554 จำนวนการคลอด 902 ครั้ง
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	- มีการคลอด 902 ครั้ง สัดส่วนของการตั้งครรภ์กลุ่มวัยรุ่น/ผู้ใหญ่/สูงอายุ เท่ากับร้อยละ 16.5/71.5/12.0 ตามลำดับ - ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่รวมถึงการคลอดเด็กแรกเกิดที่มีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม และฮีมาโทคริตน้อยกว่า 30 ปริมาตรเปอร์เซ็นต์ก่อนรับไว้ในสถานพยาบาล ไม่นับสำคัญด้านเพิ่มขึ้น/ลดลง ยกเว้นการได้รับยาปฏิชีวนะกรณีคลอดทางช่องคลอดอย่างน้อย 24 ชั่วโมง มีการลดลง/เพิ่มขึ้นในกลุ่มวัยรุ่น/สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญ (ร้อยละ 0.6/75.0 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ใหญ่ (ร้อยละ 8.3) - การผ่าตัดคลอดด้วยเหตุการดำเนินการคลอดล้มเหลวต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มวัยรุ่น (ร้อยละ 7.3) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ใหญ่ (ร้อยละ 14.5) ขณะที่การผ่าตัดคลอดด้วยเหตุผ่าตัดคลอดมาก่อน/น้ำหนักเด็กแรกเกิดน้อยกว่า 2,500 กรัม สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มสูงอายุ (ร้อยละ 2.7/2.7 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ใหญ่ (ร้อยละ 12.7/7.9)
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	สถานการณ์การคลอดของมารดาวัยรุ่น ในโรงพยาบาลเชิงคำ
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นิลุบล ธรรมเขตต์, 2556
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาสถานการณ์การคลอดของมารดาวัยรุ่นและผลของการตั้งครรภ์วัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลเชิงคำ จังหวัดพะเยา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาวัยรุ่นในโรงพยาบาลเชิงคำ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2552-30 กันยายน พ.ศ.2555 จำนวน 657 คน จากจำนวนมารดาที่มาคลอดทั้งหมด 4,820 ราย
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	1. มารดาวัยรุ่น ส่วนใหญ่มีอายุ 17 - 19 ปี ไม่ประกอบอาชีพหรือเป็นแม่บ้าน อาศัยอยู่กับสามีและมีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มารดาวัยรุ่นในปี 2553, 2554 และ 2555 ส่วนใหญ่ตั้งครรภ์แรก ร้อยละ 82.95, 83.69, 89.37 และมาฝากครรภ์ครบตามเกณฑ์ ร้อยละ 87.56, 88.41, 91.30 ตามลำดับ การฝากครรภ์ครั้งแรกในปี 2553, 2554 และ 2555 อายุครรภ์น้อยกว่า 12 สัปดาห์ ร้อยละ 22.58, 31.75, 39.61 ตามลำดับ 2. มารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่มาคลอดเมื่ออายุครรภ์ครบกำหนด มีการคลอดปกติในปี 2553, 2554 และ 2555 ร้อยละ 57.60, 63.09, 59.90 และผ่าตัดคลอด ร้อยละ 41.94, 36.91, 39.41 ตามลำดับ โดยมีข้อบ่งชี้ของการผ่าตัดคลอดที่พบมากได้แก่ ภาวะศีรษะทารกไม่ได้สัดส่วนกับช่องเชิงกรานรองลงไปคือ การคลอดไม่ก้าวหน้า ภาวะน้ำคร่ำแตกก่อนเจ็บครรภ์ 3. นอกจากนั้นในการศึกษายังพบว่ามารดาวัยรุ่นมีภาวะแทรกซ้อนในระยะตั้งครรภ์มากที่สุด รองลงมาคือ ภาวะแทรกซ้อนในระยะคลอดและภาวะแทรกซ้อนในระยะหลังคลอดพบน้อยที่สุด - ภาวะแทรกซ้อนในระยะตั้งครรภ์ของมารดาวัยรุ่นที่พบมาก ได้แก่ ภาวะโลหิตจาง เจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด ภาวะน้ำคร่ำแตกก่อนการเจ็บครรภ์ ความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ - ภาวะแทรกซ้อนในระยะคลอด ได้แก่ ภาวะศีรษะทารกไม่ได้สัดส่วนกับช่องเชิงกราน การคลอดไม่ก้าวหน้า ภาวะซีเทาปนน้ำคร่ำ - ภาวะแทรกซ้อนในระยะหลังคลอด ได้แก่ ภาวะตกเลือดหลังคลอด ด้านทารกแรกคลอดในปี 2553, 2554 และ 2555 พบว่ามีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 10.09, 14.96, 9.13 ตามลำดับและภาวะแทรกซ้อนที่พบได้แก่ ทารกแรกเกิดขาดออกซิเจน ทารกพิการแต่กำเนิด และ Respiratory distress syndrome
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	Adverse pregnancy outcomes in extremely maternal age
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	Saifon Chawanpaiboon and Pattaya Hengrasmee, 2013
วารสารที่ตีพิมพ์	Open Journal of Obstetrics and Gynecology
วัตถุประสงค์	To study the adverse outcome in pregnant women ≤ 16 and ≥ 40 years.
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	Siriraj Hospital, Bangkok
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	The completed data of patients between 1st January, 2006 and 31st December, 2010, were enrolled in this study. NICU admission of infants about 1100 cases of pregnant women ≤ 16 years, 20 - 29 and ≥ 40 years was used.
วิธีวิจัย	Retrospective study
สรุปผลการศึกษา	The different with statistical significance between the 3 groups of pregnant women was found in; - Anemia, underlying medical diseases (heart, thyroid and pulmonary diseases), obstetric complications (severe pre-eclampsia and gestational diabetes mellitus), placenta previa and preterm labor - Medical administrations including magnesium sulfate, dexamethasone and bricanyl - Outcome of deliveries and neonatal outcomes Conclusion: Adverse maternal and neonatal outcomes were mostly found in the pregnant women ≤ 16 and ≥ 40 years. Education of contraception, safe sex and effective care during pregnancy of both extremely maternal age groups should be implemented to reduce those poor outcomes.
ข้อเสนอแนะ	Therefore, education about the effects of maternal age on pregnancy is definitely necessary. Young women must know about how to prevent pregnancy and to have a safe sex in order to reduce adolescent pregnancy. Contraceptive methods should be inserted in the course. However, cultural, social and moral habits among Thai people are still the major issues for dispute. Women with advanced age should realize the risks of underlying diseases and then related effects on pregnancy. The antenatal care plan to reduce complications for both mother and fetus during pregnancy, delivery and the postpartum period must be implemented.

ชื่อเรื่อง	ผลลัพธ์จากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น: กรณีศึกษาในโรงพยาบาลชลประทาน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุวิมล ตั้งกิตติถาวร และ สุธาดา พุทธิรักษ์, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	ศรีนครินทร์เวชสาร
วัตถุประสงค์	เพื่อประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและทารกแรกเกิดเปรียบเทียบกับ การตั้งครรภ์ในกลุ่มผู้ใหญ่ รวมทั้งเปรียบเทียบผลลัพธ์จากการตั้งครรภ์ระหว่างกลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่ได้รับการดูแลจากการฝากครรภ์และกลุ่มที่ไม่ได้ฝากครรภ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลชลประทาน จังหวัดนนทบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์แรกวัยรุ่นอายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 231 คน และหญิงตั้งครรภ์แรกวัยรุ่นอายุ 20 - 34 ปี จำนวน 503 คน ที่คลอดบุตรในช่วงระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2554-30 กันยายน พ.ศ.2555
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
สรุปผลการศึกษา	กลุ่มวัยรุ่นมีประวัติฝากครรภ์น้อยกว่า และมีระดับความเข้มข้นของเลือดต่ำกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นคลอดก่อนกำหนดและทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อยกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อวิเคราะห์โดยการควบคุมปัจจัยด้านการศึกษา อาชีพ และการฝากครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่น เมื่อมีการฝากครรภ์ครบ 4 ครั้ง จะลดความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนดและทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อยได้ร้อยละ 91.6 และ 80.6 ตามลำดับเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ฝากครรภ์ สรุป: การคลอดก่อนกำหนดและทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อยพบได้บ่อยในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น การไม่ได้รับการดูแล โดยการฝากครรภ์เป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถป้องกันได้ ดังนั้นหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นควรได้รับการส่งเสริมเพื่อให้ได้รับการดูแลที่เหมาะสม โดยการฝากครรภ์เพื่อช่วยลดภาวะดังกล่าวได้
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การตั้งครรภ์ในหญิงวัยรุ่น: ปัจจัยทางด้านการตลาดที่มีผลต่อทารก
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ปัญญา สนั่นพานิชกุล และ ยศพล เหลืองโสมนภา, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตรคลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาข้อมูลของมารดาและภาวะแทรกซ้อนของทารกเปรียบเทียบระหว่างหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น กับหญิงตั้งครรภ์วัยปกติที่มาคลอด ณ โรงพยาบาลพระปกเกล้า
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์เดี่ยวอายุน้อยกว่า 35 ปีทุกคนที่มาคลอดบุตรที่โรงพยาบาลพระปกเกล้าตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2556-30 มิถุนายน พ.ศ.2556 ให้มารดาที่อายุน้อยกว่า 20 ปีเป็นกลุ่มศึกษา และมารดาอายุ 20 ถึง 34 ปี ถือเป็นอายุปกติ จัดเป็นกลุ่มควบคุม
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	จำนวนหญิงตั้งครรภ์ในการศึกษานี้คือ 1,683 คน พบเป็นหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นร้อยละ 18.4 ส่วนมากหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมักเป็นครรภ์แรก และอาศัยอยู่ในเมือง จากการศึกษาพบว่า หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น - มีดัชนีมวลกายก่อนตั้งครรภ์น้อย พบมีการเพิ่มน้ำหนักระหว่างตั้งครรภ์ได้น้อย - มีจำนวนการฝากครรภ์ครบถ้วน แต่พบภาวะโลหิตจางมากกว่า อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเทียบกับหญิงตั้งครรภ์วัยปกติ - มีความเสี่ยง 1.68 เท่า ที่จะให้กำเนิดทารกแรกคลอดน้ำหนักน้อย - มีความเสี่ยง 1.75 เท่า ที่ทารกจะคลอดก่อนกำหนด - มีความเสี่ยง 3.59 เท่า ที่ทารกจะเสียชีวิตในครรภ์ - มีภาวะโลหิตจางเป็น 2.38 เท่า เมื่อเทียบกับหญิงตั้งครรภ์วัยปกติ จะเห็นได้ว่า หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นเพิ่มความเสี่ยงที่จะมีทารกคลอดก่อนกำหนด ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยทารกตายคลอด และ ภาวะซีดของมารดาสูงกว่าหญิงตั้งครรภ์วัยปกติ ควรที่จะมีแผนในการป้องกันตั้งแต่ยังเป็นวัยเด็ก และรวมทั้งพัฒนาการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การเปรียบเทียบผลการตั้งครรภ์วัยรุ่นกับวัยรุ่นผู้ใหญ่ที่มาคลอดที่โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ปัลลิตา โฆษิตวรกิจกุล, วิเศษฐ วัชรโรจน์ และ โชคดี จุลภาคี, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	Thai Journal of Obstetrics and Gynaecology
วัตถุประสงค์	เพื่อเปรียบเทียบผลการตั้งครรภ์และการคลอดของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น (อายุน้อยกว่า 20 ปี) กับวัยรุ่นผู้ใหญ่ (อายุ 20-34 ปี)
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นกับวัยรุ่นผู้ใหญ่ ที่มาคลอดที่โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก ระหว่าง เดือนมกราคม พ.ศ.2555 - ธันวาคม พ.ศ.2556
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลจากเวชระเบียนการคลอด (เฉพาะการคลอดครั้งแรก)
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	ความชุกของการตั้งครรภ์วัยรุ่นที่โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก คือ ร้อยละ 17 และเมื่อเปรียบเทียบผลของการตั้งครรภ์และการคลอดระหว่างวัยรุ่นกับวัยรุ่นผู้ใหญ่ พบว่า 1. มารดาตั้งครรภ์วัยรุ่นมีการฝากครรภ์น้อยกว่าวัยรุ่นผู้ใหญ่ 2. การตั้งครรภ์วัยรุ่นมีภาวะโลหิตจางของมารดาในระยะก่อนคลอด 3. น้ำหนักทารกแรกคลอดน้อย 4. การคลอดก่อนครบกำหนดมากกว่าวัยรุ่นใหญ่อ่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 5. การตั้งครรภ์วัยรุ่นพบความชุกของการทำสูติศาสตร์หัตถการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง และการตกเลือดหลังคลอดน้อยกว่าการตั้งครรภ์วัยรุ่นผู้ใหญ่ 6. ภาวะเบาหวานขณะตั้งครรภ์ ในกลุ่มตั้งครรภ์วัยรุ่นพบน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 7. ภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์, โรคติดเชื้อ, ทารกโตช้าในครรภ์ และการขาดออกซิเจนของทารกแรกคลอดไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สรุป : การตั้งครรภ์วัยรุ่น มีผลการตั้งครรภ์และการคลอดที่ดีในด้านของช่องทางการคลอด และการตกเลือดหลังคลอด แต่พบภาวะแทรกซ้อนต่อทารกสูงกว่าการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นผู้ใหญ่
ข้อเสนอแนะ	-

ยุทธศาสตร์ที่ 1

พัฒนาระบบการศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตที่มีคุณภาพ และมีระบบการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม

ข้อมูลที่ต้องการ: การศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษา หรือระบบของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็น กศน. สพฐ. หรือ สายอาชีพ ในส่วนของ เพศวิถีศึกษา หรือ เพศศึกษา, ทักษะชีวิต รวมไปถึงระบบช่วยเหลือนักเรียนหลังจากตั้งครรภ์ของสถานศึกษา

สังคมไทยเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนเรื่องเพศ ในปี 2485 รัฐบาลเริ่มมีแนวคิด การเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน จนถึงปี 2501 ได้มีการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการวางแผนทางการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย โดยใช้ชื่อว่า “แนวสอนเพศศึกษา” ซึ่งเป็นฉบับร่างทั้งหลักสูตร คู่มือครู และโครงการสอน โดยวางแผนทางการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักปฏิบัติ 3 ภาค คือ การจัดโรงเรียน การอบรมนักเรียน และการสอนของครู อย่างไรก็ตาม “แนวสอนเพศศึกษา” นี้ เป็นเพียงฉบับร่างหลักสูตร ยังไม่มีการนำไปปฏิบัติ

ต่อมาปี 2521 ได้มีการนำเพศศึกษาบรรจุลงในหลักสูตร ฉบับพุทธศักราช 2521 และหลักสูตรฉบับพุทธศักราช 2524 เพื่อสอนในโรงเรียนทุกระดับ โดยกำหนดให้เนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาสำหรับระดับประถมศึกษาบรรจุอยู่ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สขช.) ส่วนระดับมัธยมศึกษาเนื้อหาสอดแทรกอยู่ในกลุ่มวิชาสุขศึกษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์และการทำงานอาชีพ (สาขาการสาธารณสุข)

เนื้อหาเรื่องเพศศึกษาส่วนใหญ่เน้นที่สุขวิทยาและสรีรวิทยา ไม่ตรงตามเป้าหมายของแนวคิดเพศศึกษาเท่าที่ควร จึงมีหลายฝ่ายเรียกร้องให้มีการปรับปรุงหลักสูตรและแยกการสอนเพศศึกษาออกเป็นวิชาเอกเทศ อย่างไรก็ตาม กระทรวงศึกษาธิการไม่สามารถผลักดันให้การสอนเพศศึกษาเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ เนื่องจากเกิดการโต้แย้งระหว่างผู้ปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีความกังวลในกลุ่มผู้ปกครองว่าเนื้อหาการสอนและศักยภาพของครูผู้สอนในการถ่ายทอดความรู้จะออกมาในลักษณะของการ “ชี้นำให้กระพือ” หรือเป็นเรื่องยั่วเย้าให้บุตรหลานของตนต้องการทดลองมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในปี 2524 - 2525 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายชัดเจน และได้เริ่มโครงการ “ชีวิตครอบครัวศึกษา” ในการส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันการศึกษาและหน่วยงานเอกชนในการจัดโครงการเพศศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน และดำเนินการร่วมกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พัฒนา “คู่มือการสอนครอบครัวศึกษา” พร้อมอุปกรณ์ประกอบการศึกษา จนมีการประกาศใช้หลักสูตรใหม่ในปี พ.ศ. 2533 (กรมวิชาการ, 2543) และต่อมา กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัย และ กรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกันจัดทำโครงสร้างหลักสูตรเพศศึกษา และทำประชาพิจารณ์ แล้วจึงเสนอให้กระทรวงศึกษาธิการใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร

และในปี 2544 เพศศึกษาก็ได้รับการบรรจุให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรัฐบาลสมัยนั้น ได้ออกคำสั่งให้โรงเรียนทุกแห่งสอนวิชาเพศศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาระดับมาตรฐานจนถึงปัจจุบัน

แนวทางวิชาการสากลของเพศวิถีศึกษา แบ่งหัวข้อหลักออกเป็น 6 มิติ ได้แก่: 1) ความสัมพันธ์ 2) ค่านิยม ทักษะและทักษะ 3) วัฒนธรรม สังคม และสิทธิมนุษยชน 4) พัฒนาการของมนุษย์ 5) พฤติกรรมทางเพศ และ 6) สุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ ต่อมาที่มหาวิทยาลัยการแพทย์ได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาของ SIECUS มาตีแผ่ เทียบเคียงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในการกำหนดเนื้อหาและพิจารณาตามกระบวนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านซึ่งครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องต่างๆ ได้แก่: 1) พัฒนาการมนุษย์/พัฒนาการทางเพศ 2) สัมพันธภาพ 3) ทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต/ ทักษะส่วนบุคคล 4) พฤติกรรมทางเพศ 5) สุขภาพทางเพศ และ 6) สังคม และวัฒนธรรม

ที่ผ่านมาการสอนเพศวิถีศึกษาในประเทศไทยได้รับการพัฒนาทั้งในแง่คุณภาพเนื้อหา มีการขยายพื้นที่ที่จัดการเรียนการสอน และมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข รวมถึงองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ เช่น องค์กรแพธ (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นมูลนิธิแพธทูเฮลท์) ที่ดำเนินโครงการ “ก้าวอย่างอย่างเข้าใจ” พ.ศ.2546-2557 โดยได้รับการสนับสนุนจากกองทุนโลกเพื่อต่อสู้โรคเอดส์ วัณโรคและมาลาเรีย และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พ.ศ. 2556-2558, โครงการโลกหมุนได้ด้วยมือฉันเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต และเพศศึกษาสำหรับนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547-2552 ดำเนินงานโดยสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีร่วมกับสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, โครงการคุณแม่วัยใส, โครงการ Stop teen mom และโครงการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น เป็นต้น

ในปี 2559 ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข สวัสดิการและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยมหิดล องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) และกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA) ได้จัดทำรายงานผลการวิจัยเพื่อทบทวนการสอนเพศวิถีศึกษาในสถานศึกษาไทย

ซึ่งผลการวิจัยในสถานศึกษามัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาใน 6 ภาคของประเทศไทยครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ได้เรียนเพศวิถีศึกษา แต่เนื้อหาที่ได้เรียนไม่ได้ครอบคลุมทุกหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ประเด็นที่เป็นหัวใจของเพศวิถีศึกษา คือ เพศภาวะ อำนาจ สิทธิทางเพศ ความเท่าเทียมและความหลากหลายทางเพศยังถูกละเลย และยังขาดมุมมองเรื่องเพศวิถีในเชิงบวก นอกจากนี้สถานศึกษาบางแห่งพยายามใช้วิธีการสอนที่

ผสมผสาน ทั้งการบรรยายและกิจกรรม แต่การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนได้อย่างแท้จริง และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อให้นักเรียนรู้สึกสบายใจและกล้าตั้งคำถามในชั้นเรียนยังเป็นความท้าทายสำคัญ ในบางกรณี นักเรียนจึงไม่สามารถนำความรู้เรื่องเพศวิถีศึกษาจากชั้นเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ปัญหาเหล่านี้มีที่มาหลากหลาย เช่น ครูขาดทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ และครูเองก็ไม่มีโอกาสได้รับการอบรม เพื่อพัฒนาความรู้และแนวทางการสอน เวลาการสอนที่จำกัด ไม่เอื้อให้สอนทุกหัวข้อโดยใช้กิจกรรม การขาดสื่อการเรียนรู้ และการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษายังมีข้อจำกัด เป็นต้น

ข้อเสนอแนะของงานวิจัยนี้จึงได้ประมวลจากข้อค้นพบและความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเชิงนโยบาย ผู้กำหนดทิศทางนโยบายเพศวิถีศึกษา และผู้ขับเคลื่อนประเด็น เพศวิถีศึกษา อีกส่วนคือ ข้อเสนอแนะจากการประชุมร่วมกับคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัย อันประกอบด้วย UNICEF, UNESCO, UNFPA., สพฐ. และสอศ. จำนวนทั้งหมด 6 ครั้ง ข้อเสนอแนะได้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะระดับชาติ

1.1. ด้านการปฏิรูปการศึกษา

- ควรต้องเน้นกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นในทุกสาระการเรียนรู้ รวมถึงเพศวิถีศึกษาด้วย
- ควรทบทวนนโยบายเพื่อขยายเป้าหมายของเพศวิถีศึกษา เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ โดยให้ความสำคัญกับการสอนเกี่ยวกับเพศภาวะ สิทธิทางเพศ โครงสร้างอำนาจของสังคม การเคารพสิทธิของผู้อื่นและการมีทัศนคติที่สนับสนุนความเท่าเทียมทางเพศและความหลากหลายทางเพศ ขณะเดียวกัน หน่วยงานและกระทรวงอื่นๆ ที่มีบทบาทสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ ควรตระหนักถึงเรื่องเพศภาวะและสิทธิทางเพศเช่นเดียวกัน ควรผลักดันให้เกิดแผนงานและออกแบบกิจกรรมที่อยู่บนพื้นฐานแนวคิดเรื่องเพศภาวะและสิทธิทางเพศ
- ควรปรับปรุงการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาในหลักสูตรแกนกลางของสพฐ. โดยเพิ่มเนื้อหาที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น โดยเฉพาะในประเด็นเพศภาวะ อำนาจ สิทธิทางเพศ ความหลากหลายและความเท่าเทียมทางเพศ ความรุนแรงการล่วงละเมิดทางเพศและการรังแกกันในสถานศึกษาและพื้นที่ออนไลน์ รวมถึงส่งเสริมการสอนเรื่องเพศในเชิงบวกด้วย
- ควรสอนควบคู่ไปกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะสามารถสร้างความมั่นใจและทักษะการสื่อสารร่วมกัน เพื่อทบทวนและเปลี่ยนแปลงค่านิยม และบรรทัดฐานทางสังคมในเรื่องเพศ โดยเฉพาะความไม่เท่าเทียมทางเพศ (sexual/gender inequality) ที่ปิดกั้นศักยภาพและโอกาสของผู้เรียนต่อการเรียนรู้ และความสามารถในการดูแลสุขภาพทางเพศของตนเอง
- ควรมีพื้นที่หลักในหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และควรเพิ่มเวลาการสอนให้มากขึ้น เพื่อให้การเรียนการสอนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมหัวข้อที่หลากหลาย และสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้แบบกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมและคิดวิเคราะห์ได้เต็มที่

- ควรจัดให้มีคณะกรรมการที่เชี่ยวชาญด้านเพศภาวะ เพศวิถี สิทธิทางเพศ และอนามัยเจริญพันธุ์ เพื่อทำหน้าที่กลั่นกรองเอกสารและตำราเรียนที่เกี่ยวกับเพศวิถีศึกษา และแนะนำการปรับปรุงแก้ไขเอกสารและตำราดังกล่าว
- ควรปรับปรุงตัวชี้วัดและการประเมินผลการเรียนเพศวิถีศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการวัดความสามารถในทักษะการคิดวิเคราะห์และการนำความรู้ไปใช้ของนักเรียน ทั้งเรื่องเพศภาวะ สิทธิทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถาม คิดวิเคราะห์ แล้วให้คะแนนนักเรียนจากการตั้งคำถามและคิดวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ในการให้คะแนนจิตพิสัย ซึ่งแต่เดิมพิจารณาจากการเข้าเรียนและพฤติกรรมในชั้นเรียน ควรเปลี่ยนเป็นการประเมินจากพัฒนาการด้านทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในการตั้งคำถามและคิดวิเคราะห์ในชั้นเรียน

1.2. ด้านกลไกสนับสนุน

- ควรพิจารณาให้การจัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาเป็นภารกิจหลักของกระทรวงที่ต้องกำหนดภารกิจและนโยบายที่ชัดเจน โดยควรกำหนดกลไกสนับสนุนให้เพศวิถีศึกษาเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาดำเนินการได้จริงสำหรับผู้เรียนทุกระดับชั้นและครบทั้ง 6 มิติ รวมถึงจัดให้มีกลไกติดตามประเมินผลการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
- ควรระบุหน่วยงานภายในเพื่อดูแลเพศวิถีศึกษาเป็นการเฉพาะ พร้อมทั้งทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งนี้ควรมีการจัดงบประมาณสำหรับเพศวิถีศึกษาด้วย
- ควรมีกลไกเชิงบูรณาการระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งหน่วยงานภายในกระทรวงศึกษาธิการที่จะให้การจัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยกระทรวงต่างๆ อาจแบ่งความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้
 - กระทรวงศึกษาธิการควรทำหน้าที่ประสานความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง รวมถึงชุมชนด้วย
 - กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงวัฒนธรรม ควรให้มีบทบาทในการสื่อสารเรื่องเพศวิถีศึกษา เช่น จัดทำสื่อการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ให้เป็นอีกช่องทางการเรียนเพศวิถีศึกษาสำหรับนักเรียน และอาจเป็นช่องทางใหม่ในการอบรมครูเพศวิถีศึกษาด้วย โดยสื่อดังกล่าวควรทำหน้าที่ไม่เพียงให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และทันต่อสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศ แต่ต้องสามารถช่วยให้ผู้เรียนทบทวนทัศนคติของตนเพื่อลดอคติและการตีตราเกี่ยวกับเรื่องเพศด้วย
- ในการเตรียมครู สถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตวิชาชีพครูควรบรรจุเพศวิถีศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/ศึกษาศาสตร์ โดยสถาบันเหล่านี้ต้องสอนเกี่ยวกับเพศภาวะ เพศวิถี สิทธิทางเพศ และโครงสร้างอำนาจรูปแบบต่างๆ รวมถึงอำนาจที่มากับเพศภาวะ พร้อมทั้งวิธีการสอนเนื้อหาเหล่านี้ด้วย

2. ข้อเสนอแนะระดับพื้นที่และสถานศึกษา

2.1. ด้านนโยบายและหลักสูตรของสถานศึกษา

- ควรร่วมมือและสนับสนุนการทำงานระหว่างหน่วยงานระดับจังหวัดและพื้นที่ เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ให้มีบทบาทและภารกิจในการร่วมจัดอบรม การพัฒนาครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา สร้างความตระหนักแก่ผู้บริหารสถานศึกษาให้เห็นความสำคัญของเพศวิถีศึกษา รวมทั้งติดตามประเมินผล และสนับสนุนสื่อการสอนเพศวิถีศึกษาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง
- ควรมีระบบการช่วยเหลือ สนับสนุน หรือระบบพี่เลี้ยงในสถานศึกษา (โค้ชชิ่ง) เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนเพศวิถีศึกษา และสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูผู้สอน รวมทั้งการให้คำชื่นชม หรือมอบรางวัลแก่ครูผู้สอนและสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาได้ดี
- ควรสนับสนุนให้มีภาคีเครือข่ายระดับพื้นที่ระหว่างสถานศึกษา สถานบริการสาธารณสุข หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคประชาสังคม และธุรกิจเอกชนเพื่อสนับสนุนการสอนเพศวิถีศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีกิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา

2.2. ด้านครูผู้สอน

- ควรจัดอบรมเพื่อให้ครูได้ทบทวนทัศนคติและอคติเรื่องเพศ โดยควรเน้นความสำคัญของเรื่องเพศภาวะและสิทธิทางเพศ และส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน รวมทั้งกำหนดระยะเวลาการอบรมครุอย่างน้อย 18 ชั่วโมง หรือ 3 วัน เพื่อเตรียมความพร้อม นอกจากนี้ควรมีการอบรมต่อยอดความรู้และเสริมประสบการณ์ที่ต่อเนื่อง พร้อมกับการติดตามสนับสนุนให้คำแนะนำและกำลังใจครูผู้สอน เพื่อกระตุ้นให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- การสอนเพศวิถีศึกษาในสถานศึกษาอาจจัดเป็นกลุ่มครูผู้สอนที่นอกเหนือจากครูสุขศึกษา ช่วยสอนกันเป็นทีมต่อหนึ่งระดับชั้น หรือจัดเป็นกิจกรรมฐานการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องแก่นักเรียนทุกระดับชั้น
- ครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาควรสอนจากมุมมองเชิงสิทธิมนุษยชน โดยมุ่งสอนไม่ให้นักเรียนละเมิดสิทธิของผู้อื่น และเน้นการให้ความรู้ที่ครอบคลุมครบ 6 มิติ ของเพศวิถีศึกษารอบด้านและเน้นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ โดยผู้สอนควรเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียนที่จะตัดสินใจเลือกวิถีชีวิตทางเพศด้วยตนเอง
- ควรสอนให้นักเรียนเห็นทางเลือกของการมีหรือไม่มีความสัมพันธ์และสัมพันธ์ภาพทางเพศรูปแบบต่างๆ ตลอดจนผลกระทบที่ตามมาจากการตัดสินใจเลือก
- ควรประเมินความรู้เรื่องเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ของนักเรียนในชั้นเรียนเพศวิถีศึกษาและเร่งแก้ไขความเข้าใจผิดในประเด็นต่างๆ เช่น การใช้อนามัยจะทำให้ความสุขทางเพศลดลง การใช้ยาคุมฉุกเฉินที่ไม่ถูกต้อง การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างมีประจำเดือน และการหลั่งนอกไม่ทำให้ท้อง ผลเสียของการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เป็นต้น ทั้งนี้ ควรแก้ไขความเข้าใจผิดของครูในประเด็นเหล่านี้ด้วย
- ควรห้ามการล้อเลียนในชั้นเรียนเพศวิถีศึกษาทุกครั้ง พร้อมทั้งให้เหตุผลของการห้าม โดยอธิบายบนฐานคิดของเรื่องสิทธิและความเท่าเทียมทางเพศ ทั้งนี้ ครูควรได้รับการอบรมทักษะการจัดการชั้นเรียนในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้เรื่องสิทธิและเคารพสิทธิผู้อื่น

- ควรลดอคติของตนเองต่อนักเรียนที่มีประสบการณ์ทางเพศ หรือตั้งครมภ์ในวัยรุ่น โดยระมัดระวังการใช้คำพูดที่ตีตรา หรือด่าว่าตัดสิน เช่น หลีกเลี่ยงการเรียกนักเรียนกลุ่มนี้ว่า “นักเรียนที่พลาด” หรือ “นักเรียนที่ไม่รักนวลสงวนตัว” และไม่ควรเรียกคนรักเพศเดียวกันว่า “รักร่วมเพศ” หรือ “เบี่ยงเบนทางเพศ” อีกด้วย เพราะคำเหล่านี้ลำสมัยและมีลักษณะตีตรา

2.3. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

- ควรมีนโยบายกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของเพศวิถีศึกษา กระทรวงศึกษาธิการอาจเน้นไปที่การสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษา และครูให้จัดกระบวนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
- ควรสร้างความเข้าใจของบุคลากรในสถานศึกษาและเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสอนเพศวิถีศึกษา ผ่านการประชุมอบรมบุคลากรและผู้ปกครองในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
- ควรมีเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการสอนเพศวิถีศึกษา ได้แก่ มีกิจกรรมสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างโรงเรียน การศึกษาดูงาน การประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ครูผู้สอน เป็นต้น
- ควรสนับสนุนให้ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันจัดทำเป็นแผนงานรายปีและแผนระยะยาว รวมทั้งมีการรายงานให้ผู้บริหารระดับจังหวัด ภาคีเครือข่ายและชุมชนทราบ
- ควรส่งเสริมการจัดอบรมครูให้เข้าใจและมีทักษะการสอนเพศวิถีศึกษา และสามารถบูรณาการเพศวิถีศึกษากับวิชาและกิจกรรมที่มาจากนโยบายอื่นๆ เช่น อาเซียนศึกษา ซึ่งสามารถเชื่อมโยงเพศวิถีศึกษากับเรื่องสังคมวัฒนธรรม การเคารพสิทธิความหลากหลาย นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตยังสามารถสอนเพศวิถีศึกษาในมิติที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักและรักตนเอง เข้าใจและเคารพความแตกต่าง ด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้และแก้ปัญหาเรื่องเพศ และมีทัศนคติที่ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ พัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีสัมพันธภาพที่ยั่งยืนและสามารถทำงานเป็นทีมได้

การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา

ชื่อเรื่อง	“Smart boys” and “sweet girls”—sex education needs in Thai teenagers: a mixed-method study
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	Uraiwan Vuttanont, Trisha Greenhalgh, Mark Griffin and Petra Boynton, 2006
วารสารที่ตีพิมพ์	Lancet
วัตถุประสงค์	To investigate knowledge, attitudes, norms, and values of teenagers, parents, teachers, and policymakers in relation to sex and sex education, with a view to informing sex education policy.
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	Chiang Mai, Thailand
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	Questionnaire survey of 2301 teenager in six secondary schools for maximum variation in socioeconomic background, religious background, and locations; 20 focus groups of teenagers; questionnaire survey of 351 parents; and two focus groups of parents
วิธีวิจัย	Cross-sectional study Methods: narrative interviews with key stakeholders, and analysis of key policy documents
ระยะเวลาทำการวิจัย	2003-2005
สรุปผลการศึกษา	- Five important influences on Thai teenagers’ sexual attitudes and behavior: (1) ambiguous social roles leading to confused identity (2) heightened sexual awareness and curiosity (3) key gaps in knowledge and life skills (4) limited parental input (5) impulsivity and risk-taking - Male teenagers aspire to be “smart boys”, whose status depends on stories of sexual performance and conquests. - Female teenagers, traditionally constrained and protected as “sweet girls”, are managing a new concept of dating without their parents’ support, and with few life skills to enable them to manage their desires or negotiate in potentially coercive situations. - School-based sex education is biologically focused and inconsistently delivered. Five approaches that could be developed to improve sex education: (1) targeted training and support for teachers (2) peer-led sex education by teenagers (3) story-based scenarios to promote applied learning (4) local development of educational materials (5) use of trained sexual health professionals to address learning needs of pupils, teachers, and parents.
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	โครงการวิจัยประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ชนวนทอง ธนสุกาญจน์, มณฑา เก่งการพานิช และ ขวัญเมือง แก้วดำเกิง, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเป็นหลักฐานในการสนับสนุนการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยองค์การแพธ ใน “โครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ” 2. เพื่อประเมินความสำเร็จ ระดับจังหวัดในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนใน 8 จังหวัด (ภาคละ 2 จังหวัด) 167 แห่ง
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ข้อมูลจากกลุ่มครู จำนวน 764 ชุด จาก 142 โรงเรียนและข้อมูลจากเด็กนักเรียนชั้นม.1 ถึง ม.6 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 15,828 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study: สํารวจภาคตัดขวาง 1 ครั้งโดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ เครื่องมือ: แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการวิจัยครั้งนี้เพื่อสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้เรียนจากทุกโรงเรียนใน 8 จังหวัดที่ได้รับการเลือกมาจากโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ โดยเน้นการประเมิน 1. ศักยภาพโรงเรียนและจังหวัด 2. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรณีเพศสัมพันธ์และ การใช้ถุงยางอนามัย ของนักเรียน รูปแบบการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพศศึกษาของโรงเรียน 3. การรับรู้และการสนับสนุนของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเพศศึกษา เครื่องมือ: แบบสอบถามข้อมูลกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเพศศึกษา, แบบสอบถามข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้เพศศึกษาของนักเรียน, แบบสังเกตการสอนเพศศึกษา, แบบสำรวจหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนในวิชาเพศศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียน, แนวทางการสัมภาษณ์ และแบบประเมินสรุปผลการสำรวจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านของโรงเรียนตามกรอบแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน
ระยะเวลาทำการวิจัย	สำรวจ 1 ครั้งต่อ 1 โรงเรียน
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	-

สรุปผลการศึกษา	1. โรงเรียนส่วนใหญ่ สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนได้ระดับ 50 -59% มีเพียงร้อยละ 3 ที่สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนได้เกินร้อยละ 60 ซึ่งในจังหวัดที่มีความสำเร็จสูงกว่าจังหวัดอื่น (มีโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เป็น 20 อันดับแรกของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด) พบว่ามีการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบบูรณาการในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา จัดการสอนได้มากกว่าเท่ากับ 16 คาบ/ปีการศึกษา และมีการดำเนินงานใน 3 องค์ประกอบ คือ การมีแผน มีครูผู้ได้รับการอบรม และการมีผู้บริหารที่ผ่านการอบรมและเข้าใจหลักการเพศศึกษารอบด้านมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า มีจำนวนโรงเรียนที่มีการประกาศนโยบายการสอนเพศศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุด และจังหวัดเหล่านี้มีกลไกการทำงานของคณะกรรมการเพศศึกษาระดับจังหวัดที่มีแกนนำและเครือข่ายที่เข้มแข็ง ให้ความสำคัญกับการอบรมครูและการสร้างเครือข่ายครูแกนนำ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในวิชาแนะแนวเป็นส่วนใหญ่ และมีการดำเนินการในองค์ประกอบคุณภาพที่เป็นการทำงานเพื่อการแก้ปัญหา และการทำงานกับชุมชนหรือคนนอกมากกว่าการทำงานกับครูในโรงเรียน 2. เรื่องพฤติกรรมทางเพศและการใช้ถุงยางอนามัย ของนักเรียนในโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง พบว่ามีพฤติกรรมทางเพศมากกว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำกว่า แต่ นักเรียนในโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงก็มีการใช้ถุงยางอนามัยมากกว่า โดยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับอายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ซึ่งตีความได้ว่า โรงเรียนที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นน่าจะคาดได้ว่านักเรียนในโรงเรียนนี้มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่อายุสูงขึ้นด้วย 3. ครูผู้สอนและผู้บริหารในกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูง มีการเผชิญปัญหาที่คล้ายคลึงกันที่สำคัญคือ (1) เรื่องการย้ายสถานศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนเพศศึกษาที่ผ่านการอบรม (2) เรื่องการสนับสนุนจากภายนอกเช่น ศึกษานิเทศก์ หรือ ผู้ประเมินรับรองจากสำนักงานมาตรฐานการศึกษา ซึ่งอาจมีความแตกต่างในแนวคิด ประเด็นการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา หรือ จุดเน้นในการนิเทศหรือตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (3) เรื่องค่านิยมของสังคมที่มีต่อการเรียนการสอนเพศศึกษา หรือ มุมมองสาเหตุของปัญหาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนที่แตกต่างกัน
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการพัฒนาต่อยอดทางวิชาการให้จังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 2. ควรมีนโยบายที่ชัดเจนจากส่วนกลางระบุชัดเจนว่าให้มีการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในกลุ่มสาระสุขศึกษา พลศึกษาและมีคาบเรียนเท่ากับหรือมากกว่า 16 คาบต่อปีการศึกษาในแต่ละระดับชั้น 3. ควรสนับสนุนให้จังหวัดมีการสนับสนุนโรงเรียนในการสร้างระบบคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน และมีการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายผู้บริหารและครูผู้สอนเพศศึกษา

ชื่อเรื่อง	ทัศนคติและความรู้เพศศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชายไทยในเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	พิชญา พจนโพธา, ศุภโชค สิงห์กันต์, จิตวี แก้วพรสวรรค์ และ สุพร อภินันทเวช, 2560
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสาธารณสุขศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาทัศนคติและความรู้ทางเพศศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชายวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนอาชีวศึกษา 5 โรงเรียน, กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรืออาชีวศึกษา (ปวช.ชั้นปี 1-3) ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,459 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติความรู้ทางเพศศึกษา และพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนมิถุนายน-พฤศจิกายน พ.ศ. 2558
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	-
สรุปผลการศึกษา	- ทัศนคติที่สัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ - การควบคุมตนเองไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนถือเป็นการให้เกียรติฝ่ายหญิงและครอบครัว - เป็นธรรมดาที่จะมีเพศสัมพันธ์กับกิ๊กแม้จะมีคนรักแล้ว - ประสบการณ์เพศสัมพันธ์ทำให้รู้สึกเป็นที่ยอมรับของเพื่อนมากขึ้น - หากมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้อุปถัมภ์เป็นความรับผิดชอบของฝ่ายหญิงที่ควรไปหาซื้อยาคุมกำเนิดฉุกเฉินมารับประทานในภายหลัง - สมมติมีบุตรในขณะนี้ ใครจะเป็นผู้เลี้ยงดูหลัก: บิดามารดาหรือญาติ - ส่วนความรู้ที่สัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ การช่วยตัวเอง และการคุมกำเนิด โดยกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์จะได้คะแนนน้อยกว่า แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมเกี่ยวกับเพศวิทยังเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์วัยรุ่น และความรู้เพศศึกษาเป็นปัจจัยป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
ข้อเสนอแนะ	ควรศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรวัยรุ่นไทยทั้งหมด อย่างไรก็ตาม กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดที่มีจำนวนหญิงวัยรุ่นที่มากที่สุดที่โรงพยาบาลมากที่สุดและเป็นจังหวัดที่มีบริบทเฉพาะตัว เป็นที่น่าสนใจศึกษาต่อไปว่า พฤติกรรมและทัศนคติของวัยรุ่นชายในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทยมีความแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งความแตกต่างของวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียนด้วย

สภาพการตั้งครรภ์ของนักเรียนระดับอายุต่ำกว่า 20 ปี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง: การประเมินความจำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

ชื่อเรื่อง	สภาพการตั้งครรภ์ของนักเรียนระดับอายุต่ำกว่า 20 ปี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง : การประเมินความจำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	กิริติ ธรรมมา และ สิทธิพล อาจอินทร์, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการตั้งครรภ์, สาเหตุการตั้งครรภ์ รวมไปถึง ความรู้และทักษะที่จำเป็นของนักเรียนที่ตั้งครรภ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และสุรินทร์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนที่ตั้งครรภ์ระดับอายุต่ำกว่า 20 ปี 354 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุการตั้งครรภ์, แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับอาชีพและความต้องการความช่วยเหลือ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการตั้งครรภ์ของนักเรียน: นักเรียนที่ตั้งครรภ์ส่วนใหญ่มีอายุ 18 ปี โดยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่อมีอายุ 16 ปี, การศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย, สถานภาพการสมรสไม่ได้แต่งงานและใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน, สถานภาพการสมรสของบิดามารดา บิดามารดาอยู่ด้วยกัน, ลักษณะการอยู่อาศัย อยู่กับบิดามารดา, กลุ่มตัวอย่างยังเป็นนักเรียนนักศึกษา, และยังไม่มีรายได้ โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากพ่อแม่ผู้ปกครอง 2. สาเหตุการตั้งครรภ์ของนักเรียน: ส่วนใหญ่ที่ไม่คุมกำเนิดเพราะไม่ทันป้องกัน โดยปัจจัยที่เป็นเหตุให้มีเพศสัมพันธ์คือ (1) ต้องการความรัก (2) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งมีผลทำให้เกิดอาการเมาควบคุมตัวเองไม่ได้ (3) นักเรียนเคยถูกละเมิดทางเพศในวัยเด็กด้วยวาจาโดยการเล่าเรื่องตลกกลมก (4) เพื่อนที่คบมีพฤติกรรมเที่ยวกลางคืน (5) มีความคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไม่เสียหายอะไร 3. ความรู้และทักษะที่จำเป็น: อาชีพและความต้องการความช่วยเหลือ นักเรียนที่ตั้งครรภ์ต้องการความช่วยเหลือในด้านบริการสถานรับเลี้ยงดูบุตร และอาชีพที่ต้องการฝึกคือ งานธุรกิจ และมีความต้องการฝึกอาชีพเกี่ยวกับการค้าขาย ร้านเสริมสวย และร้านอาหาร
ข้อเสนอแนะ	1. ควรทำวิจัยเชิงลึก เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น 2. ควรทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาและไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดเรื่องการมีเพศสัมพันธ์

ชื่อเรื่อง	สภาพการตั้งครรภ์ของนักเรียนระดับอายุต่ำกว่า 20 ปี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน: การประเมินความจำเป็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	พนิดา ปากขานี และ สิทธิพล อาจอินทร์, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการตั้งครรภ์, สาเหตุการตั้งครรภ์ รวมไปถึง ความรู้และทักษะที่จำเป็นของนักเรียนที่ตั้งครรภ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนเหนือ ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม มหาสารคาม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด บึงกาฬ สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี และเลย
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนที่ตั้งครรภ์ระดับอายุต่ำกว่า 20 ปี 341 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุการตั้งครรภ์, แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับอาชีพและความต้องการความช่วยเหลือ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการตั้งครรภ์ของนักเรียน: นักเรียนที่ตั้งครรภ์ส่วนใหญ่มีอายุ 16 ปี โดยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่อมีอายุ 16 ปี, การศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย, สถานภาพการสมรสแต่งงานแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส, สถานภาพการสมรสของบิดามารดา บิดามารดาอยู่ด้วยกัน, ลักษณะการอยู่อาศัย อยู่กับบิดามารดา, กลุ่มตัวอย่างยังเป็นนักเรียนนักศึกษา, และยังไม่มีรายได้ โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากพ่อแม่ผู้ปกครอง 2. สาเหตุการตั้งครรภ์ของนักเรียน: ส่วนใหญ่ที่ไม่คุมกำเนิดเพราะไม่ทันป้องกัน โดยปัจจัยที่เป็นเหตุให้มีเพศสัมพันธ์คือ (1) มีความคิดว่ามีเพศสัมพันธ์ครั้งเดียวไม่สามารถตั้งครรภ์ได้ (2) ต้องการความรัก (3) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งมีผลทำให้เกิดอาการมึนเมาควบคุมตัวเองไม่ได้ (4) มีความคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไม่เสียหายอะไร 3. ความรู้และทักษะที่จำเป็น: ความรู้ที่จำเป็นคือ การตั้งครรภ์, การเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศ คือ การมีประจำเดือนและพัฒนาการทางเพศ, การวางแผนครอบครัวที่สำคัญ คือการคุมกำเนิด และอีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือ ความรู้ในเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ คือ โรคเอดส์ นักเรียนที่ตั้งครรภ์ต้องการความช่วยเหลือ คือ ค่าใช้จ่าย และการต้องการกลับไปศึกษาต่อ และอาชีพที่ต้องการ คือ การทำอาหาร ช่างเสริมสวย เป็นต้น
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาสถานการณ์การตั้งครรภ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไข 2. ควรมีการศึกษาสภาพการตั้งครรภ์ในภาคอื่นๆ เพื่อนำผลการศึกษาามาเปรียบเทียบและนำมาใช้ประโยชน์ในการป้องกันเพื่อลดอัตราการตั้งครรภ์ 3. ควรทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาและไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดเรื่องการมีเพศสัมพันธ์

มาตรการและแนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน

มาตรการและแนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน โดยศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาและสำนักเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง ได้มีข้อมูลความรู้ความเข้าใจและการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้กำหนดมาตรการและแนวทางเป็น 4 ด้านดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาและการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กนักเรียน
2. การเฝ้าระวัง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน
3. การดูแลให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียน
4. การสร้างความตระหนักและการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสังคม

สำหรับการดูแลให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียน ได้กำหนดแนวทางช่วยเหลือเป็นสองระดับ คือ ระดับสถานศึกษา และ ระดับสำนักเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

• ระดับสถานศึกษา

การช่วยเหลือนักเรียนที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียน โดยมีตัวชี้วัดคือ ร้อยละของนักเรียนที่ประสบปัญหาได้รับความช่วยเหลือ มีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. จัดบริการปรึกษาแนะนำและทำหน้าที่พ่อกับแม่คอยระบายทุกข์ให้แก่เด็กนักเรียนและผู้ปกครองที่กำลังประสบปัญหา
2. เปิดช่องทางการสื่อสารขอความช่วยเหลืออย่างหลากหลายเพื่อให้เด็กนักเรียนได้ส่งสัญญาณขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือประสบปัญหาที่อาจนำไปสู่การตั้งครรภ์ในวัยเรียน
3. ประสานความร่วมมือกับแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรม เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กนักเรียนตามระดับความรุนแรง
4. สถานศึกษาต้องรับนักเรียนออกจากสถานการณ์ปัญหาให้เร็วที่สุดและดำเนินการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นอย่างรวดเร็ว
5. ประสานส่งต่อเด็กนักเรียนที่ประสบปัญหาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับการดูแล ช่วยเหลือบำบัด ฟื้นฟูอย่างถูกวิธีและทันเวลา

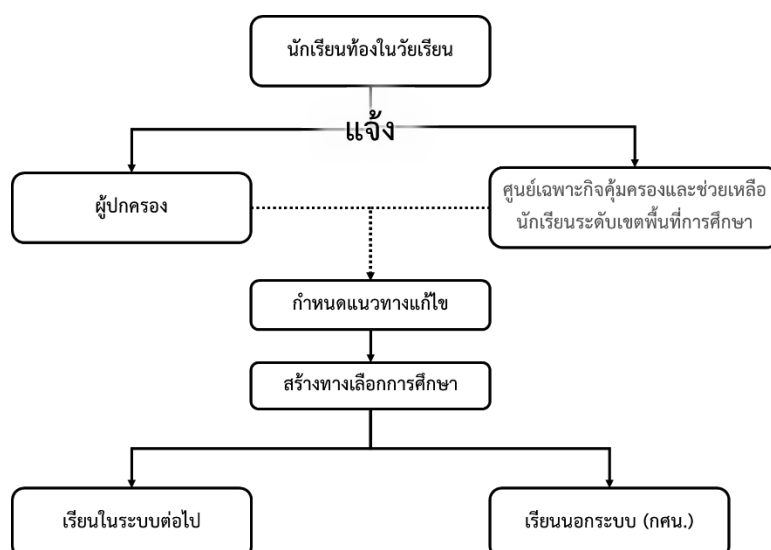
การให้ความคุ้มครองนักเรียนที่ประสบปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน โดยมีตัวชี้วัดคือ ร้อยละของนักเรียนที่ประสบปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียนที่ได้รับการคุ้มครองสิทธิและโอกาส มีแนวทางในการดำเนินงานต่อไปนี้

1. ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาโดยหลีกเลี่ยงการลงโทษหรือให้นักเรียนออกจากระบบการศึกษา
2. สร้างและพัฒนารูปแบบการให้บริการทางการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของนักเรียนที่กำลังประสบปัญหา
3. คุ้มครองสิทธิและโอกาสทางการศึกษา โดยใช้กระบวนการประชุมสหวิชาชีพ เพื่อพิจารณาและคุ้มครองสิทธิตามสมควรแก่กรณี
4. จัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างต้นทุนชีวิตให้แก่ นักเรียน ทั้งกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่ประสบปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน

• ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานพื้นที่การศึกษา ให้จัดมาตรการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน โดยมีตัวชี้วัดคือ ร้อยละของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน และมีแนวทางดังต่อไปนี้

1. สนับสนุนให้สถานศึกษา มีนักจิตวิทยาประจำโรงเรียน
2. ส่งเสริมให้สถานศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษาทางเลือก (Alternative Education Program)
3. เป็นที่บริการปรึกษาแนะนำและช่วยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือสถานศึกษา
4. เร่งติดตามและรายงานข้อมูลผลการให้การดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนที่ประสบปัญหาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โปรแกรมการสอนเรื่องเพศศึกษา

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมการสอนเรื่องสุขภาพทางเพศ ต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	วัชร สุธแท้, 2546
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการสอนเรื่องสุขภาพทางเพศต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น โดยใช้วิธีการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนสตรีศรีนครสวรรค์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลอง 37 คน, กลุ่มควบคุม 35 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: แผนการสอนเรื่องสุขภาพทางเพศ, แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น, แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศ การรับรู้อุปสรรคและแนวทางแก้ไขอุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศ การรับรู้ความสามารถในตนเอง และความรู้สึกลึกซึ้งทางบวกต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นตอนต้น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	4 สัปดาห์ (4 ชั่วโมง)
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	การจัดกิจกรรมการสอนมีทั้งหมด 4 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ห่างกันครั้งละ 1 สัปดาห์ โดยพยาบาลจะสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง จากนั้นแบ่งกลุ่มย่อยแยกชาย-หญิง ตามความสมัครใจและนั่งเป็นวงกลม ขณะอภิปรายจะมีการแยกห้องตามเพศ โดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศ โดยพยาบาลคอยกระตุ้นให้แลกเปลี่ยนความเห็น และให้คำแนะนำเพิ่มเติม ตัวแทนแต่ละกลุ่มสรุปผลอภิปราย และพยาบาลบรรยายเพิ่มเติมจากข้อสรุปที่ได้
สรุปผลการศึกษา	คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นตอนต้นที่ได้รับโปรแกรมการสอนเรื่องสุขภาพทางเพศ เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มที่ได้รับความรู้ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นนอกระบบโรงเรียน โดยปรับปรุงเนื้อหา วิธีการให้เหมาะสมกับวัย และสภาพปัญหา 2. ควรจัดเป็นกิจกรรมที่เน้นในรายละเอียดของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศเฉพาะด้าน 3. ควรติดตามผลในระยะยาว

ชื่อเรื่อง	ผลของการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีอริยสัจสี่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สิงหา จันทน์ขาว, 2550
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีอริยสัจสี่
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนพุทธจักรวิทยา กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มทดลอง-ควบคุม กลุ่มละ 30 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีอริยสัจสี่ เรื่องเพศศึกษา, แบบสอบถามความรู้เรื่องเพศศึกษา, แบบสอบถามเจตคติเรื่องเพศศึกษา, แบบสอบถามการปฏิบัติเรื่องเพศศึกษา และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีอริยสัจสี่ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	4 สัปดาห์ (3 ชั่วโมง 20 นาที)
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีอริยสัจ 4 เรื่องเพศศึกษา ซึ่งประกอบด้วย แผนการสอนที่ 1: อนามัยเจริญพันธุ์ และการเปลี่ยนแปลงทางเพศในวัยรุ่น แผนการสอนที่ 2: สุขอนามัยทางเพศ แผนการสอนที่ 3: โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แผนการสอนที่ 4: ทักษะปฏิเสธเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยง โดยจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที
สรุปผลการศึกษา	หลังการเรียนพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษา ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ด้านปฏิบัติมีคะแนนน้อยกว่า แต่อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นในระดับการศึกษาอื่นๆ เช่น ประถมศึกษา หรือ อุดมศึกษา เป็นต้น 2. ควรติดตามผลในระยะยาว 3. ควรเพิ่มตัวแปรอื่นๆ เช่น ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา หรือ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

ชื่อเรื่อง	การวิจัยปฏิบัติการเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดร้อยเอ็ด
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เกษแก้ว เสียงเพราะ, 2550
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องเพศสัมพันธ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มทดลอง 40 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: One group Pretest-posttest design เครื่องมือ: แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา, แบบวัดความเข้าใจปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น, แบบประเมินความเชื่อในความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องเพศสัมพันธ์ และแบบวัดพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องเพศสัมพันธ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	12 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	หลักสูตรใหม่ที่ใช้ในการเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์จำนวน 8 แผนการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงกับวัยรุ่น ประสพการณ์ตรงของกลุ่มตัวอย่าง และการนำเสนอตัวแบบจากเรื่องราวชีวิตจริงของปัญหายุวกาเรียนเรื่องเพศสัมพันธ์ ซึ่งนักเรียนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ ภายใต้การดูแลของอาจารย์
สรุปผลการศึกษา	หลังจากเรียนรู้หลักสูตรที่กำหนด นักเรียนหญิงมีการเปลี่ยนแปลงในทางบวกเรื่องความรู้ความเข้าใจปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ความเชื่อในความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องเพศสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรใช้รูปแบบของปฏิบัติการที่มีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาเพศสัมพันธ์ 2. ควรเพิ่มการศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นชาย 3. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นชายและหญิง

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของนิสิตชาย
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	อมรรตน์ สุปินราช, 2551
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของนิสิตชาย
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นิสิตเพศชาย ชั้นปีที่ 1 กลุ่มทดลอง-ควบคุม กลุ่มละ 30 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: สื่อและคู่มือการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น, แบบวัดความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์และการตั้งครรภ์, แบบวัดการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการใช้ถุงยางอนามัย และแบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม
ระยะเวลาทำการวิจัย	6 ชั่วโมง
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	โปรแกรมการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ด้วยการดำเนินกิจกรรม 4 ขั้นตอน 1. ให้ความรู้ด้วยสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 2. พัฒนาทักษะทางสังคมและการควบคุมตนเอง 3. การเสริมสร้างทักษะ 4. การสร้างแรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน จำนวน 3 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง
สรุปผลการศึกษา	ค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของนิสิตชายในกลุ่มทดลองสูงขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นในระดับการศึกษาอื่นๆ เช่น มัธยมศึกษา หรือ อาชีวศึกษา เป็นต้น 2. ควรติดตามผลในระยะยาว 3. ควรมีการพัฒนาการจัดโปรแกรมในกลุ่มวัยรุ่นเพศหญิง

ชื่อเรื่อง	ผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	วโรชา คล้ายแจ่ง, 2552
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษา โดยการจัดการเรียนการสอนใช้ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 68 คน กลุ่มทดลอง-ควบคุม กลุ่มละ 34 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: แผนการเรียนการสอน, แบบทดสอบความรู้เรื่องเพศ, แบบสอบถามเจตคติเรื่องเพศ และแบบวัดทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	5 ชั่วโมง
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	เรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา จำนวน 6 แผน แผนละ 50 นาที ดังนี้ แผนการสอนที่ 1: พฤติกรรมเสี่ยงของการมีเพศสัมพันธ์ แผนการสอนที่ 2: ผลกระทบที่เกิดจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ แผนการสอนที่ 3: โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แผนการสอนที่ 4: โรคเอดส์ แผนการสอนที่ 5: ปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แผนการสอนที่ 6: การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
สรุปผลการศึกษา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาด้านความรู้, ด้านเจตคติ และด้านการใช้ทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและแก้ปัญหาของกลุ่มทดลองสูงขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นในระดับการศึกษาอื่นๆ เช่น ประถมศึกษา หรือ อุดมศึกษา เป็นต้น 2. ควรศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ปกครองด้วยวิธีการสัมภาษณ์

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง ร่วมกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง จังหวัดอุบลราชธานี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เยาวลักษณ์ แสนทวีสุข และ พรรณี บัญชรหัตถกิจ, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	Asia-Pacific Journal of Science and Technology (วารสารวิจัย มข.)
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของการใช้ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับแรงจูงใจในการสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนเขตเทศบาลในจังหวัดอุบลราชธานี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มทดลอง 41 คน, กลุ่มควบคุม 40 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีความสามารถตนเอง ร่วมกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์, แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ การรับรู้ความสามารถตนเองในการมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ ความคาดหวังในผลลัพธ์จากการมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ และความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	8 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	โปรแกรมสุขศึกษา ประกอบด้วย การสาธิตการใช้ถุงยางอนามัย, การฝึกปฏิบัติใช้ถุงยางอนามัย, กระตุ้นอารมณ์โดยการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น, การแสดงบทบาทสมมติพฤติกรรมของวัยรุ่นเชิงบวกและเชิงลบและอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับผลดีของการดูแลตนเองเรื่องเพศ และ ผลดีของการยับยั้งใจตนเองไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน, รับรู้ผลจากมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม อภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับความตั้งใจในการเป็นวัยรุ่นที่พึงประสงค์หลังการปฏิบัติตามคู่มือ และให้ความรู้ ให้นักเรียนแสดงความรู้สึจากสิ่งที่ได้เรียนรู้เป็นพันธะสัญญาในการจะปฏิบัติตนเป็นวัยรุ่นที่ดีต่อไป
สรุปผลการศึกษา	หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และความตั้งใจในการมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์สูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลของโปรแกรมสุขศึกษานี้สามารถนำไปพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพทางเพศวัยรุ่นให้สามารถเตรียมตัวเข้าสู่วัยรุ่น, สามารถดูแลสุขอนามัยทางเพศและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมไปถึงมีการวางแผนและแสดงออกทางเพศรู้จักการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครร์ก่อนวัยอันควรที่เหมาะสมได้
ข้อเสนอแนะ	1. ควรนำไปใช้ขยายผลโดยจัดโปรแกรมสุขศึกษาให้นักเรียนในระดับชั้นใกล้เคียงกันความเหมาะสมหรือร่วมกับการสอนเพศศึกษาตามปกติ 2. ควรมีการศึกษาในเชิงเฝ้าระวังในเรื่องด้านข้อมูลข่าวสารและปัจจัยอื่นๆ รวมทั้งให้ครู หรือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนการรับรู้ด้วย เพื่อสร้างความตระหนักให้กับสถาบันครอบครัวในการดูแลและเข้าใจลูกวัยรุ่นให้มากขึ้น

ชื่อเรื่อง	ประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ใช้การส่งเสริมทักษะชีวิตกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	อัญชลี ภูมิจันทร์ และ รุจิรา ดวงสงค์, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	Asia-Pacific Journal of Science and Technology (วารสารวิจัย มข.)
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้การส่งเสริมทักษะชีวิตกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 2-3 จากโรงเรียนต่างอำเภอ กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 32 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมการสร้างเสริมทักษะชีวิตร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อควบคุมและป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม ความตั้งใจมีพฤติกรรมอนามัยเจริญพันธุ์ที่เหมาะสมตามวัย ความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การเห็นคุณค่าในตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม การสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	11 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	โปรแกรมการสร้างเสริมทักษะชีวิตร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อควบคุมและป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีกิจกรรมดังนี้คือ สัปดาห์ที่ 1-10 จะมีการให้แรงสนับสนุนทางสังคม โดยการให้กำลังใจ กระตุ้นเตือน แนะนำจากครูผู้ปกครองและเพื่อน ให้ข้อมูลข่าวสารโดยการแจกแผ่นพับความรู้ มีกิจกรรม “พันธะสัญญาใจ” เพื่อให้นักเรียนแสดงเจตนารมณ์ในการที่จะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และเขียนสัญญาใจของตนเอง การแข่งขันการจัดนิทรรศการ มอบรางวัลแก่ผู้ชนะ มอบใบประกาศนียบัตร โดยผู้วิจัยจะไปพบสัปดาห์ละหนึ่ง ครั้ง ครั้งละ 15-20 นาที
สรุปผลการศึกษา	กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตในด้านความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีวิจารณญาณ, ความตระหนักรู้ในตนเองความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น, ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม, การจัดการกับอารมณ์ความเครียด, การตัดสินใจการแก้ปัญหา, การสร้างสัมพันธ์ภาพการสื่อสาร และแรงสนับสนุนทางสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ควรให้ผู้ปกครอง ครู นักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
ข้อเสนอแนะ	1. ควรจัดให้มีกิจกรรม การเรียนการสอนเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ ทักษะชีวิตการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 2. ควรมีการศึกษาในเชิงเฝ้าระวังในเรื่องด้านข้อมูลข่าวสารและปัจจัยอื่นๆ รวมทั้งให้ครู หรือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนการรับรู้ด้วย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นหญิงไทยตอนต้นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ชลดา ไชยกุลวัฒนา, อาภาพร เผ่าวัฒนา, สุนีย์ ละกะปิ่น, แอนน์ จิระพงษ์สุวรรณ และ Trude Bennet, 2556
วารสารที่ตีพิมพ์	Pacific Rim International Journal of Nursing Research
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนารูปแบบป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นหญิงไทยตอนต้น โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดพะเยา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ระยะที่ 1: นักเรียนหญิงที่ศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 154 คน และมารดาหรือผู้ปกครอง จำนวน 115 คน ระยะที่ 2: นักเรียนหญิง จำนวน 20 คน, มารดาหรือผู้ปกครอง จำนวน 13 คน และผู้บริหารโรงเรียน/ชุมชน จำนวน 69 คน ระยะที่ 3: นักเรียนหญิง จำนวน 7 คน, นักเรียนชาย จำนวน 6 คน, มารดาหรือผู้ปกครอง จำนวน 8 คน, ครู จำนวน 2 คน, เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 2 คน และผู้นำชุมชน 9 คน 34
วิธีวิจัย	Action research: โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1: การประเมินสถานการณ์ เป็นการสำรวจภาคตัดขวางโดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเป็นกรอบแนวคิด เก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามด้วยตนเองของนักเรียนหญิง และมารดาหรือผู้ปกครอง ระยะที่ 2: การพัฒนาแบบโปรแกรม เก็บข้อมูลโดยวิธีการสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์เชิงลึก ระยะที่ 3: การสะท้อนข้อมูล เพื่อยืนยันว่ารูปแบบโปรแกรมป้องกันการตั้งครรภ์ตรงกับความต้องการของวัยรุ่น และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงตอนต้น ได้แก่ ทักษะของเพื่อนต่อพฤติกรรมทางเพศ การกำกับดูแลและมีส่วนร่วมของมารดา - รูปแบบโปรแกรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นหญิงตอนต้นแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ตัววัยรุ่นเอง ครอบครัว โรงเรียนและชุมชน โดยมี 9 องค์ประกอบที่สำคัญคือ (1) ส่งเสริมสัมพันธภาพในครอบครัว (2) ส่งเสริมการสื่อสารในครอบครัว (3) ส่งเสริมบทบาทครอบครัว (4) สร้าง - แก่นนำเยาวชน (5) ส่งเสริมให้วัยรุ่นทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ยามว่าง (6) ให้ความรู้เรื่องเพศศึกษากับวัยรุ่น (7) สร้างเครือข่ายโรงเรียน บ้านและชุมชน (8) สนับสนุนเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในวัยรุ่นและ (9) จัดระบบบริการอนามัยเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นการศึกษาครั้งนี้ช่วยให้เกิดความเข้าใจพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงตอนต้นและปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น - ปัจจัยความสำเร็จและความยั่งยืนของโปรแกรม คือ ความต้องการและการมีส่วนร่วมของวัยรุ่น ครอบครัวและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินกิจกรรม
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกัน การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ชัชชัย ดียะไพธาดา และ พรรณี บัญชรหัตถกิจ, 2556
วารสารที่ตีพิมพ์	ศรีนครินทร์เวชสาร
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษา โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและ การป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอยะผิง จังหวัดนราธิวาส
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 33 คน จากต่างโรงเรียน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม, แบบสอบถามความรู้ความเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยง ทางเพศ และการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	10 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่ม ทดลองได้รับ	โปรแกรมสุขศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย การใช้การอภิปรายกลุ่ม, การนำเสนอ บทบาทสมมติ และกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ต้องการวัดผล 7 ด้าน คือ 1. ความรู้, 2. การรับรู้ความรุนแรง, 3. การรับรู้โอกาสเสี่ยง, 4. ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง, 5. ความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนอง, 6. พฤติกรรมการปฏิบัติตน และ 7. แรงสนับสนุนทางสังคม
สรุปผลการศึกษา	หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ พฤติกรรม การปฏิบัติตน และแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกัน การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความ คาดหวังในความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนอง
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้นำชุมชน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและผู้ปกครอง 2. ควรให้ครูมีบทบาทในการควบคุมกลุ่ม ในระหว่างการทำกิจกรรม 3. ควรติดตามผลในระยะยาว

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุจิตา มาศขาว, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนอาชีวศึกษาเขตจังหวัดน่าน
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาหลักสูตร ปวส. กลุ่มทดลอง-ควบคุม กลุ่มละ 30 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น, แบบประเมินการรับรู้สมรรถภาพของตนเองในการมีพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัย และแบบวัดพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัย
ระยะเวลาทำการวิจัย	4 สัปดาห์ (8 ชั่วโมง)
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนซึ่งประกอบด้วย 1. การใช้คำพูดชักจูง 2. การได้เห็นตัวแบบหรือประสบการณ์ของผู้อื่น 3. ประสบการณ์ที่กระทำสำเร็จด้วยตนเอง 4. สภาวะด้านร่างกายและอารมณ์ โดยใช้แผนการสอน ภาพสไลด์ วีดิทัศน์ และคู่มือ จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง ในวันพุธ
สรุปผลการศึกษา	ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยของนักเรียนอาชีวศึกษาชายหลังได้รับโปรแกรม เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มที่ได้รับความรู้ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	พยาบาลที่ปฏิบัติงานในชุมชนสามารถนำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถภาพแห่งตนในการมีพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัย ไปใช้ในการส่งเสริมให้วัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย เพื่อลดอุบัติการณ์การติดเชื้อเอชไอวี โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และการทำแท้งได้

ชื่อเรื่อง	ประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ใช้การสร้างเสริมทักษะชีวิตร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ชญาดา คล่องการ, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ
วัตถุประสงค์	เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโดยโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ใช้การสร้างเสริมทักษะชีวิตร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนแห่งหนึ่ง อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 2-3 จากโรงเรียนต่างอำเภอ กลุ่มทดลอง 48 คน, กลุ่มควบคุม 41 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ใช้การสร้างเสริมทักษะชีวิตร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม, แบบสอบถาม เกี่ยวกับการเลือกบริโภคใช้สอยอย่างเหมาะสม กิจกรรมยามว่าง การเลือกคบเพื่อน และหลีกเลี่ยงสิ่งชั่วร้าย โดยกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์, แบบสอบถามเกี่ยวกับการรู้จักและเข้าใจ รู้ความต้องการ และสิ่งที่ไม่ต้องการของตนเอง และความสามารถในการเข้าใจความเหมือนหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล, แบบสอบถาม เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ การรู้ประโยชน์ของการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และความรับผิดชอบในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น, แบบสอบถาม เกี่ยวกับวิถีจัดการกับอารมณ์และความเครียด, แบบสอบถาม เป็นการจำลองสถานการณ์ปัญหา และเลือกวิธีตัดสินใจ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ของ House
ระยะเวลาทำการวิจัย	1 ก.พ. 55 ถึง 1 ก.ย. 56
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	กิจกรรมแทรกแซงที่เพิ่มจากกลุ่มควบคุมจำนวน 13 ครั้ง เป็นกิจกรรม บูรณาการทักษะชีวิตและแรงสนับสนุนทางสังคม กระบวนการกลุ่ม กลุ่มสัมพันธ์ การบรรยายรายกลุ่ม วิดีทัศน์เกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์
สรุปผลการศึกษา	กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตในด้านความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีวิจารณญาณ, ความตระหนักรู้ในตนเองเห็นอกเห็นใจผู้อื่น, ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม, การจัดการกับอารมณ์ความเครียด, การตัดสินใจการแก้ปัญหา, การสร้างสัมพันธภาพการสื่อสาร และแรงสนับสนุนทางสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษาในระยะยาว และส่งเสริมทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาอื่นๆ ร่วมด้วยเช่น ปัญหาเด็กติดเกมส์ ปัญหาการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และสารเสพติด ปัญหาการใช้ความรุนแรง เป็นต้น

ชื่อเรื่อง	การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาตามแนวคิดของแครทวอลเพื่อสร้างเสริมความตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ยอดแก้ว แก้วมิ่งสา และ รุ่งระวี สมะวรรณะ, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของความตระหนักรู้ในตนเองเรื่องเพศศึกษา ตามแนวคิดของแครทวอล
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนอนุบาลสามเสน กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: แผนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาตามแนวคิดของแครทวอล และแบบวัดความตระหนักรู้ในตนเอง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	6 สัปดาห์ (5 ชั่วโมง)
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	แผนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาตามแนวคิดของแครทวอล ประกอบด้วย แผนการสอนที่ 1: ความหมายและความสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ภาพ แผนการสอนที่ 2: หลักการสร้างสัมพันธ์ภาพ แผนการสอนที่ 3: คุณค่าและคุณลักษณะของบุคคลในการสร้างสัมพันธ์ภาพสำหรับเพื่อน แผนการสอนที่ 4: วิธีการสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพระหว่างเพศสำหรับเพื่อน แผนการสอนที่ 5: การสร้างสัมพันธ์ภาพสำหรับผู้อื่น แผนการสอนที่ 6: วิธีการส่งเสริมสัมพันธ์ภาพสำหรับผู้อื่น สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที
สรุปผลการศึกษา	หลังการทดลองพบว่าค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้ในตนเองของกลุ่มทดลองสูงขึ้น และมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรนำแนวคิดของแครทวอลไปประยุกต์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาสุขภาพอื่นๆ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมด้านจิตพิสัย 2. ควรจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ฝึกนอกห้องเรียนและให้ครอบครัวมีส่วนร่วม 3. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึก ความคิดเห็นต่อเรื่องที่สุขภาพซึ่งจะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4. ควรเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตจริงเพื่อให้เกิดความสนใจและตระหนักรู้ในตนเองสุขภาพ และพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดกำแพงเพชร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	วรวิทย์ สิทธิโสภณ, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดกำแพงเพชร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ผู้บริหารและครูผู้สอนจากโรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 151 คน
วิธีวิจัย	Action research การวิจัยในครั้งนี้ ได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การสร้างความเข้าใจเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนเพศศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพศศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดกำแพงเพชร ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพศศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดกำแพงเพชร
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม พ.ศ.2555
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 30 แห่ง แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ 1. เครือข่ายกลุ่ม A: กิจกรรมการสอนเรื่องเพศศึกษา, สารน่ารู้, กีฬายามว่าง, Fourteen Problem by face book และเดินสายฉายหนัง 2. เครือข่ายกลุ่ม B มีกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมมหัศจรรย์วัยทีนวัยใสเราทำได้ 3. เครือข่ายกลุ่ม C มีกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมการอบรมเพศศึกษารอบด้าน, ตัวฉันเป็นของฉัน และอดเปรี้ยวไว้กินหวาน 4. เครือข่ายกลุ่ม D มีกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมการอบรมนักเรียนแกนนำการสอนเพศศึกษา, ปรับความคิด เปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อพ่อตอนที่ 2
สรุปผลการศึกษา	- ผลการเปรียบเทียบความรู้เรื่องเพศศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - ผลการเปรียบเทียบเจตคติเรื่องเพศศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - ผลการเปรียบเทียบทักษะการตัดสินใจเรื่องเพศศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาวิจัยประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนเพศศึกษา โดยนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนอื่นๆ ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร 2. ควรมีการศึกษาปัญหาและพัฒนารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหามีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในชุมชนที่ไม่ได้อยู่ในโรงเรียนที่สอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศในสังคมไทย
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เกษมศรี อัครศรีพงษ์ธร, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศ “ก้าวอย่างอย่างเท่าทัน” ในด้านการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ ความเชื่อทางเพศ ความคิดที่แตกต่างระหว่างเพศ การสัมผัส ความรักและทางเลือก ทักษะการปฏิเสธและการหลีกเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นและผลการจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศ “ก้าวอย่างอย่างเท่าทัน” กับพฤติกรรมการเรียนรู้เรื่องเพศที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีอายุระหว่าง 10 - 12 ปี จำนวน 110 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือที่: แบบวัดเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ หลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ใช้แนวความคิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ และแผนจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศ “ก้าวอย่างอย่างเท่าทัน”
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนมิถุนายน – กันยายน พ.ศ.2556
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	แผนจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศ “ก้าวอย่างอย่างเท่าทัน” จำนวน 8 แผน ประกอบด้วย (1) ก้าวอย่างสู้อยู่หมัดสาว (2) สิ่งที่คุณคิดหรือเชื่อมันถูกหรือผิด (3) ชาย-หญิง คืออย่างไร (4) การสัมผัส (5) จินตนาการรักสู่ทางเลือก ตอนที่ 1 (6) จินตนาการรักสู่ทางเลือก ตอนที่ 2 (7) จินตนาการรักสู่ทางเลือก ตอนที่ 3 (8) ทักษะการปฏิเสธและการหลีกเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์
สรุปผลการศึกษา	1. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศ “ก้าวอย่างอย่างเท่าทัน” ในด้านการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ ความเชื่อทางเพศ ความคิดที่แตกต่างระหว่างเพศ การสัมผัส ความรักและทางเลือก ทักษะการปฏิเสธและการหลีกเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ โดยรวมมีผลต่อการรับรู้ของผู้เรียน เห็นได้จากคะแนนเฉลี่ย ภายหลังการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และคะแนนเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2. เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น และผลการจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศ “ก้าวอย่างอย่างเท่าทัน” ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้เรื่องเพศที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาหลักสูตรสำหรับคุณแม่วัยรุ่นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	พนโย พรหมเมือง, อัญชลี สารรัตน์, สิทธิพล อาจอินทร์ และ พัชรีย์ จันทรเพ็ง, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการสร้างหลักสูตร และสร้างหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นที่สอดคล้องกับความจำเป็น รวมไปถึงศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	คุณแม่วัยรุ่น จำนวน 7 คน
วิธีวิจัย	Action research การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สำรวจข้อมูลพื้นฐาน จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคุณแม่วัยรุ่น จำนวน 269 คน ระยะที่ 2 สร้างหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน ระยะที่ 3 ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นโดยการทดลองใช้หลักสูตรในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เครื่องมือ: แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบตรวจสอบรายการพฤติกรรมความเป็นแม่ แบบประเมินการรับรู้ความสามารถแห่งตน และแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้หลักสูตร
ระยะเวลาทำการวิจัย	วันที่ 5 – 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 จำนวน 40 ชั่วโมง
สรุปผลการศึกษา	- สาเหตุการตั้งครรภ์ ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน, ปักยัดทางด้านจิตใจ, การก้าวเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์, การคบเพื่อนกลุ่มเสี่ยง และค่านิยมทางเพศ - พฤติกรรมความเป็นแม่ที่จำเป็น คือ การเลี้ยงลูก และการประเมินการรับรู้ความสามารถแห่งตนของคุณแม่วัยรุ่นอยู่ในระดับปานกลาง - หลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ หลักการ จุดหมาย กลุ่มเป้าหมาย สารการเรียนรู้ วิธีการจัดการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และ การวัดและ ประเมินผล - แม่วัยรุ่นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 60.48 และคะแนนการปฏิบัติตามพฤติกรรมความเป็นแม่คิดเป็นร้อยละ 65.65 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนการรับรู้ความสามารถแห่งตนอยู่ในระดับมาก และคุณแม่วัยรุ่นมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้จากการสังเกตคุณแม่วัยรุ่น พบว่าโดยรวมมีความสุขในการเรียน มีความกล้าแสดงออก และมีความสนใจต่อการเรียน
ข้อเสนอแนะ	- ควรศึกษาวิจัยด้วยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับหน่วยการเรียนรู้ - ควรขยายการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นในเรื่อง การเตรียมตัวเป็นแม่เมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์, การปฏิบัติตัวหลังคลอด, การเลี้ยงลูกหลังคลอด และการสื่อสารเรื่องเพศกับลูก นอกจากนี้ควรสร้างหลักสูตรอบรมคุณแม่วัยรุ่นให้รู้จักวิธีการสอนคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามแก่ลูก

ยุทธศาสตร์ที่ 2

ส่งเสริมบทบาทครอบครัว ชุมชน และสถานประกอบการในการเลี้ยงดูสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศของวัยรุ่น

- บทบาทของครอบครัว ในแง่ของการพูดคุยหรือสื่อสารเรื่องเพศ ระหว่างคนในครอบครัว โดยเฉพาะพ่อ-แม่ กับวัยรุ่น
- บทบาทของชุมชน ในแง่ของการช่วยพัฒนาทักษะของวัยรุ่นภายในชุมชน เช่น กิจกรรมให้ความรู้
- บทบาทของสถานประกอบการ คือในกรณีที่กลุ่มวัยรุ่นนั้นมีการประกอบอาชีพต่างๆ แล้วดูว่าสถานประกอบการที่กลุ่มวัยรุ่นเป็นลูกจ้างนั้น มีการให้ความรู้เรื่องเพศ หรือทักษะชีวิต หรือไม่ อย่างไร

จากผลการวิจัย “บทบาทของครอบครัวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นไทย” ของสำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าครอบครัวมีบทบาท ดังนี้

1. **บทบาทสร้างสัมพันธภาพ** พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่ใช้วิธีการสร้างความสัมพันธ์ด้วยการพูดคุยกันบ่อยครั้ง และทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน โดยการพูดคุยกันอย่างตรงไปตรงมากับบุตรหลานหญิงวัยรุ่น เป็นการสื่อแบบสองทางซึ่งมีประสิทธิภาพที่สุด ทำให้บุตรหลานกล้าที่จะเปิดเผยกับคนในครอบครัวทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องความรัก และการบอกถึงโทษของการไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ เป็นการป้องปรามบุตรหลานวัยรุ่นไม่ให้ทำผิดในทุกเรื่องรวมถึงเรื่องทางเพศ จึงอาจทำให้บุตรหลานหญิงวัยรุ่น เกิดความกลัวและตระหนักรู้ว่า หากไม่เชื่อฟัง เมื่อเกิดความผิดพลาดใดๆ ครอบครัวอาจไม่ช่วยแก้ปัญหาให้
2. **บทบาทการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ** พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่ได้พยายามจัดหาสิ่งของต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของบุตรหลานหญิงวัยรุ่น เมื่อบุตรหลานหญิงวัยรุ่นรู้สึกว่าได้รับการตอบสนองทุกความต้องการจากครอบครัวแล้วจึงไม่จำเป็นต้องไปแสวงหาจากที่อื่น ที่อาจมีความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร, สอนให้ใช้จ่ายอย่างประหยัด แนะนำบุตรหลานให้พึ่งพาตนเองด้วยการเก็บเงินซื้อของที่อยากได้ โดยเน้นความมีเหตุผลในการใช้จ่าย และความพอเพียง จึงทำให้เกิดความสามารถในการยกยแยะ และตัดสินใจในเรื่องต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ ไม่หลงตามกระแสนิยม
3. **บทบาทการอบรมสั่งสอน** พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่ใช้วิธีการอบรมสั่งสอนในเรื่อง การเรียน การคบเพื่อน และไม่ให้บุตรหลานไปเที่ยวกับเพื่อนชาย โดยครอบครัวในภาคกลาง เน้นให้ดูแบบอย่างที่ดี ภาคเหนือ เน้นการแนะนำเลือกรับสื่อที่มีประโยชน์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เน้นไม่ให้ข้องเกี่ยวกับอบายมุข และภาคใต้ เน้นให้รู้จักแยกแยะสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ การที่ครอบครัวสอนให้บุตรหลานหญิงวัยรุ่นกล้าและรู้จักการปฏิเสธ เป็นการชี้แนะทางเลือก หรือทางออกในการแก้ไขวิกฤติต่างๆ วัยรุ่นจึงมีไหวพริบในการเอาตัวรอดจากเพศสัมพันธ์ในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ได้

ทั้งนี้ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุตรสาว และหลานสาวมากที่สุดคือมารดา

การศึกษาบทบาทด้านการเลี้ยงดู สร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศแก่วัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	แนวทางในการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาในครอบครัว
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	มธุรา เจริญทวีทรัพย์, 2545
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับเพศศึกษา ผลกระทบต่อวัยรุ่นและแนวทางแก้ไขปัญหา, วิธีการสอนเพศศึกษาในครอบครัวของพ่อแม่, การเปิดรับข่าวสารและการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาของพ่อแม่ รวมไปถึงแนวทางในการสอนเรื่องเพศศึกษาที่เหมาะสมกับวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดพะเยา, เชียงใหม่, พิษณุโลก, ภูเก็ต, ตรัง, ขอนแก่น, ชัยภูมิ, ระยอง, จันทบุรี และกรุงเทพมหานครฯ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	พ่อแม่ที่มีลูกวัยรุ่น อายุ 13-21 ปี และมีภูมิลำเนาอยู่ใน 10 จังหวัด ที่มีอัตราผู้ป่วยเอดส์สูงสุด 20 อันดับแรกของประเทศไทย จำนวน 50 ครอบครัว
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: กรอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม
ระยะเวลาทำการวิจัย	3 เดือน
สรุปผลการศึกษา	1. ปัญหาของวัยรุ่นที่พ่อแม่เป็นห่วงและหนักใจมากที่สุด คือ ปัญหายาเสพติด รองลงมา คือ เพศศึกษาของวัยรุ่น โดยแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ต้องเริ่มจากการสร้างความรัก ความอบอุ่นและความเข้าใจในครอบครัว ดูแลเรื่องการคบเพื่อนของวัยรุ่น ความร่วมมือจากโรงเรียน ชุมชนและสังคมในการแก้ปัญหา 2. สื่อที่พ่อแม่เปิดรับมากที่สุด คือ โทรทัศน์และสื่อบุคคล 3. วิธีการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาของพ่อแม่ ได้แก่ การดูรายการเพศศึกษาทางโทรทัศน์ ปรึกษากับพ่อแม่ที่มีลูกวัยรุ่นเหมือนกัน ถามจากแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญ และหาหนังสือเกี่ยวกับเพศศึกษามาอ่าน 4. แนวทางในการสอนเพศศึกษาที่เหมาะสมกับวัยรุ่น คือ การสอนโดยพ่อแม่ หรือสอนโดยญาติคนใกล้ชิด หรือครูอาจารย์ แพทย์และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน 5. เนื้อหาสาระที่ควรสอน คือ เพศศึกษาโดยทั่วไป ที่มีความต่อเนื่องและครอบคลุมตั้งแต่เลกจิโต นอกจากนี้ยังควรเน้นเรื่องความประพฤติและการวางตัวของวัยรุ่น เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกัน เน้นเรื่องธรรมชาติชายหญิง และที่สำคัญควรสอนหลักศีลธรรมและจริยธรรมควบคู่ไปด้วย
ข้อเสนอแนะ	1. ควรเพิ่มการสัมภาษณ์เชิงลึกในลูกวัยรุ่น หรือใช้การสนทนากลุ่ม กับพ่อแม่ที่มีลูกวัยรุ่น 2. ควรเลือกทำการวิจัยแบบเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มครอบครัวที่มีการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาในครอบครัวอยู่แล้ว กับกลุ่มที่ไม่มี 3. ควรระบุขอบเขตของเนื้อหาสาระหรือประเด็นการสอนเพศศึกษาในครอบครัวที่ต้องการจะทำการศึกษาวិจัย

ชื่อเรื่อง	การปฏิบัติบทบาทของบิดามารดาและการรับรู้ของบุตรวัยรุ่นด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	จิรารัตน์ พร้อมมูล, 2548
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่ออธิบายลักษณะการปฏิบัติบทบาทของบิดามารดา และการรับรู้ของบุตรวัยรุ่นด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ศึกษาความสัมพันธ์ของการปฏิบัติบทบาทของบิดามารดาและการรับรู้ของบุตรวัยรุ่นด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และเปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติบทบาทของบิดาและการปฏิบัติบทบาทของมารดา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนมัธยม 2 แห่ง ใน จังหวัดสงขลา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนอายุระหว่าง 12 – 18 ปี และบิดามารดา จากโรงเรียนแห่งละ 322 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบประเมินการปฏิบัติบทบาทของบิดามารดาและแบบประเมินการรับรู้ของบุตรวัยรุ่นด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า บิดามารดามีการปฏิบัติบทบาทด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของบุตรวัยรุ่นในระดับปานกลาง - สูง การปฏิบัติบทบาทของบิดามารดา ด้านนี้ สอดคล้องกับการรับรู้ของบุตรวัยรุ่นโดยมารดาปฏิบัติบทบาทด้านนี้มากกว่าบิดา 1. การปฏิบัติบทบาทของบิดามารดา: ด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของบุตรวัยรุ่นอยู่ในระดับปานกลาง - สูง มีคะแนนเฉลี่ย 94.89 จากคะแนนเต็ม 150 คะแนน โดยการปฏิบัติบทบาทของบิดาและการปฏิบัติบทบาทมารดามีคะแนนเฉลี่ย 91.06 และ 98.90 ตามลำดับ 2. การรับรู้ของบุตรวัยรุ่นต่อการปฏิบัติบทบาทของบิดามารดา: อยู่ในระดับปานกลาง - สูง มีคะแนนเฉลี่ย 94.64 จากคะแนนเต็ม 150 คะแนน โดยการรับรู้ของบุตรวัยรุ่นชายและการรับรู้ของบุตรวัยรุ่นหญิงมีคะแนนเฉลี่ย 88.48 และ 99.44 ตามลำดับ 3. การปฏิบัติบทบาทของบิดามารดาด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของบุตรวัยรุ่น: มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ของบุตรวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.29 ($P=0.00$) และ 0.42 ($P= 0.00$) ตามลำดับ 4. การปฏิบัติบทบาทของบิดาและการปฏิบัติบทบาทของมารดาแตกต่างกัน: อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ โดยมารดามีการปฏิบัติบทบาทด้านพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของบุตรวัยรุ่นมากกว่าบิดา
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการปฏิบัติบทบาทของบิดามารดาและการรับรู้ของบุตรวัยรุ่นด้านพฤติกรรมเสี่ยง 2. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างบุตรวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษา เช่น เด็กวัยรุ่นที่ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรม และควรครอบคลุมทุกช่วงวัย 3. ควรพัฒนารูปแบบการวิจัยในการจัดโปรแกรมให้ความรู้เรื่องเพศแก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และครู อาจารย์

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นตอนต้นกับพ่อแม่
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นรมนต์ มหาศิริมงคล, 2548
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นตอนต้นกับพ่อแม่
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานครฯ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2548 จำนวน 264 คน เป็นเพศชาย 138 คน เพศหญิง 126 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล, ส่วนที่ 2 แบบวัดการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นกับผู้ปกครอง และ ส่วนที่ 3 แบบวัดการเลี้ยงดู การเฝ้าสังเกต และความใกล้ชิด
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นตอนต้นกับพ่อแม่ คือ 1. การเฝ้าสังเกตของผู้ปกครอง 2. เพศของวัยรุ่น 3. เพศของผู้ปกครอง 4. การเลี้ยงดูในแบบเอาใจใส่ โดยปัจจัยดังกล่าวสัมพันธ์ต่อการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นตอนต้นกับพ่อแม่ถึงร้อยละ 21.50 ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีข้อมูลการสื่อสารจากทั้ง 2 ทาง (วัยรุ่นตอนต้นและผู้ปกครอง) และศึกษาเปรียบเทียบในส่วนของการรับรู้การสื่อสารของผู้ปกครองว่าจะมีความแตกต่างกันหรือไม่ 2. ควรเปรียบเทียบปัจจัยระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่สื่อสารเรื่องเพศกับผู้ปกครองน้อยและมาก 3. ควรนำปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นตอนต้นกับผู้ปกครองมาศึกษาเพิ่มเติม เช่น ความรู้เรื่องเพศของผู้ปกครอง เจตคติในเรื่องการสื่อสารเรื่องเพศของวัยรุ่นและผู้ปกครอง ฯลฯ

ชื่อเรื่อง	การปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัวระยะมีบุตรวัยรุ่นหญิงและทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิง
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	วาสนา ขอนยาง, 2548
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาการปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัวระยะมีบุตรวัยรุ่นหญิง ทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิง และความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัวระยะมีบุตรวัยรุ่นหญิงกับทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิง
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนในเขตเทศบาล สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 1 จังหวัดอุดรธานี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นหญิงกำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 340 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามประกอบด้วย ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัวระยะมีบุตรวัยรุ่นหญิง และ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิง
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- การปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัวระยะมีบุตรวัยรุ่นหญิงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าระดับสูงมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการถ่ายทอดปรัชญาการดำเนินชีวิตและจริยธรรมแก่บุตร และด้านส่งเสริมให้รับผิดชอบตนเองและกิจกรรมในครอบครัว ในส่วนของระดับปานกลาง มี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพและการสื่อสารในครอบครัว, ด้านสนับสนุนการศึกษาเล่าเรียน, ด้านจัดสรรด้านการเงิน, ด้านอบรมบทบาทที่เหมาะสมในสังคม ด้านแสดงความรักความเอาใจใส่ และด้านถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศศึกษา - ทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิงโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิงเป็นรายด้านพบว่า ระดับสูงได้แก่ ด้านการบริการทางเพศ ในส่วนของระดับปานกลาง มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ, ด้านการเที่ยวสถานเริงรมย์, ด้านพฤติกรรมทางเพศ และด้านการใช้ถุงยางอนามัยและการคุมกำเนิด - การปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัวระยะมีบุตรวัยรุ่นหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติพัฒนกิจ ระหว่างครอบครัวชุมชนเมืองและครอบครัวชนบท 2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการศึกษาระยะยาวเกี่ยวกับการปฏิบัติพัฒนกิจของครอบครัว ทัศนคติเรื่องเพศและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิง รวมถึงตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิง เช่น อิทธิพลของสื่อต่างๆ กลุ่มเพื่อน เป็นต้น 3. ควรมีการศึกษาในตัวอย่างวัยรุ่นหญิงที่อยู่นอกระบบการศึกษา เช่น วัยรุ่นหญิงในโรงงานอุตสาหกรรม หรือวัยรุ่นหญิงในแหล่งชุมชนแออัด เป็นต้น

ชื่อเรื่อง	ความรู้ ทักษะคิด และการรับรู้ของวัยรุ่นต่อการสอนเพศศึกษาที่ได้รับจากบิดามารดา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ภาวดี ประเสริฐวงศ์, พร้อมจิตร ท่อนบุญเดิม, กชพร สิงห์เหล่า, ทักษิณี มหาศิริพันธุ์ และ จารุณี เทียบโพธิ์, 2549
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะคิดและการรับรู้ของวัยรุ่นต่อการสอนเพศศึกษาที่ได้รับจากบิดามารดา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) อายุ 13-15 ปี จำนวน 356 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 การสอนเพศศึกษาที่วัยรุ่นได้รับจากบิดามารดา
ระยะเวลาทำการวิจัย	ภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2546
สรุปผลการศึกษา	1. วัยรุ่นส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาและเรื่องเพศในวัยรุ่นอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 61.5 2. วัยรุ่นส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการสอนเพศศึกษาอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 80.9 3. วัยรุ่นมีการรับรู้ต่อการสอนเพศศึกษาที่ได้รับจากบิดามารดา ดังนี้ เนื้อหาเพศศึกษาที่วัยรุ่นได้รับการสอนของบิดามารดาส่วนใหญ่ คือ การแต่งกายที่ถูกต้องเหมาะสมกับเพศ และกาลเทศะ ร้อยละ 97.2 เนื้อหาเพศศึกษาที่บิดามารดาส่วนใหญ่ไม่สอน คือ ความต้องการทางเพศ และการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันความต้องการทางเพศร้อยละ 70.2 วิธีการสอนเพศศึกษาที่วัยรุ่นได้รับจากบิดามารดาส่วนใหญ่ เป็นการสอนโดยทางอ้อม คือ การบูรณาการในการดำเนินชีวิต ได้แก่ การมอบหมายงานบ้านให้บุตรทำตามความเหมาะสมกับเพศบุตรร้อยละ 60.4 ส่วนวิธีการสอนโดยตรง คือ วิธีที่บิดามารดาส่วนใหญ่ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ได้แก่ การนำเอกสารหนังสือหรือสื่อต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศให้บุตรศึกษาด้วยตัวเองอยู่ในระดับไม่เคยทำร้อยละ 92.0 ปัญหาและอุปสรรคที่วัยรุ่นส่วนใหญ่พบในการสอนเพศศึกษาของบิดามารดาเป็นปัญหาด้านทัศนคติ ได้แก่ บิดามารดาไม่พูดคุยเรื่องเพศกับบุตรเพราะกลัวบุตรจะเกิดความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้นและนำไปทดลองปฏิบัติ ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่วัยรุ่นส่วนใหญ่พบในการสอนเพศศึกษาของบิดามารดาในระดับไม่แน่ใจ คือ ด้านความรู้ ได้แก่ วัยรุ่นไม่แน่ใจว่าความรู้ที่บิดามารดาอบรมสั่งสอนในเรื่องเพศว่าถูกต้องหรือไม่ จะเห็นได้ว่า พ่อแม่ และลูกวัยรุ่นยังมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคิด และการสอนเพศศึกษาแก่บุตร ดังนั้นจึงควรมีการช่วยเหลือและส่งเสริมครอบครัวให้สามารถสอนเพศศึกษาแก่บุตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้บุตรมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติและการรับรู้ที่ดีต่อการสอนเพศศึกษาที่ได้รับจากบิดามารดาต่อไป
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศและสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น : กรณีศึกษาในครอบครัวชนบทอีสาน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เกศินี สราญฤทธิชัย, 2550
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่ออธิบายถึงการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวและสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดขอนแก่น
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ครอบครัวชนบทอีสาน จำนวน 20 ครอบครัว
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก, แนวทางการสนทนากลุ่ม, แนวทางการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของครอบครัว, แนวทางการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูล และแบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนเมษายน พ.ศ.2549 - กรกฎาคม พ.ศ.2550
สรุปผลการศึกษา	1. การขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัว เป็นกระบวนการอบรมสั่งสอนบุตรเรื่องเพศใน 4 ด้าน ได้แก่ การดูแลร่างกายด้านเพศ, การคบเพื่อน, การเที่ยวและการระวังอันตราย และด้านเพศสัมพันธ์ 2. การอบรมสั่งสอน มี 4 รูปแบบ สามารถปรับเปลี่ยนได้คือ แบบไว้วางใจ, แบบเข้มงวด, แบบปล่อยอิสระ และแบบสายกลาง ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของพฤติกรรมสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น 4 ด้านคือ การดูแลร่างกายด้านเพศ, การคบเพื่อน, การเที่ยวและการระวังอันตราย และด้านเพศสัมพันธ์ 3. ผลลัพธ์ของพฤติกรรมสุขภาพทางเพศ มี 3 รูปแบบคือ แบบเด็กดี แบบเด็กกลุ่มเสี่ยง และแบบเด็กกลับตัวกลับใจ 4. แบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศของครอบครัวและสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น มี 3 รูปแบบคือ แบบเสถียร, แบบกึ่งเสถียร และแบบที่เปลี่ยนแปลงได้ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบคือ วัยรุ่น, เพื่อนชาย และบิดามารดา ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวสามารถให้การอบรมสั่งสอนในเรื่องเพศเพื่อส่งเสริมสุขภาพทางเพศของบุตรวัยรุ่นได้ โดยการอบรมสั่งสอนบิดามารดาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการประเมินและคัดกรองพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อปัญหาด้านเพศของบุตร โดยบิดาสามารถควบคุมพฤติกรรมของบุตรวัยรุ่นหญิงให้เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกับการอบรมสั่งสอนได้
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการเลี้ยงดูและการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างมารดาและบุตรสาวต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นตอนต้นหญิงเขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ชลนิทรา แสงบูรณ, 2551
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูและสื่อสารเรื่องเพศระหว่างมารดาและบุตรสาวต่อพฤติกรรมทางเพศของบุตรสาว
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษาที่ 1, 2 และ 3 จำนวน 420 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัว, ส่วนที่ 3 การสื่อสารเรื่องเพศระหว่างมารดาและบุตรสาว และส่วนที่ 4 พฤติกรรมทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. มารดามีการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาวโดยรวมน้อย โดยเฉพาะในด้านการสืบพันธุ์ การปฏิสนธิ การคบเพื่อนต่างเพศ การปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและผลกระทบ การจัดการกับอารมณ์ทางเพศ แต่มารดามักมีการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาวในเรื่องการปฏิบัติตัวเมื่อมีรอบเดือน (ระดับปานกลาง) เช่น การใส่ผ้าอนามัย การรักษาความสะอาด เป็นต้น 2. กลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์คิดเป็น 2.62% โดยมีผู้ไม่ใช้ถุงยางอนามัย 0.7% 3. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยคิดเป็น 72.6% 4. ปัจจัยด้านอายุของมารดา รายได้ครอบครัว ระดับการศึกษาของมารดา สถานภาพสมรสของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมทางเพศของบุตรสาว 5. ปัจจัยด้านรายได้ที่ได้รับจากบิดามารดา การสื่อสารเรื่องเพศ สถานที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมทางเพศของบุตรสาว 6. ปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมทางเพศของบุตรสาว ได้แก่ รูปแบบการเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องเพศ และสถานที่อยู่อาศัย โดยสามารถทำนายได้ 5.7%
ข้อเสนอแนะ	1. ควรทำการศึกษาวิจัยแบบกึ่งทดลอง เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของบุตรสาววัยรุ่น โดยมีการประยุกต์ใช้การสื่อสารเรื่องเพศ และรูปแบบการเลี้ยงดูในสังคม รวมทั้งรายได้ของนักเรียนและที่อยู่อาศัย ซึ่งสามารถส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศได้ 2. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพถึงลักษณะช่องทางของการสื่อสารเรื่องเพศ โดยจำแนกตามรูปแบบการเลี้ยงดู เพื่อทำความเข้าใจช่องทางการสื่อสารเรื่องเพศตามรูปแบบการเลี้ยงดูได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น

ชื่อเรื่อง	การสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ และความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุรีย์พร กฤษเจริญ, กัญจน์ พลอินทร์, จูติพร อิงคถาวรวงศ์ และ จริญญา ศรีทวีวัฒน์, 2551
วารสารที่ตีพิมพ์	สงขลานครินทร์เวชสาร
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาระดับการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ ระดับความต้องการของลูกในการเรียนรู้เรื่องเพศ 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการสอนเรื่องเพศระหว่างพ่อกับแม่ เปรียบเทียบระดับความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศระหว่างลูกผู้ชายกับลูกผู้หญิง และเปรียบเทียบระดับการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่กับระดับความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดพัทลุง และสงขลา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	พ่อแม่ที่มีลูกกำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 จำนวน 400 คน และลูก 400 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้ คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และส่วนที่ 2 แบบสอบถามของพ่อแม่และลูก เกี่ยวกับการสอนเรื่องเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. ค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่และความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. ค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศระหว่างพ่อกับแม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศระหว่างลูกผู้ชายกับลูกผู้หญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4. ค่าเฉลี่ยคะแนนการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่กับค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรที่มสุขภาพและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาศักยภาพของพ่อแม่ ให้มีความสามารถในการสอนเรื่องเพศได้ตรงกับความต้องการการเรียนรู้เรื่องเพศของลูก เพื่อให้ลูกมีชีวิตที่ปลอดภัยและมีสุขภาพทางเพศที่ดีต่อไป
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ความแตกต่างของรูปแบบการเลี้ยงดูต่อการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างมารดาและบุตรสาว อำนาจการต่อรองในสัมพันธภาพทางเพศ ความนึกคิดที่ใช้ในสัมพันธภาพ การรับรู้สมรรถนะทางเพศ และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิง ที่อาศัยในชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	อาภาพร เผ่าวัฒนา, 2551
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสภาการพยาบาล
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาความแตกต่างของรูปแบบการเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างมารดาและบุตรสาว อำนาจการต่อรองในสัมพันธภาพทางเพศ ความนึกคิดที่ใช้ในสัมพันธภาพ การรับรู้สมรรถนะทางเพศ และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิง ที่อาศัยในชุมชนแออัด เขตกรุงเทพมหานคร
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานครฯ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นหญิง อายุระหว่าง 15 - 20 ปี (อายุเฉลี่ย 17 ปี) จำนวน 343 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย รูปแบบการเลี้ยงดู การสื่อสารเรื่องเพศ อำนาจต่อรองในสัมพันธภาพ การรับรู้สมรรถนะของตนเองในเรื่องเพศ การนึกคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ และพฤติกรรมทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- วัยรุ่นร้อยละ 28.4 เคยมีเพศสัมพันธ์ โดยร้อยละ 17.8 มีเพศสัมพันธ์ โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย - ส่วนใหญ่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (51.6 %) รองลงมาคือ การเลี้ยงดูแบบคุ่มครอง (4.7 %) - มารดาพูดคุยด้วยเป็นบางครั้งในเรื่องความต้องการทางเพศ การคบเพื่อนต่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์และผลกระทบ - วัยรุ่นส่วนใหญ่มีอำนาจต่อรองในสัมพันธภาพ และรับรู้ความสามารถในสัมพันธภาพ อยู่ในระดับต่ำ โดยใช้ความนึกคิดในสัมพันธภาพ ในการจำกัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องเพศ - รูปแบบการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ เกิดความแตกต่างของการรับรู้สมรรถนะตนเองในเรื่องเพศ ด้านการปฏิเสธ ด้านการป้องกัน และความถี่ในการสื่อสารเรื่องเพศ ดังนั้นควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบบริการที่เน้นการมีส่วนร่วมของมารดาและบุตรสาว การเสริมสร้างพลังอำนาจส่วนบุคคล การรับรู้สมรรถนะในเรื่องเพศ และทักษะการสื่อสารเรื่องเพศผ่านรูปแบบการเลี้ยงดู โดยผ่านแรงผลักดันของสังคม
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การศึกษาการอบรมเลี้ยงดูและการพัฒนาทักษะชีวิตเด็กวัยเรียน และวัยรุ่น ตามวิถีชีวิตไทยภาคกลางที่เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและสารเสพติด
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	กฤตยา แสงเจริญ, 2551
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาลักษณะวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตด้านเพศ และสารเสพติดในเขตเมืองและชนบท และศึกษาความเชื่อ การรับรู้ทักษะชีวิตและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและสารเสพติด
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	พื้นที่เขตเมืองและชนบท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	เด็กวัยเรียนจำนวน 189 คน, ผู้ปกครอง 107 คน, หัวหน้าครอบครัว 110 คน, ครูและผู้นำชุมชน 57 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน, แบบประเมินศักยภาพชุมชนในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและสารเสพติด, แบบประเมินข้อมูลระดับครอบครัว, แบบประเมินการอบรมและสร้างทักษะชีวิตด้านเพศ และสารเสพติดในโรงเรียน, แบบประเมินเยาวชนเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศและสารเสพติด และแบบประเมินระดับชุมชน
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2548
สรุปผลการศึกษา	1. อายุ - ของวัยรุ่นในเมืองส่วนใหญ่คือ 15 ปี ส่วนในชนบทจะต่ำกว่า 13 ปี - สัมพันธภาพในครอบครัวในเมืองจะมีความรักและเอื้ออาทรต่อกันมากกว่าในชนบท 2. ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ - วัยรุ่นในเมืองส่วนใหญ่เห็นว่า คือ การเสียตัว - วัยรุ่นในชนบทเห็นว่า คือ การถูกข่มขืน 3. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่เยาวชนเห็นว่าเกิดขึ้น - ทั้งในเมืองและในชนบท คือ การมีคูรักในเพื่อนนักเรียน 4. การประเมินพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน - สูงสุด คือ การดื่มเหล้า เบียร์ ทั้งในเมืองและชนบท โดยให้เหตุผลเหมือนกันว่าเกิดจากความอยากรู้อยากลอง ซึ่งส่วนใหญ่จะรู้ถึงอันตรายจากการเสพยา

	5. แหล่งช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาด้านการเสพติด ลำดับแรกเหมือนกันคือ บิดามารดาและครอบครัวของตน และคิดว่าในสังคมที่อาศัยอยู่มีปัญหาเสพติด - ในเมืองพบว่าผู้เสพส่วนใหญ่คือเพื่อน - ในชนบทพบว่าผู้เสพคือผู้ใหญ่ 6. ผลการเลี้ยงดูเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชน ในเขตเมืองและชนบท พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านต่างๆ ดังนี้ - การเห็นคุณค่าในตนเอง - ทักษะชีวิตด้านสารเสพติด - การตระหนักในตนเองด้านเพศและด้านสารเสพติด - ทักษะความรับผิดชอบในตนเองด้านเพศและด้านสารเสพติด โดยเยาวชนในเมืองจะมีคะแนนเฉลี่ยด้านต่างๆสูงกว่า ในขณะที่ทักษะการตัดสินใจแก้ปัญหาไม่แตกต่างกัน 7. ปัญหาเยาวชน 3 ลำดับแรกจากมุมมองของผู้ปกครอง - ปัญหาที่พบในเมืองสูงสุด คือ เหล้า, บุหรี่ และการลักขโมย - ปัญหาในชนบทด้านเยาวชนที่หนักใจเป็นลำดับ 1 คือ การใช้สารเสพติด รองลงมาคือการศึกษา 8. ด้านการอบรมเลี้ยงดูลูก - ในเมืองจะอบรมเรื่องการใช้สารเสพติดมากที่สุด รองลงมาคือการมีสุขทางเพศ ส่วนในชนบทก็เช่นเดียวกัน 9. ผู้นำชุมชน - ให้ความเห็นว่าพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเป็นแบบอย่าง เช่น การติดสุรา สารเสพติด การพนัน อยู่ในระดับมากที่สุด - เมื่อมีปัญหาชุมชนได้รับความร่วมมือในชุมชนด้วยกันเป็นอย่างดี - สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และสารเสพติดได้ในระดับสูง - ส่วนใหญ่ครูมักให้คำแนะนำนักเรียนเป็นส่วนตัว และคอยสอดส่องกวดขันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกรอบเลี้ยงดูในพื้นที่ต่างๆ ทั้งในบริบทภาคกลางแต่ละเขตและระดับภาคต่อไป

ชื่อเรื่อง	การพูดคุยเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่นในชุมชนชนบท ในภาคเหนือของประเทศไทย
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เชาวฤทธิ์ แดงซอน, 2552
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในเรื่องเพศและเพศภาวะที่ผลิตขึ้น และถูกผลิตซ้ำ ในการสื่อสารระหว่างพ่อ-แม่ กับลูกวัยรุ่น ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศในกลุ่มวัยรุ่น 2. เพื่อศึกษาว่าพ่อ-แม่ประกอบสร้าง อธิกรณภาวะ ในเรื่องเพศของวัยรุ่นอย่างไร
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	ชุมชนท่าใหม่ จังหวัดลำพูน
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	1. พ่อ จำนวน 5 คน และแม่ จำนวน 11 คน จาก 12 ครอบครัว, ผู้สูงอายุ จำนวน 2 คน, เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในชุมชน จำนวน 2 คน, ครู จำนวน 2 คน, พระ จำนวน 2 รูป และนักจัดรายการวิทยุชุมชน จำนวน 1 คน 2. วัยรุ่นชายและหญิง อายุ 13-24 ปี กลุ่มละ 6 คน จำนวน 2 กลุ่ม
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก, แนวทางการสนทนากลุ่ม และแนวทางการสังเกตแบบมีส่วนร่วม
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนกรกฎาคม - ตุลาคม พ.ศ.2551
สรุปผลการศึกษา	- การพูดคุยเรื่องเพศในบทสนทนาในชีวิตประจำวัน แทบจะไม่เกิดขึ้นเลย แต่อย่างไรก็ตาม พบว่ามีรูปแบบการสื่อสาร 5 รูปแบบที่เกิดขึ้น ได้แก่ 1. พ่อแม่เริ่มสื่อสารก่อน 2. การสื่อสารตามจังหวะและโอกาส 3. ลูกเริ่มสื่อสารก่อน 4. สื่อสารแบบห้ามปรามโดยให้เหตุผล 5. การสื่อสารทางอ้อม ทั้งนี้ไม่พบรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมไปมา ระหว่างกัน เกิดขึ้น

	- วาทกรรมในเรื่องเพศและเพศภาวะ กำลังทำหน้าที่สร้างความจริง และสร้างความเป็นปกติ ต่อเรื่องเพศในวัยรุ่น ไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ โดย 1. วัยรุ่นชายและหญิงถูกเน้นย้ำให้ใส่ใจต่อการศึกษาเล่าเรียน และละเว้นจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นชาย: จะถูกเน้นย้ำโดยวาทกรรมเรื่อง เอช ไอ วี/เอดส์ เพื่อให้ลดพฤติกรรมสำส่อนและปลอดภัยจากการติดเชื้อ ทั้งนี้พ่อแม่ถูกทำให้เชื่อว่า กลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อ คือกลุ่มรักเพศเดียวกัน วัยรุ่นหญิง: จะถูกเน้นย้ำโดยวาทกรรมเรื่องการดำรงรักษาคุณค่าของพรหมจรรย์ และการระงับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน 2. เนื้อหาในเรื่องเพศที่ถูกสื่อสารมาจากพ่อและแม่ ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากวาทกรรมที่ผลิตโดยรัฐ ผ่านสถาบันต่างๆ เช่น สื่อมวลชน สถาบันศาสนา สาธารณสุข และสถาบันการศึกษา 3. วัยรุ่นทั้งชายและหญิง มีความสามารถเป็นผู้กระทำการ ที่จะต่อรอง ต่อต้าน หรือเห็นพ้องยอมรับ ต่อวาทกรรมที่ถูกส่งมาจากพ่อแม่ และสังคม ตามแต่สถานการณ์ที่แตกต่างกันไป เช่น วัยรุ่นจะแสดงออกในสิ่งที่พ่อแม่คาดหวังต่อหน้าพ่อแม่ ซึ่งแตกต่างจากการแสดงออกในโรงเรียน หรือภายนอกชุมชน
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	Why Thai parents do not discuss sex with their children: a qualitative study
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	Chaweewan Sridawruang, Michael Pfeil, and Kenda Crozier, 2010
วารสารที่ตีพิมพ์	Nursing and Health Sciences
วัตถุประสงค์	To explores the attitudes of Thai adolescents and parents concerning the barriers that prevent parents providing sex education to their adolescent children.
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	Udon Thani Province
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	Thirty parents and 36 adolescents (aged 15–18 years) from rural villages
วิธีวิจัย	Cross-sectional study: eleven focus groups about sexual health issues were conducted. Measurement tools: to stimulate discussion and to enable the participants to speak more freely, a structured vignette story was used.
ระยะเวลาทำการวิจัย	December 2008 - February 2009
สรุปผลการศึกษา	Most Thai parents have not taught their children about sex education issues. Five themes emerged in relation to the limitations in providing sex education in Thai families. These were: 1. restrictions imposed by traditional Thai culture 2. sex education is not a parental duty 3. parental limitations 4. the generation gap 5. better not bring it up Thus, the core values in Thai society restrict the discussion of sex, resulting in youth missing the opportunity to acquire the knowledge that is needed about sexual issues from their family. This article provides evidence of how parents' knowledge and perceptions are linked to their ability and willingness to discuss sexual matters with their teenagers. Therefore, future sex education policies could be greatly enhanced by empowering parents to take part in the sex education of their teenage children.
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น (แม่วัยใส)
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	รวมงานวิจัย พ.ม. ระหว่างปี พ.ศ. 2553 - 2556
วัตถุประสงค์	1. เพื่อบูรณาการประเด็นเพศภาวะเข้าสู่กระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และสังคม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น 2. เพื่อสร้างข้อเสนอแนะที่มีความจำเพาะเชิงเพศภาวะสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหายุวสตรีตั้งครรภ์ เพื่อใช้ในโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และสถานบริการสุขภาพ รวมไปถึงแนวทางส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน และสังคม
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	-
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	-
วิธีวิจัย	-
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. ในการศึกษาครั้งนี้ พบแม่วัยใสอายุน้อยที่สุด 12 ปี 2. แม่วัยใสที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุน้อยที่สุดคือ 11 ปี 3. การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ วัยรุ่นหญิงชะลอการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกให้ช้าลง 4. ข้อค้นพบจากงานวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ชี้ว่า การห้ามวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปีไม่ให้มีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก เพราะการรับรู้ของเด็กเองที่เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นเรื่องธรรมดาไม่ใช่ความผิด เพียงแต่ผู้ใหญ่ไม่ชอบ การลักลอบมีเพศสัมพันธ์ยังเป็นความท้าทาย ดังนั้น เด็กวัยรุ่นหญิงทุกคนไม่ว่าจะเป็น “เด็กเที่ยว” หรือ “เด็กเรียน” ต่างเป็น กลุ่มเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหมือนกัน
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในชุมชนโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	จรัญ จักรवालชัยศรี, อุทัยวรรณ โคกตาทอง, เกษณี โคกตาทอง และ จิรัตน์ กอบเกียรติคุณ, 2556
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จิตลักษณะตามสถานการณ์ของวัยรุ่น และปัจจัยสนับสนุนการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นที่มีอิทธิพลส่งผ่านแรงบันดาลใจในพฤติกรรมป้องกันการป้องกันความเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น 2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในชุมชนโดย อสม. 3. เพื่อพัฒนารูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในชุมชนโดย อสม.
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดสมุทรสาคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่น 222 คน อสม. 40 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: (1) แบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในชุมชน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (2) หลักสูตรการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ อสม. ต. สวนหลวง อ. กระทุ่มแบน จ. สมุทรสาคร ในการดำเนินงานป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในชุมชน พ.ศ. 2556 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (3) แบบสอบถาม อสม. ก่อนและหลังการอบรมเรื่อง การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนเมษายน - มิถุนายน พ.ศ.2556
สรุปผลการศึกษา	1. แรงบันดาลใจในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการป้องกันความเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในชุมชน โดยมีความแปรปรวนของพฤติกรรม 82.00% 2. จิตลักษณะตามสถานการณ์ และความรู้ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีอิทธิพลต่อแรงบันดาลใจในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในชุมชน โดยมีความแปรปรวนของแรงบันดาลใจ 63.00% 3. อสม.สามารถวิเคราะห์ปัญหาและจัดทำกิจกรรมป้องกันแก้ไขปัญหายูวรุ่นในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ส่งผลต่อแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เกรตเอ ยาทา และ สุวีรี ศิวะแพทย์, 2556
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ในครอบครัวของวัยรุ่น กับแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่น, สร้างสมการพยากรณ์ ความสัมพันธ์ในครอบครัวของวัยรุ่นกับแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1-3 สังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวนทั้งหมด 390 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว, แบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัว และแบบวัดแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553
สรุปผลการศึกษา	- ความสัมพันธ์ในครอบครัวของของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการชื่นชมคุณค่า การมีพันธะความสุข ชัดความสามารถในการจัดวิถีเหตุการณ์ และความรักเอาใจใส่ต่อกัน มีความสัมพันธ์ในครอบครัวระดับสูง - ส่วนความสัมพันธ์ในครอบครัวด้านการมีเวลาอยู่ร่วมกัน การติดต่อสื่อสาร การปฏิบัติตนที่แสดงถึงความสนิทสนม มีความสัมพันธ์ในครอบครัวระดับปานกลาง - เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ในครอบครัวรายด้านกับแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่น พบว่า การมีพันธะความสุข ความรักเอาใจใส่ต่อกัน การปฏิบัติตนที่แสดงถึงความสนิทสนม ชัดความสามารถในการจัดวิถีเหตุการณ์ มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ - ตัวแปรความสัมพันธ์ในครอบครัวที่สามารถร่วมกันพยากรณ์กับแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่น คือ ด้านการมีพันธะต่อความสุข กับด้านความรักความเอาใจใส่ต่อกัน
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพร่วมด้วย เช่น การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เจาะลึก จะทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ปรากฏอย่างละเอียดด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและด้านแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่นได้ชัดเจนมากขึ้น 2. ควรมีการเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อจะได้มองเห็นภาพโดยรวมในการวิจัยที่ชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น ว่าแต่ละกลุ่มที่ศึกษาวิจัยนั้นความแตกต่างด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่นมากน้อยเพียงใด หรือควรเพิ่มเติมแนวทางในการให้ข้อมูลเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัวและแนวทางการป้องกันแก้ไข

ชื่อเรื่อง	รายงานการศึกษาวิจัย เรื่องการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวไทย
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ทีมสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ ทีมศูนย์อนามัยที่ 1-12 และมหาวิทยาลัยมหิดล, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
วัตถุประสงค์	เพื่อนำเสนอสถานการณ์ ปัญหา อุปสรรคด้านการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวไทย (บิดามารดาและบุตร) รวมทั้งค้นหาแนวทางการสื่อสารเรื่องเพศที่เหมาะสม
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	พื้นที่ของศูนย์อนามัยที่ 1-12 ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และ 1 เขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร รวมพื้นที่ 13 จังหวัด คือ อ่างทอง นครนายก จันทบุรี สุพรรณบุรี ชัยภูมิ มหาสารคาม อุบลราชธานี นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ แพร่ นครศรีธรรมราช ตรัง และกรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียน (บุตร) ที่ศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 517 คน เพศชาย 254 คน เพศหญิง 263 คน บิดามารดาที่มีบุตรศึกษาในระดับของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 467 คน เพศชาย 192 คน เพศหญิง 275 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study: เก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มรวมพื้นที่ละ 8 กลุ่ม และมีการสัมภาษณ์เชิงลึกในบางพื้นที่ เครื่องมือ: แนวคำถามตามกรอบแนวคิดของการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย เนื้อหา/รูปแบบ/วิธีการ/ช่องทาง/ความถี่/ทัศนคติ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของการสื่อสารเรื่องเพศของบิดามารดา และบุตร
ระยะเวลาทำการวิจัย	ธันวาคม 2555 - ธันวาคม 2556
สรุปผลการศึกษา	1. ความเห็นของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่าง - บิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองระดับชั้นระบุตรงกันว่าสามารถที่จะสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรได้ - มารดาจะมีความมั่นใจมากกว่าบิดา เพราะมีหน้าที่สอนบุตรโดยตรง แต่มักจะสอนตามประสบการณ์ของตนเอง - บิดามารดาส่วนน้อยไม่กล้าคุยเนื่องจากมีความรู้ไม่ทัน และตามบุตรไม่ทัน เพราะในปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารก้าวไปไกลมากแล้ว 2. ความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (บุตร) ระบุสอดคล้องกับบิดามารดาว่า - เรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ - การสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวจึงมีความสำคัญ เพราะบิดามารดาเป็นผู้ใกล้ชิด และบุตรก็ให้ความเคารพ - บิดามารดาสามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องได้ ช่วยให้บุตรสามารถระมัดระวังและป้องกันตัวในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมถึงการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน

	3. รูปแบบและวิธีการพูดคุย - การพูดคุยในลักษณะนั่งคุยกันตรง ๆ ในช่วงเวลาทานอาหารเย็นร่วมกันหรือช่วงนั่งดูทีวี - บิดามารดาบางกลุ่มคุยผ่านเทคโนโลยี คือทางโทรศัพท์ Internet, Facebook และ Line เป็นต้น - วิธีการสอนจะสอนตามพัฒนาการและการเจริญเติบโต เช่น การมีประจำเดือน การผื่นเปื่อย การมีเสียงแตก หรือตามปัญหาที่บุตรถาม - มีส่วนน้อยที่บุตรไม่กล้าพูดคุยเพราะกลัวบิดามารดาจะว่า “แก่แดด”) 4. อุปสรรคของการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว - บิดามารดาจะยังไม่ค่อยพูดคุยเรื่องเพศกับบุตร เพราะคิดว่าบุตรยังเด็ก น่าจะมีการสอนหรือพูดคุยในช่วงวัยรุ่น - บิดามารดามีความคิดว่าการสอนควรเป็นหน้าที่ของครูมากกว่า - บิดามารดาบางกลุ่มที่ยังมีความคิดเห็นว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่น่าอาย ควรปกปิด ไม่ควรพูดคุยมาก และไม่ควรสอนเพราะจะเป็นการชี้โพรงให้กระรอก จะเห็นได้ว่า - บุตร ต้องได้รับความรู้เรื่องเพศที่ครบถ้วนและถูกต้อง ปรับความเข้าใจทัศนคติเชิงบวกและพัฒนาทักษะการสื่อสารในเรื่องเพศ มีการเพิ่มทักษะต่าง ๆ - บิดามารดา ควรหาความรู้เพิ่มเติมเสมอและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร ปรับบทบาท พฤติกรรมและทัศนคติเชิงบวกในเรื่องเพศ มีการสอนเพศศึกษา ก่อนที่บุตรจะมีพัฒนาการเข้าสู่วัยรุ่นและควรเลือกสื่อและช่องทางที่เหมาะสมในการสื่อสารเรื่องเพศภายในครอบครัว เน้นเนื้อหาและช่องทางที่กลุ่มวัยรุ่นนิยมใช้และเข้าถึงง่าย อาทิเช่น เนื้อหาต้องเป็นที่สนใจ ช่องทางการสื่อสารเน้น สังคมออนไลน์ (Social Media) มากขึ้น - เพื่อนและคุณครู ควรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการสื่อสาร จัดกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีการสอนเพศศึกษา - โรงเรียน ควรจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะให้แก่นักเรียนรวมถึงช่วยสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียน - เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ให้การสนับสนุนเชิงรุกและสนับสนุนด้านวิชาการรวมถึงให้คำแนะนำและรับปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น - กระทรวงศึกษาธิการ ควรศึกษาผลกระทบจากการยกเลิกวิชาเพศศึกษา ควรมีแผนการสอนที่กำหนดเป็นรายวิชาเพศศึกษาที่เหมาะสมในแต่ละระดับชั้น และควรเริ่มสอนเพศศึกษาก่อน
ข้อเสนอแนะ	1. ควรทำการศึกษาแบบจับคู่ (Matching) ระหว่างบิดามารดากับบุตร เพื่อวิเคราะห์การสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวเชิงลึก 2. ควรทำการศึกษาเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับบุตรในกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มเด็กเปราะบาง ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวที่มีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง กลุ่มเด็กที่อยู่นอกระบบโรงเรียน

ชื่อเรื่อง	การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพพ่อแม่ในการสอนเรื่องเพศแก่ลูกวัยรุ่น โดยชุมชนมีส่วนร่วม ในชุมชนตำบลด่าน อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุนันท์ทิพย์ นรสาร, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาวะทางเพศในกลุ่มวัยรุ่นโดยการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพพ่อแม่ในการสอนเรื่องเพศแก่ลูกวัยรุ่นโดยชุมชนมีส่วนร่วม โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนและกระบวนการ PDCA
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	ตำบลด่าน อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	กลุ่มพ่อแม่จำนวน 20 คน และวัยรุ่นที่เป็นลูกของพ่อแม่จำนวน 20 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study โดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนโดยใช้สุนทรียสนทนา ก่อนการพัฒนา มีการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการนำเสนอข้อมูล โดยเปิดโอกาสให้พ่อแม่ลูกวัยรุ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมวิเคราะห์สถานการณ์การรับรู้เรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของเด็กวัยรุ่น การรับรู้เรื่องเพศศึกษา และสถานการณ์การสอนเรื่องเพศศึกษาของพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น จากนั้นจึงได้ร่วมกันดำเนินการพัฒนาเพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับพ่อแม่ในการสอนเรื่องเพศแก่ลูกวัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนมิถุนายน - ตุลาคม พ.ศ.2556
สรุปผลการศึกษา	1. กลุ่มเป้าหมายเป็นแม่ถึงร้อยละ 90 ปัญหาที่พบในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกได้แก่ 1. พ่อแม่ขาดทักษะและความรู้ในเรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้อง 2. มีความอายที่จะสอน 3. ลูกให้ความเห็นว่า พ่อแม่ไม่มีความรู้เรื่องเพศศึกษา ขาดทักษะการสอนลูกและเข้าหาลูก ไม่ใส่ใจในการสอนและไม่ฟังลูก มองลูกแบบจับผิด 2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 1. ไม่เห็นความสำคัญของการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น 2. ขาดความรู้เรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้อง 3. ไม่มีนโยบายในการสนับสนุนการดำเนินงานเพราะเป็นเรื่องใหม่ 4. ระบบบริการสุขภาพยังมีการดำเนินงานไม่ชัดเจน 5. การเข้าไม่ถึงระบบบริการทางคลินิกของกลุ่มวัยรุ่น 6. บุคลากรสาธารณสุขยังขาดความรู้ในการให้บริการด้านเพศศึกษาแก่พ่อแม่และเด็กวัยรุ่น

	จากนั้นได้ร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของพ่อแม่โดยการมีส่วนร่วมทั้งหมด 3 ระยะได้แก่ ระยะที่ 1 การค้นหาศักยภาพของพ่อแม่และหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพ ระยะที่ 2 การนำต้นทุนทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของพ่อแม่อย่างต่อเนื่อง ระยะที่ 3 การขยายผลการดำเนินงานในการสอนเรื่องเพศแก่ลูกของพ่อแม่ ผลการศึกษาพบว่า 1. พ่อ-แม่ - ศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังพัฒนา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - คะแนนความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - ภายหลังการพัฒนา พ่อแม่มีศักยภาพการสอนเรื่องเพศศึกษาแก่ลูกวัยรุ่นมากขึ้น มีความเข้าใจว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกเพศทุกวัย และการสอนเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่อาย พ่อแม่มีความเปลี่ยนแปลงภายในตัวตน รู้จักฟังมากขึ้น เข้าใจตัวเอง เข้าใจลูกมากขึ้น ลูกมีความพึงพอใจในการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่เพราะสอนได้ตรงตามความต้องการของลูก ลูกมีความเชื่อมั่นในตัวพ่อแม่ว่ามีความรู้มากขึ้น ช่องว่างระหว่างลูกกับพ่อแม่ลดลง 2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง - รับรู้เรื่องเพศศึกษาพร้อมมีนโยบายในการสนับสนุนการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่กับลูกวัยรุ่นให้ครอบคลุมทั้งระดับตำบล โดยให้กลุ่มพ่อแม่วัยใสเป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ในการสอนเรื่องเพศศึกษาให้แก่ลูกวัยรุ่น - ในระบบบริการได้มีการสนับสนุนการพัฒนาพ่อแม่โดยการปรับระบบให้บริการวัยรุ่น รวมทั้งขยายเครือข่ายการดูแลกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ร่วมสร้างพื้นที่เสี่ยงในชุมชนให้เป็นพื้นที่สร้างสรรค์ - พัฒนาอาสาสมัครเชี่ยวชาญด้านเพศศึกษาเพื่อให้คำปรึกษาด้านเพศกับวัยรุ่นเชื่อมต่อกับกลุ่มพ่อแม่วัยใส สร้างห้องเรียนรู้ด้านเพศศึกษาในชุมชน
ข้อเสนอแนะ	ควรจะมีการพัฒนาหลักสูตรของพ่อแม่เพื่อการสอนเรื่องเพศให้กับลูกในวัยที่แตกต่างและให้มีการฝึกอบรมพ่อแม่ในการสอนเรื่องเพศให้กับลูกให้ครอบคลุมทั้งตำบลและขยายเครือข่ายพ่อแม่กลุ่มนี้ให้เป็นครูเพื่อพัฒนากลุ่มพ่อแม่ยุคใหม่ให้ครอบคลุมทั้งตำบล และถือตามบริบทและวัฒนธรรมของชุมชน

ชื่อเรื่อง	ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารของมารดากับบุตรสาวเกี่ยวกับความเสี่ยงทางเพศ และทัศนคติของมารดาต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานกับความสามารถของ ตนในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิง
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และ พรนภา หอมสินธุ์, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสภาการพยาบาล
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารของมารดาและบุตรเกี่ยวกับความเสี่ยงทางเพศ ความสนใจในการสื่อสารเรื่องเพศ และการรับรู้ทัศนคติของมารดา ต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน กับความรู้ความสามารถในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิง
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดชลบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนหญิงอายุระหว่าง 15-18 ปี จำนวน 550 คน ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐบาล
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามการสื่อสารของบิดามารดากับบุตรวัยรุ่นเกี่ยวกับความเสี่ยงทางเพศ ความสนใจในการสื่อสารเรื่องเพศ แบบสอบถามทัศนคติของ มารดาต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน แบบสอบถามการรับรู้ในความสามารถของตนในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์และแบบวัดประสบการณ์ทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- กลุ่มตัวอย่างที่มารดามีทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเชิงลบมีแนวโน้มที่จะมีการสื่อสารกับบุตรสาวน้อย - กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ต่ำมีแนวโน้มว่ามารดาจะไม่สนใจในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาว จะเห็นได้ว่าเกือบครึ่งหนึ่งมารดามีการสื่อสารและความสนใจในการสื่อสารเรื่องเพศยังน้อยอยู่ ในขณะที่สถานการณ์ปัญหาเรื่องการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นยังมี แนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็น ว่าวัยรุ่นหญิงเข้าถึงแหล่งความรู้เรื่องเพศจากภายนอกครอบครัว ซึ่งอาจเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้ ดังนั้นการให้คำแนะนำแก่มารดาที่มีบุตรวัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศ มีความจำเป็นอย่างมากที่จะช่วยส่งเสริมให้มารดามีการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาววัยรุ่นมากขึ้น
ข้อเสนอแนะ	ควรศึกษาในลักษณะของการติดตามไปข้างหน้า (prospective study) นอกจากนี้ควรศึกษาการสื่อสารเรื่องเพศ และความสนใจ จากมารดาโดยตรง เปรียบเทียบกับประวัติการรับรู้ของบุตร ซึ่งจะสามารถอธิบายปรากฏการณ์เกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศของมารดากับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นหญิงได้ ลึกซึ้งขึ้น

ชื่อเรื่อง	การส่งเสริมภาวะอนามัยเจริญพันธุ์ในชุมชนบ้านพักทหาร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	หทัยรัตน์ ขาวเอี่ยม, กัลยา ไผเกาะ, ขวัญเรือน ต่วนดี และ อัญชลีกร จำเริญนุสิต, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลทหารบก
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ ในกลุ่มวัยเจริญพันธุ์ ของกำลังพลและครอบครัวชุมชนบ้านพักสวัสดิการโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าและให้นักเรียนพยาบาลสามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้จากการฝึกปฏิบัติงาน ประยุกต์ จัดกิจกรรม บริการวิชาการให้แก่ชุมชนและสังคมอีกทั้งสร้างความรู้ ทักษะที่ดี อันจะนำไปสู่การปฏิบัติตนของวัยรุ่นในบ้านพักสวัสดิการทหารเพื่อป้องกันภาวะการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานครฯ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	-
วิธีวิจัย	Action research การดำเนินโครงการ ประกอบด้วย 1. การสำรวจความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานด้านอนามัยเจริญพันธุ์ 2. การให้ความรู้ และจัดกิจกรรมเพื่อปรับทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล และรายกลุ่ม, เกม, แบบจำลอง และวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ 3. การประเมินผลโครงการ โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมและนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 ที่ดำเนินโครงการเพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุง และพัฒนาโครงการต่อไป
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- วัยรุ่นในชุมชนมีความต้องการให้จัดโครงการอีก และมีความตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์มากขึ้น - ภายหลังการจัดกิจกรรมพบว่า มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์มากขึ้น และชุมชนมีความเห็นชอบกับการจัดโครงการ ในระดับมาก และนักเรียนพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์เพิ่มมากขึ้น และสามารถประยุกต์ความรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์กับการเรียนในชั้นเรียน - ชุมชนบ้านพักสวัสดิการทหารมีความต้องการการให้ความรู้ด้านอนามัยเจริญพันธุ์ และกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ให้มีความเข้มแข็งในครอบครัว หรือชุมชน ที่ป้องกันภาวะการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยชุมชนมีส่วนร่วมและสามารถทำได้ อีกทั้งนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านภาวะอนามัยเจริญพันธุ์ เพื่อนำไปประยุกต์กับการเรียนได้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	รุ่งนภา มหารรรณศรี, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว การสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว รวมทั้งความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นักเรียนกำลังศึกษาในมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ปีการศึกษา 2558 ภาคการศึกษาที่ 1 เขตทั้งหมด จำนวน 3 โรงเรียน ทั้งสิ้น 285 ราย
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป, แบบสอบถามปัจจัยด้านการเลี้ยงดู การเฝ้าสังเกต ความใกล้ชิดของผู้ปกครอง, แบบสอบถามการสื่อสารเรื่องเพศ และแนวคำถามแบบมีโครงสร้างกับผู้ปกครองที่ดูแลนักเรียน ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป และประเด็นที่ว่า “ท่านได้ให้คำปรึกษาแนะนำและพูดคุยเรื่องเพศให้กับนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ”
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนธันวาคม พ.ศ.2557 - สิงหาคม พ.ศ.2558
สรุปผลการศึกษา	ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไปกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวพบว่า - ปัจจัยด้านรูปแบบของครอบครัว การมีพี่น้องเพศเดียวกัน และเพศของวัยรุ่น ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการสื่อสารเพศในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - ปัจจัยด้านการเลี้ยงดู การเฝ้าสังเกต และด้านความใกล้ชิด มีความสัมพันธ์ต่อการสื่อสารเพศในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - ผลการสัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประเด็นของการให้คำปรึกษาแนะนำและพูดคุยเรื่องเพศระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง คือ ประเด็นในเรื่องเกี่ยวกับการคุมกำเนิด โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการวางตัวเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยปัจจัยด้านการเลี้ยงดู การเฝ้าสังเกต และด้านความใกล้ชิด มีความสำคัญต่อการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว ดังนั้นบุคลากรทางด้านสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าว เพื่อวางแผนที่มีประสิทธิภาพในส่งเสริมและสนับสนุนการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อลดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน
ข้อเสนอแนะ	1. ควรพัฒนารูปแบบการสร้างครอบครัวอบอุ่น โดยเน้นในเรื่องปัจจัยการเลี้ยงดู การเฝ้าสังเกตและความใกล้ชิดของผู้ปกครอง โดยเพิ่มในกระบวนการจัดทำแผนในเรื่องของผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ในโครงการอำเภออนามัยเจริญพันธ์ 2. ควรศึกษาแบบวิจัยเชิงทดลองเรื่องของปัจจัยการเลี้ยงดู การเฝ้าสังเกตและความใกล้ชิดของผู้ปกครองกับการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวในชุมชน

ชื่อเรื่อง	การรับรู้ภาวะสุขภาพองค์รวมของมารดาวัยรุ่น ครอบครัว และสังคมรอบข้างของมารดาวัยรุ่น ในจังหวัดเพชรบุรี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	มุขชดา ผดุงยาม, สรลรัตน์ พลอินทร์ และ วันดี ชูชื่น, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาการรับรู้ภาวะสุขภาพองค์รวมของมารดาวัยรุ่น ครอบครัว และสังคมรอบข้างของมารดาวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดเพชรบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาวัยรุ่น อายุระหว่าง 15 -19 ปี สมาชิกในครอบครัว และสังคมรอบข้างของมารดาวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเพชรบุรี
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาวัยรุ่น บุคคลในครอบครัวและสังคมรอบข้างของมารดาวัยรุ่น เกี่ยวกับการรับรู้ภาวะสุขภาพองค์รวมของมารดาวัยรุ่น ซึ่งเป็นแนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง ครอบคลุมในเรื่องการรับรู้ภาวะสุขภาพองค์รวมของมารดาวัยรุ่นที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองทั้งในระยะก่อนตั้งครรภ์ ตั้งครรภ์ หลังคลอด และเลี้ยงดูบุตร โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนมิถุนายน - ตุลาคม พ.ศ.2556
สรุปผลการศึกษา	การรับรู้ภาวะสุขภาพองค์รวมของมารดาวัยรุ่น ครอบครัว และสังคมรอบข้างของมารดาวัยรุ่นเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ แบ่งตามมิติพบว่า 1. มิติด้านร่างกาย: มารดาวัยรุ่นจะมีอาการแสดงทางกาย และใส่ใจตนเองในการดูแลสุขภาพลดลง 2. มิติด้านจิตใจ: มารดาวัยรุ่น และครอบครัว มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงในทางลบ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองลดลง มีความขัดแย้งทางอารมณ์ ความสามารถในการจัดการความเครียดลดลง 3. มิติด้านสังคม: มารดาวัยรุ่นมีทักษะการสื่อสารในครอบครัวที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ขาดความมั่นใจในการกลับเข้าสู่สังคม ใช้การพึ่งตนเองและครอบครัวในการดำเนินชีวิตมากขึ้น มีพฤติกรรมใส่ใจดูแลบิดามารดามากขึ้น และมีความต้องการใช้ชีวิตตามช่วงวัยมากกว่าความต้องการเลี้ยงดูบุตรของตนเอง 4. มิติด้านจิตวิญญาณ: มารดาวัยรุ่นมีความคิดและมุมมองการใช้ชีวิตที่กว้างมากขึ้น มีแรงบันดาลใจในการกำหนดเป้าหมายการดำเนินชีวิตมากขึ้น ตระหนักถึงคุณค่าของความรักและความกตัญญูต่อบิดามารดา ใช้บุตรและบิดา/มารดาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในการดำเนินชีวิตมากขึ้น
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	รศ.ยานภิศ พลเสถียร, เบญจวรรณ ถนอมชัยวัช และ ภคมล ทรงเลิศ, 2560
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้
วัตถุประสงค์	เพื่ออธิบายกระบวนการและวิเคราะห์ผลของกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	1. แกนนำชุมชน: กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบล บุคลากรสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ครู นักเรียน วัยรุ่น และประชาชนในตำบลแห่งหนึ่ง 2. วัยรุ่น: นักเรียนชั้นมัธยม 1-6 ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง
วิธีวิจัย	Cross-sectional study 1. กลุ่มแกนนำชุมชน ใช้กระบวนการประชุมกลุ่ม โดยให้ชุมชนกำหนดภาพที่พึงประสงค์ของวัยรุ่นในชุมชน วิเคราะห์สภาพปัญหาวัยรุ่นในชุมชน และกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาการจดบันทึกข้อมูล และบันทึกเทป 2. วัยรุ่น ใช้การสะท้อนคิดจากสถานการณ์ตัวอย่าง โดยดำเนินการดังนี้ (1) ให้อู Youtube จำนวน 3 สถานการณ์ คือ การเตรียมความพร้อมก่อนแต่งงาน กว่า จะมาเป็นพ่อแม่ และการเตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ (2) ถาม-ตอบ (3) วิเคราะห์และอภิปราย (4) สรุปการเรียนรู้
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา ขั้นที่ 2 กำหนดแนวคิดใน ขั้นที่ 3 กำหนดกระบวนการในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 2. ผลของกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน - การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น: สามารถระบุมารู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้าใน ด้านการมีคู่ครอง การเตรียมความพร้อมของร่างกายก่อนแต่งงาน และการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันหลังแต่งงาน - ผลต่อชุมชน: สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการให้คำแนะนำกับเพื่อนในชุมชนได้ โดยการพูดคุย และให้คำปรึกษา ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าว เกิดจากกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้เชิงสังคมที่สั้น กระชับ แต่มองเห็นผลลัพธ์ไม่ยาก และเป็นกิจกรรมที่นำไปใช้ได้จริง
ข้อเสนอแนะ	ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพติดตามกลุ่มตัวอย่าง และศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการกระบวนการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นวิจัยครั้งนี้กับกลุ่มแกนนำและครอบครัว นอกจากนี้ควรทำการวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับประสิทธิผลของกระบวนการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เพื่อการยืนยันผลของกระบวนการดังกล่าว

การพัฒนาศักยภาพด้านการเลี้ยงดู สร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสารด้านสุขภาวะทางเพศแก่วัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ผลการเตรียมมารดาเรื่องเพศศึกษาต่อความรู้ เจตคติและการสอนเพศศึกษา บุตรสาววัยรุ่นตอนต้น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นภาพร สังข์กระแสน์, 2545
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลการเตรียมมารดาเรื่องเพศศึกษาต่อความรู้ เจตคติและการสอนเพศศึกษาบุตรสาววัยรุ่นตอนต้น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดสมุทรสงคราม
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาที่มีบุตรสาววัยรุ่นตอนต้นอายุ 10-13 ปี จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คนและกลุ่มควบคุม 20 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: แผนการเตรียมมารดาเรื่องเพศศึกษาและหนังสือคู่มือ, แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของมารดาและบุตรสาว และแบบสอบถามความรู้เรื่องเพศศึกษา เจตคติต่อการสอนเพศศึกษาและการสอนเพศศึกษาของมารดาที่มีบุตรสาววัยรุ่นตอนต้น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	3 เดือน
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	- แผนการเตรียมมารดาเรื่องเพศศึกษา ประกอบด้วยเนื้อหาแบ่งเป็น 5 ตอนคือ (1) ความหมายของเพศศึกษา การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคมและสติปัญญา แนวทางที่มารดาสามารถช่วยบุตรสาวให้ปรับตัวได้ (2) สรีรวิทยาทางเพศ ประจำเดือนความไม่สุขสบายขณะมีประจำเดือน ตกขาวและสุขอนามัยทางเพศ (3) การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรักความรู้สึกทางเพศ การตอบสนองความต้องการและการเบี่ยงเบนทางเพศ การหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ทักษะการปฏิเสธและหาทางออกทางเพศและภัยทางเพศ (4) ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิด (5) การพูดคุยเรื่องเพศกับบุตรสาวและการสื่อสารในครอบครัว
สรุปผลการศึกษา	กลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องเพศศึกษา เจตคติต่อการสอนเพศศึกษา และมีการสอนเนื้อหาเพศศึกษา วิธีการสอนเพศศึกษามากกว่าก่อนทดลอง และดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาการเตรียมมารดาเรื่องการสอนเพศศึกษา ในกลุ่มผู้มิรายได้น้อย กลุ่มในเมืองและชนบท รวมไปถึงกลุ่มที่มีบุตรช่วงวัยอื่นโดยปรับปรุงเนื้อหาตามวัย 2. ควรศึกษาการเตรียมมารดาเรื่องเพศศึกษาในระยะเวลาที่นานกว่า 3 เดือนและประเมินเป็นระยะ ทั้งมารดาและบุตร 3. ควรศึกษาผลการสอนเพศศึกษาของมารดาที่ได้รับการเตรียมความรู้ต่อพฤติกรรมทางเพศของบุตรสาววัยรุ่น 4. ควรศึกษาการเตรียมบิดาเรื่องเพศศึกษาต่อการสอนเพศศึกษาบุตรชายวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องเพศศึกษาแก่บิดาหรือมารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	บุปผาสวรรค์ อุดมพิชน์, 2547
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเรื่องเพศศึกษาของบิดาหรือมารดา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	บิดาหรือมารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียน 2 แห่ง ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ เขต 1 โดยกลุ่มทดลองและควบคุมกลุ่มละ 74 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: สื่อการเรียนการสอน เช่น วิดีโอ, คู่มือ หรือแบบฝึกหัด และแบบประเมิน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 ความรู้เรื่องเพศศึกษา เจตคติต่อเรื่องเพศศึกษา, ความสนใจในการสอนเพศศึกษา และการสอนเพศศึกษา และส่วนที่ 3 การสอนเพศศึกษาของบิดา/มารดาตามการรับรู้ของบุตร
ระยะเวลาทำการวิจัย	11 สิงหาคม – 7 ตุลาคม พ.ศ.2546
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	กิจกรรมของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์, สะท้อนความคิด, สรุปความคิดรวบยอด และประยุกต์แนวคิด ระยะที่ 1: สร้างทัศนคติที่ดีต่อการสอนเรื่องเพศศึกษา ระยะที่ 2: เสริมสร้างความรู้เรื่องเพศศึกษา ระยะที่ 3: เสริมสร้างทักษะการสอนเรื่องเพศศึกษา ระยะที่ 4: นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้
สรุปผลการศึกษา	- ก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องเพศ และการสอนเพศศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่เจตคติต่อเรื่องเพศศึกษา และความสนใจในการสอนเพศศึกษา กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าของกลุ่มทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - หลังการทดลองเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องเพศ เจตคติต่อเรื่องเพศศึกษา ความสนใจในการสอนเพศศึกษาและการสอนเพศศึกษา พบว่า กลุ่มทดลองมีความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองสูงกว่าของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสามารถส่งเสริมให้บิดามารดามีการพัฒนาดีขึ้นเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศ เจตคติต่อเรื่องเพศศึกษาความสนใจในการสอนเพศศึกษา และการสอนเพศศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรจะนำรูปแบบของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมไปใช้พัฒนาศักยภาพของบิดามารดาในการสอนเพศศึกษาแก่บุตรต่อไป
ข้อเสนอแนะ	ควรศึกษาในพื้นที่อื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบกัน เช่น ระหว่างชุมชนชนบทกับชุมชนเมือง รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึก และติดตามผลในระยะยาว

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมพัฒนาความสามารถของมารดาในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาววัยรุ่นตอนต้น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ประภาพร สุวรรณภูมิ, 2548
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาความสามารถของมารดาในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาววัยรุ่นตอนต้น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาที่มีบุตรสาววัยรุ่นตอนต้นที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและควบคุมกลุ่มละ 10 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design (วัด posttest 2 ครั้ง: หลังการทดลอง 1 เดือนและ 5 เดือน) เครื่องมือ: โปรแกรมพัฒนาความสามารถของมารดาในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาววัยรุ่นตอนต้น และแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวและบุตรสาว, ความรู้เรื่องเพศ, เจตคติ, ความสะดวกใจ, การปฏิบัติ และทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศของมารดา
ระยะเวลาทำการวิจัย	
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	โปรแกรมพัฒนาความสามารถของมารดาในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาววัยรุ่นตอนต้นเป็นเวลา 1 วัน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารดาซึ่งประกอบด้วย - กิจกรรมการอบรมมารดาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม และคู่มือประกอบการอบรมพัฒนาความสามารถของมารดาในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาว - กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มประกอบด้วย เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่เหมาะสมกับวัยของบุตรสาวและทักษะวิธีการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาววัยรุ่นตอนต้น - กิจกรรมที่ปฏิบัติประกอบด้วยกิจกรรมสร้างความตระหนักในปัญหาเรื่องเพศโดยการอ่านข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องภัยทางเพศ การอภิปรายกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศของมารดา การอ่านและวิเคราะห์สถานการณ์ตัวอย่าง - การสาธิตและฝึกปฏิบัติ แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับทักษะการปฏิเสธและหาทางออก เล่นเกมการสื่อสารคือเกมหยั่งจิตหายใจ เกมเธอคือคนดี บทบาทสมมติ
สรุปผลการศึกษา	- หลังการทดลอง 1 เดือน กลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ เจตคติ ความสะดวกใจ และการปฏิบัติในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาววัยรุ่นตอนต้น ดีกว่าก่อนการทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - หลังการทดลอง 5 เดือน กลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถ และทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรสาววัยรุ่นตอนต้น ดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรให้ลูกเป็นผู้เริ่มต้นก่อน เช่น การให้การบ้านบุตรสาวเพื่อไปเริ่มต้นพูดคุยเรื่องเพศกับมารดาก่อน 2. ควรพัฒนาโปรแกรมที่เน้นการเปลี่ยนแปลงเจตคติมารดาในหัวข้อ ของการเริ่มต้นการสื่อสารพูดคุย และควรติดตามผลของโปรแกรมในระยะยาว

ชื่อเรื่อง	การสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่และลูกสาววัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุพิศ ศิริอรุณรัตน์, 2552
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
วัตถุประสงค์	เพื่อหารูปแบบที่จะส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่และลูกสาววัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	พ่อแม่และลูกสาววัยรุ่น อายุ 12-13 ปี ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตบางขุนเทียน จำนวน 18 ครอบครัว
วิธีวิจัย	Research and development + cross-sectional study กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1: ประเมินสถานการณ์ด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการอภิปรายกลุ่ม ขั้นที่ 2: วางแผนปฏิบัติการแก้ปัญหา ขั้นที่ 3: ปฏิบัติการตามแผนและประเมินเพื่อปรับปรุงแผน ขั้นที่ 4: ประเมินผลรูปแบบส่งเสริมการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่และลูกสาววัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนสิงหาคม พ.ศ.2550 - มิถุนายน พ.ศ.2551
สรุปผลการศึกษา	รูปแบบการสื่อสารระหว่างพ่อแม่และลูกสาววัยรุ่นที่พัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบเชิงระบบ ประกอบด้วย 1. ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ คุณลักษณะที่จำเป็นของพ่อแม่, คุณลักษณะที่จำเป็นของลูกสาววัยรุ่น และรูปแบบการสื่อสารเรื่องเพศแบบสองทางที่เป็นการสื่อสารทั้งคำพูดและลักษณะท่าทาง โดยใช้เทคนิคการสื่อสารทางบวกในบริบทของความใกล้ชิด ความไว้วางใจ ความเข้าใจ ยอมรับและให้เกียรติกัน 2. กระบวนการ เป็นการเตรียมความพร้อมของพ่อแม่และลูกสาว เพื่อให้มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการสื่อสารเรื่องเพศและสามารถสื่อสารแบบสองทาง โดยพยาบาลชุมชนหรือพยาบาลครอบครัวจะเป็นผู้สร้างทัศนคติทางบวกต่อการสื่อสารเรื่องเพศ ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศและพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นหญิง ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างพ่อแม่และลูกสาว และพัฒนาทักษะความสามารถของการสื่อสารเรื่องเพศ 3. ผลที่ได้รับ คือ พ่อแม่มีสัมพันธภาพที่ดีกับลูกสาวและมีการสื่อสารเรื่องเพศที่เปิดเผยและสะดวกใจมากขึ้น 4. ผลลัพธ์ของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ทำให้พ่อแม่มีความรู้เรื่องเพศเพิ่มขึ้น มีทัศนคติทางบวกต่อการสื่อสารเรื่องเพศ และรับรู้ปัญหาการสื่อสารเรื่องเพศลดลง เช่นเดียวกับที่ลูกสาวรับรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคของการสื่อสารเรื่องเพศลดลง และมีความรู้เรื่องสุขภาพทางเพศดีขึ้น
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาและพัฒนารูปแบบการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่และลูกชายวัยรุ่น และวัดซ้ำ หรือติดตามผลในระยะยาว 2. ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อรูปแบบสื่อสารเรื่องเพศ ในกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะ หรือบทบาทความเป็นอยู่ที่ต่างกัน

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุรีย์พร กฤษเจริญ, เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, กัญจน์ พลอินทร์, ฐิติพร อิงคถาวรวงศ์ และ จริญญา ศรีทวีวัฒน์, 2552
วารสารที่ตีพิมพ์	สงขลานครินทร์เวชสาร
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก เปรียบเทียบศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูก และความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่างก่อนและหลังการพัฒนา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดสงขลา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	พ่อหรือแม่ที่มีลูกกำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 /ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และลูก กลุ่มละ 80 คน
วิธีวิจัย	Action Research เครื่องมือ: แบบสอบถาม 2 ส่วนดังนี้ คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มี 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของพ่อแม่ และของลูก, ส่วนที่ 2 แบบสอบถามศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่และแบบสอบถามความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นอกจากนี้ยังใช้แนวคำถามข้อมูลเชิงคุณภาพสำหรับพ่อแม่และลูก สำหรับการสัมภาษณ์
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง - ค่าเฉลี่ย คะแนนศักยภาพการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่และความพึงพอใจของลูกต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่ระหว่าง ก่อนและหลังการพัฒนามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ - หลังการพัฒนาพ่อแม่มีศักยภาพการสอนเรื่องเพศให้กับลูกคือ มีความรู้ กล้าสอนเรื่องเพศ เข้าใจลูก และเข้าใจว่าเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องน่าอาย - ความพึงพอใจของลูกคือ พ่อแม่ให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องเพศ มีความรู้และทักษะการสอนเรื่องเพศ เป็นที่ปรึกษาได้ เข้าใจลูกและไวใจลูกมากขึ้น จะเห็นได้ว่ารูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่เพื่อสอนเรื่องเพศให้กับลูกที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คือการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กิจกรรมการอบรมแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจากคู่มือฝึกอบรมผู้จัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบรอบด้านขององค์การแพธ และมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินกิจกรรมตามความต้องการการเรียนรู้และบริบททางสังคม วัฒนธรรม และศาสนา ของพ่อแม่ลูกเป็นรูปแบบที่ทำให้พ่อแม่มีศักยภาพการสอนเรื่องเพศให้กับลูกมากขึ้นและลูกมีความพึงพอใจต่อการสอนเรื่องเพศของพ่อแม่มากขึ้น
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ปกครองเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาแก่บุตรหลานวัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	แก้วตะวัน ศิริลักษณ์นันท์, 2553
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ปกครองเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาแก่บุตรหลานวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานอายุ 11-14 ปี จำนวน 40 คน กลุ่มทดลอง-ควบคุม กลุ่มละ 20 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมฝึกอบรม, แบบทดสอบความรู้เรื่องเพศศึกษาและการสื่อสารเรื่องเพศศึกษา, แบบวัดเจตคติต่อการสื่อสารเรื่องเพศศึกษา, แบบวัดความรู้ความสามารถของตนเองในการสื่อสารเรื่องเพศศึกษา, แบบวัดการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาของผู้ปกครองตามการรับรู้ของบุตรหลาน, แบบประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และแบบสัมภาษณ์ปัจจัยเงื่อนไขแลปัญหาของการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	100 ชั่วโมง
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ระยะที่ 1: ฝึกอบรมผู้ปกครองในชั้นเรียน 7 ครั้ง วันจันทร์และวันศุกร์ 8 ชั่วโมง/วัน ระยะที่ 2: ผู้ปกครองศึกษาด้วยตนเองจากเอกสาร และนำไปปรับใช้กับบุตรหลาน 3 สัปดาห์วันละ 1-2 ชั่วโมง รวมถึงเขียนบันทึกประเด็นที่ได้สื่อสารเรื่องเพศกับบุตรหลาน และนำกลับมาให้ผู้วิจัยในระยะที่ 3 ระยะที่ 3: ผู้วิจัยพาผู้ปกครองและบุตรหลานไปทัศนศึกษาร่วมกัน 1 วัน และจัดอบรมผู้ปกครองร่วมกับบุตรหลานอีก 2 วัน (16 ชั่วโมง)
สรุปผลการศึกษา	โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นสามารถเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาของผู้ปกครองแก่บุตรหลานวัยรุ่นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้บุตรหลานของกลุ่มทดลองมีการรับรู้ว่าความสามารถในการสื่อสารเรื่องเพศศึกษาของผู้ปกครองเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการพัฒนาโปรแกรมสำหรับการสอนบุตรหลานในวัยอื่นๆ เช่น วัยก่อนเข้าสู่วัยรุ่น เป็นต้น 2. ควรติดตามผลในระยะยาว 3. ควรเพิ่มช่องทางการเรียนรู้ หรือให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง เช่น การใช้ social network เป็นต้น

ชื่อเรื่อง	การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร : กรณีศึกษา ตำบลแสนตอ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 9 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 2553
วารสารที่ตีพิมพ์	รวมงานวิจัย พ.ม. ระหว่างปี พ.ศ. 2553 - 2556
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันปัญหา การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น 2. เพื่อสำรวจความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมทางเพศ ของเด็กและเยาวชน
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดอุตรดิตถ์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	-
วิธีวิจัย	Action Research กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย อันควร สามารถจำแนกการมีส่วนร่วมได้ 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นริเริ่มโครงการ 2. ขั้นวางแผน โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 3. ขั้นดำเนินการ โดยชุมชนร่วมจัดกิจกรรมที่ประยุกต์ขึ้น 4. ขั้นประเมินผล โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	เด็กและเยาวชนร้อยละ 67 มีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาดีมาก ด้านทัศนคติ: ร้อยละ 86 เห็นว่า ผู้หญิงควรมีการรักษานวลสงวนตัว ควรเรียนเพศศึกษาเพื่อประโยชน์ของตัวเอง, ร้อยละ 85 เห็นว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเรื่องเพศของวัยรุ่นถึงร้อยละ 79 และเห็นด้วยว่า การพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนๆ ไม่ใช่เรื่องเสียหายร้อยละ 77 ด้านพฤติกรรม: ร้อยละ 81 ยังไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ และร้อยละ 24 ชอบดูหนังสือ โทรทัศน์ หรือซีดีโป๊ ซึ่งเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาถึงผลที่ต่อเนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์ของเด็กวัยรุ่น ทั้งในด้านการเรียนการดำเนินชีวิต 2. ควรจัดให้ทั้งผู้ปกครอง พ่อแม่ลูกมาอยู่ร่วมกัน เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติ พูดคุยทำความเข้าใจบอกเล่าความรู้สึกของกันและกัน 3. ควรจัดกิจกรรมที่ปรึกษา ในรูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 4. ควรมีการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการมี เพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

ชื่อเรื่อง	ผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนาความสามารถของครอบครัวในการสอนเพศศึกษาและทักษะการปฏิเสธแก่บุตรวัยแรกรุ่นหญิงโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นริศรา คลื่นแก้ว, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาความสามารถของมารดาด้านความรู้เจตคติและทักษะการสอนเพศศึกษาและทักษะการปฏิเสธแก่บุตรวัยแรกรุ่นหญิง
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาที่มีบุตรวัยแรกรุ่นหญิง จำนวน 52 คน โรงเรียนแห่งหนึ่งในพื้นที่ แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 26 คน และกลุ่มควบคุม 26 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: สื่อและอุปกรณ์การสอนได้แก่ แผนการสอนทักษะชีวิตด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา ทักษะการปฏิเสธ, แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 ความรู้เรื่องเพศศึกษา และทักษะการปฏิเสธ และส่วนที่ 3 เจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
ระยะเวลาทำการวิจัย	ทดลอง 2 วัน (วัดผลหลังการทดลอง 4 สัปดาห์)
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	- โปรแกรมการพัฒนาความสามารถในการสอนเพศศึกษาและทักษะการปฏิเสธ รูปแบบกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยการอบรมจำนวน 2 วัน - เนื้อหาประกอบด้วยพัฒนาการของวัยรุ่น ทักษะการปฏิเสธในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และวิธีการสื่อสารทางบวกกับลูก - กิจกรรมมีลักษณะการประชุมกลุ่มระดมสมอง การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการฝึกทักษะ
สรุปผลการศึกษา	ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เจตคติ การปฏิบัติการสอนเพศศึกษาและทักษะชีวิตเรื่องเพศ ไม่แตกต่างกัน โดยหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าคะแนน ความรู้ เจตคติ และการสอนเพศศึกษาและทักษะชีวิต เพิ่มขึ้น และดีกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรจะมีการเพิ่มเติมในเรื่องการเสริมพลังอำนาจให้มารดาที่มีบุตรวัยรุ่น 2. ควรมีการศึกษาการสอนเพศศึกษาและทักษะการปฏิเสธในกลุ่มมารดาหรือ ครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นหญิงและชาย และในกลุ่มมารดาที่มีบุตรวัยรุ่นในชุมชน

ชื่อเรื่อง	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ของชุมชนเรื่องเพศวิถีของวัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	จุฑาทิพย์ พิทักษ์, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์และกระบวนการเรียนรู้เรื่องเพศวิถีของวัยรุ่น 2. เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาการเรียนรู้ของชุมชนเรื่องเพศวิถีของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดลพบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นอายุระหว่าง 14-19 ปี จำนวน 22 คน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน จำนวน 38 คน
วิธีวิจัย	Action Research แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อมก่อนลงสนามปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่ โดยเป็นการคัดเลือกชุมชนที่จะศึกษา รวมถึงพัฒนาเครื่องมือวิจัยและวางแผนการศึกษาภาคสนาม ระยะที่ 2 การกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของชุมชนเรื่องเพศวิถีของวัยรุ่น โดยศึกษาสภาพการณ์กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเรื่องเพศวิถีของวัยรุ่นในชุมชน ซึ่งจะมีการสัมภาษณ์เชิงลึก และประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับวัยรุ่นและกลุ่มตัวอย่างในชุมชนเพื่อให้ชุมชนร่วมมือกันวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้เรื่องเพศวิถีของวัยรุ่นในชุมชน โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์และแนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งแบบประเมินการมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ระยะที่ 3 การตรวจสอบ (ร่าง) กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเรื่องเพศวิถีของวัยรุ่นและ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเรื่องเพศวิถีของวัยรุ่น จากระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป ด้วยการตรวจสอบโดยชุมชน โดยใช้รูปแบบการสนทนากลุ่ม และการตรวจสอบรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ
ระยะเวลาทำการวิจัย	4 เมษายน พ.ศ.2554 – 28 เมษายน พ.ศ.2555
สรุปผลการศึกษา	1. สภาพการณ์กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเรื่องเพศวิถีของวัยรุ่น ตามองค์ประกอบมีดังต่อไปนี้ - ฐานและแหล่งเรียนรู้: ส่วนใหญ่วัยรุ่นเรียนรู้จากเพื่อนและสื่อต่างๆ มากกว่าผู้ใหญ่ในครอบครัวและคนในชุมชน - เนื้อหาและองค์ความรู้: พุศุขเกี่ยวกับข้อเรื่องเพศสัมพันธ์หรือการมีคูรักเป็นส่วนใหญ่ - วิธีการและกิจกรรม: เป็นการสั่งสอนจากคนในครอบครัว

	2. ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน: ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ สภาพการคมนาคม, สัมพันธภาพของคนในชุมชน, ความน่าเชื่อถือของกรรมการหมู่บ้าน และผู้นำในชุมชน, กลุ่มต่างๆ ในชุมชน, การสื่อสารด้วยหอกระจายข่าว และหน่วยงานท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนจากภายนอก ปัจจัยอุปสรรค ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจครัวเรือน ค่านิยมการสื่อสารเรื่องเพศ สื่อที่ไม่เหมาะสมทางเพศ สถานที่เสี่ยงทางเพศ และหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องเพศของวัยรุ่น 3. กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเรื่องเพศวิถีของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นและคนในชุมชนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกันเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในบรรยากาศที่เป็นกันเอง การแลกเปลี่ยนข้อมูลจากประสบการณ์ ทำให้ชุมชนเกิดความเข้าใจ เห็นใจ ไว้นื้อเชื่อใจ ให้เกียรติกัน เป็นมิตรต่อกันและยอมรับซึ่งกันและกัน ชุมชนได้เรียนรู้ว่าเรื่องเพศสามารถพูดคุย และเรียนรู้ร่วมกับ กับสมาชิกครอบครัวและชุมชนได้อย่างปกติ ทำให้ชุมชนตระหนักในปัญหาและนำศักยภาพของคนที่มีอยู่มาใช้แก้ปัญหาร่วมกัน 4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการเรียนรู้ของชุมชนเรื่องเพศวิถีของวัยรุ่น (1) ความเป็นมาและแนวคิด (2) ความต้องการของชุมชน (3) หลักในการพัฒนา (4) กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน โดยชุมชนมองว่าควรเน้นการสื่อสารเรื่องเพศเพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างวัยรุ่นและคนในชุมชน เพื่อกำหนดภาพอนาคต เป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน และสามารถนำไปปฏิบัติในชุมชน รวมทั้งเครือข่ายการเรียนรู้ภายนอกชุมชน
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาประเด็นเพศวิถีในมิติที่รอบด้าน ที่แตกต่างทางบริบท 2. ควรศึกษาแบบติดตามผลในระยะยาว

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาทักษะชีวิตของวัยรุ่น โดยมีส่วนร่วมของวัยรุ่น ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	อานวย ภูมิย์, 2556
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งใน ตำบลปะคำ อำเภอบะคำ จังหวัดบุรีรัมย์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 30 คน และผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ วัยรุ่น ผู้ปกครอง ครู อสม./ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
วิธีวิจัย	Action Research เครื่องมือ: แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก, แนวทางการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินทักษะการเห็นคุณค่าของตนเองของวัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	วัยรุ่นยังมีทักษะด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ที่ต้องการการพัฒนาทั้ง 4 มิติ ดังต่อไปนี้ 1. ด้านความรู้สึกรู้จักร่างกายตนเอง วัยรุ่นยังต้องการการพัฒนาทักษะในเรื่อง - ความสามารถในการหาวิธีผ่อนคลายเมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศ - ความรู้สึกภูมิใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง - ความรู้สึกที่ตนเองมีรูปร่างหน้าตาที่เพื่อนต่างเพศมองด้วยความชื่นชม - การใช้คำพูดล้อแหลม - การแต่งตัวที่ทำให้ตัวเองมีเสน่ห์ดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้าม 2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น ทักษะที่ต้องการการพัฒนา ได้แก่ - การแสดงความคิดเห็นใหม่ๆเสมอ - การทำประโยชน์ต่อสังคม - การคบเพื่อนที่ดีและการคบเพื่อนต่างเพศ - ความรู้สึกภูมิใจที่มีเพื่อนต่างเพศสนใจ - การรู้จักพูดคุยระบายความรู้สึกของตนเองให้คนอื่นรู้ - การรู้จักสนใจคำวิพากษ์วิจารณ์ของคนอื่น

	3. ด้านความสำเร็จของตนเอง ทักษะที่ต้องการการพัฒนา ได้แก่ - ความรู้วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์หรือโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ และผลกระทบที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ ปฏิเสธได้เมื่อถูกเพศตรงข้ามถูกเนื้อต้องตัว ปฏิเสธได้เมื่อถูกชักชวนให้อยู่สองต่อสองและอยู่ในที่ลับตา ปฏิเสธได้เมื่อถูกชักชวนให้ไปเที่ยวสองต่อสอง วิธีการหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ การปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนให้ดื่มเหล้า บุหรี่ สารเสพติด - เป็นแกนนำในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เป็นแบบอย่างที่ดีในการคบเพื่อนต่างเพศ รู้วิธีการแก้ไขปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ตัดสินใจได้ถูกต้องว่าการกระทำใดที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ การปรึกษาขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครองเมื่อมีปัญหา - การหาความรู้เพิ่มเติมในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ - การเป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์กับคนทั่วไป - ความรู้สีกะพ่วงกับเรื่องของตนเองอยู่เสมอ 4. ด้านความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ทักษะที่ต้องการการพัฒนา ได้แก่ - ความคิดเห็นที่เสี่ยง เช่น “การชิงสุกก่อนห่าม” เป็นเรื่องที่ยอมรับได้ การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องส่วนตัว ไม่ได้ทำให้คนอื่นเดือดร้อน การรับรู้ว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เป็นสิทธิส่วนบุคคล และสามารถทำได้อย่างเสรีราบใดที่สามารถป้องกันการตั้งครรภ์หรือการติดโรคได้ - วัยรุ่นมีความกังวลค่อนข้างน้อยในการทำผิดคำสั่งสอนของครู อาจารย์ และพ่อแม่ การยึดมั่นในศีลธรรม ผลการพัฒนาทักษะการเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่น โดยการใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สามารถทำให้ทักษะชีวิตของวัยรุ่น เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นทั้ง 4 ด้าน
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาผลของการนำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตการเห็นคุณค่าตนเองเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ในการปฏิบัติจริง 2. ควรศึกษาถึงทักษะชีวิตด้านอื่นเพิ่มเติม เพื่อสามารถพัฒนาทักษะชีวิตได้ครบคลุมมากขึ้น เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการปฏิเสธ

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของมารดา ต่อการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างมารดาและบุตรวัยรุ่นหญิงตอนต้น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	กมลทิพย์ ทิพย์สังวาล, รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และ พรนภา หอมสินธุ์, 2556
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของมารดาต่อทัศนคติต่อการสื่อสารเรื่องเพศความสะดวกใจในการสื่อสารเรื่องเพศกับบุตรและทักษะการสื่อสารเรื่องเพศของมารดาที่มีบุตรวัยรุ่นหญิงตอนต้น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอคลองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาอายุระหว่าง 30-50 ปี ที่มีลูกสาววัยรุ่นอยู่ในช่วงอายุ 11-15 ปี โดยเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน รวม 60 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมการมีส่วนร่วมของมารดา, โปรแกรมที่ใช้กระบวนการการมีส่วนร่วม (AIC), แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป, แบบสอบถามทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างมารดาและบุตรวัยรุ่นหญิงตอนต้น, แบบสอบถามความสะดวกใจในการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างมารดาและบุตรวัยรุ่นหญิงตอนต้น และแบบสอบถามทัศนคติในการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างมารดาและบุตรวัยรุ่นหญิงตอนต้น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	2 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	- ทั้งสองกลุ่มจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด การคบเพื่อนต่างเพศ การจัดการกับอารมณ์ทางเพศ และหลักการสื่อสารในครอบครัว เป็นเวลา 2 ชั่วโมง - เฉพาะกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมที่ใช้กระบวนการการมีส่วนร่วม (AIC) ที่ประกอบด้วย กิจกรรม 5 ชุดๆ ละ 60-90 นาที ในวันเสาร์ 2 ครั้งได้แก่ กิจกรรมกลุ่มย่อยการอภิปราย ฉายวิดีโอ การแสดงบทบาทสมมติ และฝึกอบรมทักษะการสื่อสาร นอกจากนี้มารดาในกลุ่มทดลองจะได้รับเนื้อหาเกี่ยวกับเทคนิคการสื่อสารกับลูกวัยรุ่นการจัดการกับความรู้สึกที่ไม่สะดวกใจที่จะพูดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เสี่ยง หลักการพูดจูงใจ และการหาโอกาสที่จะสื่อสาร และมารดาจะได้รับการบ้านให้กลับไปฝึกสื่อสารกับลูกของตนเองที่บ้านภายใน 2 สัปดาห์ เพื่อนำผลกลับมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน
สรุปผลการศึกษา	มารดาในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการมีส่วนร่วมมีทัศนคติในการสื่อสารเรื่องเพศ ความสะดวกใจในการสื่อสาร และทักษะการสื่อสารเรื่องเพศ ดีกว่ามารดาในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่า การจัดการเรียนรู้ผ่านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศมีบทบาทสำคัญการพัฒนาศักยภาพมารดาในการสื่อสารกับลูกสาวเกี่ยวกับการเริ่มมีเพศสัมพันธ์ และการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ชิรากร บุญลี, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ การส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น และพัฒนาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	เขตตำบลห้วยติ๊กชู อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	กลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและครอบครัว จำนวน 15 ครอบครัว แกนนำอาสาสมัครสาธารณสุข องค์กรในชุมชน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
วิธีวิจัย	Action Research เครื่องมือ: แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก, แนวทางการสนทนากลุ่ม, แบบประเมินพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น, แบบประเมินพฤติกรรมสำหรับหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น และเอกสารในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	จากการวิเคราะห์สถานการณ์พบว่า 1. เจ้าหน้าที่มีความรู้และทักษะในการดูแลส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นยังไม่เพียงพอ 2. หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมีความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ไม่เหมาะสมขณะตั้งครรภ์ ไม่มีการเตรียมพร้อมในการคลอดและการเลี้ยงดูบุตรขาดการมีส่วนร่วมของครอบครัว 3. แกนนำอาสาสมัครในชุมชนไม่มีการรวมกลุ่มและขาดความรู้ในการดูแลส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ผู้ศึกษาและผู้ร่วมศึกษาจึงได้ร่วมกันเสนอแนวทางการพัฒนาและร่วมกันพัฒนาในประเด็น 1. พัฒนาความรู้ ทักษะเจ้าหน้าที่ และแนวทางการให้บริการส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 2. พัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว 3. พัฒนาแกนนำชุมชนให้มีความรู้ในการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ส่งเสริมชมรมสายใยรักแห่งครอบครัวในการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในชุมชน แสดงให้เห็นว่ากระบวนการวิจัยนี้ช่วยให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ครอบครัว และชุมชนมีโอกาสร่วมคิดและหาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพตนเองโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนอย่างเหมาะสม มีการพัฒนาบริการคลินิกและแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
ข้อเสนอแนะ	ควรขยายพื้นที่การศึกษาครอบคลุมทั้งอำเภอ และเพิ่มระยะเวลาดังแต่เริ่มตั้งครรภ์และติดตามต่อเนื่องดูแลหลังคลอดถึง 6 เดือน

ยุทธศาสตร์ที่ 3

พัฒนาระบบบริการสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ที่มีคุณภาพและเป็นมิตร

ข้อมูลที่ต้องการ คือ การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ บริการทางสุขภาพ เช่น บริการด้านอนามัยเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่น, สิทธิด้านอนามัยเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่น หรือระบบบริการสุขภาพทางเพศสำหรับวัยรุ่น (คลินิกวัยรุ่น, Youth friendly health service หรือสถานบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่น) ทั้งนี้บริการสุขภาพดังกล่าวหมายรวมถึง การเจ็บป่วยทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นทางกาย หรือทางจิตใจ

การเข้าถึงข้อมูลและบริการ

อุปสรรคใหญ่ที่สุดในการเข้าถึงข้อมูลและการช่วยเหลือปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมักเกี่ยวข้องกับการตีตราทางสังคม ซึ่งการตีตราทางสังคมยังคงมีอยู่แม้ในผู้ที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาและบริการต่างๆ ที่น่าจะช่วยให้โอกาสเข้าถึงข้อมูลได้มากขึ้นยิ่งขึ้น การวิเคราะห์เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่าอาเภอ ชุมชน และโรงเรียน ไม่ได้ดำเนินนโยบาย ในปัจจุบันที่เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น และความเป็นพ่อแม่ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าหน่วยงาน และพื้นที่บางแห่งกำลังดำเนินการภายใต้นโยบายที่ล้าหลัง การศึกษานี้พบวาระระดับการเข้าถึงข้อมูลอนามัยการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น ที่พึงได้รับจากผู้ให้บริการทางสุขภาพ และโรงเรียนนั้นไม่ได้เป็นแบบเดียวกันทั่วประเทศ วัยรุ่นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้นั้นมักไม่ได้รับข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากพวกเขารู้สึกกระตือรือร้นหรือทำที่เก็บปากเก็บคำของผู้ให้บริการ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับการตีตราทางสังคมและอุปสรรคทางวัฒนธรรมทั้งสิ้น นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลเห็นด้วยว่า การบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่น และการบริการให้คำปรึกษาในปัจจุบันยังมีไม่เพียงพอ และให้บริการไม่สม่ำเสมอ

แม้ว่าในปีพ.ศ. 2555 ในพื้นที่ทุกจังหวัดจะมีการให้บริการด้านสุขอนามัยที่เป็นมิตรต่อเยาวชน แต่ยังมีโรงพยาบาลรัฐบางแห่งที่มิได้ให้บริการเหล่านี้ และถึงแม้ว่าจะมีการให้บริการ แต่ก็ไม่มีกลไกในการรับประกันคุณภาพ การที่สังคมตีตราหญิงที่ตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ในแง่ลบ ตลอดจนการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มวัยรุ่นนั้นถือเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้วัยรุ่นไม่สามารถเรียนรู้ และ/หรือ เข้าถึงกระบวนการคุมกำเนิด และการบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ วัยรุ่นไม่สามารถเข้าถึงการควบคุมกำเนิดได้ง่ายเนื่องจากเป็นการคุมกำเนิดที่มีค่าใช้จ่ายสูง และไม่อยู่ในโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า ทศนคติเชิงลบและพฤติกรรมของครู ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ให้บริการถือเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้วัยรุ่นไม่สามารถเข้าถึงการบริการทางสุขภาพและทางสังคมได้ เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ปิดกั้นการสื่อสารอย่างเปิดเผยและการขอความช่วยเหลือ

ข้อมูลคลินิกวัยรุ่น

1. **คลินิกวัยรุ่น (Youth Friendly Health Service):** หรือระบบบริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น เป็นเรื่องที่ 3 หน่วยงาน ได้แก่ กรมอนามัย UNFPA และกรมควบคุมโรค ร่วมมือกันพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น เพื่อที่จะเพิ่มการเข้าถึงบริการ อันจะนำไปสู่การลดปัญหาของวัยรุ่น โดยเฉพาะในเรื่องเพศ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ โดยในสถานบริการสาธารณสุขจะมีการจัดตั้ง “คลินิกวัยรุ่น” ในโรงพยาบาล จัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรแก่วัยรุ่น และเยาวชนเข้าถึงบริการ ทั้งถุงยางอนามัยเพื่อลดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทุกชนิด การให้บริการใส่ห่วงอนามัยและยาฝังคุมกำเนิด เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในแม่วัยรุ่น เน้นการให้คำปรึกษาแบบมีทางเลือก ปัจจุบันมีคลินิกที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 429 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 51 ของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี 2560 จะดำเนินการให้ครบทุกแห่งทั่วประเทศ
2. **“โครงการเลิฟแคร์ กล้ารัก กล้าเช็ก”:** เป็นความร่วมมือกับคลินิกเอกชนภายใต้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และศูนย์บริการสาธารณสุข 3, 4 และ 9 สังกัดของสำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 14 แห่ง ภายใต้ชื่อคลินิกร่วมกันว่า “Love Care Stations” เพื่อร่วมกันจัดบริการด้านสุขภาพทางเพศ ที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น โดยให้การตรวจการติดเชื้อ HIV ตามความสมัครใจ แบบ Same day result (รู้ผลในวันเดียว) ตรวจและรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ยาเม็ดคุมกำเนิด ยาฉีดคุมกำเนิด ถุงยางอนามัย ห่วงอนามัย ปรึกษา ยาฝังคุมกำเนิด โดยเน้นให้บริการกับกลุ่มวัยรุ่นอายุ 12-24 ปี ที่มีวิถีชีวิตที่เสี่ยงต่อการเผชิญปัญหาด้านสุขภาพทางเพศ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเอดส์ เริ่มในพื้นที่กรุงเทพฯ เมื่อกลางปี 2551 และเริ่มขยายบริการอีก 3 จังหวัด คือ นครสวรรค์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี ในปี 2552”
3. **คลินิกออนไลน์เลิฟแคร์:** ยูนิเซฟร่วมกับมูลนิธิแพथทูเฮลท์ (Path2Health) เปิดตัวคลินิกออนไลน์แบบครบวงจรสำหรับวัยรุ่นแห่งแรกของประเทศไทย www.lovecarestation.com “เลิฟแคร์...กล้ารัก กล้าเช็ก แซทสด ลดเสี่ยง+” เพื่อให้คำปรึกษาวัยรุ่นด้านความรัก เพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด ท้องไม่พร้อม เอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พร้อมบริการส่งต่อไปยังคลินิกหรือโรงพยาบาลต่าง ๆ เพื่อให้วัยรุ่นเข้าถึงการตรวจรักษาที่จำเป็นและปลอดภัย โดยสามารถปรึกษาเรื่องเพศผ่านทางห้องแชทเลิฟแคร์ หรือโทร 1663 นอกจากนี้ยังมี โครงการก้าวอย่างอง่างเข้าใจ (Teenpath) องค์การแพธ www.teenpath.net ที่ดำเนินโครงการการศึกษาเพื่อเยาวชน

การสำรวจการให้บริการสุขภาพทางเพศแก่วัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	การมารับบริการฝากครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 6 จังหวัดขอนแก่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	อรทัย พรหมนุช, 2543
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษา ลักษณะประชากร สังคม เศรษฐกิจ, การมารับบริการฝากครรภ์, การเข้าถึงบริการ และ ความต้องการด้านสุขภาพ
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 6 จังหวัดขอนแก่น
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 19 ปี จำนวน 151 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ลักษณะประชากร สังคม เศรษฐกิจ, ส่วนที่ 2 การมารับบริการฝากครรภ์, ส่วนที่ 3 การเข้าถึงบริการ และส่วนที่ 4 ความต้องการด้านสุขภาพ
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนกรกฎาคม – สิงหาคม พ.ศ.2543
สรุปผลการศึกษา	1. ข้อมูลเบื้องต้นกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ อายุเฉลี่ย 18 ปี เกือบทั้งหมดอาศัยอยู่กับสามีโดยไม่จดทะเบียนสมรส ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ได้ประกอบอาชีพใด โดยสามีประกอบอาชีพรับจ้าง รายได้อยู่ในช่วง 2,001 ถึง 4,000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นไม่มีสิทธิบัตรทางการแพทย์ 2. การรับบริการฝากครรภ์ หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นเข้ารับบริการฝากครรภ์ครั้งแรกมีอายุครรภ์อยู่ในช่วง 13-24 สัปดาห์ โดยส่วนใหญ่รับรู้การตั้งครรภ์เมื่ออายุครรภ์ได้ 8 สัปดาห์ บุคคลที่แนะนำเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และเข้ารับบริการฝากครรภ์ คือ บิดามารดา สามี และเพื่อน ซึ่งหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นส่วนใหญ่มีความสะดวกและความพึงพอใจต่อการเข้าถึงบริการ แต่ได้รับการให้ความรู้และคำปรึกษาด้านจิตใจ แหล่งที่อยู่อาศัย การเรียน แหล่งให้การช่วยเหลือ และครอบครัวค่อนข้างน้อย 3. ความต้องการด้านสุขภาพ: ต้องการบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันภาวะแทรกซ้อน
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษารูปแบบการให้ข้อมูลหรือความรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมแก่กลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 2. ควรศึกษาการกระจายสิทธิบัตรในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น และขั้นตอนการใช้สิทธิบัตรในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 3. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการยอมรับการเข้าถึงบริการฝากครรภ์และความต้องการด้านสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	การคุมกำเนิดของวัยรุ่นที่มารับบริการที่หน่วยวางแผนครอบครัวโรงพยาบาลศรีนครินทร์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เกสร เหล่าอรรค, จินตนา บุญจันทร์, พรรณี กุ้ยเกียรติกุล, เพียงจิตต์ ธารไพโรธานนท์, บุษบา บุญกระโทก และ มลฤดี ประสิทธิ์, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาลักษณะและวิธีการคุมกำเนิดของวัยรุ่นที่มารับบริการที่หน่วยวางแผนครอบครัว โรงพยาบาลศรีนครินทร์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดขอนแก่น
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นที่มีอายุ 10-19 ปี ที่มารับบริการที่หน่วยวางแผนครอบครัว โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จำนวน 411 ราย
วิธีวิจัย	Retrospective study เครื่องมือ: ข้อมูลของผู้มารับบริการที่มีอายุระหว่าง 10-19 ปี จากทะเบียนประวัติการมารับบริการคุมกำเนิดของหน่วยวางแผนครอบครัว โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2544 จนถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2549
ระยะเวลาทำการวิจัย	วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2544 - 31 ธันวาคม พ.ศ.2549
สรุปผลการศึกษา	- วัยรุ่นส่วนใหญ่มีอายุ 17-19 ปี (ร้อยละ 83.6) - อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง (ร้อยละ 68.1) มีอาชีพงานบ้าน (ร้อยละ 48.9) - เคยตั้งครรภ์ (ร้อยละ 94.6) - เคยคุมกำเนิดและเคยแท้งบุตรร้อยละ 44.3 และ 19.7 ตามลำดับ - วิธีการคุมกำเนิดพบว่า 1. กลุ่มที่ก่อนเข้ารับบริการไม่เคยคุมกำเนิดร้อยละ 55.7 2. กลุ่มที่เคยคุมกำเนิดพบว่าวิธีการคุมกำเนิดที่วัยรุ่นนิยมมากที่สุดคือ ยาเม็ดคุมกำเนิด (ร้อยละ 58.8) หลังจากได้รับบริการแล้ว วัยรุ่นเปลี่ยนมาคุมกำเนิดทุกราย และเลือกยาฉีดคุมกำเนิดมากที่สุด (ร้อยละ 64.0) จากการศึกษา สรุปได้ว่าวัยรุ่นที่มารับบริการมีอัตราการคุมกำเนิดค่อนข้างต่ำ ดังนั้นการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิดเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง และข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะมีประโยชน์ในการนำไปกำหนดกลยุทธ์ในการให้ความรู้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์โดยไม่วางแผนในวัยรุ่นต่อไป
ข้อเสนอแนะ	การศึกษาวัยรุ่นครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นที่มารับบริการที่หน่วยวางแผนครอบครัวที่มีอายุระหว่าง 10-19 ปี ซึ่งเป็นการศึกษาเบื้องต้นสำหรับวัยรุ่นที่มารับบริการคุมกำเนิด และเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่จะทำการศึกษาต่อไปในเรื่องปัญหาทางเพศของวัยรุ่นต่อการตั้งครรภ์ หรือการแท้งบุตร เช่น ปัญหาทางด้านจิตใจ สังคม การแพทย์ การศึกษาเศรษฐกิจและด้านกฎหมาย

ชื่อเรื่อง	การวิเคราะห์สภาพการณ์บริการสุขภาพครอบครัววัยรุ่นตั้งครรภ์ : กรณีศึกษาครอบครัวใช้บริการโรงพยาบาลหนองคาย
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ณทชา สุวรรณศรี, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อวิเคราะห์สภาพการณ์ของวัยรุ่นตั้งครรภ์ในพื้นที่ตามการรับรู้ของผู้เกี่ยวข้อง และความคิดเห็นต่อบริการสุขภาพครอบครัววัยรุ่นตั้งครรภ์ที่เป็นอยู่
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	พื้นที่ศึกษาที่เป็นพื้นที่รับผิดชอบของ โรงพยาบาลหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	กลุ่มวัยรุ่นตั้งครรภ์อายุไม่เกิน 19 ปี จำนวน 10 คน, กลุ่มครอบครัววัยรุ่นตั้งครรภ์ จำนวน 10 คน และภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 8 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนเมษายน - มิถุนายน พ.ศ.2555
สรุปผลการศึกษา	1. ด้านบริบท พบว่าเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์เป็นสิ่งที่วัยรุ่นต้องการปกปิด ครอบครัวเห็นภาพลวงตาว่าลูกยังใสซื่อ ภาคีเครือข่ายเห็นว่าปัญหามาจากครอบครัวไม่เอาใจใส่ ส่งเสริมวัตถุนิยมจนนำไปสู่ปัญหา คุณลักษณะการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนไม่ช่วยให้วัยรุ่นนำความรู้มาใช้ในชีวิตได้ 2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประสพการณ์ทางเพศของวัยรุ่นอยู่กับโชคชะตา ผลจากชุมชนขาดการยอมรับเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ขัดกับธรรมชาติของวัยรุ่นที่ต้องการเรียนรู้ ปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์ยังเป็นเรื่องภายในครอบครัว ผู้ใหญ่มักตามไม่ทันวัยรุ่น และขาดเจ้าภาพดำเนินงาน 3. ด้านกระบวนการเกิด ไม่มีช่องทางบริการสุขภาพวัยรุ่น บริการที่มีอาจทำให้วัยรุ่นรู้สึกถูกตีตรา วัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์จะถูกสังคมตำหนิมากกว่าฝ่ายชายถือเป็นอคติทางเพศภาวะการรณรงค์เพื่อป้องกันวัยรุ่นตั้งครรภ์เหมือนไฟไหม้ฟางไม่ต่อเนื่อง ขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน 4. ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น วัยรุ่นไม่รู้ว่ขาดประจำเดือนคือ การตั้งครรภ์ เมื่อตั้งครรภ์จะรู้สึกอับอายและเจ็บปวด สูญสิ้นความฝันของครอบครัว จึงหากวิธีจากเพื่อนสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อทำให้ตนเองแท้งบุตรและพยายามอาพรางรูปร่างตนเองจนถึงที่สุด มีข้อเสนอตามแนวคิดการพยาบาลสุขภาพครอบครัว 4 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ควรสร้างกระแสนป้องกันปัญหาระดับปฐมภูมิ เป้าหมายคือครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน ซึ่งเป็นบริบทที่สำคัญ ระดับที่ 2 มีการคัดกรองความเสี่ยงระดับทุติยภูมิ เป้าหมายคือกลุ่มเสี่ยงต้องได้รับการดูแลใกล้ชิด มีเครือข่ายคลินิกวัยรุ่นใน โรงเรียน โรงพยาบาล ชุมชน ระดับที่ 3 มีการฟื้นฟูสภาพระดับตติยภูมิ ให้วัยรุ่นตั้งครรภ์ มีทางเลือกสำหรับครอบครัววัยรุ่น ชุมชนควรมีบรรยากาศการเข้าใจ ค้นหาวัยรุ่นตั้งครรภ์เชิงรุก ระดับที่ 4 ดูแลโดยตรงเพื่อช่วยให้วัยรุ่นและครอบครัวรับมือต่อภาวะวิกฤตไม่ปล่อยให้เผชิญปัญหาโดยลำพัง ดูแลให้สามารถปรับตัวกลับมาใช้ชีวิตตามปกติ
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ความรู้ พฤติกรรม และการดูแลตัวเองของหญิงวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ซึ่งมาปรึกษาแพทย์ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้าย จังหวัดเลย
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สันทัต บุญเรือง, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ของหญิงวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ 2. เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของหญิงวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ รวมทั้งการดูแลตนเองก่อนมาพบแพทย์ 3. เพื่อศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการเข้าถึงการขอรับบริการยุติการตั้งครรภ์ในหญิงวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการผลิตสื่อให้ความรู้ทางสาธารณสุขต่อไป
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดเลย
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นอายุน้อยกว่า 17 ปี และมารับบริการยุติการตั้งครรภ์ครั้งแรกเมื่ออายุครรภ์มากกว่า 12 สัปดาห์ จำนวน 6 คน อาจารย์มัธยมที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกที่เป็นแบบคำถามปลายเปิด
ระยะเวลาทำการวิจัย	วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม พ.ศ.2553
สรุปผลการศึกษา	- อายุครรภ์ที่มาขอรับบริการยุติการตั้งครรภ์ อยู่ระหว่าง 17-33 สัปดาห์ อายุครรภ์เฉลี่ย 21 สัปดาห์ - ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในหญิงวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ 1. ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์: กลุ่มตัวอย่างทุกรายทราบว่าตนเองตั้งครรภ์จากการขาดประจำเดือนมีเพียงบางรายบอกอาการที่พบได้ในหญิงตั้งครรภ์เช่น คลื่นไส้ อาเจียน น้ำหนักเพิ่ม สังเกตว่าท้องโตขึ้น โดยเกือบทั้งหมดจะซื้อชุดทดสอบแบบจุ่มปัสสาวะเพื่อยืนยันการตั้งครรภ์ โดยทราบวิธีการจากเพื่อน สื่อโทรทัศน์ตลอดจนนิตยสารต่าง ๆ เมื่อสัมภาษณ์อาจารย์ที่เกี่ยวข้องพบว่า การเรียนการสอนเป็นหลักสูตรเก่าซึ่งเน้นไปที่การดูแลสุขภาพตนเองให้สุขภาพดี 2. ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด: กลุ่มตัวอย่างทราบว่าต้องสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์แต่ไม่ทราบวิธีใช้และไม่กล้าบอกฝ่ายชาย โดยบางรายทราบวิธีการทานยาคุม บางรายอธิบายว่ามีการทำความสะอาดช่องคลอดทันทีหลังมีเพศสัมพันธ์สามารถป้องกันการตั้งครรภ์ได้ บางรายยังมีความเชื่อว่าการหลั่งภายนอกของฝ่ายชายสามารถคุมกำเนิดได้ เมื่อได้ไปสัมภาษณ์อาจารย์พบว่ามีการจัดการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิดแก่นักเรียนทุกห้องและทุกชั้นเรียน 3. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ส่วนใหญ่เชื่อว่าเกิดจากการไม่ได้ป้องกันและฝ่ายชายไม่ยอมรับผิดชอบ

	- พฤติกรรมของหญิงวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ก่อนมาพบแพทย์ 1. สิ่งแรกที่นึกถึงเพื่อยุติการตั้งครรภ์คือการทำแท้งเถื่อนโดยส่วนมากรู้มาจากการปรึกษาเพื่อน บางส่วนมีการรับประทานยาขับเลือด โดยพบว่าหญิงตั้งครรภ์ทุกรายที่ได้สัมภาษณ์เลือกที่จะตั้งครรภ์ต่อ 2. ลำดับพฤติกรรมการปฏิบัติตัวเพื่อยุติการตั้งครรภ์ก่อนมาพบแพทย์พบว่าส่วนใหญ่จะปรึกษาคู่คนใกล้ชิดก่อนเช่นแฟนหรือเพื่อนสนิทเนื่องจากไม่กล้าปรึกษาอาจารย์หรือผู้ปกครอง - ทศนคติต่อพฤติกรรมปฏิบัติตัวของหญิงวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ก่อนมาพบแพทย์: พบว่าจะเริ่มปรึกษาคู่คนใกล้ชิดร่วมกับหาวิธีการยุติการตั้งครรภ์ด้วยตนเองก่อนจะปรึกษาผู้ปกครองเมื่อแก้ปัญหาไม่สำเร็จ โดยที่ทราบว่าพฤติกรรมดังกล่าวนี้ไม่เหมาะสม แต่มีหนึ่งรายที่ปรึกษาผู้ปกครองทันทีเมื่อทราบว่าตั้งครรภ์และรีบมาพบแพทย์โดยไม่ได้ยุติการตั้งครรภ์ด้วยตนเอง - ระบบบริการทางการแพทย์เกี่ยวกับยุติการตั้งครรภ์ของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้าย 1. หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าโรงพยาบาลมีบทบาทในการยุติการตั้งครรภ์เมื่อมีข้อบ่งชี้ โดยมีเพียงบางรายที่ทราบ และเมื่อสัมภาษณ์อาจารย์ทุกท่านทราบว่าโรงพยาบาลมีบทบาทในการยุติการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ 2. หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์บางรายเห็นว่าบทบาทของโรงพยาบาลเกี่ยวกับการจัดการการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ไม่เหมาะสมเพราะผิดศีลธรรม เป็นบาปรวมถึงเป็นตัวอย่างไม่ดีให้บุคคลอื่นอื่น บางรายเห็นว่าเหมาะสม 3. หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์บางรายไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับมาตรฐานเรื่องอายุครรภ์ในการพิจารณายุติการตั้งครรภ์ต้องไม่เกิน 16 สัปดาห์ เนื่องจากอายุครรภ์ที่กำหนดมากเกินไป บางรายเห็นว่าไม่ควรมีการยุติการตั้งครรภ์ ในขณะที่เดียวกับบางรายเห็นว่ามาตรการของโรงพยาบาลเหมาะสมแล้ว 4. หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ส่วนใหญ่เห็นว่าต้องการให้โรงพยาบาลมาให้ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด รวมถึงแนวทางให้กลับไปปรึกษาผู้ปกครองเมื่อเกิดปัญหา โดยกลุ่มที่อยากให้เข้าไปให้ความรู้คือกลุ่มนักเรียนวัยรุ่น ส่วนทางอาจารย์มีความเห็นว่าควรเข้าหาวัยรุ่นตอนต้นเนื่องจากเป็นวัยอยากรู้อยากลอง 5. หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์บางรายไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ของโรงพยาบาล ในแง่ความยืดหยุ่นของจำนวนอายุครรภ์สำหรับการยุติจากไม่เกิน 12 สัปดาห์เป็น 16 สัปดาห์ โดยให้เหตุผลว่าควรปฏิบัติตามกฎหมาย ควรเน้นการป้องกันการมากกว่า และมองว่าเป็นการเพิ่มภาระงานให้หมอ - ปัจจัยที่ทำให้การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ล่าช้าเกิดจากหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่กล้าบอกบิดามารดา และอาจารย์ ร่วมกับหาวิธีด้วยตนเอง - หญิงตั้งครรภ์เห็นว่าแนวทางการปฏิบัติตัวเพื่อให้เข้าถึงการบริการยุติการตั้งครรภ์ของโรงพยาบาลอย่างเหมาะสม คือควรเข้าไปพูดคุยกับผู้ปกครอง - ครูทุกรายกล่าวตรงกันว่าโรงเรียนจะให้ความช่วยเหลือด้านการเรียนและเป็นสื่อกลางพูดคุยกับผู้ปกครองแต่ไม่อนุญาตให้มาเรียนต่อ - แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์: ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาและการคุมกำเนิด ปรึกษาบิดามารดา
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	การวิเคราะห์สถานการณ์การดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันการตั้งครรภ์ของเด็กนักเรียนวัยรุ่น โรงพยาบาลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	บุษบา กิจตะวงค์, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วัตถุประสงค์	เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันการตั้งครรภ์ของเด็กนักเรียนวัยรุ่น โดยใช้กรอบแนวคิดของโดนาปีเดียน ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านโครงสร้าง 2) ด้านกระบวนการ และ 3) ด้านผลลัพธ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ทีมบุคลากร โรงพยาบาลดอกคำใต้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 4 คน และคณะทำงานในโครงการการบริการสุขภาพที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น จำนวน 17 คน กลุ่มอาจารย์ในโรงเรียนจำนวน 7 คน และแกนนำสุขภาพนักเรียนจำนวน 27 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งลักษณะการสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง แบ่งเป็น - แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และคณะทำงานในโครงการการบริการสุขภาพที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป และโครงสร้างการดำเนินงานการป้องกันการตั้งครรภ์ของเด็กนักเรียนวัยรุ่น โรงพยาบาลดอกคำใต้ - แบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับอาจารย์และแกนนำสุขภาพนักเรียน ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป และความพึงพอใจการดำเนินงานการป้องกันการตั้งครรภ์ของเด็กนักเรียนวัยรุ่น โรงพยาบาลดอกคำใต้ - แบบบันทึกการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงาน เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ เอกสารการป้องกันการตั้งครรภ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปรายงานประจำปีของโรงพยาบาลดอกคำใต้
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. ด้านโครงสร้าง - โรงพยาบาลมีนโยบายที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขและมีคณะทำงานการดำเนินงานเป็นแบบสหสาขาวิชาชีพ - โรงพยาบาลมีระเบียบปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานงบประมาณสำหรับการดำเนินงาน - งบประมาณสำหรับการดำเนินงาน ได้รับการสนับสนุนจากทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา และโรงพยาบาลดอกคำใต้ - สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินงาน ใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น ซึ่งพบว่าไม่มีความเหมาะสมเนื่องจากไม่มีความเป็นส่วนตัวและไม่สะดวก - บุคลากรทุกคนได้รับการอบรมเรื่องการให้คำปรึกษา

	2. ด้านกระบวนการการดำเนินงาน ตามนโยบายการป้องกันการตั้งครรภ์ของเด็กนักเรียนวัยรุ่น พบว่า - มีการให้ความรู้เรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์แก่แก่นักเรียนในโรงเรียนโดยการจัดการอบรมแบบบูรณาการ - ไม่มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องทักษะชีวิตอย่างเป็นทางการ แต่มีการจัดอบรมทักษะชีวิต - มีการจัดตั้งศูนย์บริการที่เป็นมิตรเพื่อให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่นตลอด 24 ชั่วโมง - มีการจัดระบบการลงทะเบียนผู้มารับบริการโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและสามารถเข้าถึงได้ง่าย 3. ด้านผลลัพธ์ - อาจารย์ในโรงเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันการตั้งครรภ์ ของเด็กนักเรียนวัยรุ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ เท่ากับ 3.39 - แก่นนำสุขภาพเด็กนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันการตั้งครรภ์ของเด็กนักเรียนวัยรุ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.05 ผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการปรับปรุงการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันการตั้งครรภ์ของเด็กนักเรียนวัยรุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดบริการที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการป้องกันการตั้งครรภ์
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาวิจัยสถานการณ์การดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันการตั้งครรภ์ของเด็กนักเรียนวัยรุ่นต่อเนื่องหลังจากนำผลการวิจัยไปพัฒนาการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน 2. ควรมีการวิจัยในสถานการณ์การดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นนอกสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข 3. ควรมีการวิจัยเชิงทดลองในเรื่องผลของการสอนเสริมหลักสูตรเพศศึกษาในเด็กวัยรุ่นโดยการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลในการจัดบริการของโรงพยาบาลต่อไปในอนาคต 4. ควรมีการวิจัยในเรื่องการพัฒนา องค์ความรู้/การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ พ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กวัยรุ่นและชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้สามารถดูแลเด็กวัยรุ่นได้

ชื่อเรื่อง	การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภาคีเพื่อโปรแกรมอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับเยาวชนในจังหวัดนครราชสีมา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ศิริพร ปัญญาพทุทธิพงศ์ และ บุญช่วย นาสูงเนิน, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสาธารณสุขศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภาคีด้านอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับเยาวชนในจังหวัดนครราชสีมาและผลการเปลี่ยนแปลงในรอบ 3 ปี (พ.ศ. 2553-2555)
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดนครราชสีมา
วิธีวิจัย	Action research ระยะที่ 1: กำหนดกลุ่มเยาวชนแกนนำจำนวน 60 คน อายุ 12-18 ปี จากเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบการเรียนการสอนเพศศึกษา 7 โรงเรียน แบ่งเป็นเพศหญิง 30 ราย เพศชาย 30 ราย เพื่อจัดทำสนทนากลุ่มในประเด็น - เนื้อหาของอนามัยเจริญพันธุ์ (การเจริญเติบโตของร่างกาย การสร้างความสัมพันธ์ทักษะที่จำเป็น พฤติกรรมทางเพศ สุขภาพทางเพศ การอยู่ร่วมในสังคมและวัฒนธรรม) - การจัดการบริการคลินิกวัยรุ่นของกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข 3 ครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้าน (ด้านการบริหารจัดการ การส่งเสริมการเข้าถึงบริการ การจัดการบริการตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และการควบคุมกำกับติดตามประเมินผล) เพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการในการจัดการบริการส่งเสริมอนามัยเจริญพันธุ์ และการจัดการบริการคลินิกวัยรุ่นของสถานบริการสุขภาพ ระยะที่ 2: จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงหลักสูตรอนามัยเจริญพันธุ์ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาระยะที่ 1 ด้วยการเชิญ - ครูจากสถานศึกษาต้นแบบที่จัดการเรียนการสอนเพศศึกษา ผู้แทนครูที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ 35 คน จาก 35 โรงเรียน - ผู้แทนทีมสหวิชาชีพที่มีประสบการณ์การให้บริการคลินิกวัยรุ่นจากโรงพยาบาลชุมชน 20 คน - ผู้แทนทีมสหวิชาชีพที่มีประสบการณ์การให้บริการคลินิกวัยรุ่นจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 15 คน เพื่อสรุปกรอบการปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ การวางกรอบการทำงานของสถานศึกษาและสถานบริการสุขภาพ โดยการปรับรูปแบบการจัดการบริการและบทบาทจากความต้องการของหน่วยงานและการเข้าถึงบริการของเยาวชนด้านการส่งเสริมความรู้และดูแลสุขภาพ ระยะที่ 3: - การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภาคีด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ของเยาวชนในสถานศึกษาในหลักสูตรการจัดการเรียนรู้อนามัยเจริญพันธุ์ - การวางกรอบการดำเนินงานตามตัวชี้วัดกรอบการทำงานขององค์กร - ตัวชี้วัดการเข้าถึงบริการของกลุ่มเป้าหมายที่ได้จากการศึกษาระยะที่ 2

ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	ระยะที่ 1: จากการสนทนากลุ่มผู้นำเยาวชน ได้ความต้องการประเด็นยุทธศาสตร์ คือ 1. ข้อมูลการรับบริการ ค่าใช้จ่าย และบุคลากรที่ให้บริการ 2. การตั้งครุฑ การคลอด และเพศศึกษา 3. ค่าปรึกษาด้านเพศสัมพันธ์และเรื่องเกี่ยวข้องกับเพศ และวิธีบอกความผิดพลาดเรื่องเพศกับบิดา มารดา 4. การทดสอบ คัดกรองก่อนแต่งงาน การป้องกันด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ และการตรวจร่างกายทั่วไป ระยะที่ 2: นำประเด็นยุทธศาสตร์มาขับเคลื่อนโดยสนทนากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากสถานศึกษาและโรงพยาบาล พบว่า มีความต้องการที่ดำเนินการและหลักสูตรการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความครอบคลุมของตัวชี้วัดทั้ง 6 ด้าน คือ 1. องค์ความรู้ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ 2. การให้คำปรึกษา 3. การคัดกรองโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการได้รับการรักษาโรคติดต่อ 4. การได้รับคำปรึกษาเพื่อทดสอบหาการติดเชื้อเอชไอวี และการได้รับยาป้องกันไวรัสเอดส์ ระยะที่ 3: ผลการดำเนินงานพบว่า 1. อัตราการเข้าถึงข้อมูลด้านอนามัยการเจริญพันธุ์เพิ่มขึ้น 10 เท่า 2. การให้คำปรึกษา บริการตรวจคัดกรอง และรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้น 2 เท่า 3. การสมัครใจรับคำปรึกษาเพื่อตรวจคัดกรองหาเชื้อไวรัสเอดส์เพิ่มขึ้น 20 เท่า เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของการทำงานกับการเข้าถึงบริการของเยาวชน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ คือ ทีมถ่ายทอดความรู้และบริการ หลักสูตรที่ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง และการส่งต่อบริการ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ เป็นกระบวนการกระตุ้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเยาวชนให้ระวังและเข้าถึงบริการอย่างมีประสิทธิภาพ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาวิธีการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความเปราะบาง มีความหลากหลายทางเพศ และกลุ่มเด็กที่อ่านออกและเขียนได้น้อย 2. ควรมีการวิจัยเพื่อประเมินผลความคุ้มค่าทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ชื่อเรื่อง	การเข้าถึงบริการสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ภาวิณี โจมศรี, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาการเข้าถึงบริการสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเข้าถึงบริการสุขภาพด้านอนามัยการเจริญพันธุ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่น อายุ 10-19 ปี ในพื้นที่ จำนวน 187 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 ข้อมูลการเข้าถึงบริการสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น และส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการใช้บริการสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นเป็นคำถามปลายเปิด
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนตุลาคม พ.ศ.2555 - กันยายน พ.ศ.2556
สรุปผลการศึกษา	- กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.1 มีอายุเฉลี่ย 16.20 ปี การศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 41.2 - กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1. ด้านความพอเพียงของบริการที่มีอยู่ และความต้องการของผู้ใช้บริการอยู่ในระดับน้อย 2. ด้านการยอมรับในคุณภาพของบริการ อยู่ในระดับปานกลาง 3. ด้านการเข้าถึงแหล่งบริการ อยู่ในระดับปานกลาง 4. ด้านความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งบริการ อยู่ในระดับปานกลาง 5. ด้านความสามารถของผู้รับบริการในการเสียค่าใช้จ่ายสำหรับบริการ อยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลการเข้าถึงบริการสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์ ของวัยรุ่น ปัญหา และอุปสรรคในการเข้าถึงบริการ รวมทั้งได้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา พยาบาลชุมชน และบุคลากรสุขภาพอื่น สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพบริการด้านอนามัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นให้เข้าถึงและใช้บริการสุขภาพได้ตามต้องการและตามความเหมาะสมกับวิถีชีวิตของวัยรุ่นในชุมชน
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าถึงบริการสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์ของกลุ่มวัยรุ่นบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ 2. ควรใช้ผลการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเข้าถึงบริการสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	การจัดบริการสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์สำหรับวัยรุ่น ตามการรับรู้ของวัยรุ่นในชนบท จังหวัดอุดรธานี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ฉวีวรรณ ศรีดาวเรือง และ วนิดา ศรีพรหมษา, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาความคิดเห็นของวัยรุ่นเกี่ยวกับ สถานการณ์การจัดบริการอนามัยเจริญพันธุ์ คุณลักษณะบริการที่เป็นมิตร และสมรรถนะของผู้ให้บริการสุขภาพของสถานบริการสาธารณสุข
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดอุดรธานี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	วัยรุ่นอายุ 12-18 ปี กำลังเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาใน 5 พื้นที่ชนบท จำนวน 439 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ส่วนคือ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง, ความรู้ด้านสุขภาพทางเพศ, การตระหนักเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์เมื่อมีเพศสัมพันธ์, ความคิดเห็นเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวีและเอดส์, และการตระหนักด้านการจัดบริการสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องเพศศึกษา 6.34 จากคะแนนเต็ม 11 คะแนน 2. กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่เชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยเป็นวิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ที่มีประสิทธิภาพ 3. ทักษะต่อการจัดบริการอนามัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น - ไม่ทราบว่าสถานบริการอยู่ที่ไหน (ร้อยละ 74.7) - ไม่ทราบว่าสถานที่เหล่านี้ให้บริการอะไรแก่วัยรุ่น (ร้อยละ 60.6) - ระบุว่าสถานบริการเหล่านี้ไม่มีบริการสำหรับวัยรุ่น (ร้อยละ 50) - คิดว่าสถานบริการเหล่านี้จะไม่มีประโยชน์มาก (ร้อยละ 80) - ที่สำคัญคือมีคิดเห็นว่า มันเป็นการยากที่จะเข้าถึงสถานบริการเหล่านี้ (ร้อยละ 98) - กังวลว่าเจ้าหน้าที่ของสถานบริการเหล่านี้จะคาดเดาพฤติกรรมของวัยรุ่น (ร้อยละ 75)
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษาให้ครอบคลุมวัยรุ่นในทุกพื้นที่และครอบคลุมทั้งกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่เสี่ยง กลุ่มเสี่ยง ทั้งในและนอกโรงเรียน

ชื่อเรื่อง	บทเรียนจากการพัฒนาบริการสายด่วนช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ศิริพร จิรวัดนกุล, สมพร รุ่งเรืองกลกิจ และ นิลุบล รุจิรประเสริฐ, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสภาการพยาบาล
วัตถุประสงค์	เพื่อนำเสนอการจัดระบบบริการสายด่วน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	-
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	-
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: สารระหลักได้จากการทบทวนวรรณกรรม และการถอดบทเรียนประสบการณ์การพัฒนาระบบของสายด่วน 1663 ในการช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบริการสายด่วน ลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาผ่านสายด่วน รวมถึงสมรรถนะ และจรรยาของการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ และองค์ความรู้เฉพาะที่เน้นระบบบริการสายด่วนช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- การจัดบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพผ่านสายด่วน ปัจจุบันนี้มีบริการสายด่วนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจำนวนมาก ทั้งที่เป็นสายด่วนในท้องถิ่น และในระดับประเทศ นอกจากนี้ยังมีสายด่วนของสถานบริการสุขภาพเอกชน และองค์กรภาคประชาชนอื่นๆ อีกองค์กรที่จัดบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพผ่านสายด่วนดังกล่าวมีองค์ประกอบของโครงสร้างการจัดการที่สำคัญ 4 ประการ คือ การจัดการ คู่สายโทรศัพท์ ผู้ให้คำปรึกษา และผู้ใช้โทรศัพท์มาขอคำปรึกษา - ระบบบริการสายด่วนช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าประกอบด้วย ปัจจัยการนำเข้า, กระบวนการทำงาน และผลผลิตดังนี้ 1. ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ระบบโทรศัพท์/สถานที่รับสาย, งบประมาณ, ผู้จัดการสายด่วน, อาสาสมัครให้คำปรึกษา (อส.), ที่ปรึกษา/พี่เลี้ยง อาสาสมัคร (พล.),แนวทางให้บริการสายด่วนให้คำปรึกษา, เครือข่ายบริการส่งต่อ และผู้ขอรับคำปรึกษา 2. กระบวนการ ได้แก่ กำหนดบริการและการประชาสัมพันธ์, ควบคุมคุณภาพการให้คำปรึกษา, เสริมสร้างสมรรถนะ พล. และ อส. และการประเมินคุณภาพบริการ 3. ผลผลิต ได้แก่ จำนวนสายที่มาขอรับคำปรึกษา, จำนวน อส. ที่คงอยู่ในระบบ และความพึงพอใจของผู้รับคำปรึกษา - ตัวอย่างแนวปฏิบัติการให้คำปรึกษาผ่านสายด่วนสำหรับวัยรุ่น

	4. สร้างสัมพันธภาพ บอกบริการ และให้รหัสผู้รับบริการ (ไม่ถามชื่อ สกุล ที่อยู่) 5. ค้นหาปัญหา และสรุปทางเลือกที่วัยรุ่นตัดสินใจเลือกเอง โดยใช้กระบวนการให้คำปรึกษาทางเลือก พุดคุยให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์วางแผนทางเลือกอย่างรอบด้าน เพื่อช่วยให้วัยรุ่นคิด ตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของตนเอง แล้วดำเนินการช่วยเหลือตามทางเลือกที่ตัดสินใจ (ทุกทางเลือกวัยรุ่นอาจยังลังเล ผู้ให้บริการต้องประเมินเป็นระยะ และยืดหยุ่นตามสภาพปัญหา) ในการให้บริการแต่ละครั้งผู้ให้บริการต้องพยายามให้บริการให้จบกระบวนการในแต่ละครั้ง 3. ถ้าวัยรุ่นต้องการตั้งครรรค์ต่อ : ในกรณีนี้ ให้ชวนคิดวิเคราะห์แนวทางที่ต้องเตรียมตัวตั้งแต่ตั้งครรรค์ไปจนถึงหลังคลอดให้มากที่สุด และประสานส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ประจำของ 1663 4. ถ้าวัยรุ่นต้องการทราบสถานที่บริการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย และวัยรุ่นสามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง : กรณีที่วัยรุ่นกับคู่ที่มีความสัมพันธ์ปกติ และรับรู้การตั้งครรรค์ต้องการทราบแหล่งบริการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย โดยสามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้วยตัวเอง ผู้ให้บริการต้องช่วยประเมินอายุครรภ์และค้นหาแหล่งบริการที่เหมาะสมให้จบในการให้บริการครั้งนี้เลย 5. ถ้าวัยรุ่นต้องการความช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายเพื่อการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย : กรณีที่ที่มีความสัมพันธ์ปกติ และรับรู้การตั้งครรรค์ ต้องการความช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยผู้ให้บริการช่วยประเมินอายุครรภ์ และแจ้งเรื่องการช่วยเหลือด้านการเงิน จำนวนเงินที่ช่วยได้ และเป็นการให้ยืมจากเครือข่ายท้องถิ่นหรือไม่พร้อม และในอนาคต เมื่อสามารถส่งคืนได้ ขอให้ส่งคืน และให้ดำเนินการปรึกษาจนจบกระบวนการ โดยประสานต่อกับเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อร่วมกันบริหารจัดการต่อไป 6. ถ้าวัยรุ่นตั้งครรรค์จากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ : ผู้ให้บริการต้องช่วยด้านจิตใจ และค้นหาระดับของปัญหา และการช่วยเหลือด้านกฎหมาย เพื่อประเมินว่าต้องส่งต่อไปที่แหล่งบริการใดต่อไป ในกรณีนี้ต้องดำเนินการให้มากที่สุด และประสานส่งต่อ
ข้อเสนอแนะ	-

การศึกษาและพัฒนาด้านบริการสุขภาพทางเพศของมารดาวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มารับบริการฝากครรภ์โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นงนุช ชันธอารี, 2548
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ตามตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพการสมรส การวางแผนการมีบุตร และประสบการณ์ตั้งครรภ์ 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพ การรับรู้ความสามารถแห่งตน การรับรู้ประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของการส่งเสริมสุขภาพ การมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติต่อการส่งเสริมสุขภาพ แรงสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มารับบริการฝากครรภ์จำนวน 350 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป, การรับรู้ด้านต่างๆของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ตามรูปแบบพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์, ลักษณะการมุ่งอนาคต-ควบคุมตน, เจตคติต่อการส่งเสริมสุขภาพ, แรงสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ.2546
สรุปผลการศึกษา	1. หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ อยู่ในระดับดี มีการรับรู้ภาวะสุขภาพ การรับรู้ความสามารถแห่งตน การรับรู้ประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพ การมุ่งอนาคต-ควบคุมตน อยู่ในระดับสูง การรับรู้อุปสรรคของการส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง และมีเจตคติต่อการส่งเสริมสุขภาพ และแรงสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับดี 2. ระดับการศึกษาที่ต่างกันทำให้มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3. รายได้ อาชีพ สถานภาพการสมรส การวางแผนมีบุตร ประสบการณ์ตั้งครรภ์ที่ต่างกันพบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ไม่แตกต่างกัน 4. การรับรู้ความสามารถตน การรับรู้ภาวะสุขภาพ การรับรู้ประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของการส่งเสริมสุขภาพ การมุ่งอนาคต-ควบคุมตน เจตคติต่อการส่งเสริมสุขภาพ แรงสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
ข้อเสนอแนะ	ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ที่สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในแต่ละด้านได้

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการให้บริการหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นโดยครอบครัวมีส่วนร่วมใน คลินิกฝากครรภ์ เครือข่ายบริการสุขภาพ อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	วาสนา ถิ่นชนอน, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาแนวทางการให้บริการหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น โดยครอบครัวมีส่วนร่วมในคลินิกฝากครรภ์ เครือข่ายบริการสุขภาพ
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการสุขภาพ จำนวน 10 คน กลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น จำนวน 18 คน สมาชิกครอบครัวหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น จำนวน 7 คน
วิธีวิจัย	Action Research แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์การให้บริการสุขภาพ การดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น และการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นของครอบครัว ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแนวทางการให้บริการหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น โดยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สถานการณ์ มาวางแผน ปฏิบัติ สะท้อนผลและปรับปรุง ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลลัพธ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือ: แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก, แนวทางการสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนเมษายน – กันยายน พ.ศ.2554
สรุปผลการศึกษา	1. ข้อมูลเบื้องต้น - กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ 18 คน อาศัยอยู่กับสามี โดย 44.44% เป็นครอบครัวขยายและอีก 55.56% เป็นครอบครัวเดี่ยว - ส่วนใหญ่ครอบครัวมีรายได้ โดย 50% มีความเพียงพอของรายได้และเหลือเก็บ, 44.44% มีความเพียงพอของรายได้แต่ไม่เหลือเก็บ และ 5.56% รายได้ไม่เพียงพอแต่ไม่มีหนี้สิน ส่วนใหญ่ 94.44% ใช้สิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า และ 5.56% ชำระเงินสด 2. ความพร้อมในการตั้งครรภ์ - หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น อยู่ในช่วงอายุ 16-19 ปี ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่จบการศึกษาแล้ว เป็นการตั้งครรภ์ที่มีความพร้อม ต้องการที่จะมีบุตร - อีกกลุ่มเป็นหญิงตั้งครรภ์ อายุ 14-15 ปี ร้อยละ 11.11 ซึ่งมีหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 1 รายที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ เพราะหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นส่วนใหญ่อยู่นอกระบบการศึกษา และพร้อมที่จะมีบุตร เพียงแต่ไม่ได้มีการวางแผนล่วงหน้าในการตั้งครรภ์

	3. ปัญหาและความต้องการในการพัฒนา - เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้เฉพาะในการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น - การป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นยังไม่ได้ผล - ความต้องการด้านเวลาในการให้คำแนะนำและคำปรึกษา - ขาดความรู้ในการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น และการเตรียมความพร้อมสำหรับการคลอดและการเลี้ยงดูบุตร - ขาดการมีส่วนร่วมของครอบครัว 4. แนวทางการพัฒนา - พัฒนาความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการสุขภาพในการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น - พัฒนาแนวทางการให้บริการโดยจัดตั้งคลินิกสำหรับหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น โดยกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและครอบครัว 5. ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ทำให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและครอบครัวได้ร่วมกันนำเสนอแนวทางการให้บริการสุขภาพที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการ และผลจากการดำเนินงาน ทำให้มีการจัดตั้งคลินิกหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นขึ้นและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการสุขภาพมีแนวทางการให้บริการฝากครรภ์เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นโดยครอบครัวมีส่วนร่วม
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการทำวิจัยในพื้นที่อื่นๆ เพื่อจะได้มีแนวทางที่เป็นไปตามบริบทของพื้นที่นั้นๆ 2. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการดูแลสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาปรับแนวทางการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม 3. กระบวนการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการให้บริการแก่ผู้รับบริการกลุ่มอื่น เช่น กลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง นอกจากนี้ยังสามารถขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ ซึ่งจะทำให้กลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นได้รับบริการที่ดี และตอบสนองต่อความต้องการได้ 4. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดูแลและป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เพื่อให้ชุมชนตระหนัก และเห็นความสำคัญของการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและร่วมกันวิเคราะห์ หาแนวทางป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต่อไป

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการให้บริการหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นเพื่อส่งเสริมการดูแลตนเอง โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองกรด อำเภอตาบองเขต จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ชยาภรณ์ เขียวกลาง, 2556
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อการพัฒนาแนวทางการให้บริการหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นเพื่อส่งเสริมการดูแลตนเอง โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองกรด อำเภอตาบองเขต จังหวัดนครราชสีมา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ จำนวน 5 คน, กลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นจำนวน 19 คน และสมาชิกในครอบครัวของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น จำนวน 19 คน
วิธีวิจัย	Action research: ขั้นตอนการศึกษาแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์การดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น, การดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นของครอบครัว และการให้บริการฝากครรภ์ ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแนวทางการให้บริการที่ส่งเสริมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว วางแผนการดำเนินงาน นำไปปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 สะท้อนผลการปฏิบัติและประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลและหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555 - เมษายน พ.ศ.2556
สรุปผลการศึกษา	ปัญหาและความต้องการการพัฒนา ดังนี้ (1) เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น และมีเวลาไม่เพียงพอในการให้บริการ (2) หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นขาดความรู้การดูแลตนเองที่เหมาะสมขณะตั้งครรภ์ (3) ครอบครัวขาดการมีส่วนร่วมในการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันเสนอแนวคิดและร่วมกันพัฒนา เพื่อให้เกิดแนวทางในการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ในประเด็นดังนี้ (1) การพัฒนาความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่เฉพาะในการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น (2) การจัดตั้งคลินิกฝากครรภ์สำหรับหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น โดยมีแนวทางการให้บริการที่ชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ผลการศึกษาจากการพัฒนาแนวทาง พบว่า (1) กระบวนการพัฒนาคุณภาพการบริการที่ส่งเสริมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นนั้นทำให้ (2) หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นและครอบครัวมีบทบาทในการนำเสนอความต้องการในการดูแลตนเองเพื่อให้ผลลัพธ์นั้นตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม (3) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองกรด มีคลินิกและแนวทางในการให้บริการเฉพาะในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น (4) เจ้าหน้าที่มีความมั่นใจในการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมากขึ้น รวมทั้งมีแนวทางในการให้บริการหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่ให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม ในการดูแลเพื่อลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น
ข้อเสนอแนะ	- ควรมีการทำวิจัยในพื้นที่ที่ต้องการการพัฒนาแนวทางการให้บริการหญิงตั้งครรภ์ตามบริบท ของพื้นที่นั้นๆ - ควรมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สะท้อนปัญหาและหาแนวทางแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดแนวทางที่ดีที่เหมาะสมกับการดูแลหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมากที่สุด

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝากครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นภศพร ชัยมาโย, จันทรัตน์ เจริญสันติ และ พรรณพิไล ศรีอาภรณ์, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์ของการฝากครรภ์ การรับรู้อุปสรรคของการฝากครรภ์ การสนับสนุนทางสังคม และการฝากครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 18 ปี ที่ฝากครรภ์ครั้งแรก หรือฟังผลตรวจทางห้องปฏิบัติการครั้งแรก ณ แผนกฝากครรภ์ ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 แห่ง จำนวน 123 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ของการฝากครรภ์, แบบสอบถามการรับรู้อุปสรรคของการฝากครรภ์, แบบสอบถามพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม และแบบบันทึกการฝากครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนตุลาคม พ.ศ.2558 - มีนาคม พ.ศ.2559
สรุปผลการศึกษา	1. การฝากครรภ์ครั้งแรกของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น มีอายุครรภ์เฉลี่ย 18.09 สัปดาห์ 2. การรับรู้ประโยชน์ของการฝากครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 48.48 3. การรับรู้อุปสรรคของการฝากครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นอยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 13.28 4. การสนับสนุนทางสังคมของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 58.99 5. การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำ กับอายุครรภ์ที่เริ่มฝากครรภ์ครั้งแรกของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมให้สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นฝากครรภ์ครั้งแรกเมื่ออายุครรภ์น้อย
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝากครรภ์ครั้งแรกของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น 2. สามารถนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยปัจจัยทำนายการฝากครรภ์ครั้งแรกของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น

การศึกษาและพัฒนาด้านบริการสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	การขับเคลื่อนทางสังคมด้านบริการสุขภาพทางเพศที่เป็นมิตรสำหรับเยาวชน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	น้ำผึ้ง ชุริกันนท์, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษากระบวนการจัดการ ขั้นตอนการขับเคลื่อนทางสังคม ผลกระทบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนทางสังคมด้านบริการสุขภาพทางเพศที่เป็นมิตรสำหรับเยาวชน
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานครฯ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	เอกสารงานวิจัย และกลุ่มเยาวชนที่มารับบริการในศูนย์บริการสุขภาพทางเพศที่เป็นมิตร
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ เป็นลักษณะคำถามปลายปิด และแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของเยาวชนที่มารับบริการในคลินิกที่เป็นมิตร ในเรื่องการรับรู้ และความพึงพอใจ
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนตุลาคม พ.ศ.2553 – มีนาคม พ.ศ.2554
สรุปผลการศึกษา	1. กระบวนการขับเคลื่อนทางสังคม ประกอบด้วย นโยบายจากภาครัฐ ร่วมกับการประสานงานภาคีเครือข่ายขององค์กรพัฒนาเอกชนโดยมีรูปแบบการขับเคลื่อนทั้งจากการมอบหมายงานตามสายการบังคับบัญชาและขับเคลื่อนแบบเครือข่าย การใช้สื่อประเภทต่างๆ เพื่อเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักรู้ให้กับสังคมและชี้แนะชุมชน รวมถึงการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้เยาวชนมารับบริการที่เป็นมิตร 2. ผลกระทบที่เกิดขึ้นในการขับเคลื่อนทางสังคม ด้านบริการสุขภาพทางเพศที่เป็นมิตรสำหรับเยาวชนส่งผลให้มีจำนวนศูนย์บริการที่เป็นมิตรมากขึ้น รูปแบบหลากหลาย เยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย นอกจากนี้การปรับเปลี่ยนนโยบายของภาครัฐและการถอนตัวขององค์กรที่ร่วมดำเนินงานอาจส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนและต่อเนื่องในการขับเคลื่อนบริการดังกล่าว 3. ปัจจัยที่สำคัญของการขับเคลื่อน ประกอบด้วย การมีแกนนำหลัก การได้รับการสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณจากทางภาครัฐและองค์กรภายนอก การใช้สื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ เป็นกลไกขับเคลื่อนทางสังคม และการมีองค์กรภาคีในพื้นที่ หรือท้องถิ่นเข้าร่วมในการขับเคลื่อน
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมสำหรับคลินิกบริการที่เป็นมิตรในการดำเนินงานของภาครัฐ 2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องความต้องการบริการ รูปแบบบริการ ความพึงพอใจแลพบปัญหาในการมารับบริการ และมีการติดตามผลระยะยาว

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาบริการคลินิกวัยใสโดยชุมชนมีส่วนร่วมในพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลโพทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	วาสนา ธรรมโร, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อเพิ่มคุณภาพบริการงานประจำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน และกระบวนการ PDCA
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	ชุมชนเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลโพทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ครู และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก, แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม, แนวทางการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และแบบมีส่วนร่วม
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนตุลาคม พ.ศ.2554 - มีนาคม พ.ศ.2555
สรุปผลการศึกษา	- พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในชุมชน มี 3 ลักษณะ ได้แก่ พฤติกรรมที่นำไปสู่ความเสี่ยงทางเพศ, พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย และ พฤติกรรมการจัดการผลจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย นอกจากนี้ยัง พบว่า ชุมชนได้ร่วมกันป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น โดยการให้ความรู้ผ่านหอกระจายข่าว, ผ่านการอบรมวัยรุ่น อสม., ให้บริการปรึกษา แต่ยังไม่พบวัยรุ่นตั้งครรภ์ มีโรคทางเพศสัมพันธ์ และใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินแก้ปัญหา ดังนั้นชุมชนจึงร่วมกัน พัฒนาบริการคลินิกวัยใส ซึ่งได้สร้างเครือข่ายบริการคลินิกวัยใส ในชุมชน ได้แก่ (1) สร้างแกนนำอสม. วัยใส และแกนนำวัยรุ่นวัยใส ให้คำปรึกษา และบริการถุงยางอนามัย (2) สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในชุมชน โดยกลุ่มเครือข่ายผู้ปกครอง อสม., ผู้นำชุมชน อบต. และโรงเรียน (3) มีสายด่วนบริการให้คำปรึกษาตลอด 24 ชม. (4) เยี่ยมบ้านให้ความรู้ครอบครัวและชุมชนส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อการสื่อสารเรื่องเพศ (5) รณรงค์สร้างวัฒนธรรมที่ดีทางเพศ หรือเป็นแบบอย่างที่ดีแก่วัยรุ่นในชุมชน (6) มีบริการถุงยางอนามัยและการคุมกำเนิดสำหรับวัยรุ่นที่เหมาะสม
ข้อเสนอแนะ	6. ควรศึกษาผลของการนำแนวทางการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นไปขยายผลการศึกษาในชุมชนใกล้เคียงต่อไป 7. ควรศึกษาในด้านการปลูกฝังค่านิยมทางเพศ และบรรทัดฐานของครอบครัวชุมชนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่มีผลต่อพฤติกรรมวัยรุ่น 8. ควรศึกษาความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติตัว ตลอดจนผลกระทบจากการที่วัยรุ่นใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน 9. ควรศึกษาความคิดเห็นของชุมชนต่อการบริการถุงยางอนามัยในชุมชน สถานบริการสุขภาพโรงเรียน หรือสวนสาธารณะ 10. ควรพัฒนารูปแบบการเตรียมนักเรียนก่อนเข้าสู่วัยรุ่น เรื่องการแสดงออกทางเพศที่เหมาะสมกับสังคมไทย 11. ควรพัฒนารูปแบบการเตรียมโรงเรียน หรือคูแล่นักเรียนวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ที่มาเรียนตามปกติ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบบริการคลินิกวัยรุ่นนั่วยราช โรงพยาบาลนั่วยราช จัังหวดับุรีรัมย์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	วิจิตรว วาฬัประโคน, ฤชงคั ซายชิน และ สุตารัตน์ แก้วอรสาร, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารวิชาการสาธารณสุข
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานคลินิกวัยรุ่นนั่วยราชเพื่อเพิ่มการเข้าถึงและใช้บริการด้านสุขภาพ และอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ครบถ้วนรอบด้าน ในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอนั่วยราช จัังหวดับุรีรัมย์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ผู้รับบริการที่คลินิกวัยรุ่นนั่วยราช โรงพยาบาลนั่วยราช จำนวน 401 คน
วิธีวิจัย	Action Research ทำงานเชิงรุกร่วมกับภาคีเครือข่ายแบบบูรณาการ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติและทักษะชีวิต ให้แก่วัรุ่น ตามหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์เชื่อมต่อเชิงรับ ที่จัดรูปแบบบริการเพื่อให้วัยรุ่นเข้าถึงบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ให้ครอบคลุม และตรงตามความต้องการได้ง่าย เร็ว ลับ อบอุ่น และปลอดภัย เชื่อมโยงระบบการให้การดูแลช่วยเหลือ กับ 4 มาตรการโครงการ Teen Unwanted Pregnancy Care เขตนครชัยบุรีรินทร์ คือ Safe Virgin, Safe sex, Safe MCH และ Safe Abortion โดยเป็นเครือข่ายแพทยาสารับส่งต่อเพื่อ Safe abortion จากนั้นทดลองใช้รูปแบบใหม่และประเมินผลรูปแบบ
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนมิถุนายน พ.ศ.2556 – กันยายน พ.ศ.2557
สรุปผลการศึกษา	- อัตราการเข้าถึง และใช้บริการสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์ ที่คลินิกวัยรุ่นนั่วยราชเพิ่มขึ้นจาก 108 รายในปี 2556 เป็น 401 รายในปี 2557 คิดเป็น 3.7 เท่า - ปริมาณปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพิ่มขึ้นจาก 18 ราย เป็น 190 ราย คิดเป็น 10.6 เท่า ซึ่งในจำนวนนี้เป็นวัยรุ่นร้อยละ 50 - ผู้รับบริการ ที่มาจากนอกพื้นที่อำเภอนั่วยราช 157 ราย คิดเป็น ร้อยละ 82.6, นอกเขตจัังหวดับุรีรัมย์ ร้อยละ 20.5 และนอกเขตนครชัยบุรีรินทร์ร้อยละ 4.7 - มีผู้ขอรับบริการ Safe abortion 175 ราย โดยเป็นวัยรุ่นร้อยละ 49.7 - มีผู้ขอรับบริการคุมกำเนิด เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ โดยฝังยาคุมกำเนิดมากที่สุดร้อยละ 50.9 - อัตราการเกิดมีชีฟโดยมารดาอายุ 15-19 ปี ของอำเภอนั่วยราช ลดลงจาก 54.7 ในปี 2556 เป็น 39.9 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1000 คนในปี 2557 - ความพึงพอใจของผู้รับบริการอยู่ในระดับพอใจมากร้อยละ 98.1 มีระบบดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น โดยเชื่อมโยงกับเครือข่ายแพทยาสารับส่งต่อเขตนครชัยบุรีรินทร์ จากการศึกษา ชี้ให้เห็นว่า การจัดบริการคลินิกวัยรุ่นนั่วยราชที่ครอบคลุมความต้องการ ร่วมกับสร้างภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งแบบบูรณาการ จะทำให้วัยรุ่นเข้าถึง และใช้บริการสุขภาพอนามัยการเจริญพันธุ์ ช่วยแก้ไข้ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการใช้รูปแบบดังกล่าวต่อไป สำหรับการประเมินผลความสำเร็จต้องมีการติดตามในระยะยาว เนื่องจากการวิจัยนี้มีข้อจำกัดเรื่องเวลา

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังและช่วยเหลือวัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ โดยอาสาสมัครแกนนำวัยรุ่นอนามัยการเจริญพันธุ์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สันติท บุนยะสง, บังเอิญ ทองมอญ, บุญธรรม เตชะจินดารัตน์, วรณดี จันทศิริ, ทิพวรรณ จูมแพง และคณะ, 2558
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังและช่วยเหลือวัยรุ่นที่มีความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์ โดยอาสาสมัครแกนนำวัยรุ่นอนามัยการเจริญพันธุ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดสมุทรปราการ, ฉะเชิงเทรา, นครนายก, ปราจีนบุรี, สระแก้ว, ชลบุรี, ระยอง, จันทบุรี และตราด
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักเรียนสายอาชีพ อายุ 14-19 ปี ในชั้น ปวช, 1-3 และ ปวส. 1-2 จำนวน 2,470 คน
วิธีวิจัย	Action research เครื่องมือ: แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกและการอภิปรายกลุ่ม
ระยะเวลาทำการวิจัย	วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2555 – 30 กันยายน พ.ศ.2556
สรุปผลการศึกษา	- กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย 1,182 คน หญิง 1,288 คน มีอายุเฉลี่ย 16.23 ปี - รูปแบบการเฝ้าระวังและช่วยเหลือวัยรุ่น เป็นการเฝ้าระวังวัยรุ่นที่มีความเสี่ยงแบบส่วนตัวและเป็นความลับ และให้การช่วยเหลือในทันทีโดยอาสาสมัครแกนนำวัยรุ่นที่เป็นเพื่อนกัน เมื่อนำไปใช้ทดลองพบว่า - คะแนนหลังการทดลอง 6 เดือนมากกว่าคะแนนก่อนการทดลอง - คะแนนหลังการทดลอง 12 เดือนมากกว่าคะแนนก่อนการทดลองและหลังทดลอง 6 เดือน - เริ่มต้นการทดลองมีจำนวนตัวอย่างที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์จำนวน 953 คนจาก 2,470 คน คิดเป็นร้อยละ 38.58 - หลังการทดลองที่ 6 และ 12 เดือนมีจำนวนตัวอย่างที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ลดลงเหลือ 776 และ 527 คน คิดเป็นร้อยละ 31.42 และ 21.34 ตามลำดับ โดยในการติดตามแต่ละครั้งมีความแตกต่างกับก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นการนำไปใช้จึงควรกำหนดอาจารย์ผู้รับผิดชอบในเรื่องเพศศึกษาและเป็นที่ปรึกษาให้แก่อสม.วัยรุ่นอนามัยการเจริญพันธุ์ เพื่อเฝ้าระวังวัยรุ่น 2 เดือนครั้ง และดำเนินการเฝ้าระวังโดยอสม.แกนนำวัยรุ่นทุก ๆ 6 เดือนและประเมินความเสี่ยงพร้อมให้ความช่วยเหลือ หากไม่สามารถช่วยเหลือได้ให้ปรึกษาอาจารย์หรือหารือกับผู้ปกครอง และหรือพาไปคลินิกเพื่อนใจวัยรุ่นที่โรงพยาบาล และมีการติดตามโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบเดือนละ 1 ครั้ง
ข้อเสนอแนะ	-

โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพแก่มารดาวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถการเป็นมารดาต่อการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่การเป็นมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรก
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุนิดา ชูแสง, 2546
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถการเป็นมารดาต่อการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่การเป็นมารดา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลตำรวจ กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรก ที่คลินิกฝากครรภ์ กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถการเป็นมารดา, แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่การเป็นมารดา
ระยะเวลาทำการวิจัย	6 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ครั้งที่ 1 (อายุครรภ์ 30-32 สัปดาห์) ให้ความรู้เพื่อเตรียมตัวสำหรับการเป็นมารดา สาธิตการออกกำลังกายขณะตั้งครรภ์ ให้คำปรึกษาและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติ แจกคู่มือการปฏิบัติตัวครั้งที่ 2 (อายุครรภ์ 32-34 สัปดาห์) ซักถามพูดคุยเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจ ให้ความรู้เรื่องพัฒนาการเด็ก การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ครั้งที่ 3 (อายุครรภ์ 34-36 สัปดาห์) ซักถามพูดคุย ให้ความรู้เรื่องการเตรียมตัวเพื่อการคลอด ครั้งที่ 4 (อายุครรภ์ 36-38 สัปดาห์) ซักถามพูดคุย ให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมและความต้องการของทารกแรกเกิด
สรุปผลการศึกษา	การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่การเป็นมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรกหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถการเป็นมารดา สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม และมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	ควรศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่ได้มารับบริการฝากครรภ์ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของบุคคลสำคัญต่อการส่งเสริมการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่การเป็นมารดา

ชื่อเรื่อง	ประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น โรงพยาบาลมารดาชราสีมา
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	อรรณพ เพชรสัมฤทธิ์, 2546
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลมารดาชรา จังหวัดนครราชสีมา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก อายุ 13-19 ปีที่ แผนกผู้ป่วยนอก กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมสุขศึกษา และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป, ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์วัยรุ่น ประกอบด้วยภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ การดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ และการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคในการดูแลตนเอง แรงจูงใจด้านสุขภาพและแรงสนับสนุนทางสังคม
ระยะเวลาทำการวิจัย	4 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	โปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยการให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมกลุ่ม และใช้สื่อประกอบการนำเสนอ ดังนี้ - Power point และแบบจำลองความรู้ ประกอบการบรรยายเรื่องโภชนาการขณะตั้งครรภ์ - Power point ประกอบการบรรยายเรื่องการเปลี่ยนแปลงร่างกายเมื่อ เริ่มตั้งครรภ์ และภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ โดยแพทย์ ด้านสูติศาสตร์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำ กิจกรรมกลุ่มเพื่อคลายเครียดโดยนักจิตวิทยา การฝึกการบริหารร่างกาย
สรุปผลการศึกษา	กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเรื่องความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ แรงจูงใจด้านสุขภาพทั่วไป แรงสนับสนุนทางสังคม พฤติกรรมการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรทำการทดลองซ้ำในโปรแกรมเดียวกัน แต่เปลี่ยนสถานที่เป็นโรงพยาบาลอื่นเพื่อเป็นการยืนยันผลการวิจัยอีกครั้ง 2. ควรมีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง ติดตามถึงผลการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 3. ควรจัดให้มีโปรแกรมสุขศึกษาลักษณะเช่นนี้กับกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ปกติที่มาฝากครรภ์ครั้งแรก

ชื่อเรื่อง	ผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของมารดาวัยรุ่นหลังคลอดครรภ์แรก
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุหรี หนองอาหลี่, 2547
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของมารดาวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปทุมธานี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ครรภ์แรก กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง และแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป, พฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของมารดาวัยรุ่นหลังคลอดครรภ์แรก และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลี้ยงดูบุตรของมารดาวัยรุ่นหลังคลอดครรภ์แรก
ระยะเวลาทำการวิจัย	6 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	4. ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยการได้รับคำแนะนำหรือการใช้คำพูดชักจูงเรื่องเรียนรู้ลูกรัก เลี้ยงหนูให้มีคุณภาพ 5. เรียนรู้ผ่านตัวแบบหรือประการณ์ผู้อื่นผ่านการสังเกตตัวแบบสัญลักษณ์และตัวแบบจากชีวิตจริง 6. การมีประสบการณ์หรือการกระทำที่ประสบผลสำเร็จด้วยตนเองโดยฝึกทักษะเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรและการมีส่วนร่วมในตัวแบบที่ประสบความสำเร็จโดยร่วมทำกับผู้วิจัยจนมารดาวัยรุ่นหลังคลอดครรภ์แรกมีความมั่นใจที่จะทำได้ด้วยตนเอง 7. การกระตุ้นทางร่างกายและทางอารมณ์ เพื่อลดความเครียดและวิตกกังวลของมารดาวัยรุ่นเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ผ่านการสนับสนุนทางด้านร่างกายและอารมณ์"
สรุปผลการศึกษา	พฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของมารดาวัยรุ่นหลังคลอดครรภ์แรกระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษา โดยนำตัวแปร หรือปัจจัยอื่นที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของมารดาวัยรุ่น มาดำเนินการจัดโปรแกรม 2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมในการดูแลตนเอง และพฤติกรรมในการเลี้ยงดูของมารดาวัยรุ่นหลังคลอดกลุ่มนี้ 3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของมารดาวัยรุ่นหลังคลอดครรภ์แรกในมารดาวัยรุ่นที่คลอดปกติ และมารดาวัยรุ่นที่คลอดผิดปกติ มีโรคหรือภาวะแทรกซ้อน

ชื่อเรื่อง	ผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองที่เน้นการสนับสนุนจากสามี ต่อการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่การเป็นมารดาในหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรก
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ภาวดี ทองเผือก, 2547
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองที่เน้นการสนับสนุนจากสามี ต่อการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่การเป็นมารดา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรก ที่คลินิกฝากครรภ์ โดยมีกลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองที่เน้นการสนับสนุนจากสามี, แบบสอบถาม การรับรู้ความสามารถของตนเอง, การสนับสนุนจากสามี และสมุดบันทึกลูกแรกของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรก
ระยะเวลาทำการวิจัย	6 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ครั้งที่ 1 (อายุครรภ์ 28-30 สัปดาห์) แจกคู่มือการปฏิบัติตัว ฝึกทักษะประสบการณ์ความสำเร็จด้วยตนเอง การกระตุ้นทางร่างกายและอารมณ์ เพื่อเตรียมตัวสำหรับการเป็นมารดา การออกกำลังกายขณะตั้งครรภ์ ครั้งที่ 2 (อายุครรภ์ 30-32 สัปดาห์) ฝึกทักษะประสบการณ์ความสำเร็จด้วยตนเองและการกระตุ้นทางร่างกายและอารมณ์ ชักถามพูดคุยเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจ เปิดโอกาสให้ระบายความรู้สึกและให้คำแนะนำ ครั้งที่ 3 (อายุครรภ์ 32-34 สัปดาห์) ทำกิจกรรมเช่นเดียวกับครั้งที่ 2 โดยมีการเปลี่ยนหัวข้อ ครั้งที่ 4 (อายุครรภ์ 34-36 สัปดาห์) พูดคุยซักถามสภาพร่างกาย จิตใจและทารกในครรภ์ ทำแบบประเมินอีกครั้ง
สรุปผลการศึกษา	ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่การเป็นมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรกหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองที่เน้นการสนับสนุนจากสามีสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมในหญิงตั้งครรภ์กลุ่มอื่นๆ 2. ควรมีการศึกษาการแก้ปัญหาเชิงรุก 3. ควรเริ่มต้นกิจกรรมการดำเนินการทดลองให้เร็วขึ้นเพื่อหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรกมีการปรับตัวในการเป็นมารดาได้ตั้งแต่ช่วงไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์ 4. ควรจัดทำคู่มือให้สามี เพื่อให้สามีเข้าใจบทบาทในการสนับสนุนช่วยเหลือภรรยาขณะตั้งครรภ์ได้มากขึ้น

ชื่อเรื่อง	ผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ศรินธร มังคะมณี, 2547
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมหาราช จังหวัดสุพรรณบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน, แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป, การสนับสนุนจากคู่มือ, พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ระยะเวลาทำการวิจัย	6 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	กิจกรรมที่ 1 การชักจูงด้วยคำพูดเพื่อให้เกิดความมั่นใจและเชื่อมั่นในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพให้สำเร็จ กิจกรรมที่ 2 ให้เรียนรู้ผ่านตัวแบบที่สอดคล้องหรือคล้ายคลึงกับตนเองโดยจัดกิจกรรมเรื่องการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ การเตรียมโภชนาการสำหรับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กิจกรรมที่ 3 ให้หญิงตั้งครรภ์มีประสบการณ์ตรงจากการได้รับผลสำเร็จในกิจกรรมเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองอย่างเหมาะสม กิจกรรมที่ 4 กระตุ้นรื้อทางอารมณ์และสรีระให้รับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ 6 ด้าน
สรุปผลการศึกษา	พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรกหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมและกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของบุคคลสำคัญของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรกต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในระยะตั้งครรภ์ 2. ควรศึกษาในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น กลุ่มครรภ์เป็นพิษ หรือกลุ่มที่มีเลือดบวก เป็นต้น 3. ควรสนับสนุนให้มีการจัดโปรแกรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่องตลอดการตั้งครรภ์

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพที่มีการสนับสนุนจากสามีต่อพฤติกรรมการออกกำลังกาย และการจัดการกับความเครียดของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	อรอุมา สอนพา, 2547
วารสารที่ตีพิมพ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพที่มีการสนับสนุนจากสามีต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายและการจัดการกับความเครียด
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลตำรวจ กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น อายุ 16 - 19 ปี ที่คลินิกฝากครรภ์ กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพที่มีการสนับสนุนจากสามี, แบบวัดการรับรู้ประโยชน์ต่อการออกกำลังกายของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น, แบบวัดการรับรู้อุปสรรคต่อการออกกำลังกายของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น, แบบวัดการรับรู้อุปสรรคในการจัดการความเครียดของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น และแบบวัดการสนับสนุนจากสามี
ระยะเวลาทำการวิจัย	7 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ครั้งที่ 1 และ 2 บรรยายและสาธิตเพื่อส่งเสริมการรับรู้ประโยชน์และจัดอุปสรรคของการออกกำลังกายและการจัดการความเครียด ครั้งที่ 3 สรุปและติดตามการประเมินการปฏิบัติพฤติกรรมการออกกำลังกายและการจัดการกับความเครียด ระหว่างสัปดาห์ที่ 2-7 สามีกระตุ้นให้ภรรยาปฏิบัติพฤติกรรมการออกกำลังกายและการจัดการกับความเครียดโดยให้การสนับสนุนด้านอารมณ์ การประเมินคุณค่าด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านสิ่งของ
สรุปผลการศึกษา	ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการออกกำลังกาย และจัดการกับความเครียดของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นภายหลังได้รับโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพที่มีการสนับสนุนจากสามีสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการทำวิจัยศึกษาผลการใช้โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพที่มีการสนับสนุนจากสามี ในหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะแทรกซ้อนอื่นๆ ที่ไม่ขัดต่อการออกกำลังกาย โดยปรับเปลี่ยนกิจกรรม หรือเนื้อหาบางส่วนให้เหมาะสม 2. ควรมีการศึกษผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพที่มีการสนับสนุนทางสังคมจากแหล่งอื่น เช่น มารดา หรือเพื่อนสนิทของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 3. ควรมีการศึกษาประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยการสอนแนะต่อพฤติกรรมการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดของมารดาวัยรุ่นครั้งแรก
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	วันเพ็ญ พุ่มเกตุ และ รัตนศิริ ทาโต, 2551
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารพยาบาลสภาวิชาชีพไทย
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยการสอนแนะต่อพฤติกรรม การดูแลทารกเกิดก่อนกำหนด
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น อายุ 14 - 19 ปี ที่คลอดทารกก่อนกำหนด กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง, แบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกแรกเกิดก่อนกำหนดของมารดา วัยรุ่นครั้งแรก และแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมการดูแลทารกแรกเกิดก่อนกำหนดของมารดาวัยรุ่นครั้งแรก
ระยะเวลาทำการวิจัย	4 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ครั้งที่ 1: สร้างสัมพันธภาพ ให้ข้อมูลและความรู้ด้วยการใช้คำพูดให้คำแนะนำหรือพูดชักจูง และสร้างทักษะการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดด้านร่างกาย ครั้งที่ 2: ทบทวนทักษะฝึกปฏิบัติครั้งก่อนและสร้างทักษะการดูแลทารกก่อนกำหนดด้านการส่งเสริมพัฒนาการและป้องกันอุบัติเหตุ ครั้งที่ 3: ทบทวนทักษะฝึกปฏิบัติครั้งก่อนและกำกับการทดลอง
สรุปผลการศึกษา	ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดของมารดาวัยรุ่นครั้งแรกระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองโดย การสอนแนะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาผลของโปรแกรกดังกล่าวในมารดาทุกกลุ่มที่คลอดทารกก่อนกำหนด 2. ควรมีการประเมินภาวะสุขภาพของทารกเกิดก่อนกำหนด ทั้งด้านร่างกาย พัฒนาการ และการเกิดอุบัติเหตุ จากการดูแล 3. ควรมีการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยการสอนแนะ ในกลุ่มผู้ช่วยเหลือเลี้ยงดูทารก

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาวัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ศิริขวัญ พรหมจำปา, 2552
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยมหาราช จังหวัดสุพรรณบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรก อายุไม่เกิน 19 ปี กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล, แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่, แบบประเมินพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่, แบบบันทึกการติดตามทางโทรศัพท์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ
ระยะเวลาทำการวิจัย	6 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ระยะที่ 1 : โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ระยะที่ 2: ประเมินพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ระยะที่ 3: ติดต่อทางโทรศัพท์เพื่อประเมินปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ให้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ระยะที่ 4: ประเมินการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประเมินพฤติกรรมในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประเมินความพึงพอใจโปรแกรม และสอบถามระยะเวลาของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
สรุปผลการศึกษา	มารดาที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับการพยาบาลตามปกติ มีคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนและคะแนนพฤติกรรม ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ ใน 6 สัปดาห์หลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาวัยรุ่นที่ได้รับโปรแกรมฯ ($r=0.311$) ใน 6 สัปดาห์หลังคลอดอีกด้วย
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่กว้างขึ้น รวมทั้งขยายเวลาการติดตามผลจนถึงระยะ 6 เดือนหลังคลอด

ชื่อเรื่อง	การส่งเสริมสุขภาพครอบครัวที่มีมารดาวัยรุ่นในะยะหลังคลอด: การประยุกต์ใช้กระบวนการพยาบาลครอบครัว
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ชุลีพร ตวนกู, 2553
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อหาแนวทางปฏิบัติในการการส่งเสริมสุขภาพครอบครัวที่มีมารดาวัยรุ่นในะยะหลังคลอด และภาวะสุขภาพระดับครอบครัว
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ครอบครัวที่มีมารดาวัยรุ่นในะยะหลังคลอด กลุ่มทดลอง จำนวน 10 ครอบครัว
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: แบบประเมินข้อมูลและภาวะสุขภาพทั่วไป, การปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดา
ระยะเวลาทำการวิจัย	7 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	1-3 วันหลังคลอด: สร้างสัมพันธภาพประเมินสุขภาพด้วยแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลและระบุปัญหาด้านสุขภาพ วางแผนและการปฏิบัติการพยาบาลตามสภาพปัญหาและความต้องการ ประเมินผลการพยาบาล สัปดาห์ที่ 1-6: สร้างสัมพันธภาพประเมินสุขภาพด้วยแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลและระบุปัญหาด้านสุขภาพ วางแผนและการปฏิบัติการตามสภาพปัญหา สัปดาห์ที่ 7: ประเมินผลลัพธ์การให้การพยาบาล
สรุปผลการศึกษา	หลังจากทำการสำรวจปัญหาดังนี้ ปัญหาระดับบุคคล: ด้านร่างกายมารดาวัยรุ่นคือปวดแผลฝีเย็บ อ่อนเพลีย วิงเวียน ด้านจิตใจพบเรื่องการขาดความรู้ทักษะและความมั่นใจในบทบาทหน้าที่ของมารดา การดูแลสุขภาพในะยะหลังคลอด ปัญหาระดับครอบครัว: บทบาทหน้าที่ไม่เหมาะสม ปัญหาด้านสัมพันธภาพ บทพร่องในการส่งเสริมสมาชิกครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ หลังจากให้การพยาบาลครอบครัวครบ 6 สัปดาห์ พบว่ามารดาวัยรุ่นในทุกครอบครัวสามารถปฏิบัติหน้าที่มารดาได้ มีสุขภาพที่ดี และครอบครัวมีการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาเครื่องมือในการประเมินสุขภาพครอบครัวที่มีมารดาวัยรุ่นในะยะหลังคลอด เพื่อให้ได้ข้อมูลลึกซึ้งและครอบคลุม

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อระยะเวลาและอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในมารดาวัยรุ่น-โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	พลอยไพลิน มาสุข, 2553
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อระยะเวลาและอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่กำลังจะให้กำเนิดบุตรคนแรก อายุ 13-19 ปี (อายุครรภ์ 37-40 สัปดาห์) กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: แผนการสอนเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่, แผนการช่วยเหลือและสนับสนุนมารดาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระยะหลังคลอด และแบบบันทึกข้อมูลทั่วไป, การให้อาหารทารก และปัญหาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ระยะเวลาทำการวิจัย	1 เดือน (4 สัปดาห์)
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยอภิปรายในกลุ่มวัยเดียวกันพร้อมสาธิตและแจกคู่มือ ให้บุตรมาดูดนมแม่เร็วภายใน 1 ชม. หลังคลอด ให้การช่วยเหลือเป็นรายบุคคลทุก 2-3 ชม.จนมารดาปฏิบัติได้เอง สนับสนุนให้คนใกล้ชิดมีส่วนช่วยเหลือมารดา ให้ความรู้มารดาและญาติ เมื่อจำหน่ายกลับบ้านโทรติดตาม สอบถามปัญหาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
สรุปผลการศึกษา	มารดาวัยรุ่นกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับการพยาบาลตามปกติมีระยะเวลาเฉลี่ยและอัตรา การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวเมื่อ 1 เดือนหลังคลอดนานกว่ามารดาวัยรุ่นกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องการให้อาหารทารกในแต่ละชุมชน 2. ควรติดตามผลของโปรแกรมต่อเนื่องจนถึง 6 เดือน หรือจนครบ 2 ปี 3. ควรเปรียบเทียบผลของทารกที่กินนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน และทารกที่ได้รับอาหารเสริมก่อน 6 เดือน

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการเตรียมมารดาวัยรุ่นครรภ์แรกก่อนคลอด โดยให้ครอบครัวมีส่วนร่วม โรงพยาบาลแก้งคร้อ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชัยภูมิ
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ภิญโญ เสโส, 2553
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนารูปแบบการเตรียมมารดาวัยรุ่นครรภ์แรกก่อนคลอด โดยให้ครอบครัวมีส่วนร่วม
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลแก้งคร้อ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชัยภูมิ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครรภ์แรก และผู้ดูแลจากครอบครัว กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 38 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: แผนการสอนเรื่องสุขภาพทางเพศ, แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป, แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการคลอด และแบบประเมินพฤติกรรมการเผชิญความเจ็บปวดในระยะคลอด
ระยะเวลาทำการวิจัย	3 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ระยะฝากครรภ์: ให้ความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการคลอด ชนิดของการคลอด อาการนำเข้าสู่ระยะคลอด อาการผิดปกติที่ควรรมาโรงพยาบาลทันที ระยะต่างๆ ของการคลอด เป็นต้น ระยะคลอด: ทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคลอดที่เคยได้รับไปก่อนหน้านี้ จากการซักถามและให้ฝึกปฏิบัติ หากพบว่าปฏิบัติไม่ถูกต้องให้คำแนะนำจนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง
สรุปผลการศึกษา	1. คะแนนความรู้เกี่ยวกับการคลอดภายหลังได้รับการเตรียมตัวก่อนคลอดโดยให้ครอบครัวมีส่วนร่วมสูงกว่าก่อนได้รับความรู้เกี่ยวกับการเตรียมก่อนคลอดโดยให้ครอบครัวมีส่วนร่วม 2. คะแนนพฤติกรรมการเผชิญความเจ็บปวดในระยะคลอด ระยะที่ 1 ของการคลอด: ระยะเฉื่อย (ปากมดลูกเปิด 3 cm) และระยะเร่ง (ปากมดลูกเปิด 4-7 cm) ของกลุ่มที่ได้รับการเตรียมก่อนคลอดโดยให้ครอบครัวมีส่วนร่วมมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรประเมินความรู้เกี่ยวกับการคลอด ภายหลังได้รับการเตรียมคลอดในกลุ่มควบคุม เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญความเจ็บปวดระยะที่ 1 ของการคลอดระยะเร่งระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นผลจากการได้รับการเตรียมก่อนคลอด 2. ปรับเพิ่มจำนวนครั้งในการเตรียมก่อนคลอด, เพิ่มเนื้อหาการสอน และเมื่อเข้าสู่ระยะคลอด ประเมินความเจ็บปวด พฤติกรรมการเผชิญความเจ็บปวดระยะที่ 1 ของการคลอด: ระยะเร่ง

ชื่อเรื่อง	ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มารับบริการฝากครรภ์ในโรงพยาบาลอานันทมหิดลจังหวัดลพบุรี
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นาฏอนงค์ ธรรมสมบูรณ์, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบโปรแกรมสุขศึกษาในการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเอง
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลอานันทมหิดล จังหวัดลพบุรี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น และแบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์, ความรุนแรงของการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ ประโยชน์ของการดูแลตนเอง อุปสรรคในการดูแลตนเอง ความสามารถในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ และแรงสนับสนุนทางสังคม และส่วนที่ 3 พฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	8 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	กิจกรรมโปรแกรมการให้สุขศึกษาเพื่อนส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นจำนวน 4 ครั้ง โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ รับรู้ประโยชน์ในการดูแลตนเอง และอุปสรรคในการดูแลตนเอง รับรู้ความสามารถในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ แรงสนับสนุนทางสังคม
สรุปผลการศึกษา	ภายหลังการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ การรับรู้ประโยชน์ในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ การรับรู้อุปสรรคในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ แรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น พฤติกรรมการดูแลตนเอง เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่ากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในทุกหัวข้อดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาวิจัยต่อเนื่อง ติดตามถึงผลการดูแลตนเองของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น 2. ควรจัดให้มีโปรแกรมสุขศึกษาเช่นนี้กับกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ปกติ และที่มีภาวะแทรกซ้อน 3. ควรมีการศึกษาถึงการแก้ปัญหาเชิงรุก เพื่อลดการตั้งครรภ์ในช่วงวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการแสดงบทบาทเป็นมารดาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของสามีต่อการแสดงบทบาทการเป็นมารดาในมารดาวัยรุ่นครั้งแรก
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ศิณัฐชานันท์ วงษ์อินทร์, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
วัตถุประสงค์	เพื่อผลของโปรแกรมการส่งเสริมการแสดงบทบาทเป็นมารดาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของสามีต่อการแสดงบทบาทการเป็นมารดา
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดนครนายก
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรก กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 26 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: แผนการสอนมารดาวัยรุ่นและสามีเกี่ยวกับการดูแลทารกแรกเกิด, แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามการแสดงบทบาทการเป็นมารดา
ระยะเวลาทำการวิจัย	6 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ระยะฝากครรภ์: สอบการเตรียมตัวเพื่อเป็นบิดามารดาและการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดให้แก่มารดาวัยรุ่นและสามีแบบรายคู่ และให้การสนับสนุนด้านอารมณ์ จัดหาข้าวของเครื่องใช้สำหรับมารดาวัยรุ่น สนับสนุนด้านทรัพยากร แจกคู่มือ หลังคลอดวันที่ 1: สอบถามอุปสรรคต่างๆ ตอบข้อซักถาม ให้ความรู้ ข้อเสนอแนะและให้มารดาวัยรุ่นและสามีตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง หลังคลอดวันที่ 2: สอบถามอุปสรรคต่างๆ ให้ความรู้ทักษะต่างๆ เกี่ยวกับการดูแลทารกและให้มารดาวัยรุ่นและสามีฝึกบทบาทการเป็นมารดาซ้ำ ติดตามเยี่ยมมารดาวัยรุ่น: ผ่านทางโทรศัพท์ เพื่อประเมินอุปสรรคและให้การช่วยเหลือ สอบถามเกี่ยวกับการช่วยเหลือของสามี
สรุปผลการศึกษา	มารดาที่ได้รับโปรแกรมการส่งเสริมการแสดงบทบาทการเป็นมารดาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของสามีคะแนนเฉลี่ยการแสดงบทบาทการเป็นมารดาสูงกว่ามารดาวัยรุ่นกลุ่มควบคุม
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษาเพื่อประเมินประสิทธิผลภายหลังการใช้โปรแกรมการส่งเสริมการแสดงบทบาทการเป็นมารดา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสามี

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมการสอนร่วมกับการมีส่วนร่วมของสามีต่อการปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดาของมารดาวัยรุ่นในระยะหลังคลอด
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	กุลธิดา หัตถกิจพานิขกุล, วรณา พาทูฒนกร, เยาวลักษณ์ เสรีเสถียร และ ดิฐกานต์ บริบูรณ์หิรัญสาร, 2555
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสภาการพยาบาล
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการสอนร่วมกับการมีส่วนร่วมของสามีต่อการปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดาของมารดาวัยรุ่น ในระยะหลังคลอด
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานคร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	มารดาวัยรุ่นหลังคลอดบุตรคนแรก 50 คน ที่ห่อผู้ป่วยหลังคลอด โรงพยาบาลศิริราช กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 25 คน โดยในระหว่างการวิจัยมารดาวัยรุ่นกลุ่มควบคุม 1 คน ปฏิบัติกิจกรรมไม่ครบทุกขั้นตอนดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 49 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมการสอนร่วมกับการมีส่วนร่วมของสามี และแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล และการปรับตัวด้านบทบาทของมารดาวัยรุ่นในระยะหลังคลอด
ระยะเวลาทำการวิจัย	4 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ครั้งที่ 1 ภายใน 24 ชั่วโมงหลังคลอดเมื่อมารดาวัยรุ่นพร้อมและสามีมาเยี่ยม ประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมส่งเสริมสัมพันธภาพ และการยอมรับบุตร 2) กิจกรรมการสอนและฝึกปฏิบัติแก่มารดาวัยรุ่นและสามี 3) กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสามี ครั้งที่ 2 ภายหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมในครั้งแรก อย่างน้อย 12 ชั่วโมง ได้แก่ กิจกรรมการเตรียมตัวสู่บทบาทการเป็นมารดาเมื่อจำหน่ายกลับบ้าน พร้อมทั้งแจกคู่มือสำหรับทบทวนความรู้ ครั้งที่ 3 ระยะหลังคลอดเมื่อจำหน่ายกลับบ้าน ได้แก่ กิจกรรมการโทรศัพท์ติดตามเยี่ยม และให้คำแนะนำตามแนวทางการโทรศัพท์ติดตามบันทึกปัญหาทุกสัปดาห์ทั้งหมด 4 ครั้ง เพื่อประเมินปัญหาการปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดาเมื่อกลับไปอยู่บ้าน พร้อมทั้ง สรุปติดตามปัญหาที่พบในแต่ละสัปดาห์
สรุปผลการศึกษา	มารดาวัยรุ่นในกลุ่มทดลองมีคะแนนการปรับตัวด้านบทบาทการ เป็นมารดาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ภายหลังคลอด 4 สัปดาห์ ดังนั้นพยาบาลประจำหน่วยหลังคลอดควรนำโปรแกรมการสอนร่วมกับการมีส่วนร่วมของสามีไปใช้ส่งเสริมการปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดาในระยะหลังคลอด ในด้านสัมพันธภาพระหว่างมารดากับบุตร และการเลี้ยงดูบุตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีผลต่อการปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดาของมารดาวัยรุ่นในระยะหลังคลอด เช่น การมีส่วนร่วมของยาย ภาวะสุขภาพของบุตร เป็นต้น และศึกษาการปรับตัวด้านบทบาทการเป็นมารดามารดาวัยรุ่นกลุ่มอื่นๆ เช่น มารดาวัยรุ่นที่ได้รับการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง มารดาวัยรุ่นที่ไม่ได้วางแผนการตั้งครรภ์ เป็นต้น

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	อาภัสรา เอี่ยมสำอาง, มยุรี นิรัทธราทร และ ปรียกุล รัชกุล, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	พยาบาลสาร
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อการความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดชัยนาท
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์อายุน้อยกว่า 20 ปี ครรภ์แรก อายุครรภ์อยู่ในช่วง 32 ถึง 38 สัปดาห์จากทะเบียน ที่มารับตรวจตามนัดที่แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลหันคา ช่วงเดือนมีนาคม ถึง สิงหาคม พ.ศ.2555 จำนวน 60 คน กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน
วิธีวิจัย	เครื่องมือ: โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อความสำเร็จ ในการดำรงบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น, แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล, แบบวัดการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการปฏิบัติบทบาทมารดาของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น และแบบสอบถามความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดา
ระยะเวลาทำการวิจัย	6 สัปดาห์
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ระยะที่ 1: อายุครรภ์ 32 – 38 สัปดาห์ กิจกรรมรายกลุ่มๆ ละ 3-5 คน เนื้อหาประกอบด้วย การนำเสนอผ่านตัวแบบวิถีทัศน์เกี่ยวกับการประสบการณ์การปฏิบัติบทบาทมารดาของแม่วัยรุ่น การสร้างจินตนาการเกี่ยวกับการบทบาทการเป็นมารดา การให้ความรู้และฝึกทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างมารดากับทารกในครรภ์ การดูแลทารก รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หลังจากฝึกปฏิบัติกิจกรรมในการดูแลทารกและการสาธิตย้อนกลับ และแจกคู่มือซูเปอร์ทีนัม ระยะที่ 2: 48 ชั่วโมงหลังคลอด (ก่อนจำหน่ายจากโรงพยาบาล) กิจกรรมรายบุคคล โดยการเสริมแรงทางบวกกระตุ้นเตือนถึงความสำคัญของการปฏิบัติบทบาทมารดาและชมเชยเมื่อสามารถปฏิบัติบทบาทมารดาได้อย่างถูกต้องเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในการปฏิบัติบทบาทมารดา ระยะที่ 3: 6 สัปดาห์หลังคลอด (มาตรวจหลังคลอด) กิจกรรมรายบุคคล โดยการเสริมแรงทางบวก กระตุ้นเตือนถึงความสำคัญของการปฏิบัติบทบาทมารดาและชมเชยเมื่อสามารถปฏิบัติบทบาทมารดาได้อย่างถูกต้องเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในการปฏิบัติบทบาทมารดาได้ดี (เฉพาะกลุ่มทดลอง)
สรุปผลการศึกษา	ผลการวิจัย พบว่าภายหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในกลุ่มทดลองมีคะแนนความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดาในระยะ 48 ชั่วโมงและระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอด สูงกว่าหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในกลุ่มทดลองมีความแตกต่างของคะแนนความสำเร็จในการดำรงบทบาทมารดาในระยะ 48 ชั่วโมงและระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	-

ชื่อเรื่อง	ผลของการส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา ร่วมกับการใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ช่วยสอนต่อพฤติกรรมการดูแลทารกแรกเกิดของ มารดาวัยรุ่นครั้งแรก
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	นภาพร นพพัฒนกุล และ วิณา จีระแพทย์, 2557
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารเกื้อการุณย์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา ร่วมกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนต่อพฤติกรรมการดูแลทารกแรกเกิด
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	โรงพยาบาลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นครั้งแรก อายุ 15-19 ปี กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 22 คน
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: แผนการส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา ร่วมกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน, แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป และพฤติกรรมการดูแลทารกแรกเกิดของมารดาวัยรุ่นครั้งแรก และแบบสังเกตการดำรงบทบาทการเป็นมารดา
ระยะเวลาทำการวิจัย	2 สัปดาห์ 3 วัน
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ครั้งที่ 1 (24 ชม.หลังคลอด): การส่งเสริมสัมพันธ์ภาพ ทักษะและความพึงพอใจในการเป็นมารดาผ่านบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ครั้งที่ 2 (วันที่ 2 หลังคลอด): ประเมินความเข้าใจในการดูแลทารก และทบทวนประสบการณ์ในช่วง 1 วันที่ผ่านมา ทบทวนความรู้ในครั้งที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์และตอบประเด็นที่สงสัย สร้างความมั่นใจและการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้องโดยใช้สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ครั้งที่ 3 (1 สัปดาห์หลังออกจากโรงพยาบาล) เยี่ยมบ้าน ครั้งที่ 4 (2 สัปดาห์หลังออกจากโรงพยาบาล) เยี่ยมบ้าน
สรุปผลการศึกษา	ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลทารกแรกเกิดของมารดาวัยรุ่นครั้งแรกของมารดาวัยรุ่นครั้งแรกกลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา ร่วมกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการจัดโปรแกรมการส่งเสริมบทบาทการเป็นมารดา ร่วมกับการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้แก่มารดาวัยรุ่นตั้งแต่ในระยะตั้งครรภ์ไตรมาสที่ 2

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อการรับรู้สมรรถนะแห่งตน และพฤติกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่ของสมาชิกครอบครัวในชุมชน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เปมิกา บุตรจันทร์, สมเสาวนุช จมูศรี และ กชพร สิงห์หล้า, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อการรับรู้สมรรถนะแห่งตน และพฤติกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสมาชิกครอบครัวในชุมชน
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	สมาชิกครอบครัวที่เป็นผู้ดูแลทารกที่บ้าน ติดตามต่อเนื่องไปจนถึงหลังคลอด 6 เดือน จำนวน 32 ราย โดยคัดเลือกที่แผนกห้องคลอด โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเลิงนกทา
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสมาชิกครอบครัว และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และพฤติกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสมาชิกครอบครัว เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 2 สัปดาห์ และระยะติดตามผลหลังการทดลอง 18 สัปดาห์
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2558 - มีนาคม พ.ศ.2559
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	ครั้งที่ 1 สัปดาห์แรก กิจกรรมสร้างประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จในการที่จะช่วยส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สอนเป็นรายบุคคลใช้เวลา 45-60 นาที ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 2 การใช้คำพูดชักจูงหรือชี้แนะด้วยวาจา ด้วยการโทรศัพท์ติดตามการปฏิบัติที่ผ่านมา ให้กำลังใจการปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ และแนะนำเพิ่มเติมในกรณีที่ไม่ถูกต้อง เป็นรายบุคคล 5 -15 นาที โดยกลุ่มตัวอย่างสามารถโทรศัพท์ขอคำแนะนำในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากผู้วิจัยได้ตลอดเวลา ครั้งที่ 3 สัปดาห์ที่ 4-6 กิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากตัวแบบเป็นรายกลุ่มที่ รพ.สต.ใกล้บ้านกลุ่มตัวอย่าง 4 แห่ง และไกล 1 แห่ง ครั้งละ 60-90 นาที
สรุปผลการศึกษา	กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หลังการทดลอง 2 สัปดาห์ และ 18 สัปดาห์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของกลุ่มตัวอย่าง หลังการทดลอง 18 สัปดาห์ สูงกว่าหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของสมาชิกครอบครัวให้ทารกได้รับนมแม่ในระยะเวลาอันยาวนานขึ้น
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษากลุ่มเปรียบเทียบสมาชิกครอบครัว โดยให้มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้ให้สิ่งทดลองไม่ใช่ผู้วิจัย ติดตามการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จนถึง 6 เดือน

ชื่อเรื่อง	ผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาวัยรุ่นในชุมชน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	เสาวลักษณ์ คำทอง และ มยุรี นิรัตธราทร, 2560
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสาธารณสุขศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาวัยรุ่นในชุมชน
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	พื้นที่ตำบลคลองหนึ่งถึงคลองเจ็ด อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาวัยรุ่นครรภ์แรก หลังคลอด 1 สัปดาห์ จำนวน 60 ราย แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 30 ราย กลุ่มทดลอง 30 ราย
วิธีวิจัย	Quasi-experimental study: Pretest-posttest control group design เครื่องมือ: โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่, แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสังเกตพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2555 - ธันวาคม พ.ศ.2557
รูปแบบกิจกรรมที่กลุ่มทดลองได้รับ	จัดกิจกรรมแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1: หลังจำหน่ายจากโรงพยาบาล 1 สัปดาห์ กิจกรรมประกอบด้วย การสร้างอารมณ์ทางบวกให้กับมารดา ให้มารดาสังเกตผ่านตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์จากแผ่นฟิล์ม CD และคู่มือการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พร้อมทั้งฝึกทักษะและประสบการณ์การให้นมแม่ด้วยตนเองจนเกิดความมั่นใจ และตอบข้อสงสัย ระยะที่ 2: ติดตามหลังคลอด 2 สัปดาห์ กิจกรรมประกอบด้วย การสังเกตพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หลังคลอด พูดชักจูงและให้กำลังใจ ช่วยให้มารดาฝึกทักษะการให้นมแม่ที่ถูกต้องและจนเกิดความมั่นใจ ตอบข้อสงสัยต่างๆในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระยะที่ 3: ติดตามหลังคลอด 12 สัปดาห์ กิจกรรมประกอบด้วย การประเมินและสอบถามปัญหาการให้นมแม่ และให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งให้มารดาได้ระบายความรู้สึกต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และให้กำลังใจ ระยะที่ 4: ติดตามหลังคลอด 16 สัปดาห์ทางโทรศัพท์ กิจกรรมประกอบด้วย การประเมินและสอบถามปัญหาการให้นมแม่ทางโทรศัพท์และให้มารดาได้ระบายความรู้สึกต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และให้กำลังใจ ในกรณีติดตามทางโทรศัพท์ไม่ได้ผู้วิจัยจะใช้การติดตามโดยการเยี่ยมบ้าน ระยะที่ 5: ติดตามหลังคลอด 24 สัปดาห์ทางโทรศัพท์ กิจกรรมประกอบด้วย การประเมินและสอบถามปัญหาการให้นมแม่ และให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งให้มารดาได้ระบายความรู้สึกต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และให้กำลังใจ ในกรณีติดตามทางโทรศัพท์ไม่ได้ผู้วิจัยจะใช้การติดตามโดยการเยี่ยมบ้าน
สรุปผลการศึกษา	กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะ ให้มารดาวัยรุ่นในชุมชนมีความมั่นใจในการให้นมแม่ และประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ข้อเสนอแนะ	-

ยุทธศาสตร์ที่ 4

พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ การคุ้มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ และการจัดสวัสดิการสังคมในกลุ่มวัยรุ่น

ข้อมูลที่ต้องการ คือ การศึกษาที่เกี่ยวกับสวัสดิการ หรือการคุ้มครองสิทธิของแม่วัยรุ่น เช่น มีการเฝ้าระวัง หรือช่วยเหลือแม่วัยรุ่นและครอบครัว จากสวัสดิการสังคมอย่างไร นอกจากแม่ สวัสดิการและการคุ้มครองสิทธิของเด็กที่เกิดมาเป็นอย่างไร

การตั้งครุฑในวัยรุ่นเป็นการสะท้อนความเหลื่อมล้ำทางด้านโอกาสในการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่ง อย่างเช่น การที่เด็กหรือวัยรุ่นบางกลุ่มไม่ได้รับการศึกษาเรื่องเพศศึกษาที่เหมาะสมกับวัยเป็นการถูกปฏิเสธสิทธิในการได้รับความรู้และการพัฒนาตนเอง การที่เด็กวัยรุ่นบางส่วนตั้งครุฑ เนื่องจากถูกล่วงละเมิดทางเพศ เป็นการละเมิดสิทธิของเด็กที่จะได้รับความคุ้มครอง นอกจากนี้ถือได้ว่าแม่วัยรุ่นบางคนที่มีอาการแทรกซ้อนจากการคลอดก่อนวัยอันควรถูกละเมิดสิทธิในการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน

กรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนหลายฉบับระบุถึงหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้กับประชาชน โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention of the Rights of the Child) ที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคีในปี ค.ศ. 1992 ระบุถึงการคุ้มครองของรัฐต่อสิทธิของเด็กเพื่อ

- สิทธิที่จะมีชีวิตรอด: ได้รับการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน มีสันติภาพ และความปลอดภัย
- สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา: มีครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการศึกษาที่ดี และภาวะโภชนาการที่เหมาะสม
- สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง: ให้รอดพ้นจากการทำร้าย การล่วงละเมิด การละเลย การนำไปขาย การใช้แรงงานเด็ก และการแสวงประโยชน์โดยมิชอบในรูปแบบอื่นๆ และ
- สิทธิในการมีส่วนร่วม: ในการแสดงความคิดเห็น แสดงออก การมีผู้รับฟัง และมีส่วนร่วมในเรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเอง

จากการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะบริการที่จัดให้แก่หญิงตั้งครุฑในวัยรุ่นในประเทศไทยนั้น พบว่าลักษณะบริการที่จัดให้แก่หญิงตั้งครุฑวัยรุ่นสามารถจำแนกการให้บริการเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะตั้งครุฑ: จัดบริการปัจจัย 4 ให้ที่พักอาศัยเพื่อรอคลอด ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้การศึกษาและความรู้เกี่ยวกับสิทธิ การดูแลสุขภาพ สนับสนุนสภาพจิตใจกันระหว่างกลุ่มหญิงตั้งครุฑวัยรุ่น รวมทั้งการฝากครรภ์ และพาไปพบแพทย์อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหน่วยงานที่ให้บริการได้แก่ บ้านพักเด็กและครอบครัว, ชมรมเครือข่ายครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว, มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว, บ้านพักฉุกเฉิน, สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ, บ้านพระคุณ, มูลนิธิเพื่อนหญิง, สหทัยมูลนิธิ และ ศูนย์พึ่งได้ (OSCC) เป็นต้น

ระยะหลังคลอด: บริการที่จัดให้แก่แม่วัยรุ่นมีหลากหลาย ตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน อาทิเช่น การให้คำปรึกษาแนะนำหลังคลอด รับฝากเลี้ยงเด็กเพื่อรอความพร้อม อุปการะเด็กและหาครอบครัวทดแทน การเยี่ยมบ้านหลังคืนแม่วัยรุ่นกลับคืนสู่ครอบครัว ซึ่งหน่วยงานที่ให้บริการได้แก่ บ้านพักเด็กและครอบครัว, บ้านเด็กโสสะ, บ้านพักฉุกเฉิน, สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ, บ้านพระคุณ และ สหทัยมูลนิธิ เป็นต้น

บริการสายด่วน 1323: ให้คำปรึกษาปัญหาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

สหทัยมูลนิธิ: ช่วยเหลือฟื้นฟูสภาพครอบครัวเพื่อป้องกันการทอดทิ้งเด็ก การช่วยเหลือเด็กกำพร้าที่ถูกทอดทิ้งแล้วได้รับการเลี้ยงดูในครอบครัวอุปการะเป็นการชั่วคราว โดยผลักดันให้มีการบังคับใช้กฎหมายการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาซื้อขายเด็ก และการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมโดยปราศจากการดำเนินการที่ถูกต้อง ซึ่งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีส่วนช่วยในการตรวจสอบคุณสมบัติและอนุมัติการยกมอบเด็กให้เป็นบุตรบุญธรรม อีกทั้งยังมีโครงการช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ซึ่งเป็นการทำงานและการหาทางออกให้แก่แม่ที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ หรือมีบุตรเมื่อไม่พร้อม รวมทั้งประสานงานกับองค์กรต่างๆ ที่ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการครอบครัวและเด็ก (มูลนิธิสยามกัมมาจล)

เครือข่ายสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม: มีเป้าหมายการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนให้ผู้หญิงที่ประสบปัญหาตั้งครรภ์ไม่พร้อม ให้ได้เข้าใจสิทธิ ได้ไตร่ตรองทางเลือกที่เหมาะสมกับชีวิตตนเอง และเข้าถึงบริการสุขภาพที่ปลอดภัย ได้รับการช่วยเหลือทางสังคมที่ครอบคลุมทุกมิติของชีวิต เพื่อให้ตนเอง และ/หรือเด็กที่เกิดที่สุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป โดยที่กิจกรรมการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ทำงานระหว่างหน่วยงานเพื่อสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงท้องไม่พร้อม (เครือข่ายสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงท้องไม่พร้อม)

สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ: มีการบริการที่จัดให้แก่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในประเทศไทย อย่างหลากหลาย โดยให้ความช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัย อาหาร ดูแลสุขภาพอนามัย รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ทักษะชีวิตและกำลังใจ นอกจากนี้ยังให้บริการฝึกอาชีพ เช่น การทำขนม การนวด เป็นต้น อีกทั้งมีบริการรับเลี้ยงบุตรภายหลังคลอด ในระหว่างที่มารดา ยังไม่มีความพร้อมในการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งมารดาสามารถมาเยี่ยมได้เป็นครั้งคราว

บ้านพักเด็กและครอบครัว: สังกัดสำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหากการค้าผู้หญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ดำเนินการจัดสวัสดิการแก่กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการคุ้มครองสวัสดิการฟื้นฟู พัฒนา และป้องกันให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีสายด่วนศูนย์ปราชญ์ 1300 เปิดบริการ 24 ชั่วโมง ในการแทรกแซงช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น จะดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และนักพัฒนาสังคมที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัว ให้

ดูแลหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์แต่ละราย โดยดำเนินการตั้งแต่รับเข้าพักอาศัยชั่วคราว จนกระทั่งจำหน่ายกลับคืนสู่ครอบครัว หรือส่งต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในกรณีที่จะต้องรับการสงเคราะห์ในระยะยาว

การช่วยเหลือเยียวยาในรูปแบบอื่นๆ

สำหรับวัยรุ่นที่ไม่พร้อมที่จะเลี้ยงดูเมื่อคลอดแล้ว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีกระบวนการเยียวยาให้เด็กกลับคืนสู่สังคมโดย

1. แนะนำให้คำปรึกษา
2. ฝึกอาชีพหากไม่มีอาชีพ
3. เป็นสื่อกลางสร้างความเข้าใจถ้าแม่วัยใสเข้ากับครอบครัวไม่ได้หรือไม่ยอมรับ
4. ในบางรายจะให้เงินสงเคราะห์ครั้งละ 2,000-3,000 บาท รวมถึงมีนมและอาหารเสริมให้กับ และให้ทุนการศึกษาเมื่อเด็กโต

เด็กวัยรุ่นส่วนหนึ่งต้องมาอยู่บ้านพักฉุกเฉินซึ่งตามระเบียบจะไม่สามารถอยู่เกิน 3 เดือน ซึ่งการช่วยเหลือเบื้องต้นคือ ต้องพยายามช่วยให้เด็กวัยรุ่นสามารถกลับไปอยู่ที่บ้านได้ก่อน แต่บางกรณีมีความซับซ้อน เช่น ถูกคนในครอบครัวข่มขืน ต้องแก้ปัญหาแต่ละเป็นประเด็นทั้งทางกฎหมาย ทางสังคม ร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้หลักการในการทำงานของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์คือการศึกษารายละเอียดเป็นเฉพาะกรณีว่าเด็กที่ตั้งครรภ์แต่ละรายมีลักษณะปัญหาและความต้องการเป็นอย่างไร จะมีนักสังคมสงเคราะห์ทำงานในพื้นที่ แต่ด้วยปัญหาทางสังคมที่เป็นภารกิจของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีหลายเรื่อง จึงมีข้อจำกัดในการดูแลปัญหาการตั้งครรภ์ที่มีความซับซ้อนและมีเด็กที่ตั้งท้องจำนวนมาก จึงต้องให้ข้อมูลการให้บริการจัดทำแอปพลิเคชันเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อม รวมถึงสถานที่ที่ดูแล การดูแลครรภ์ สถานที่พักพิงเพื่อให้เด็กเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการรณรงค์ให้ความรู้ โดยใช้กลไกคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดเป็นตัวเคลื่อนในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ยุทธศาสตร์นี้เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ระยะเวลา 5 ปี โดยให้คณะกรรมการคุ้มครองเด็กเป็นคนขับเคลื่อน สำหรับส่วนกลางมีคณะทำงานจาก 8 กระทรวงหลักและองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด โดยพ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มี 3 กลไก

1. คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธาน
2. คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน
3. คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร

โดยมีหน่วยงานหลักคือคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดที่ได้รับงบประมาณส่วนกลางจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ แต่เนื่องจากมีหลายกระทรวงทำงานเรื่องการตั้งครุฑไม่พร้อม ทางสำนักงบประมาณจึงมีงบประมาณให้จำกัด กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์จึงต้องกระจายงบประมาณตามระดับความรุนแรงของปัญหาในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีงบประมาณสูงสุดไม่เกิน 60,000 บาทต่อปี ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณบูรณาการกับจังหวัดที่ได้อำนาจเรื่องนี้จากกระทรวงมหาดไทยหรือกระทรวงอื่นๆ

ทั้งนี้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์จะเน้นการทำงานด้านยุทธศาสตร์ด้านการป้องกัน โดยการให้ความรู้ เช่น อบรบครูและนักเรียนซึ่งจะเป็นภารกิจที่ทั้งกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการเรื่องนี้เช่นกัน แต่ยังขาดการบูรณาการเพื่อทำงานร่วมกัน

การศึกษาเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือ และการจัดสวัสดิการสังคมในกลุ่มวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	การจัดการเพื่อให้เกิดการแทรกแซงที่เหมาะสมในภาวะวิกฤตสำหรับหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	ณัฐธิดา เหลืองสุขโสภณ, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยาในการจัดการบริการให้แก่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในยุคปัจจุบัน รวมไปถึงปัญหาและอุปสรรคในการแทรกแซงช่วยเหลือ และทัศนคติต่อการจัดการเพื่อให้เกิดการแทรกแซงที่เหมาะสมในภาวะวิกฤตสำหรับหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	บ้านพักเด็กและครอบครัว 76 จังหวัด
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้บริการแก่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นของบ้านพักเด็กและครอบครัว 76 จังหวัด จำนวน 152 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยาในการจัดการบริการให้แก่หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในยุคปัจจุบัน รวมไปถึงปัญหาและอุปสรรคในการแทรกแซงช่วยเหลือ และทัศนคติต่อการจัดการเพื่อให้เกิดการแทรกแซงที่เหมาะสมในภาวะวิกฤตสำหรับหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	3 สัปดาห์ในการรวบรวมแบบสอบถาม
สรุปผลการศึกษา	- บทบาทในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง - บทบาทการบริหารจัดการมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาแผนการให้บริการ การติดต่อประสานงาน และการติดตามการให้บริการ - บทบาทในการให้บริการมีสัดส่วนรองลงมา ได้แก่ การเข้าถึงผู้ใช้บริการ การปฏิบัติตามแผนงาน การยุติการให้บริการ และการประเมินทางสังคมจิตวิทยา - ปัญหาและอุปสรรคในการแทรกแซงช่วยเหลือ: ปัญหาด้านการเข้าถึงผู้ใช้บริการมากที่สุด รองลงมาคือทัศนคติด้านการส่งต่อ - ทัศนคติต่อการจัดการเพื่อให้เกิดการแทรกแซงที่เหมาะสม: - ทัศนคติด้านการให้กำลังใจ โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าผู้ใช้บริการควรแสดงออกถึงการให้กำลังใจทั้งทางกายและวาจามากที่สุด
ข้อเสนอแนะ	ควรมีการศึกษา แนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการแทรกแซงช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นของครอบครัวและชุมชน ครอบคลุมในประเด็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาอุปสรรคในการแทรกแซงช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น และการพัฒนากระบวนการแทรกแซงหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่อยู่ในภาวะวิกฤต โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบข้อมูลเชิงลึกและมีความละเอียดมากยิ่งขึ้น

ชื่อเรื่อง	บริการสังคมสำหรับมารดาวัยรุ่นในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์กรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุรชาติพย์ สุทธิ, 2554
วารสารที่ตีพิมพ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาบริการสังคมสำหรับมารดาวัยรุ่น ปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการสังคมสำหรับมารดาวัยรุ่น และแนวทางการพัฒนาระบบบริการที่เหมาะสมสำหรับมารดาวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	กรุงเทพมหานครฯ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	นักสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล สังกัดกรุงเทพมหานครฯ จำนวน 58 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามเกี่ยวกับบริการสังคมสำหรับมารดาวัยรุ่น ปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการสังคมสำหรับมารดาวัยรุ่น และแนวทางการพัฒนาระบบบริการที่เหมาะสมสำหรับมารดาวัยรุ่น
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	1. นักสังคมสงเคราะห์จำนวนครึ่งหนึ่งปฏิบัติงานตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ห้วงเวลาประจำคลินิกครอบครัวสัปดาห์ 2. ความคิดเห็นต่อบริการสังคมสำหรับมารดาวัยรุ่นโดยภาพรวม: ควรจัดบริการป้องกันปัญหา เช่น - การส่งเสริมบทบาทครอบครัวให้เป็นผู้ให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาและบทบาทหญิงชาย - การจัดกิจกรรมหรือโครงการเสริมความรู้เรื่องเพศศึกษา อนามัยเจริญพันธุ์ บทบาทหญิงชายให้มารดาวัยรุ่นทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจ - การจัดบริการปรึกษาและให้ความรู้ ความเข้าใจรอบด้านทุกมิติ เพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมก่อนการยุติการตั้งครรภ์ 3. ปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการ: สภาพปัญหาจากมารดาวัยรุ่นและครอบครัว และสภาพปัญหาจากระบบการให้บริการ 4. แนวทางการพัฒนาระบบบริการสังคมที่เหมาะสมสำหรับมารดาวัยรุ่น: การพัฒนาระบบการป้องกัน และการพัฒนาระบบการช่วยเหลือ
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาทัศนะของผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบริการสังคมที่เหมาะสมสำหรับมารดาวัยรุ่น 2. ควรมีการศึกษาการเข้าถึงบริการสังคมของมารดาวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ความสามารถในการฟันผาอุปสรรค ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การสนับสนุนทางสังคม และพัฒนาการตั้งครรภ์ ของวัยรุ่นตั้งครรภ์ จังหวัดอ่างทอง
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	พิษณุ นาค ครอบญาติ และ บัณฑิต สว่างโสภากุล, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการฟันผาอุปสรรค ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การสนับสนุนทางสังคม และพัฒนาการตั้งครรภ์ ของวัยรุ่นตั้งครรภ์ จังหวัดอ่างทอง 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นตั้งครรภ์ จังหวัดอ่างทอง ตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟันผาอุปสรรค ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การสนับสนุนทางสังคม และพัฒนาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นตั้งครรภ์
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดอ่างทอง
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	ผู้ตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 20 ปี ที่เข้ารับการฝากครรภ์ ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดอ่างทอง
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แบบสอบถามด้านปัจจัยส่วนบุคคล, ความสามารถในการฟันผาอุปสรรค, ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์, การสนับสนุนทางสังคม และพัฒนาการตั้งครรภ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
ระยะเวลาทำการวิจัย	เดือนกันยายน พ.ศ.2555 - มกราคม พ.ศ.2556
สรุปผลการศึกษา	- กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการฟันผาอุปสรรคสูง มีความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์สูง โดยมีการสนับสนุนทางสังคม และพัฒนาการตั้งครรภ์ปานกลาง - ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ความสัมพันธ์กับคู่สมรส ลักษณะการอยู่อาศัยที่แตกต่างกัน ทำให้มีพัฒนาการตั้งครรภ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ความสามารถในการฟันผาอุปสรรค ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการตั้งครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายเหตุ: พัฒนาการตั้งครรภ์ (Maternal task of pregnancy) เริ่มต้นขึ้นเมื่อผู้ตั้งครรภ์รับรู้ว่าการตั้งครรภ์เป็นพัฒนาการต่อเนื่องไปตลอดเวลาในทุกไตรมาสของการตั้งครรภ์ ผู้ตั้งครรภ์จะต้องมีการปรับตัวยอมรับบทบาทนี้ทั้งด้านร่างกายและจิตใจซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการเป็นมารดาของบุคคลนั้น
ข้อเสนอแนะ	1. ควรมีการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของวัยรุ่นตั้งครรภ์เพิ่มเติม เช่น อายุและระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง อายุของคู่สมรส ระดับการศึกษาของคู่สมรส อาชีพของคู่สมรส รายได้ของคู่สมรส เป็นต้น 2. ควรมีการศึกษาตัวแปรทางจิตวิทยาอื่นๆ ที่อาจจะส่งผลต่อพัฒนาการตั้งครรภ์ เช่น การเสริมสร้างพลังอำนาจ การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นต้น 3. ควรมีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพมาประกอบด้วย

ชื่อเรื่อง	ความต้องการของแม่วัยเยาว์เพื่อการแก้ไขปัญหาและป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สุตาภรณ์ อรุณดี, วฤชพร ญัฐจิโรจน์, พรพรรณทิพย์ กาหยิ และ วรุฒิ พึ่งพัก, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาความต้องการในการเฝ้าระวังช่วยเหลือกลุ่มแม่วัยเยาว์ 2. เพื่อนำเสนอรูปแบบเพื่อเป็นแนวทางในการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่น
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดกำแพงเพชร
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	แม่วัยเยาว์ที่บุตรขณะอายุต่ำกว่า 20 ปี และอายุปัจจุบันระหว่าง 18-24 ปี จำนวน 20 คน
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แนวทางการสนทนากลุ่ม
ระยะเวลาทำการวิจัย	-
สรุปผลการศึกษา	- สาเหตุของการท้องไม่พร้อมได้แก่ 1. การขาดความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด 2. ครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น 3. สื่อลามกที่เข้าถึงง่าย 4. ค่านิยม/วัฒนธรรมที่เปลี่ยนไป - ปัญหาตามมาหลังการท้องไม่ท้อง ได้แก่ ปัญหาด้านจิตใจ เศรษฐกิจ การเลี้ยงดูบุตร และอาชีพ/รายได้ ดังนั้น แนวทางในการตอบสนองความต้องการเพื่อการเฝ้าระวังแม่วัยเยาว์ ได้แก่ - การเฝ้าระวังด้านจิตใจ การศึกษา การเลี้ยงดูบุตร และการส่งเสริมความเข้าใจในครอบครัว - ภาครัฐควรแสดงบทบาทในการส่งเสริมบทบาทของสถาบัน ครอบครัวต่อเยาวชน พัฒนาหลักสูตรการสอนเรื่องเพศศึกษามีกระบวนการควบคุมสื่อที่ไม่เหมาะสมที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการปลูกฝังค่านิยมอันดีงามแก่เยาวชน เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น
ข้อเสนอแนะ	-

การศึกษาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ในกลุ่มวัยรุ่น

ชื่อเรื่อง	ปัญหาเยาวชนหญิงที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรกับมิติสิทธิมนุษยชน
ชื่อผู้แต่ง, ปีที่ตีพิมพ์	สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2559
วารสารที่ตีพิมพ์	สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทั้งกฎหมายและมาตรการต่างๆ ภายในรัฐไทยและกฎหมายต่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐและองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2. เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนของเยาวชนหญิงตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม 3. เพื่อศึกษาประสบการณ์การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนของเยาวชนหญิงตั้งครรภ์ควบคู่ไปด้วย
สถานที่ดำเนินงานวิจัย	จังหวัดนนทบุรี นครปฐม เพชรบุรี และกรุงเทพมหานครฯ
ประชากรที่เข้าร่วมวิจัย	4. กลุ่มเยาวชนหญิงที่ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม แบ่งเป็นกลุ่มเยาวชนหญิงที่ตั้งครรภ์ต่อและยุติการตั้งครรภ์ จำนวน 32 คน 5. กลุ่มผู้ปกครองของเยาวชนหญิงที่ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม และเจ้าหน้าที่ขององค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม โรงพยาบาล โรงเรียน ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน 6. กลุ่มเยาวชนชายทั่วไปที่ยังไม่ได้แต่งงาน ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะมีประสบการณ์ทางเพศหรือไม่ จำนวน 20 คน โดยพื้นที่ในการเก็บข้อมูลเลือกเฉพาะในพื้นที่
วิธีวิจัย	Cross-sectional study เครื่องมือ: แนวคำถามการสัมภาษณ์เจาะลึก แนวทางการสนทนากลุ่ม และแนวทางการวิจัย
ระยะเวลาทำการวิจัย	วันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2554 - 25 มิถุนายน พ.ศ.2555
สรุปผลการศึกษา	จากการศึกษาวิจัยปรากฏการณ์เยาวชนหญิงตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการละเมิดสิทธิมนุษยชนและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ในเยาวชนหญิงตั้งครรภ์ นำไปสู่การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม ไม่ใช่ปัญหาความไร้ระเบียบ ไร้ศีลธรรมของสังคม และการนำไปสู่ความด้อยคุณภาพของประชากรตามที่รัฐและสังคมเชื่อ 1. รัฐมองว่าการตั้งครรภ์ของเยาวชนเป็นปัญหารุนแรงและต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน - รัฐมองว่า ปรากฏการณ์การตั้งครรภ์ของเยาวชนหญิงเป็นปัญหาที่รุนแรงและต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน มากกว่าการแก้ไขปัญหการถูกละเมิดสิทธิของเยาวชน - รัฐและสังคมส่วนใหญ่ยังคงยึดเรื่องจารีตประเพณีความเชื่อ มากกว่าสิทธิมนุษยชนและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ ซึ่งเป็นกระบวนทัศน์สากล

	2. การกำหนดบทกฎหมายต่างๆ ของแต่ละรัฐ อาศัยวัฒนธรรม ความเชื่อ และจารีตประจํารัฐมาเป็นกรอบ แทนการนำปฏินญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน, กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม, อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ, อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก, แผนปฏิบัติการประชากรและการพัฒนา และแผนปฏิบัติเพื่อความก้าวหน้าของสตรี มาเป็นกรอบในการบัญญัติกฎหมายและบังคับใช้ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ตั้งข้อสังเกตว่า ความรุนแรงเชิงโครงสร้างยังเป็นอีกความรุนแรงหนึ่งที่เกิดขึ้นกับเยาวชนหญิงตั้งครรภ์ ได้แก่ การมองข้ามสิทธิต่างๆ ที่เยาวชนและเยาวชนหญิงตั้งครรภ์พึงได้รับ ดังนั้นประสบการณ์การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนของเยาวชนหญิงที่ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม เกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ นอกจากนี้เกิดจากความรู้เกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์และเพศศึกษาของเยาวชนเอง ของผู้ปกครอง ครอบครัวของเยาวชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริการเยาวชนที่ตั้งครรภ์ จะเห็นได้ว่าการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของเยาวชนหญิงไม่ใช่การ “ก้าวพลาด” ตามมาคาดคิดสังคม แต่เป็นการถูกปฏิเสธถึงภาวะเจริญพันธุ์ของเยาวชน จนนำไปสู่การไม่ได้รับสิทธิและการถูกละเมิดสิทธิของเยาวชน โดยเฉพาะ - สิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสารและการศึกษาที่เกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ - การมีเพศสัมพันธ์ที่ป้องกันการตั้งครรภ์ที่ถูกต้อง - การเข้าถึงบริการ - ความรู้ในการดูแลรักษาตนเองอย่างปลอดภัยในกรณีที่ตั้งครรภ์ - ความรู้และบริการการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย - สิทธิในการตัดสินใจว่าจะมีบุตรหรือไม่และจะมีเมื่อใดของเยาวชนที่ถึงวัยเจริญพันธุ์แล้ว
ข้อเสนอแนะ	-

ยุทธศาสตร์ที่ 5

ส่งเสริมการบูรณาการการจัดการฐานข้อมูล งานวิจัย และการจัดการความรู้

ข้อมูลที่ต้องการ คือ ดูเกี่ยวกับการจัดการความรู้ เช่น ทำ focus group หรือ ฐานข้อมูลขององค์กรต่างๆ ว่าเขามีการทำวิจัยแล้วตีพิมพ์ในวารสารหรือไม่ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย, กระทรวงแรงงาน, กระทรวงศึกษาธิการ, เด็กและเยาวชน, พม. และ กระทรวงมหาดไทย

การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและความเป็นพ่อแม่

1. สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ประเมินหลักๆอยู่3แบบซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและพ่อแม่วัยรุ่นในประเทศไทยได้แก่ สำมะโนประชากรและเคหะการสำรวจสถานการณ์เด็กในประเทศไทย(MICS) และการสำรวจภาพรวมด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ (RHS) การทำสำมะโนประชากรเก็บข้อมูลทุก 10 ปี โดยมีการรวมกลุ่มที่น้อยที่สุดในระดับภูมิภาคในปีพ.ศ.2551 สำนักงานสถิติแห่งชาติร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการสำรวจเด็กและเยาวชน
2. การสำรวจสถานการณ์เด็กในประเทศไทย(MICS) เป็นการสำรวจในระดับนานาชาติซึ่งจัดเก็บข้อมูลจากครัวเรือนที่เกี่ยวกับเด็กและสตรี(ประมาณ27,000ครัวเรือน) การสำรวจครั้งล่าสุดสำรวจในปี พ.ศ.2555 โดยการสำรวจก่อนหน้านี้เป็นการสำรวจในปี พ.ศ.2549 การสำรวจนี้ให้ข้อมูลลักษณะประชากรโดยทั่วไป และเหตุผลของการมีบุตรอนามัยการเจริญพันธุ์ (เช่น การคุมกำเนิดและการยังใช้การคุมกำเนิด) ความชุกของการติดเชื้อเอชไอวีหรือโรคเอดส์และความรุนแรงในครอบครัวในกลุ่มสตรีที่มีอายุ 15-49 ปี
3. การสำรวจภาพรวมด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ (RHS) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติมีขึ้นทุก 10 ปีจนถึงปี พ.ศ.2549 และหลังจากนั้นอีกสามปีคือในปี พ.ศ.2552 การสำรวจนี้มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30,000 ครัวเรือน ทั่วประเทศไทยตัวแปรที่เกี่ยวข้องในแบบสำรวจนี้ได้แก่การให้บริการต่างๆก่อนแต่งงานอายุของการแต่งงานครั้งแรกจำนวนการเกิดมีชีพสถานที่คลอดการให้นมบุตรการตรวจเต้านมการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกและการวางแผนครอบครัว
4. กระทรวงสาธารณสุขเก็บข้อมูลการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลจากสถานพยาบาลต่างๆ ทั่วประเทศ มีการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการมารับบริการของผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยโรคเอดส์ที่มารับบริการในสถานพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขปัจจัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีหรือโรคเอดส์ เช่น การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ติดเชื้อข้อมูลเกี่ยวกับต้นเหตุของการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับสตรีที่ตั้งครรภ์และสตรีที่ทำแท้งที่คลินิกข้อจำกัดของข้อมูลนี้คือไม่มีข้อมูลเรื่องอายุของสตรีที่อยู่มีแต่เหตุผลของการเข้ารับการรักษานอกจากนี้ข้อมูลดังกล่าวเก็บจากสถานพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น ซึ่งสตรีอาจเลือกรับบริการจากสถานพยาบาลอื่นๆ ที่พวกเขามีสิทธิในการรับบริการ ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับชาติหลายคนระบุว่า หลายหน่วยงานที่ดำเนินการภายใต้กระทรวงสาธารณสุขได้

สำรวจพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น โดยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น และการคุมกำเนิด ข้อมูลถูกรวบรวม และวิเคราะห์ทุก 2 ปี และนำมาใช้เป็นแนวทาง และประเมินสำหรับโครงการส่งเสริมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี

- กระทรวงมหาดไทยโดยสำนักบริหารการทะเบียนได้จดทะเบียนเกิดให้แก่ทารกทุกคนที่เกิดในประเทศไทยรวมถึงข้อมูลอายุของมารดา นอกจากนี้ระบบการจดทะเบียนเกิดยังเก็บข้อมูลสัญชาติของทารกน้ำหนักแรกเกิด ที่อยู่ ชื่อและอายุของบิดามารดา สัญชาติและที่อยู่ของบิดามารดา ซึ่งข้อมูลจะถูกบันทึกเข้าระบบคอมพิวเตอร์ ณ สำนักทะเบียนจังหวัด
- กระทรวงศึกษาธิการเก็บข้อมูลสาเหตุที่นักเรียนลาออกจากโรงเรียน รวมถึง “การแต่งงาน” โดยยังไม่รวมการตั้งครรภ์ อย่างไรก็ตาม หลายโรงเรียนอาจไม่ทราบสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้นักเรียนลาออก ผู้ให้ข้อมูลหลักหลายคนกล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนอาจไม่ได้รายงานเกี่ยวกับข้อมูลดังกล่าวนี้อย่างถูกต้องนักถึงแม้จะทราบสาเหตุของการลาออกในบางกรณีก็ตาม
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าเป็นสถาบันที่มีข้อมูลสาธารณะเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นและความเป็นพ่อแม่ ในการที่สถาบันดังกล่าวเป็นสถาบันวิจัย ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจึงเป็นเพียงข้อมูลจากโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม สถาบันนี้ได้ทำการวิจัยโดยศึกษาประเด็นเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นและได้เผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะนอกเหนือจากสำมะโนประชากรและเคหะ และการจดทะเบียนเกิดแล้ว ข้อมูลที่เก็บได้มายังไม่มีความสม่ำเสมอในการเก็บ หรือยังไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ผลทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค หรือระดับท้องถิ่น

การสำรวจสถานการณ์เด็กในประเทศไทย (MICS) และการสำรวจภาพรวมด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ (RHS) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ อาจใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ก่อให้เกิดการวิเคราะห์ผลอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป อย่างไรก็ตามในช่วงหลายปีมานี้ ยังไม่มีการสำรวจใดที่ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ข้อมูลการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข มีแนวโน้มที่จะถูกต้องแม่นยำและเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ผลในทุกระดับ ซึ่งในการที่จะเข้าใจประเด็นการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นและความเป็นพ่อแม่ให้มากยิ่งขึ้นนั้น ควรมีความปลอดภัยของโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลทีนอกเหนือจากข้อมูลของสถานพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น

ระบบเฝ้าระวังที่มีอยู่ในประเทศไทย

กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักที่เฝ้าระวังตัวชี้วัดหลัก ได้แก่ การคลอดของหญิงวัยรุ่น อัตราการทำแท้ง การคุมกำเนิด นอกจากนี้ยังมีการเฝ้าระวังในตัวชี้วัดรองซึ่งเกี่ยวกับวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์และพ่อแม่วัยรุ่น โดยกระทรวงสาธารณสุข ใช้ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กระทรวงมหาดไทย ในการเฝ้าระวังความชุก และแนวโน้มของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ใช้การสำรวจเชิงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล ในขณะที่กระทรวงสาธารณสุขเองก็เป็นหน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับชาติให้ข้อมูลว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการทำแท้งเป็นรายปี

ข้อมูลเกี่ยวกับวิจัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ 5 ยุทธศาสตร์

1. กระทรวงสาธารณสุข

- จัดทำวารสาร: วารสารวิชาการสาธารณสุข
- กรมอนามัย จัดทำวารสาร: วารสารการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม (Health)

2. กระทรวงศึกษาธิการ

- จัดทำวารสาร: วารสารวิชาการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ
- จัดการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้านในสถานศึกษาในสังกัด

3. กรมกิจการเด็กและเยาวชน

- ได้กำหนดแผนกลยุทธ์กรมกิจการเด็กและเยาวชนฉบับที่1(พ.ศ.2560-พ.ศ.2564)
 - โครงการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
- มีการจัดทำวิจัยดังต่อไปนี้
 - การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นการสำรวจปัญหาและความต้องการการสนับสนุนในการรักษาพยาบาล
 - การศึกษาความคิดเห็นของสตรีตั้งครรภ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อประเด็นวิถีตามเพศ (Gender)และเพศวิถี(Sexuality)
 - ขยายเป็นใหญ่กับประสบการณ์ตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นหญิง
 - ปัจจัยทางจิตสังคมกับการตั้งครรภ์ของหญิงวัยรุ่น
 - ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของสตรีวัยรุ่น
 - รายงานแผนการวิจัยการป้องกันและการจัดการกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

4. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- ให้บริการสนับสนุนทางสังคมแก่พ่อแม่วัยรุ่นในกรณีฉุกเฉิน กระทรวงฯ ได้จัดบริการสายด่วน 1300 ซึ่งจัดการและโอนสายที่โทรติดต่อกันไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- มีการจัดทำวิจัยดังต่อไปนี้
 - บทบาทของครอบครัวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นไทย
 - การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร:กรณีศึกษาตำบลแสนตออำเภอน้ำป่าดงจังหวัดอุดรธานี
 - การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น (แม่วัยใส)
 - การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นอย่างมีส่วนร่วม
 - แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสและการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในจังหวัดกำแพงเพชร
- ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การวิจัยปี พ.ศ.2560-2564 โดยมีกลยุทธ์การวิจัยที่ 1.1 การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ
 - ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพคนตั้งแต่แรกเกิดวัยเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการที่สมวัยตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กขั้นต่ำจัดทำทะเบียนเด็กแรกเกิดจัดการระบบเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (ChildSupportGrant) มีมาตรการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์พัฒนาศักยภาพเด็กในสถานสงเคราะห์ศึกษาสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นวัยเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ทักษะการดำรงชีวิตเข้าถึงบริการและมีส่วนร่วมตามความต้องการของตน

5. กระทรวงมหาดไทย

- จัดทำระบบจัดการความรู้: <http://km.moi.go.th/>
- จัดทำวารสาร: วารสารดำรงราชานุภาพ

6. กระทรวงแรงงาน

- จัดทำวารสาร: วารสารแรงงาน

